

VERZAMELING
V A N
UITLANDSCHE EN ZELDZAAME
VOGELN,
BENEVENS EENIGE VREEMDE
DIEREN EN PLANTGEWASSEN:

IN 'T ENGELSCH NAAUWKEURIG BESCHREEVEN EN NAAR
'T LEVEN MET KLEUREN AFGEBEELD,

DOOR

G. EDWARDS EN M. CATESBY:

VERVOLGENS, TEN OPZIGT VAN DE PLAATEN MERKELYK
VERBETERD, IN 'T HOOGDUITSCH UITGEGEVEN

DOOR

J. M. SELIGMANN.

THANS IN 'T NEDERDUITSCH VERTAALD EN MET
AANHAALINGEN VAN ANDERE AUTHEUREN
VERRYKT, DOOR

M. HOUTTUYN, MEDIC. DOCTOR.

VIERDE BAND,

BEHELZENDE

HET ZEEVENDE EN ACHTSTE DEEL.

Te AMSTERDAM,
By JAN CHRISTIAAN SEPP, Boekverkooper.
MDCCLXXVI.

FOL
674
E26V
D1772
B24
RB
CHH

598.2
E26V
v.4

A A N

DEN WEL EDELEN GELEERDEN HEERE

D E N H E E R E

ABRAHAM KAPPELHOFF,

MEDICINÆ DOCTOR.

GROOT KENNER EN LIEFHEBBER DER

NATUURLYKE HISTORIE;

WORD MET WAARE HOOGACHTING

DIT ZEEVENDE EN ACHTSTE DEEL

DEEZER NEDERDUITSCHER UITGAVE

DER UITLANDSCHE VOGELN

VAN EDWARDS EN CATESBY,

EERBIEDIGST OPGEDRAGEN

DOOR

ZYN WEL EDELENS

onderdanig bereidwillige Dienaar

JAN CHRISTIAAN SEPP.

VERZAMELING

VAN UITHEEMSCHE EN ZELDZAAME

VOGELLEN.

Z E V E N D E D E E L

P L A A T I

De gekroonde Adelaar (1).

Deze is omtrent een derde part kleiner dan de grootste Arenden, die wy in Europa hebben, maar hy schynt niet minder sterk en dapper te zyn dan de anderen.

De Bek, en de Huid, die het opperste van de Bovenkaak bedekt, het Wasch genaamd, waar in de Neusgaten geplaatst zyn, hebben een donkere Kleur. De hoeken van den Bek loopen ver agterwaards onder de Oogen, en zyn geelachtig, de Oogkringen roodachtig Oranje-Kleur. Het voorste van den Kop, de plekken daar de Oogen in staan, en de Keel, zyn gedekt met witte Vederen, doorzaaid met kleine zwarte Vlakjes. Het agterste van den Hals en van den Kop, de Rug en de Wieken, zyn donker of zwartachtig bruin, de buitenste randen der Vederen helder bruin, de Slagpennen donkerer dan de andere Veders der Wieken. De bovenrand en de tippen van eenigen der kleinste Dekvederen, zyn wit. De Staart is bruin, met zwarte Banden overdwars, van onderen donker en licht graauw. De Borst is roodachtig bruin, met groote zwarte Vlakken overdwars aan de zyden. Het Lyf en de Dekveders onder aan de Stuit, zyn wit met zwarte Vlakken. De Bouten, en de Pooten tot aan de Voeten toe, zyn met witte Vederen gedekt, die een sierlyke sprenkeling hebben van ronde zwarte Vlakken. De Voeten en Klaauwen heeft de Vogel zeer grof en sterk: de Voeten gedekt met Schubben van een heldere Oranje-Kleur, de Klaauwen zwart. Hy verheft de Veders aan het agterste van den Kop in de gedaante van een Kuif of Kroon, en daar van heeft hy zynen naam.

Ik zag dezen Vogel, in 't jaar 1752, levendig op de Kermis van St. Bartholoméus, te Londen, en maakte 'er een Aftekening van. De Man, die hem hadt, verhaalde my, dat dezelve overgebracht was van de Kust van Guinée in Afrika: welk Berigt ik geloof aan slaa, alzo hetzelve my sedert bevestigd is door den Heer PENWOLD, woonende op Garlick-Hill te Londen, alwaar ik twee anderen van deeze zelfde Soort van Vogelen zag, die van daar gekomen waren. BARBOT maakt in zyne *beschryving van Guinée*, in Folio te Londen Anno 1746 uitgegeven, pag. 218, gewag van een Vogel, dien hy de *Gekroonde Arend* noemt, zeggende daar van alleenlyk: „ Hier ontbreeken geen Arenden: ook verschillen zy niet van de „ genen, welken men in Europa heeft; hoewel sommigen niet volkomen eveneens „ zyn. De Prent verbeeldt eenen van deeze laatste Soort, welken men zeer zeld-

„ zaam

(1) *Aquila coronata*. Edw. Av. V. p. 31. T. 224. *Aquila Africana cristata*. BRISS. Av. I. p. 448. *Falco coronatus*. Linn. *Syst. Nat.* XII. Gen. 42. S. p. 1.

„zaam ergens anders vindt dan in de Provincie van Akra, alwaar dezelve genoemd „wordt de Gekroonde Arend”. Uit dit zeggen kan niets opgemaakt worden, zonder het Oog te slaan op de Afbeelding, welke hy daar van geeft, alwaar de Vogel een Kuif op den Kop heeft, veel naar die van den onzen gelykende: maar zyne Afbeelding is zeer ruuw en onnaauwkeurig, hebbende geen Stippen noch Vlakken. ASTLEY heeft, in zyne *Verzameling van Reizen*, Vol. II. p. 722, BARBOTS beschryving en afbeelding van deezen zelfden Vogel geplaatst; doch alzo uit geen van beiden veel kundigheid dienaangaande te haalen is, zo merk ik het aan als een Voorwerp, dat tot nog toe niet wel is afgebeeld of beschreeven.

P L A A T II.

De blaauwe Valk en de kleine bruine Haagdis (2).

Deeze Vogel is tot minder dan de helft van zyne weezentlyke grootte, in alle Afmeetingen, verkleind. Zyne Wiek, geslooten zynde, hadt de langte van 13 Duimen, daar dezelve, in deze Afbeelding, weinig meer dan 6 Duimen lang is, en de andere Lighaams deelen verschillen in de zelfde evenredigheid; waar uit men de Lighaamelyke grootte van den Vogel, ten opzigt van anderen, kan berekenen. Hy schein my omtrent zo groot te zyn als een gemeene Kraay. De Haagdis is in de Natuurlyke grootte voorgesteld. Beiden zyn zy, op de Plaat, onmiddelyk naar 't Voorwerp gegraveerd.

Deeze Valk heeft een ranke en vlugge Gestalte, gelyk de Sperwer. Zyne Pooten zyn lang en dun, tegenstrydig met het grove Arendachtige postuur van veele Vogels onder de Valken. Men moet hem in de Afdeeling der genen, die men *lang-gewiekte* noemt, plaatzen. Hy heeft den Bek zwart en een weinig gegolfd, doch niet getand, aan de zyden of kanten van de Bovenkaak. De Neusgaten staan in het witte Wasch, dat den Grondsteun des Beks, van boven, bekleedt: de Oogkringen zyn Oranje-kleur: de Huid aan de hoeken van den Bek, als ook aan de Oogleden, is geel. De Kop, Hals, Rug, een gedeelte der Wieken en de Staart, zyn van eene licht blaauwe of Aschgrauwe Kleur, hoedanig men in veele Zee-Meeuwen waarneemt, loopende een witte streek onder de Keel door, van het eene Oor tot het andere. De buitenste helft der Slagpennen is zwart, met witachtige punten; terwyl de rand van de Wiek en haare binnenste Dekvederen wit zyn, zo wel als de Buik, Schenkels, Stuit en Dekveders onder aan de Staart, als ook de buitenste Staartvederen. De Pooten zyn tot onder de Kniejen gevederd, hebbende, zo wel als de Voeten, een Schubbige Huid, van eene heldere Oranje-kleur, die hun bekleedt, en de Klauwen zyn zwartachtig.

De kleine bruine Haagdis is over 't geheele Lyf van eene blaauwachtige Kleur, uitgenomen twee bruinachtige Streepen, welke zig wederzyds langs de Rug uitstrekken. Zy is met zwarte Vlakjes aan de bovenzijde gesprenkeld, en aan den Buik lichter bruin, zonder Vlakken. Men vindtze in drooge Heuvels en andere dorre Gronden; omtrent de Wortels van oude Boomen, alwaar zy zig in de Zon blakeren en Vliegen vangen, enz. Ik betrapte eenmaal een van deeze Haagdisfen, zo als dezelve aan 't vegten was met een klein Vogeltje, dat op zyn Nest met nieuwlings uitgebroede Jongen in een Wyngaard tegen een Muur zat. Ik onderstel, dat deeze Haagdis de Jongen tot zyn Prooy gemaakt zou hebben, indien hy ze uit het

(2) *Accipiter subcœruleus*. Edw. Av. V. p. 33. T. 225. *Falco cyaneus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 42. Sp. 10.

het Nest had kunnen haalen. Ik zag het Gevegt eenigen tyd aan, doch, toen ik 'er zeer naby kwam, liet de Haagdis zig op den Grond vallen en het Vogeltje vloog van zyn Nest.

De Valk was niet ver van Londen gefchooten, en als iets raars aan den Heer LEMAN, in het Kollegie der Geneeskundigen te Londen, wegens de zeldzaamheid van zyne Kleur, vereerd. Toen men hem eerst zag, dwarrelde hy aan den voet van eenige oude Boomen, en scheen, geduurig aan 't vliegen blyvende, nu en dan met zyne Bek en Pooten tegen de Stammen dier Boomen te kloppen. Men kon de reden hier van niet gissen, voor dat hy gefchooten was, wanneer men by de twintig der boven beschreevene Haagdisen in zyne Krop vondt, die hy listig gevangen hadt, door dezelve gezwind te verrassen. Hierom oordeelde ik het niet oneigen, zulk een Haagdis by hem af te beelden. Die men in zyne Krop vondt, waren ieder in twee of drie stukken gescheurd of gebeeten.

Doktor SHAW heeft, in zyne Reizen door Barbarie en de Levant, een Valk of Havik beschreeven, door hem *Karaburno* genoemd, welke, zo ik meen, veel overeenkomst heeft met deezen, en waar omtrent hy de volgende Aanmerkingen mededeelt. „ De Karaburno is een Aschgrauwe Havik, van grootte als onze Butoor of Roerdomp, hebbende een zwarten Bek; roode Oogkringen, korte geele Pooten, de Rug vuil Aschgrauw of blaauw, de Pennen der Wieken zwart, doch het Onderlyf en de Staart witachtig ”. Ik geloof dat die van Doktor SHAW de zelfde Vogel is, als ik beschreeven heb, en dat dezelve geen Inboorling van Engeland, maar by toeval herwaards overgevloogen zy. Ik denk dat Doktor SHAW de eerste melding daar van gemaakt, en ik de eerste Afbeelding daar van aan 't licht gegeven hebbe.

P L A A T III.

De Vrugt van den tammen Sorben-Boom (3).

Deeze Vrugt is hier in zyne Natuurlyke grootte verbeeld. Zy groeit by Trosfen of Bosfen, van drie tot zeven of agt stuks. Ieder afzonderlyke Vrugt komt voort als een klein geelachtig groen Appeltje, aan de zyde, die naar de Zon gekeerd geweest is, rood gekleurd. De geheele Huid is doorzaaid met kleine bruine Pukeltjes, en het Oog is ingedrukt, gelyk in de Appelen, maar de Steeltjes zyn wat hoekig en niet volkomen rond, gelyk ook de Takken van den Boom. De Vrugt, onryp zynde, heeft eenen zeer wrangen Smaak, doch ryp zynde wordt hy zagt als een Mispel, en krygt de zelfde Kleur, zynde dan zeer aangenaam van Smaak. Deeze Sorben waren op 't end van September in volkomenheid, en hadden vyf Zaaden of Pitten in zig, gelyk de Appelen. Een doorgesneden Vrugt en een enkele Zaadkorrel zyn om laag op de Plaat afgebeeld, alwaar die Vrugt zig van binnen als een Appel verbeeldt, uitgenomen dat het Vleesch een weinig naar den geelen trekt. Anderen zyn van figuur als Peeren, en van deeze heb ik 'er ook een afgebeeld, om het verschil aan te toonen: dezelve worden zelden zo groot als de anderen, hoewel zy, in alle andere opzigten, de zelfde Soort van Vrugt schynen te zyn. De grootste der Sorben van de eerste Soort, die ik heb kunnen vinden, was twee Loot zwaar.

Juffr.

(3) *Sorbus maxima* f. *Pomifera*. Edw. Av. V. p. 1. T. 211. *Sorbus fativa*, C. B. Pin. 415. *Sorbus legitima*, Crus. Hist. I. p. 10. Dod. *Pempt.* 803. *TOURNF. Inst.*

313. *Sorbus Foliis pinnatis subtus villosis*, LINN. *Syst. Nat.* XII. Tom. II. Gen. 623. Sp. 3. *Tamme Sorbenboom*. *Nat. Hist.* II. D. II. *Struk*, blad. 598.

Juffr. BLACKWELL heeft de afbeelding van de Peerachtige Sorben-Vrugt, in haar Kruidboek, I. Deel, Pl. 174, gegeven.

Deeze Sorben kwamen van Hammersmith, een Dorp naby Londen, van waar men een menigte derzelven op de Markt van Covent-Garden bragt, in den jaare 1752; alwaar ikze kocht. Zy waren, niettemin, diestyds nog niet bekend, by onze voornaamste Tuinlieden en Boomkweekers; noch ook by onze keurigste Kruidkundigen omstreeks Londen, die 'er sedert alles wat zy krygen konden van opkogten, om het Zaad te hebben.

De Boom, die deeze Sorben draagt, wordt van de Franschen *Cormier* of *Sorbier*, in 't Latyn *Sorbus*, geheten. Hy is hoog, regt, fraay getakt en bevallig voor 't gezigt. Zyn Bast is ruuw en witachtig: het Hout ziet uit den rooden, is fyn van Draad, taay en zeer goed voor de Draaijers, die 'er Weevers Spoelen en andere dingen van maaken. De Bladen zyn langwerpig, smal, aan den rand gekarteld, van boven groen- van onderen witachtig, en gelyk die van den Eschenboom wederzyds aan een Steel geplaatst, die in een enkel Blad uitloopt. De Bloemen zyn klein en wit, verscheidene by elkander gevoegd, en ieder uit vyf Blaadjes, die als een Roos geschikt zyn, bestaande. Deeze Boom, een nieuweling in dit Land, is, naar ik verneem, zeer gemeen op zekere plaatsen van Vrankryk, onder anderen omstreeks Angers, daar hy van zelf groeit en men 'er verscheide Soorten van heeft. De Vrugt van de eene Soort wordt in Latyn *Sorbum pyriforme*, en die van de andere *Sorbum pomiforme* getyeld. De meesten onzer Kruidkundigen spreken van de kragten deezer Vrugten. Zy zyn sterk samentrekkende, inzonderheid voor dat zy haare rypheid bereikt hebben, en alsdan zeer bekwaam om 't braaken en den Buikloop te stempen. Men heeft my gezegd, dat dezelve met voordeel in de Zuidelyke deelen van Vrankryk worden voorgeschreeven, aan de genen, die zig in 't eeten van Druiven of 't drinken van Most of nieuwen Wyn te buiten gegaan hebben. Wy hebben een kleine Vrugt in Engeland, waar van de Boom in 't wilde groeit, geheel in Soort van deeze verschillende, welke van GERARD genoemd wordt *Sorbus torminalis*, en by ons *the Common service-Tree*. Van deeze vindt men, met het Loof, de afbeelding op de naaste Plaat.

P L A A T IV.

De Vrugt van den Wilden Sorben-Boom (4), in de Hand van een Jongen, die een zonderlinge Huidkwaal badt.

In den jaare 1731 werdt aan de Koninglyke Societeit van Londen een Jongen vertoond, wiens Huid door eene Kwaal was aangetast, welke men nergens vondt beschreeven: wordende toen een Berigt daar van, met de Afbeelding van een zynen Handen enz., in de Verhandelingen van de Koninglyke Societeit van Londen, N. 424, aan 't licht gegeven. Die zelfde Persoon liet zig nog in 't jaar 1755 te Londen kyken, onder den naam van de *Stekelvarken-Man*, hebbende een Zoon van hem by zig, in de zelfde staat. Ik zagze toen beiden, en onderzochtze zeer zorgvuldig. De Vader, wiens naam EDUARD LAMBERT is, was te Brandon, in de Provincie van Suffolk, gebooren, zynde thans omtrent veertig Jaaren oud. Het is een welgemaakt Man, het Aangezigt wel gesteld en bloozend hebbende; zo dat, wanneer

(4) *Sorbus vulgaris* five *Torminalis*. EDW. AV. V. p. 3. T. 212. *Mespilus Apii* folio &c. C. B. *Pin.* 454. *Sorbus Torminalis*. DOD. *Pempt.* 803. *Cratægus Foliis*

cordatis septangulis, lobis infimis divaricatis. LINN. *Syst. Nat.* XII. Tom. II. Gen. 622. p. 342. Wilde Sorbenboom. *Nat. Hist.* II. D. I. STUK, bl. 587.

neer zyne Handen en Lighaam bedekt waren, hy niet van andere Menſchen ſchēen te verſchillen: maar, buiten het Aangezicht en het Hoofd, het binnenſte zyner Handen, de zyden en toppen der Vingeren, en de Zoolen zyner Voeten, was zyn geheele Lighaam begroeid met ontelbaare dunne Wrattig uitpuilende verhevenheden, ſommigen van boven platachtig, anderen hol, eenigen puntig als een Kegel, anderen onregelmatig gefatzoeneerd. Zy ſtonden byna zo dicht aan elkander, als de Borſtels in een Schuijer, en werden onderfeld eene verlanging te zyn van de Tepelen der Huid, tot de dikte van gemeen tweedraads Touw gezwollen; 't welk zyne Huid zeer ruuw maakte. Deeze Uitwaſſen hadden een donker bruinē Kleur, of waren Roetiſtig zwart, zynde zo ſtyf en Veerkrachtig, dat het ſtryken met de Hand daar over eēn ſchor geluid maakte. Op ſommige plaatſen waren zy meer dan een half Duim lang, en de algemeene Oppervlakte vertoonde zig redelyk egaal, hoewel zy trapſwyze in langte afnamen naar de enden der Vingeren en Toonen toe, alwaar zy geheel verdweenen.

By zyne Geboorte was deeze Man gelyk andere Kinderen geweest, maar na verloop van agt of negen Weeken was zyne Huid geel, vervolgens zwartachtig geworden, en deeze uitpuilingen kwamen eerlang te voorchyn. Toen ik hem zag, vielen zy op eenige plaatſen af, en haar plaats werdt vervuld door anderen van een bleeker Kleur: 't welk, zo hy my verhaalde, Jaarlyks plaats grypt, in eene van de Wintermaanden, en dan is hy genoodzaakt zig eenig Bloed te doen aftappen, om eene Ziekte te voorkomen, die anders het afvallen derzelven vergezelt. Op andere tyden doen zy hem zeer weinig Ongemak aan, dan 't gene uit de drukking van zyne Kleederen op dezelve ontſtaat, wanneer zy haaren vollen wasdom bereikt hebben. Hy hadt ook de Kinderziekte gehad en men hadt hem tweemaal de Kwylkuur doen uitſtaan, om te zien, of men hem dus van deeze Huidkwaal verloſſen zou kunnen. Geduurende de Kinderziekte en onder deeze Operatiēn, wierd zyn Vel blank en effen, gelyk dat van andere Menſchen; dewyl de ruuwheid 'er afgang, maar, op zyne herſtelling, kwam de Huidkwaal weder als te vooren. Buitendien is hy altoos redelyk gezond geweest.

De wonderbaarlykſte byzonderheid in dit Geval is, dat deeze Man zes Kinderen gehad heeft, die altemaal met deeze zelfde Kwaal behebt waren, en in welken zig de eerſte tekenen daar van, inſgelyks, op den Ouderdom van omtrent negen Weeken geopenbaard hebben. Een derzelven is thans nog maar in Leven, een aartige Jongen van agt Jaaren, die zig naauwkeurig in de zelfde toestand bevindt als zyn Vader. Hy heeft ook de Kinderziekte gehad, en is, geduurende dien tyd, van deeze Kwaal bevryd geweest. De Hand, op deeze Plaat afgebeeld, is van deezen Jongen naar de Natuur ontleend. Ik vertoon het binnenſte van de Hand, zo om het andere te meer te doen uitmunten, als om eenige verandering te maaken, alzo men in de Philoſophiſche Tranſactiēn de Rug van de Hand naar 't Oog geplaatſt heeft. Myne Afbeelding vertoont beter de effene Huid binnen in de Hand, en het ruuwe Vel aan de buitenzyde der Vingeren en aan de Vuift. Beneden op de Plaat ziet men eenigen van de Uitwaſſen door 't Mikroskoop vergroot.

Het ſchynt my ontwyfelbaar, dat van deezen Man een ras van Menſchen voortkomen zou kunnen, 't welk even zodanige ruuwe Bekleedzels had, en, wanneer dit gebeurde, en men kwam te vergeeten wie de Vader was geweest, zo is 't niet onwaarſchynlyk dat men dezelve voor een byzondere Soort van Menſchen houden zou. Deeze aanmerking zou bykans voet kunnen geeven tot het denkbeeld, dat, indien de Menſchen altemaal uit eēn Geſlagt geſprooten zyn, de zwarte Huiden der Mooren, enz. miſchien aan een dergelykē Toevallige oorzaak toe te ſchryven waren (*).

Ik

(*) [Ik weet niet, dat hier nog van eene Toevallige Oorzaak is geſproken. Zo men het aanmerkt als
VII. Deel.

eene Kwaal, den Vader overgekomen, en op dezelfs Zoon voortgeplant, dan is de Vraag, of die Kwaal ook
B niet

Ik moet hier bekennen, dat dit Berigt grootendeels, hoewel met de vrywillige toestemminge van den Auteurs, den Heer HENRY BAKER, mynen verplichtenden Vriend, ontleend is uit een Brief die aangeboden werdt aan, en voorgelezen in de Koninglyke Societeit, in 't jaar 1755; welken ik bevond een zo volkomene beschryving van het gemelde Onderwerp te behelzen, dat ik niet in staat was dezelve te verbeteren of noodig vond iets daar by te voegen (*).

Den Tak van den Wilden Sorbenboom heb ik hier niet alleen bygevoegd, tot versiering en opvulling van de Plaat, maar ook om een mislag te verbeteren, dien men in 't Kruidboek van Juffr. BLACKWELL vindt, alwaar zy, den Lysterbeziënboom afbeeldende, denzelven voor deezen Sorbenboom hadt uitgevent. Zie haar Werk, in 't I. DEEL; pag. 173. Deeze is de *Sorbus Torminalis* van Gerard (†): de Afbeelding heb ik in de Natuurlyke grootte gemaakt. De Bladen zyn in den Zomer groen, en worden tegen den Herfst roodachtig. Hunne gedaante is door de Afbeelding beter uitgedrukt, dan ik door beschryving zou kunnen doen, zynde dit Takje met de Vrucht naar 't Leven getekend. GERARD heeft de Bloemen vyfbladig verтоond, en zegt dat dezelve wit zyn; ik hebze niet gezien. De vrucht is in 't eerst groenachtig, dan ros, en wordt, ryp en murw zynde, van eene bruinroode Kleur. Ieder Vrucht, dwars doorgesneeden, verтоont vier Pitten of Zaadkorrels, die van binnen wit zyn, met een donker roode Schil. Deeze Boom groeit van zelf in de Zuidelyke deelen van Engeland.

P L A A T V.

Black & white magpie
De zwart en witte Klauwvier (5).

De Afbeelding verтоont den Vogel nauwkeurig in zyne Natuurlyke grootte. Hy heeft den Bek naar den Kop toe taamelyk dik, en naar de Punt verdunnende, van een donkere Kleur. De Bovenkaak is een weinig nederwaards geboogen, hangende met haare Punt over de Onderkaak heen. Ter wederzyde van de Bovenkaak is een kleine inkeeping, by de Punt. De Vederen aan het Grondstuk van den Bek steeken voorwaards uit, bedekkende ten deele de Neusgaten. De Plumagie over den Kop, het Lighaam, de Wieken en Staart, is met dwarsse Baaren zwart en wit getekend; zynde de Dekveders, aan de binnenzzyde der Wieken, byna geheel wit, met een weinig zwart verwardelyk daar onder gemengd. De inwardsse baarden der Slagpennen hebben witte Vlakken. De binnenzzyde derzelven, zo wel als de onderzyde van de Staart, is byna zo zwart als de bovenzzyde, en het getal der Staartvederen is tien. De uitwardsse Vinger van den Voet is by de Poot gehecht aan den middelsten. De Pooten, Voeten en Klauwen, zyn donkerbruin. Ieder enkele Plum, over 't geheele Lighaam, is met dwarsse baaren, zwart en wit, getekend: doch die van de Rug hebben naar evenredigheid meer zwart en die van den Buik meer wit. Zie zodanig een Vedertje in een hoek beneden op de Plaat afgebeeld.

Deeze Vogel is in bezitting van den Heer LEMAN, Lid van het Kollegie der Ge-

niet wederom even Toevallig verdwynen zou kunnen, of door Middelen genezen; even als met de Vallende Ziekte plaats heeft. En dus schynt de Zwartheid der Negeren of de Roodheid der Wilden, waarfchyntlyk niet toevallig, hier mede niet te strooken.]

(*) [Dit Verтоog vindt men in de *Philos. Transact.* voor dat zelfde Jaar, bladz. 21, zynde deeze Afbeelding van den Heer EDWARDS, daar nevens, gecopieerd, in Plaat gebracht. Dus moet men wel letten,

dat de Waarneeming van deeze Kwaal niet van gedagten EDWARDS is, maar van den Heer BAKER.]

(†) See his *Herbal* by JOHNSON, Lond. Ann. 1636. p. 1471.

(5) *Lanius* sive *Collurio Surinamensis*, ex albo & nigro variegatus. EDW. Av. V. p. 35. T. 226. *Lanius Cayanensis striatus*. BEISS. Av. II. p. 187. T. 29. f. 3. *Lanius doliatus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 44. Sp. 16.

Geneeskundigen te Londen. Hy was zeer wel opgezet bewaard, en hem gegeven als een inboorling van Suriname, in Zuid-Amerika. Ik had hem onder 't bewerken van deeze Plaat in handen, om hem met de grootſte nauwkeurigheid te kunnen in Afbeelding brengen.

Een fraaije Chineefche Kapel.

De kleine zwart en witte Kapel, daar by gevoegd, is uit China afkomstig, en maakt een gedeelte van myn kleine Verzameling uit. Haar Wieken zyn van boven zwart of zeer donker bruin, ſchuins van de eene naar de andere zyde getekend met Roomkleurige Banden. De Kop en 't Borſtſtuk is zeer ſchoon rood; zynde het overige des Lighaams, tot aan het uiterſte end, Hemelſchblauw. Dit Blauw loopt een weinig wegs in het Zwart der langſte Wieken, ter plaatſe daar dezelve aan het Lyf gewricht zyn. Van onderen is deeze Kapel eveneens getekend als van boven, uitgenomen dat de Kleuren wat flauwer zyn.

P L A A T VI.

De groote Hoorn-Uil van Athene (6).

Deeze Afbeelding is getekend naar den levenden Vogel, dien ik genoodzaakt was zeer veel te verkleinen, om hem in 't beſtek van myne Plaat te kunnen brengen. Het Origineel is van de tweedé grootte, als kleiner zynde dan de groote Arend-Uil, die te Londen verſcheide Jaaren in 't Leven gehouden is door Sir HANS SLOANE, en aan de Natuurbeminnaars van dien tyd zeer wel bekend was; van den Jaare 1730 naamelyk tot 1740. Een Maatſtok regt overend naby den Vogel op zyn Stok zettende, zo als dezelve in het hier afgebeelde poſtuur zat, bevond ik dat zyne hoogte over de zeventien Duimen ware. Daar uit kan de Leezer opmaaken, hoe veel dezelve hier in Afbeelding is verkleind.

De Bek is zeer haakig en aan het Grondſtuk ten deele gedekt met kleine graauwachtige Vederen, gelyk Haar, die voorwaards uitſteeken. Dezelve heeft, zo wel als de Klaauwen, eene donkere of zwartachtige Hoornkleur. De Oogen zyn, (gelyk in alle de Soorten van Hoorn-Uilen, welken ik gezien heb,) van een ſierlyke Goudkleur, met zwarte Appelen. Het Aangezigt is plat, gelyk in 't geheele Geſlagt der Uilen; en van eene witachtig graauwe Kleur; in den geheelen omtrek bepaald door donkere of zwarte Streepen en Vlakken. De Hoornen of Ooren beſtaan alleen uit Vederen, welken de Vogel naar believen kan overend zetten of byna plat nederleggen. Zy zyn bruin aan de bovenzide, en van onderen zwart, welke zwartheid onmiddelyk boven de Oogen valt, welke bovendien met eene donkere Streep omringd zyn, even of de Natuur dus derzelve luifter meer had willen doen uitſteeken. De Pluimagine van den geheelen Vogel is vaal bruin, met zwarte Vlakken. Dit Bruin is lichter aan den Borſt en Buik, dan op de Rug, en verſmelt in een flauw Aſchgrauwe of witte Kleur aan het onderſte van den Buik. Van de groote Vlakken op den Kop, de Rug en Wieken, zyn ſommigen dwars, anderen nederwaards geſtrekt, op eene gebrokene verwarde manier: die aan de Borſt zyn zeer breed, verſmallende allens aan den Buik. Behalve deeze groote Vlakken is de geheele Pluimagine met zeer fyne donkere dwars-Streepjes getekend. De Dekveders aan de bin-

nen-

(6) *Bubo magnus coronatus Athenienſis five Avis Minervæ.* Edw. Av. V. p. 37. T. 227. *ALB. Av. III.* T. 6. *Strix Bubo. Varietas β.* Linn. *Syſt. Nat.* XII.

Gen. 43. *Sp. I. Syſt. Nat.* X. *Gen.* 42. *Sp. I. Nat. Hift.* I. D. IV. *Stuk,* bl. 188.

nenzyde der Wieken zyn licht Aschgrauw, met smalle donkere dwars-Streepjes. De inwaards zyden der Slagpennen en de onderzyde van de Staart, zyn Aschgrauw, met de dwars-Streepjes flauwer. De Pooten en Voeten zyn van maakzel gelyk in andere Uilen, en tot de enden der Vingeren toe bekleed met zagte Donsachtige Veertjes.

Deeze Vogel was van Athene gebragt, en wordt onderfeld de geen te zyn, dien de oude Atheners hielden voor toegewyd aan haare Godin Minerva. Tegenwoordig, in 't jaar 1755, leeft hy te Londen, en is in bezitting van mynen verplichtenden Vriend, Doktor JOHN FOTHERGILL, Lid van het Kollegie der Geneeskundigen, die 'er my kennis van gaf, en my vriendelyk verzogt ten zynen huize te komen, om hem naar 't leven af te tekenen.

P L A A T VII.

De Sater of Bosch-Mensch (7).

Dit Dier, dat een der eersten is in het Geslacht der Aapen, wordt geoordeeld het naaste, in de uitwendige Gestalte, te komen aan den Mensch. Veelen van onze Reizigers naar Afrika en Indie verhaalen, dat de Ouden ongeveer zes Voeten hoog zyn, wanneer zy staan of overend loopen.

Het voorwerp, naar het welke deeze Afbeelding getekend is, wordt in het vermaarde Kabinet, dat men het *Brittish Museum* noemt, te Londen, bewaard. Het was een Jonge, van omtrent derdhalf Voet hoog, wanneer hy stierf. Men hadt hem eerst een poos in Koornwyn gehouden, vervolgens gedroogd, en in dat postuur opgezet, daar ik hem in heb afgebeeld; zynde de Tekening daar van gemaakt, voor dat deszelfs deelen te veel gedroogd of ingevallen waren. In Gestalte geleeke hy naar de meesten van het Aapen-Geslacht, als ook wat de Handen en Voeten aangaat, doch hy verschilde van het algemeen derzelve door geen Staart, noch een Eeltachtige Huid van agteren te hebben, om op te zitten, gelyk de Aapen, en verder, doordien zyn Hoofd ronder en Menschelyker was. Hy hadt het Voorhoofd hoog, de Neus plat, de Tandn meest met die der Menschen overeenkomstig. Het Haar uit de Nek strekte opwaards naar het Voorhoofd, en hing een weinig over 't zelve en de zyden van 't Aangezigt, dat geheel kaal was, heen. De Ooren waren ook Hairloos, en geleeken veel naar Menschen Ooren. In de zydelingse Tekening van den Kop ziet men deeze groeiing van het Haar zeer duidelyk. Hy hadt twee Tepels, eveneens geplaatst als in de Menschen. Het Aangezigt en de kaale deelen der Pooten waren van eene zwartachtige Vleesch-kleur, zynde het Lichaam en de Leden gedekt met een luchtig, ruig, roodachtig bruin Haar, dikker van agteren dan van vooren, en aan den Onder-Arm opwaards gestrekt.

Voor omtrent vyftig Jaaren was, door EDWARD TYSON, Med. Doktor, een Ontleedkundige beschryving uitgegeven van dit zelfde Dier, 't welk hy een *Pigmy* noemt, voegende de Afbeelding van hetzelfde daar nevens. Sedert werdt, in den jaare 1738, eene Afbeelding aan 't licht gebracht van een Dier, dat men van Afrika hadt overgevoerd, *Chimpanzee* genaamd, 't welk in Londen te kyken was: zynde die Print aan Sir HANS SLOANE opgedragen. Geen van beiden, echter, voldeed my, die het hier beschreeven Schepzel gezien had, dat een Wyfje was, als ook een an-

(7) *Homo Sylvestris* five *Satyrus* vel *Orang-Outang*. EDW. AV. V. p. 6. T. 213. *Simia Satyrus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 2. Sp. 1. *Syst. Nat.* X. Gen. 2. Sp. 1.

De Sater of Bosch-Mensch. *Nat. Hist.* I. D. I. STUK, bladz. 345. Pl. V. Fig. 2.

ander, zynde een Mannetje, 't welk ik thans in handen heb, en daar mede in alle opzigten, uitgenomen de Teeldeel, overeenkomstig is. Daarom heb ik deeze Afbeelding uitgegeven, welke met veel zorgvuldigheid door my gemaakt was, om bewaard te worden onder de Tekeningen van Dieren, in het Muséum van wylen den Heer SLOANE, thans een gedeelte van het Brittannisch Kabinet uitmaakende. Ik geloof dat zy allen Inboorlingen van Afrika zyn, schoon sommige, die naar Indie gereisd hebben, iets beschryven dat naar dezelve gelykt. In een Boek van Printen by *Van der Au*, Boekverkooper te Leiden (welk ik denk uit Reisbeschryvingen by een verzameld te zyn,) komen twee Plaaten voor, de 11de naamelyk en 77te, van het gene men aldaar *Saters* of *Orang-Outang* noemt. Kapitein BEECKMAN heeft, in zyne Reistocht naar 't Eiland Borneo, Londen 1718, eene aan deeze nabykomende Soort afgebeeld; doch dit is de zelfde niet. Hy heeft den eersten naam ontleend, doch anders heeft hy dien geschreeven *Oran-Ootan*; 't welk, zo hy zegt, in de Landtaal betekent een Bosch-Mensch. Hy zegt, dat zy geen Haair hebben, dan op die Deelen; daar hetzelfde aan Menschelyke Lighaamen groeit, en, dit waar zynde, zo komen zy nader aan de Menschen dan de hier afgebeelde Sater.

P L A A T VIII.

De Aap met de Varkens-Staart, van Sumatra (8).

Deeze Aap is, in 't Jaar 1752, uit Oostindie overgebracht, door een van onze Oorlogschepen, dat aldaar gebruikt was, om den Handel van onze Oostindische Kompagnie te beschütten, tegen het indringen der Franschen in die deelen des Aardkloots. Hy was ongemeen levendig en vol van Actie. Hy hadt ongeveer de grootte van een gewoone Huis-Kat. De Kop was zo rond niet als in eenige Soorten van Aapen, doch evenwel ook niet langwerpig. Men ziet denzelven afzonderlyk op zyde afgeschetst. Op 't Aangezicht hadt hy geen of zeer weinig Haair, zynde de Kleur van 't zelve byna als die van een zwartachtig of door de Zon verbrand Mensch. De Ooren geleeken veel naar Menschen Ooren: de Neus was taamelyk plat: de Oogen Hazelnooten Kleur met zwarte Oogappelen, waar in men geen Wit, gelyk in die der Menschen, zag. De Mond, geslooten zynde, vertoonde geen Lippen uitwendig; maar was, boven en beneden, dunnetjes bezet met eenige korte zwarte Hairen. De Tandn waren als Menschen Tandn. De Kop was gedekt met bruin Haair, van eene lichtachtige Kleur, uitgenomen dat hetzelfde boven de Oogen, en van het Voorhoofd langs de Kruin, veel donkerer was. Het geheele Lighaam was ook gedekt met bruin Haair, op de Rug donkerer en lichter aan de onderzyde des Lighaams, alwaar het zeer dun wierdt of byna verdween. Naar de Voeten toe wierdt hetzelfde ook langs hoe dunner. Een Streek van donker Haair liep, van boven op den Kop agterwaards, langs de Ruggegraat en Staart, ten ende uit. De Staart was klein en kort, tegenstrydig met de meeste Soorten van Aapen: want dezelve hebben in 't algemeen of lange Staarten, of natuurlyk in 't geheel geen Staart. Hy droeg zyn Staartje doorgaans zo, als het hier in de Afbeelding is verbeeld, en daar onder bevonden zig twee ronde, Eestachtige, kaale Plekken van de Huid, waar op hy zat, wanneer hy fliep of buiten Actie was. De Palmen, zo wel van zyne Voor- als Agterpooten, geleeken naar Menschen Handen, heb-

(8) *Simia brevicaudata*. Edw. Av. V. p. 8. T. 214.
Simia Nemestrina. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 2. Sp. 4.
 Varkens-Staartje. *Nat. Hist.* I. D. XVIII. Sruk. Blad-
 VII. Deel.

wyzer. NB. De benaaming van *Cercopithecus ex Insula St. Jago*, hier op de Plaat gesneden; is fout, en ziet op een andere, die straks volgt.

hebbende platte Nagelen. Die der Voorpooten verschilden van Menschens Handen ten opzigt van de Duimen, welke naar evenredigheid korter en kleiner waren, doch die der Agterpooten hadden de Duimen grooter.

Dit is by ons een ongewoone Soort van Aapen, zynde het de eerste dien 't my heugt gezien te hebben. Het was een Mannetje, maar sedert ik deezen kogt, die een Jaar by my leefde, heb ik een Wyfje van de zelfde Soort gezien, 't welk op de Kermis van St. Bartholomeus te Londen te kyken was. Het was de helft grooter dan de myne, dien ik derwaards bragt om met elkander te vergelyken, en het schein dat zy veel vermaak in elkanders gezelschap hadden, schoon dit hunne eerste byeenkomst ware. Ik kan geen beschryving, in voorige Autheuren der Natuurlyke Historie, vinden, die hier mede overeenkomt; alzo door dezelve geen bekwaame onderscheiding gemaakt is tusfchen de Soorten van Aapen, die zeer talryk zyn. Men vindtze in byna alle Landen tusfchen de Keerkringen. Koude Gewesten fryden tegen hunne Natuur. Ik weet niet dat 'er eenig Dier op hooge Breedten natuurlyk voortkomt, 't welk eenigszins strookt met het Geslacht der Aapen.

P L A A T IX.

De kleine Kat-Uil (9).

Deeze hadt ongeveer de grootte van een Merel of Zwarte Lyfster. De Afbeelding is een weinig verkleind, zynde een Schets van den Kop op zyde, in de Natuurlyke grootte, daar nevens gevoegd. Dat het een Wyfje was blykt daar uit; dat men 't zelve openende veel Eijeren daar in vondt. De Kop was rond en vry groot naar 't Lighaam, gelyk in alle Vogels van 't Uilen Geslacht. Het voorste deel of Aangezigt is van het agterste door een breede Streep afgescheiden, en Hartvormig, van een witte Kleur met eenige langwerpige donkere Vlakjes. De Bek is in 't midden daar van geplaatst, en haakig krom, gelyk die der Valken, zynde de Opperskaak ten deele met Wasch gedekt, waar in de Neusgaten geplaatst zyn. Hy heeft een Hoornkleur, zynde aan de Punt een weinig geel, zo wel als de Oogkringen. Het Grondstuk des Beks is in de geheele rondte omringd met langachtige Hairen. De Kruin en het agterste van den Kop is met donker bruine Vederen gedekt, die witachtige merken beneden haar midden hebben. De Rug, Wieken en Staart, zyn ook donker bruin, gesprenkeld met lichter bruine en witachtige Vlakken, die rond zyn op de kleine Dekveders der Wieken; langwerpig op de buitenste Baarden der Slagpennen; halfmaanswyze en groot tusfchen de Rug en Wieken en op de Stuit. Over de Staart loopen dwarse Streepen, van donker en licht bruin, beurt om beurt. De rand der Wieken is wit: de binnenste Dekveders hebben een kleine mengeling van Zwart en Wit: de binnenzijden der Slagpennen zyn Aschgrauw, met witte Vlakken zo wel op de in- als uitwaards Baarden. De onderzyde van den Vogel is, van de Keel tot aan de Dekveders van de Staart, geheel wit, met groote zwarte Vlakken op de Borst en aan de Zyden; zynde de Pooten en Voeten, tot aan de Klaauwen toe, met witte Vederen gedekt, die zig als Haar vertoonen. De Klaauwen zyn grof, haakig krom en zwart.

Deeze Uil, door een Schoorsteen nedergevallen in de Parochie van Sinte Katryn, by den Tower van Londen, werd onderfeld een vreemde Vogel te zyn, uit het een

(9) *Noctua minima*. EDW. *Av.* V. p. 39. T. 228. GESN. *Av.* 620. ALDR. *Ornith.* I. p. 543. T. 544. WILL. *Ornith.* p. 69. T. 13. RAJ. *Av.* 26. N. 6. ALB. *Av.* II. p. 12. T. 12. FRISCH. *Av.* T. 100. *Noctua minor*. BRISS. *Av.* I. p. 514. *Strix Pasferina*. LINN. *Syfl. Nat.* XII. Gen. 43. Sp. 12. *Syfl. Nat.* X. Gen. 42. Sp. 11. Klein Kat-Uiltje. *Nat. Hist.* I. D. IV. STUK, bl. 207.

een of andere Schip op de Theems ontsnapt: maar, na dat 'er deeze Aftekening van door my vervaardigd was, werd ik onderrigt van den Schildknaap PETER THEOBALD, van Lambeth, dat een dergelyk Kat-Uiltje door een van zyne Schoorsteenen was ingekomen. Sedert heb ik my verbeeld, dat hiet een Inboorling van Engeland ware, hoewel weinig bekend: want, schoon WILLOUGHBY twee of drie Soorten van Kat-Uilen beschreeven heeft, komt echter geene derzelve hier mede volmaakt overeen. Derhalve achtte ik het niet ondienstig, daar van de Afbeelding en beschryving aan 't licht te geeven. Alzo deze Vogel in leven was, toen ik myne Waarneemingen daar omtrent in 't werk stelde, kon ik 'er de beschryving te naauwkeuriger van maaken. Ik onderstel dat het Mannetje van deeze Soort schooner zal zyn dan het Wyfje. Hy kwam in eigendom toe, aan een Heer in gedagte Parochie, die een Buurman was van mynen goeden Vrind, den Heer JOSEPH AMES, Sekretaris van het Genootschap der Oudheidkundigen te Londen, door wien my gelegenheid bezorgd werdt om hem te zien.

P L A A T X.

De groene Brasiliaansche Pappegaay (10).

Deeze Vogel is van grootte als een tamme Duif, of als de Aschgrauwe Pappegaay met een roode Staart, hoedanigen men van de Kust van Guinee in Afrika, overbrengt. Hy heeft een taamelyk sterken Bek met een haak en hoeken aan de zyden van de Bovenkaak, zynde de Neusgaten in het witte Wasch, dat het Grondstuk van den Bek bekleedt, geplaatst. Ter wederzyde van den Kop heeft hy een breede, kaale Plek der Huid, van eenè witachtige Kleur, dunnetjes besprengd met zeer kleine zwarte Veertjes. In deeze Plekken zyn de Oogen geplaatst, welke hoog geele of Goudkleurige Kringen hebben, met zwarte Oogappelen. De Vederen op het Voorhoofd, naaft aan het Grondstuk van den Bek, zyn zwart: de Kruin des Kops is blaauw, 't welk allengs groen wordt in de Nek. Hy heeft ook een zwarte Vlak aan ieder zyde van de Onderkaak, welke opwaards puntig uitloopt. De Hals en het geheele Lighaam, zo wel van onderen als van boven, is groen. De Wieken zyn aan de buitenzyde ook groen, uitgenomen de grootte Slagpennen, en eenigen van de eerste ry der Dekvederen, over dezelve liggende, die schoon Hemelschblauw zyn. De Slagpennen, naaft aan de Rug, hebben eene geelachtig groene Kleur. De rand van de Wiek, in het bovenste gedeelte, rondom het Gewricht, is rood, gelyk ook de binnenzijden der Wieken, uitgenomen een kleine sprenkeling van Groen in de kleinste Dekvederen. De Stuurpennen van de Staart hebben, aan de bovenzzyde, haare Baarden groen, die allengs blaauw worden aan de Tippen, maar de buitenste Baarden van de twee buitenste Vederen zyn over de geheele langte blaauw. Daar is een weinig roodheid naaft aan de Schaften in alle de Vederen. Geheel rood is de onderzyde van de Staart, die uit twaalf Pennen bestaat, allen aan de enden smal, de middelsten langst, de buitensten kortst, [en dit maakt de Staart zeer puntig.] Een zwarte schubbige Huid bekleedt de Pooten en Voeten, waar van de Vingeren twee voorwaards en twee agterwaards staan, gelyk in anderen van het Geslacht der Pappegaaijen, waar dit een Soort van is. De Klaauwen zyn zwart en sterk.

zwar-

(10) *Pittacus sive Macao viridis Brasiliensis*. EDW. AV. V. p. 41. T. 229. *Pittacus Ara Brasiliensis viridis*. BRISS. AV. IV. p. 198. *Pittacus Severus*. LINN. *Syst.*

Nat. XII. Gen. 45. Sp. 6. *Syst. Nat.* X. Gen. 44. Sp. 5. Groene van Brasil. *Nat. Hist.* I. D. IV. Stuk, bladz. 241.

zwarte Huid der Pooten, zyn Ringen geplaatst van Scharlakenroode Vederen, welken het postuur, waar in de Vogel hier afgebeeld is, niet toeliet te vertoonen.

Tot nog toe was deeze niet in Afbeelding gebragt, schoon redelyk wel beschreeven zynde door MARCGRAAF. (Zie GUIL. PISO'S *Natuurlyke Historie van Brasyl*, p. 207.) Hy zegt, dat deszelfs geschreeuw is *Oe, Oe, Oe*. Onze Landsgenoot, WILLOUGHBY, heeft in zyne Ornithologie, p. 112, ons een Engelsche vertaaling der beschryvinge van den Heer MARCGRAAF, wiens tweedé *Maracana* het is, gegeven.

Myn Origineel is naar de Natuur, en Levensgrootte, getekend, hoewel het verkleind heeft moeten worden, om op de Plaat te kunnen komen. De Vogel was, in 't jaar 1752, in bezitting van den Hoog Edelen Lord CARPENTER, die zo goed was van hem my te leenen, om 'er een Afbeelding van te maaken. Sir HANS SLOANE schynt te willen, dat de *kleine Macao*, daar door hem in zyne *Historie van Jamaika*, VOL. II. p. 297, melding van gemaakt is; de zelfde Vogel als de boven beschreeven zy: maar ik denk, dat wy, zo het een Inboorling van dat Eiland ware, hem gemeener in Engeland zouden zien, alwaar hy zeer zeldzaam is. Het is de eenigste, dien ik, in al myn zoeken naar vreemde Dieren, heb aange troffen.

P L A A T XI.

De groene Aap van St. Jago (II).

Men geeft doorgaans aan dit Dier den naam van *Groene Aap*, en het is ons by dien naam bekend: doch onze Zeelieden noemenze gewoonlyk *St. Jago-Aapen*, om dat zy van dat Eiland komen, 't welk tot die van Kaap Verde behoort, leggende op de hoogte van deeze Kaap, aan de Westkust van Afrika, in den Atlantischen Oceaan, van vyftien tot agttien Graaden Noorder Breedte.

Het had de grootte van de kleinste Soort van Huiskatten. De Kop is zo rond als die van een Mensch: het Aangezigt Haairloos, en de Huid, die 't zelve bedekt, van Kleur als het bleekste Soort der Afrikaansche Negeren. De Oogen zyn helder Hazelnooten-Kleur, met zwarte Oogappelen, die niets Wits vertoonen: de Neus is plat. Dikwils grynste dit Dier, vertoonende zyne witte Tandén. Het was, naar ik geloove, toen ik het eerst had zeer Jong; om dat het alle zyne Tandén, den een na den anderen, (gelyk in Kinderén plaats heeft,) kwyt raakte; doch die het weldra wederkreeg. Zyne Ooren geleeken, in plaatsing en figuur, zeer veel naar Menschen Ooren, doch waren zwart van Vel. Aan de zyden van het Aangezigt hadt het redelyk lange licht gekleurde of donker witte Hairen, die agterwaards over de Ooren vallen, en dezelve ten deele bedekken. Boven de Oogen, op de plaats der Wenkbraauwen, hadt het éenige weinige lange zwarte Hairen. De Kruin van den Kop, de Nek, Rug en buitenkant der Leden, was van eene geelachtig groene Kleur. De enden van het Haair, naamelyk, groen zynde, en de Wortels donker Aschgrauw, maakte dit een mengzel, waar in het Groen de overhand hadt. Het Lighaam aan de onderzyde, en de Leden aan de binnenzide, waren gedekt met wit of Zilverkleurig Haair, dat korter was en dunner stondt dan op de Rug. Deeze verschillende Kleur ging voort tot aan het end van de Staart, welke de bovenzide groenachtig hadt, de onderzyde wit. Alle de Pooten geleeken veel naar

(11) *Cercopithecus ex Infula St. Jago, f. viridis.* Genis longis Pilis albis. BRISS. *Quad.* 205. *Simia Sabæa*, EDW. *Av.* V. p. 10. T. 215. C. ex cinereo flavescens, LINN. *Syff. Nat.* XII. Gen. 2. Sp. 18.

naar Menschen Handen en hadden platte Nagelen. Ik geloof dat alle de Soorten van Aapen slegts twee Tepels hebben, nagenoeg als die aan de Borsten der Vrouwen geplaatst: hetwelk voor my een sterk bewys is, dat zy maar één of twee Jongen t' eener dragt voortbrengen.

Ik had eens gelegenheid, om ten huize van wylen den Hertog van Richmond, te Whitehall, een oude Wyfjes Aap te zien, welke met Jong naar Engeland was overgebracht, en deeze wierp maar één Aapje, voor 't welk zy groote tederheid hadt. Vermaakelyk was het te beschouwen, hoe zy het in haar Armen hieldt en liet zuigen: haar Gebaarden zweemden grootelyks naar die van een Moeder, welke haar Zuigeling liefkooft. Alzo nu dit slag van Aapen zeer gemeen wordt overgebracht in de meeste Handeldryvende Zee-Plaatsen van Europa, zal het waarschyntlyk reeds beschreeven zyn, doch ik heb gene Afbeelding kunnen vinden, die meer met hetzelfde dan met veele andere Soorten van Aapjes strookte.

P L A A T XII.

Het Dierje Mongooz genaamd (12).

Deeze Dieren worden van Madagaskar overgebracht, en komen ook van veelen der kleinere Eilanden, die tuschen 't zelve en de Oostindiën zig bevinden. Zy schynen eene afwyking te zyn van het Geslacht der Aapen. De Maucauco, in myne Historie der Vogelen p. 197, beschreeven (*), is een andere Soort van dit Geslacht, maar veel schooner dan deeze. De Mongooz is kleiner dan een kleine Kat. Dit was een Wyfje.

De Kop van dit Dierje gelykt taamelyk naar dien van een Vos, en is geheel met Haar bedekt: de Oogen zyn zwart, met Oranjekleurige Kringen; zo ook het Haar, waarin zy staan, dat naar de Neus toe, die ook zwart is, puntig loopt, maar tuschen de Oogen en Neus is een witte plek, die zig wederzyds naar de Ooren uitstrekt. De Kruin van den Kop, de Nek, Rug, Staart en Leden, zyn met Wollig Haar gedekt, van eene donker bruine Aschkleur. De onderzyde des Lighaams is wit. De Palmen der Pooten zyn van maakzel als in de Aapen, met platte Nagelen, uitgenomen de tweede Vinger der Agterpooten, die met eene spitspuntige Nagel of Klaauw gewapend is. Alle de Palmen zyn gedekt met kort licht Aschgrauw Haar. De Staart is lang: het Haar taamelyk dik en zagt, en schynt over 't geheel eene mengeling te hebben van lichte en donkere deelen. In postuurmaking geleek dit Dierje volkomen naar een Aap.

Ik zag hetzelfde, in 't jaar 1752, levendig, ten huize van de verpligtende Juffrouw *Kennon*, toen Vroedvrouw van haare Koninglyke Hoogheid de Princesse van Wales, die my aanporde om 'er een Aftekening van te maaken, en berigtte, dat hetzelfde aasde op Vrugten, Kruiden en byna allerley dingen, die men hetzelfde aanbodt, zelfs op leevende Vischen, en dat het geduurig zig toeleid, om de Vogels in haare Kouwen te vatten. Sedert het maaken van deeze Tekening, heb ik meer van dit Geslacht gezien; onder anderen een, die gezegd werdt uit Oostindie overgebracht te zyn, de grootte hebbende van een groote Huiskat, met de Oogen als boven beschreeven is, maar het Aangezigt en de Palmen geheel zwart, en de geheele Pels, voor 't overige, donker bruin. Ik zag ook, op de Kermis van St. Bar-

(12) *Cynocephalus Capite Vulpino*, Mongooz dictus. EDW. AV. V. p. 12. T. 216. *Lemur Mongoz*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 3. Sp. 2.

(*) [Dit is de Inkhoorn-Aap van Madagaskar: zie ons VI. DEEL. p. 96. Pl. XCII.]

Bartholoméus te Londen, drie of vier van deeze Dieren, die alle nagenoeg van grootte als een Huiskat waren, en met elkander in gestalte overeenkwamen, verschillende hoofdzakelyk in Kleur. Een derzelve hadt de Staart ruiger dan eenig die ik had gezien, en van taamelyk egaale dikte over de geheele langte.

P L A A T XIII.

Green Parrot with blue face
De Pappegaay met blaauwe Wangen (13).

Deeze Vogel heeft de grootte van een klein Hoen of Kuiken. De Bek is Hoornkleurig of Aschgrauw, met eene Oranjekleurige Vlak aan ieder zyde van de Bovenkaak, welke taamelyk haakig is, hebbende een hoek aan ieder zyde. De Neusgaten staan in het Wasch, dat den Bek gedeeltelyk bedekt. Het voorste van den Kop, of het Aangezicht, rondom den Bek, is gedekt met blaauwe Vederen, en hier in zyn de Oogen geplaatst, omringd met smalle Kringen van een kaale Vleeschkleurige Huid, en rondom den Oogappel Oranjekleurig. Aan den Keel, onder het Blaauw, is een plek van roode Vederen. Het agterste van den Kop, de Nek, Rug en Dekveders der Wieken, de Borst, Buik en Dyën, zyn allen van een bevallig Groen, 't welk op de Rug donkerer en aan de onderzyde lichter is. De grootste Slagpennen zyn blaauw; die daar aan volgen blaauw getipt en rood aan de Schaften: de overigen, die de Rug bedekken, groen. De binnenzijden der Slagpennen zyn licht blaauw, een weinig naar 't Groene trekkende. De Staart, van boven, is aan het end, ter halver langte, geel; het overige donker groen, en de onderzyde bleek geelachtig groen; sommigen van de inwaardse Baarden der buitenste Vederen naar haar Wortels toe rood zynde. De Pooten, Voeten en Klaauwen, die gelyk in de anderen van het Pappegaaijen-Geslagt staan, hebben eene Vleeschkleur.

De Vogel behoorde aan den Heer LEHMAN, in Bischops-Poort Straat te Londen, en is, naar ik geloove, nooit te vooren afgebeeld of beschreeven: alzo het de eenigste van dit slag is, dien ik immer heb gezien. Myn Tekening was naar het Leven gemaakt.

P L A A T XIV.

De groene en roode Pappegaay uit China (14).

Dit is een van de grootste Soorten van Pappegaaijen, hebbende de grootte van een middelmatig Hoen. De Bovenkaak van den Bek is rood, doch trekt naar 't Geele aan de Punt, die taamelyk krom is, hebbende een hoek aan ieder zyde. De Onderkaak is zwart. De Neusgaten staan tuschen de Vederen van den Kop en het Grondstuk van den Bek, alwaar deeze geen Wasch heeft, gelyk de meeste Pappegaaijen hebben. Hy is ook daar in byzonder, dat 'er geene kaale Huid plaats heeft rondom de Oogen, wier Kringen helder Oranjekleurig zyn. De Kop, Hals, Rug; Dekveders der Wieken; de Borst, Buik en bovenzyde van de Staart, zyn alle van een schoone donker groene Kleur. De zyden des Lighaams onder de Wieken en de binnenste Dekveders derzelve, zyn rood: welke roodheid zig uitwaards langs de zyden van de Borst en Buik vertoont. De grootste Slagpennen der Wieken

(13) *Pittacus viridis Fronte caerulea*. Edw. Av. V. p. 43. T. 230.

(14) *Pittacus Chinenfis ruber & viridis*. Edw. Av. V. p. 44. T. 231.

ken zyn Hemelschblauw, gelyk die van de eerste ry van Dekvederen daar boven; en de rand van de Wiek; die op de Borst valt, heeft even de zelfde Kleur, terwyl de binnenzijde der Slagpennen en de onderzijde van de Staart, donker bruin of zwartachtig zyn. De tippen van de Staartveders, aan de onderzijde, zyn geelachtig bruin: de Dyën, en Dekveders onder aan de Staart, groen; de Pooten, Voeten en Klaauwen, zwart. Van de Vingeren staan twee voorwaards en twee agterwaards, gelyk in alle andere Pappegaaijen.

Deeze Vogel is thans, in 't jaar 1754, in 't Leven en behoort aan Mejuff. *Kennon*, Vroedvrouw van haare Koninglyke Hoogheid, de Princesse van Wales. Ik oordeel dezelve zo zeldzaam te zyn, als eenige Pappegaay my voorgekomen; zynde het de eenigste dien ik ooit van dit slag gezien heb. Ik geloove dat hy tot nog toe nimmer afgebeeld of beschreeven zy.

P L A A T XV.

De zwarte Inkhöorn-Aap (15).

Dit Dier, van grootte als het kleinste slag van Huiskatten, is zeer gemeenzaam, zagzinnig en onschadelyk, zonder iets van de slimheid of kwaadaartigheid der Aapen te hebben. De Afbeelding is op de Plaat geschetst naar het leevende Dier.

De Kop heeft een spitse Snuit en gelykt veel naar dien van een Vos. De Oogen zyn van eene helder roodachtig geele of Oranje-Kleur, met zwarte Oogappelen. De Ooren zyn aan de tippen rond, en zeer veel bedekt door het lange Haar, dat op derzelve Randen groeit, loopende, langs de zyden van den Kop, op en nederwaards, voort, en dus de vertooning maakende van een ruighaairige Kraag rondom het Aangezigt. Het heeft zes schraapende of Gudsachtige Tandën voor in den Mond beneden; maar aan de bovenzijde kond ik geene daar op sluitende vinden: daar vertoonde zig alleen een holligheid om ze in te neemen. Het heeft vier Hondstonden, twee boven twee beneden, en die verder in den Mond stonden waren zeer oneffen. Het Haar aan het Lighaam en de Leden was taamelyk lang, dik en zagt, staande byna regt overend op de Huid. De Handen waren van figuur als die van Menschen of Aapen, hebbende platte Nagelën: de Voeten waren als in de Aapen gefatsoeneerd, uitgenomen dat de groote Toon of Duim grooter was, en de daar aan volgende Vinger een Hond of scherpe Klaauw had, zynde de vier overigen plat genageld. De Agterpooten waren langer dan de Voorpooten: de Staart langer dan het geheele Lighaam, taamelyk ruig en byna van egaale dikte over de geheele langte. De geheele Pels, zo wel als de kaale deelen van de Neus en de binnenzijden der Palmen, was donker zwart.

Dit Dier was van Madagaskar afkomstig. Men wist my te verhaalen, dat het een Wyfje was; maar, wegens de dikte van het Haar, en om dat deeze Dieren van de Aapen in de Teeldeelen verschillen, welken zy meer inwaards hebben, kon ik my van deszelfs Sexe niet nader verzekeren. Het bevindt zig thans, in 't jaar 1755, in leven, en in bezitting van den Heer CRITINGTON, Klerk van het Genootschap der Heelkundigen te Londen, die my de vryheid gaf om het eens aan Huis te hebben, ten einde 'er, op myn gemak, eene Aftekening van te maaken. Het scheen my van Plantgewasfen te leven. Terwyl ik het had, at het Gebak, Brood en Boter,

en

(15) *Cynocephalus ex Insulâ Madagascar, Maucouco niger dictus.* Edw. Av. V. p. 13. T. 217. *Prosimia fusca.* BRISS. *Quadr.* 220. *Lemur Caudâ floccosa*

Corpore fusco. GRON. *Zooph.* 22. *Lemur Macaco.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 3. Sp. 3.

en Zomer-Vrugten. Het was toen in July. Met Vleesch daar aan te geeven heb ik de proef niet genomen. Het zit als een Aap of Inkhoorn op, wanneer het eet, houdende de Spyze in zyne Handen of Voorpooten.

P L A A T XVI.

Het Aapje Sagouin genaamd (16).

Dit is een Diertje uit het Aapen-Geflagt, dat naar de Inkhooenen zweemt. De Afbeelding is naar 't Leven gemaakt, in de Natuurlyke grootte. Men heeftze bevonden te weegen van vier en een half tot zes en een vierde Once, Avoirdupois Gewigt. Het was een Mannetje.

De Kop is zeer rond, en op de Kruin gedekt met zwart Haar. Aan de zyden van den Kop, en rondom de Ooren, heeft het lange witte Hairen, die op een zonderlinge manier als twee Kwasten uitsteeken. De Ooren zyn niet zichtbaar in dat postuur, zo als het hier getekend is, maar op zyde vertoohen zig dezelve: zy gelyken naar Menschen Ooren, zyn kaal en van eene donkere Vleeschkleur. Het Aangezigt heeft weinig of geen Haar: de Huid is Vleeschkleurig; ten deele donker, uitgenomen het bovenste des Voorhoofds, dat wit is. De Oogen zyn van een roodachtige Hazelnooten Kleur, met zwarte Oogappelen: het Aangezigt zweemt naar dat van een Aap, gelyk de Afbeelding beter uitdrukt; dan de beschryving zou kunnen doen. Het geheele Lighaam was gedekt met Haar van eene donker bruinachtige Aschkleur, en van een zagte Wollige natuur: zynde dat op de Rug een weinig styver, en ieder enkeld Haartje van verscheiderley Kleuren: te weeten om laag donker, in 't midden roodachtig en aan 't end graauw; 't welk eene mengeling maakte op de Rug. De Palmen der Pooten waren uitwendig met kort Haar gedekt. Het hadt vyf Vingers aan ieder Poot, van maakzel als die der Inkhooenen, met spitse Klaauwen, uitgenomen de twee groote Toonen of Duimen van de Agterpooten, die plat genageld waren. De Staart, zeer lang naar maate van het Lighaam, hadt een dik Dons, licht Aschkleurig en zwart, Ringswyze elkander vervangende, over de geheele langte.

By PISO, in zyne *Natuurlyke Historie van Brasil*, is dit Diertje, hoewel zeer slegt, afgebeeld, en daar uit door RAY beschreeven (*). Het schynt ook de *Sagouin* van CLUSIUS te zyn (†). JOHNSTON heeft, in zyne *Historie der Viervoetige Dieren*, de Afbeeldingen van beiden uitgegeven, als byzondere en onderscheidene Dieren. Zyne Afbeelding van PISO noemt hy, by misvatting, *Cataia*, welke naam, in 't werk van dien Auteur, nader by de Afbeelding van de *Cagui* staat, dan derzelve eigen naam. J. LUDOLPHUS heeft, in zyne *Historie van Ethiopie of Abyssinie*, twee Afbeeldingen gegeven van dit Schepzel, welken pag. 58, in de Engelsche Vertaaling van dat Werk, beschreeven worden. Hy noemt hetzelfde *Fonkes* of *Guereza*, maar zyne beschryving komt in geen deele met de Afbeeldingen overeen: des ik my verbeeld, dat men, dit in Holland gevonden hebbende, ondersteld heeft het kleine Aapje, door LUDOLPHUS beschreeven, te zyn, schoon het weezenlyk uit Brasil gekomen was, daar de Hollanders, ten tyde van het uitgeeven dier Historie, in bezitting van waren. KLEIN heeft, in zyn Werk over de Viervoetige Dieren, Leipzig 1751, eene Afbeelding, Levensgrootte, op de derde

Plaat

(16) *Cercopithecus parvus*, *Cagui minor* Brasiliensis, f. *Sagouin* Clusii. Edw. Av. V. p. 15. T. 218. *Cercopithecus Brasiliensis* f. *Sagouin* Clus. Exot. T. 372. RAJ. *Quadr.* 154, 160. *Simia* Jacchus. LINN.

Syst. Nat. XII. Gen. 2. Sp. 24. *Syst. Nat.* X. Gen. 2. Sp. 12. *Nat. Hist.* I. D. I. STUK, bladz. 364.

(*) *Synops. Method. Animalium Quadrupedum.* p. 154.

(†) *Exot.* Vol. II. p. 372.

Plaat gegeven, welke p. 87 beschreeven is, en daar heeft hy de Staart dikker afgebeeld dan ik die ooit heb waargenomen te zyn, schoon ik vyf of zes van deeze Diertjes levendig heb gezien.

De laatste Auteur, die ook de volkomenste en beste beschryving van de Cagui aan 't licht gebragt heeft, is JAMES PARSONS, Med. Doctor en Lid van de Koninglyke Societeit, door wien zo veel daar van gezegd is, en zo wel met de Natuur overeenkomstig (*), dat zyn Ed. my de moeite heeft bespaard van eenige dingen dienaangaande te berde te brengen, die ik anders zou gemeld hebben: maar de Doktor hadt het geluk niet van een Voorwerp aan te treffen, dat zo frisch en vlug, en zo wel in 't Bont was, als eenigen die ik naderhand heb gezien. Dat van Lord KINGSTON was het kleinste en ziekelykste van allen die ik heb gezien. Dat van den Heer HYDE bevondt zig ook, toen ik het zag, zeer zwak, en zonder de natuurlyke dikheid van Haair. Vervolgens kwamen 'er my twee of drie voor, die geheel andere Dieren scheenen te zyn, wegens hunne gezondheid en volheid van Bont. Dat, daar ik de Afbeelding naar maakte, behoorde aan de zeer verpligtende Juffr. Kennon, weleer Vroedvrouw van de Koninglyke Familie, die my verhaalde hoe het verscheiderley dingen at; gelyk Biskuit. Vrugten, Groente, Infekten, Slakken, enz. ook dat het eenmaal, los zynde, schielyk een Chineesch Goudvischje uit een Kom met Water haalde, dat het dood beet en gietig opvrat; waarna men 'er kleine levende Aaltjes aan gaf, welken hem in 't eerst verschrikten; door het slingeren om zyn Hals, doch die hy weldra meester wierd; dezelve opvreetende.

Een fraay Diertje van dit slag zag ik ten huize van den Heer JOHN COOK, Koopman te Londen. Deeze Heer hadt weleer zyn verblyf te Lissabon gehouden, alwaar zyne Huisvrouw, tot haar vermaak, de proef nam om de *Sanglin*, gelyk men dit kleine Schepzeltje aldaar noemt, voort te teelen. Door de gunstigheid van het Klimaat, gelukte het haar, Jongen daar van te krygen, die gantsch niet mooy waren by de geboorte, kleevende zeer vast aan de Borsten van haar Moer, en hangende vervolgens, wat grooter wordende, op haar Rug, zo dat zy eindelyk, de last moede geworden, zig daar van ontsloeg door de Rug tegen den Muur of iets anders te wryven; maar dan nam aanstonds het Mannetje de bezorging van deeze Jongen op zig, gedoogende dat zy eenigen tyd op zyne Rug hingen, als 't ware om het Wyfje te verligten.

P L A A T XVII.

De roodborstige Parkiet (17).

Ik heb twee derde deelen van de Natuurlyke Afmetingen van deezen Vogel genomen, om hem tot eene grootte te brengen bekwaam voor deeze Plaat: zo dat de zichtbaare Oppervlakte van deeze Afbeelding in evenredigheid, tot myne Tekening in de Natuurlyke grootte, staat als 4 tot 9; en indien de Lighaamelyke Inhoud van een Vogel van deeze grootte vergeleeken werde met dien van zodanig eenen in de Natuurlyke grootte, dan zou de evenredigheid zyn als 8 tot 27.

De Bek is geelachtig wit, met een smal strookje Wasch over het bovenste gedeelte, waar in de Neusgaten geplaatst zyn. De Bovenkaak is redelyk Haakig krom, aan de kanten golfswyze geboogen. Alle de Pluimpjes rondom den Bek zyn blaauw, en strekken zig een weinig over de Kruin uit. De zyden van den
Kop,

(*) *Phil. Transact.* Vol. XLVII. p. 146.

bro. *Edw. Av.* V. p. 45. T. 232.

(17) *Pittacus minor* Indiae Orientalis Pectore ru-

Kop, daar de Oogen staan, zyn groen, zo wel als 't Agterhoofd. Om de Nek heeft hy een geelen Band en daar onder is de geheele Hals groen. De Rug, Stuit, benevens de bovenzyden van de Wieken en Staart, zyn allen van een schoon groene Kleur, welke zig hier, wegens het postuur dat ik aan den Vogel gegeven heb, niet vertoont. Ik verkoos, veeleer, de binnenzijden der Wieken en de Borst voor 't Oog te brengen, alwaar hy een grooter Verscheidenheid heeft van Kleuren. De Borst, naamelyk, is prachtig Oranje-rood; het Lyf daar onder, en de Zyden onder de Wieken, zyn donker groen, met eenig Rood vermengd: de Bouten, het Onderlyf en de Dekveders onder aan de Staart, zyn geel met eene mengeling van groen: de onderzyde van de Staartveders vuil geel. De kleine Veders op den rand by het Gewricht, aan de binnenzijde van de Wiek, zyn geel en de Dekveders, die daar aan volgen, rood. De binnenzijden van alle de Slagpennen hebben haare Tippen en Grondstukken van eene donkere Kleur; terwyl de inwaardsse Baarden der langste Slagpennen in 't midden geel zyn, en die der kortere, naast aan het Lighaam, rood. De Pooten, Voeten en Klaauwen, die in maakzel en plaatzing met de anderen van dit Geslacht overeenkomen, zyn donker of zwartachtig.

De opgezette Huid van deezen Vogel, taamelyk wel geconserveerd, dien ik thans in myne Handen heb, was gekogt in een Porselein-Winkel te Londen, waar van de Patroon my verhaalde, dat dezelve met een van onze Oostindische Schepen overgebracht ware. Het is een Soort van Parkiet, niet minder schoon dan eenige, die ik immer heb gezien, en, zo ik geloove, door niemand tot nog toe in Afbeelding gebracht of beschreeven.

P L A A T XVIII.

De Roozekleurig gekapte Ring-Parkiet (18).

Dit is een Vogel van eene zonderlinge schoonheid. De Afbeelding vertoont hem omtrent Levensgrootte of een weinig kleiner, zo 'er verschil in plaats heeft.

De Bovenkaak des Beks is van een Zeem-Kleur, aan de Punt haakig en aan de zyden gehoekt: de Onderkaak donker of zwartachtig. Het bovenste des Beks is gedekt met een smal strookje van donker Wasch, waar in de Neusgaten staan. De Kop is voorwaards, en rondom de Oogen, van eene roodachtige of Roozekleur, welke naar agteren versmelt in 't Hemelsblauw. De Veertjes onder den Bek zyn ongeveer een Duimbreed zwart, en van daar loopt wederzyds een zwarte streep agterwaards, die een soort van Ring of Halsband formeert, scheidende den Kop van het Lighaam, dat, zo wel als de Wieken, geheel groen is, donkerer aan de bovenzyde, van onderen lichter en naar 't Geele trekkende. Op de Wiek zyn eenigen van de kleinste Dekveders van eene dof roode Kleur, maakende een roode Vlak. De binnenste Dekveders der Wieken zyn bleek geelachtig groen, en de binnenzijden der Slagpennen donker, die eenigen der uitwaardsse Baarden helder geelachtig groen hebben. De Staart is samengesteld uit Hemelschblauwe Vederen, die puntig uitloopen en waar van de middelsten taamelyk lang zyn, verkortende de anderen allengs naar de zyden. Van onderen is de Staart donker geel. De Pooten, Voeten en Klaauwen, zyn Aschgrauw, en de Vingers staan gelyk in anderen van het Geslacht der Papegaaijen.

Deeze sierlyke Vogel was, opgezet en op een Stokje zittende, van Bengalen in Oostindie gezonden aan wylen den Heer DANDRIDGE, in Moorfields te Londen, die

(18) *Pittacus minor torquatus Capite roseo.* Edw. Av. V. p. 47. T. 233.

die hem aan my leende om 'er een Aftekening van te maaken. De Indiaanen noemen hem *Fridytutab*. ALBIN hadt, in zyne *Historie der Vogelen*, Vol. III. p. 14, reeds een Afbeelding gegeven van dit eigenfte Voorwerp; maar zyne befchryving met den Vogel vergelykende, oordeelde ik die beiden eenigzins te kunnen verbeteren. Hy hadt verzuimd gewag te maaken van de roode Vlakken op de Wieken, en de bovenzyde van de Staart Grasgroen geheten, daar dezelve weezentlyk blaauw is, hebbende maar eene boven verbeelding kleine kleuring van Groen by de Wortels der Vederen. Hy zegt, dat de Staart beftaat uit vier Pennen; 't welk tegen de natuur is van alle Vogelen, die ik ooit gezien heb. Geen Vogel heeft 'er minder dan tien, en, naar ik geloove, geen van het Papegaaijen-Geflagt minder dan twaalf; maar de Staart was in deeze wat onvolmaakt, en, de Vogel in Glas beftooten zynde, kon de Heer ALBIN de Veders niet van elkander fcheiden, om dezelve te tellen. Ik had de vryheid, om de Glazen Kas te openen, ten einde hem naauwkeuriger te kunnen onderzoeken. Hy was, geloof ik, ons onbekend, voor dat ALBIN 'er de Afbeelding en befchryving van aan 't licht gegeven hadt.

P L A A T XIX.

De Egyptifche Springmuis (19).

De Plaat verftoont dit Dier in zyné Natuurlyke grootte. Deszelfs gedaante, in 't algemeen, is als die van een Rot, uitgenomen dat de Neus en de Voorpooten korter en de Agterpooten veel langer zyn.

De Kop gelykt veel naar dien van een Konyñ, maar de Ooren zyn korter en de Oogen puilen zeer veel buiten den Kop uit. De Neus is kaal en Vleeschkleurig; de Tandén hebben veel overeenkomst met die der Konynen. De Huid is, op den Kop en langs de Rug, gedekt met bruinachtig Haair, van Kleur als dat der Wilde Konynen. De onderzyde van den Kop, de Keel, Buik en de binnenzijden der Dyën, zyn met wit Haair bekleed. Aan het laagfte van de Rug is een Halve Maan, uit zwart Haair beftaande, waar van de Hoornen zyde waards naar den Kop gekeerd zyn. De Voorpooten hebben vier Vingers met Klaauwen en een ftompje van een Vinger zonder Klaauw. Zy zyn Haairloos, zo wel als die der agterfte Pooten, en Vleeschkleurig. Gemeenlyk verbergt het Diertje zyné Voorpooten in zyn Vagt, zo dat het alleenlyk twee Agterpooten fchynt te hebben, flegts met drie Vingeren, en deeze zyn tot boven de Kniejen kaal, zo dat zy zig als de Pooten van de Vogels, die men Steltloopers noemt, verftoont. De voortgang is huppelende, 't welk het zeer vlug kan doen, drie of vier Voeten wegs affeggende in één fprong. De Staart is lang, en van Kleur als de Rug, uitgenomen naar 't End toe, alwaar dezelve zwart en Kwastig ruig word, hebbende den tip wit. Zyne Voorpooten raaken nooit den Grond, maar hy houdt 'er zyn Voedzel mede, gelykerwys een Inkhoorn.

ALDROVANDUS heeft een taamelyk goede Afbeelding gegeven van dit Schepzel, 't welk van hem het *Indifche Konyñ of Haas* genoemd wordt. Men vindt het in Egypte en aan de Barbaryfche Kust. MONCONY tytelt het de Berg-Slaapmuis (*). Het is

(19) *Mus Ægyptiacus*, Pedibus posticis longissimis, Caudâ elongatâ, *Gerbus* dictus. Edw. Av. V. p. 18. T. 219. *Mus Jaculus* Pedibus posticis longissimis, Caudâ extremo villosâ. HASSELO. *Itin.* 198. *Av. Stokb.* 1752. p. 123. T. 4. f. 1. Cuniculus minor Caudatus Dauricus. *Mus Petrop.* I. p. 344. N. 123. *Lepus Indicus Utiadictus*. ALDR. *Quadr.* 395. *Jerbua*. SHAW. *Itin.*

218, 249. Gerbo. LE BRUN *Itin.* 287. T. 210. *Mus Jaculus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 24. Sp. 20. *Syst. Nat.* X. Gen. 26. Sp. 15. Springer. *Nat. Hist.* I. D. II. STUK, bl. 488. Pl. XX. Fig. 2.

(*) *Voyage d'Egypte*: Ed. Germ. p. 288. Monconys Reizen.

is in de *Brittannische Schatkamer* van den Romein HAMY, afgebeeld en beschreeven onder den naam van *Ferbua* (*). Ook vindt men de Afbeelding by DE BRUIN, die het *Gerbo* noemt in deszelfs *Levantsche Reizen* (†).

Dit Dier behoorde aan Mr. SCARLET, Glazen Slyper, by St. Anne Kerk, in Westmunster, die my vryheid gaf om 'er een Afbeelding van te maaken. Mr. BLEW, Bibliothekaris van het Kollegie der Inner Temple, hadt 'er ook voor eenigen tyd een gehad, dat hy my opgezet ter onderzoeking leende. Men zegt dat dit Dier maar ééne Opening of Leg van onderen heeft, gelykerwys de Vogelen; doch zulks kan ik niet verzekeren, alzo ik het leevende Dier niet genoegzaam behandelen kon, 't welk byten wilde wanneer men het vast hield. Het schein my, anders, een zeer zagtzinnig Schepzel te zyn, 't welk op dergelyke manier aaft als de Konynen en Haazen, eetende Graan en verscheiderley Kruiden. Het is schuuer, en blyft meer in zyn Hokje over dag, dan in het schemeren van den Avond, wanneer het te voorschyn komt en onbeschroomder door de Kamer huppelt, waar men het houdt. Dit doet my denken, dat het een Dier zy, 't welk van Natuur de duisternis tot zyne bedryven verkieft. Het heeft, zo ik meen, twee of drie Jaaren by Mr. SCARLET geleefd, eer het stierf. Zyn Bont was zeer zagt, en de Huid uitermaate dun. Doktor SHAW noemt dit Dier *Ferboa* of *Terboa*. Men vindt 'er een omstandig Bericht van in zyne *Reizen naar Barbarie en de Levant* (§). Hy schynt daar in mis te hebben, dat hy alleenlyk drie Vingers aan de Voorpooten en vier aan de Agterpooten geeft, waar van ik het tegendeel heb bevonden. De Sporen of kleine Vingers aan de Agterpooten kon ik niet ontdekken in 't een of andere der twee Voorwerpen, welke ik onderzocht heb, schoon ik veel moeite daar toe aanwendde. Hy zegt, dat deeze Springmuizen aan de Kust van Barbarie gemeen zyn, en in holen onder den Grond nestelen.

P L A A T XX.

De kleine Miëren-Ecter (20).

De Afbeelding vertoont denzelfen weinig kleiner dan Natuurlyk; alzo hy ongevóór de grootte van een Engelsch Inkhooortje heeft. De origineele Tekening van deeze Plaat was naar 't Leven gemaakt.

Het Diertje is bekleed met een dikke Vagt van zagt Haar, glanzig als Zyde, en op de Rug een weinig gekruld of gegolfd. Het heeft een donkere Streep, die langs de Rug van de Nek tot aan het begin van de Staart loopt, en langs den Buik een andere, die wat breeder is, aan de eerste evenwydig. Het Haar van den Kop, het Lighaam en de Staart, is licht roodachtig bruin: dat van de Pooten en het dikste der Staart, trekt naar Aschgrauw. Zyn Haar is overal, zelfs tot aan de Klaauwen toe, nagenoeg van de zelfde langte. De binnenzyde van de Staart, naar de Punt toe, is Haarloos, en schynt Natuurlyk naar beneden om te krullen: 't welk my doet denken, dat het zig met de Staart kan ophangen aan de Takken van Boomen.

Het zonderlingste in dit Dier is, dat het niet meer dan twee Klaauwen aan ieder Voorpoot of Hand, (gelyk sommigen die noemen,) heeft. De Vingers of Toonen, uit welken deeze Klaauwen spruiten, hebben geen kennelyke verdeling. De bui-

(*) *Tesoro Britanico, delineate & descritte da Nicola Francesco Hamy, Romano.* Vol. II. p. 124, 125.

(†) Kap. 78. Pl. 210.

(§) Zie de oorspronkelyke Eng. Uitgaave, p. 248, 249.

(20) *Myrmecophaga minor.* Edw. Av. V. p. 20. T. 220. *Tamandua* aut. *Coati Americana* alb. SEB. *Kab.* I. p. 60. T. 37. f. 3. *Myrmecophaga didactyla.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 8. Sp. 1. *Syst. Nat.* X. Gen. 8. Sp. 1. *Nat. Hist.* I. D. I. STUK, p. 487. Pl. X. f. 1.

buitenſte Klaauw, aan ieder Hand, is aanmerkelyk groot, en de binnenſte, met dezelfde te vergelyken, zeer klein. De Agtervoeten hebben ieder vier Klaauwen, welke nagenoeg van egaale grootte zyn. Omtrent de Voeten zo wel als de Handen is 't aanmerkelyk, dat zy niets hebben 't welk naar een Duim gelykt, als veele Viervoetige Dieren, maar in plaats van dien dikke Eeltachtige Knobbels des Hielen, tuſſchen welken en de Klaauwen de Voeten hol zyn: waar door het in ſtaat is om dunne Takjes van Boomen te vatten of aan te grypen. De Ooren zyn klein en rond, vertoonende zig naauwlyks boven het Haar: de Agterpooten langer dan de Voorpooten.

De Tekening was gemaakt naar een opgevulde Huid van dit Diertje, wel geconſerveerd, die zig in bezitting bevondt van zyne Excellentie den Graaf PERRON, Ambaſadeur van den Koning van Sardinie, welke verſtaan hadt, dat het van de Spaanſche Kuſt in Amerika was gekomen. Een ander dergelyk Diertje, in Spiritus bewaard, kocht ik by kommiſſie voor wylen Sir HANS SLOANE, uit de Verzameling van wylen den Hertog van Richmond, in welker Catalogus het een Soort van Lui-aard genoemd was. Dit zal in het Brittanniſch Kabinet blyven, alwaar het onderzocht kan worden door de Liefhebbers der Natuur. Door behulp van deeze twee is hier een volmaakter Afbeelding aan 't licht gebragt, dan van een derzelven alleen zou hebben kunnen geſchieden: want het eerſte was alleenlyk een opgezette Huid, en het andere digt beſlooten in de Fleſch met Liqueur, welke ik geen permiſſie had te openen. Dus kon ik den Bek niet onderzoeken, die volgens LINNÆUS Tandeloos is, Men zie zyn *Systema Naturæ* Lips. 1748. p. 8. Ord. 3. AGRIÆ, *Dentes nulli, Lingua longiſſima Cylindrica*. Gen. 15. MYRMECOPHAGA. *Corpus pilofum, Aures ſubrotunda*. Zyne Tweede Soort ſchynt my te zyn het hier afgebeelde en beſchreevene Dier. 2. MYRMECOPHAGA *Manibus didactylis, Plantis tetradactylis*: 't welk men vertaalen kan MIEREN-EETER (een Geſlagt van den Rang der *Veld-Dieren*, waar van LINNÆUS deeze zyne Tweede Soort maakt,) *met tweevingerige Handen en viervingerige Voeten* (*). Van dit Dier vind ik geen Afbeelding of eenig Bericht, meer dan LINNÆUS daar van, als gemeld is, gegeven heeft, dat byna maar een enkele benaaming is: zo dat deeze Afbeelding, naar ik geloove, de eerſte is, welke daar van het licht gezien heeft (†).

P L A A T XXI.

De groene Parkiet met geele Wangen (21).

De hier afgebeelde Vogel is van Natuurlyke grootte, zynde van dat ſlag, die een lange en puntige Staart hebben. Het was een vlugge levendige Vogel, die veel kakelde, doch weinig verſtaanbaaré Woorden uitbragt.

De Bek is Aſchgrauw, aanmerkelyk haakig en gehoekt of gegolfd aan de kanten. Het Waſch, daar de Neusgaten in ſtaan, heeft die zelfde Kleur. De Oogkring is Oranje, en is omringd door een ſtrookje van een kaale witte Huid. Het Grondſtuk van den Bek, en de zyden des Kops rondom de Oogen, zyn gedekt met gee-

(*) [Ik volg de Woorden van den Heer EDWARDS. In volgende Uitgaaven van het *Samenſtel der Natuur* heeft de Ridder de Mieren-Eeters verplaatſt, en deeze is de Eerſte Soort geworden: zie myne *Natuurlyke Hiſtorie*, als boven.]

(†) [Indien de door LINNÆUS aangehaalde de zelfde is, zo vindt men 'er reeds de Afbeelding van by SEBA.]

(21) *Pſittacus minor Fronte luteâ*. Edw. Av. V. p. 49. T. 234. *Pſittacus minor viridis Caudâ longâ & Malis croceis*. FRISCH. Av. IV. T. 54. *Pſittacus pertinax*. LINN. *Syſt. Nat.* XII. Gen. 45. Sp. 15. *Syſt. Nat.* X. Gen. 44. Sp. 10. Geel-Wang Parkiet. *Nat. Hiſt.* I. D. IV. Stuk, bladz. 246.

geele of Oranjekleurige Vederen, die nader naar den Bek toe rooder, en lichter geel zyn hoe zy verder agterwaards staan. Het bovenste van den Kop, de Nek, Rug, Wieken, Stuit en Staart, zyn altemaal van een hooge Grasgroene Kleur, uitgenomen de grootste Slagpennen en eenigen van derzelver Dekvederen, die aan de uitwaardsche Baarden met blaauw gerand zyn. Het voorste van den Hals, de Borst, Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn lichter of geeler groen, en het onderste van den Buik geheel en al geel. De binnenzyden der Slagpennen en de onderzyde van de Staart, zyn donker groenachtig van Kleur. De Pooten en Voeten zyn van figuur als gewoonlyk en Aschgrauw.

Deze Vogel was in eigendom van de eerste Gemaal van den Hoogedelen Heer, ROBERT WALPOLE, die naderhand Graaf van Orford wierd. Haar Edede onderrichte my, hoe dezelve was overgebracht uit de Westindiën, waar van ik naderhand ben verzekerd geworden, door zes of meer van even die zelfde Soort in een Kouw by elkander te zien, ten huize van den Hoogedelen Heer CHARLES WAGER, toen Eersten Lord van de Admiraaliteit, wiens Vrouw my vertelde, dat dezelve uit de Westindiën kwamen. Ik kan geen beschryving van eenige Soort van Pappegaay met deeze overeenkomstig vinden: des ik besluit, dat het een nog niet beschreeven zy.

P L A A T XXII.

De Goudkrūnige Parkiet (22).

Deeze, die de grootste Afbeelding op de Plaat uitmaakt, is maar een weinig kleiner dan Levensgrootte getekend; zynde deeze Vogel even zo groot of liever ruim zo groot, als een Merel.

De Bek is zwart; de Bovenkaak haakig aan haar Punt en heeft hoeken aan de zyden, met een smal strookje van blaauwachtig Vleeschkleur Wasch rondom het Grondstuk, waar in de Neusgaten geplaatst zyn. Het Oog staat in een plek van kaale Huid, van even de zelfde Kleur. De Oogkringen, zo wel als een plek van Vederen, zig van het opperste des Beks uitstreckende tot aan het midden van de Kruin des Hoofds, zyn van een heldere Oranjekleur. Het overige van den Kop, de Nek, Rug, de bovenzijden van de Wieken en Staart, zyn van een hooge donker groene Kleur. De Keel is geelachtig groen met een roodachtig bruinen Glans. De Borst, Buik, de Zyden onder de Wieken, de Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn licht geelachtig groen. Eenige weinigen der Slagpennen, tuschen de langsten en kortsten, naaft aan het Lighaam, zyn uitwaards blaauw. Zulken van de eerste ry der Dekvederen, als op deeze blaauwe Slagpennen vallen, zyn ook blaauw, maakende het een en andere een blaauwe baar langs de Wiek neder. Haar binnenzyden, en de onderzyden van de Staart, zyn vuil geelachtig groen, of van Kleur als gepékeldé Olyven: de Pooten en Voeten van eene roodachtige Vleeschkleur, van figuur en plaatsing gelyk in anderen van dit Geslacht: de Klaauwen donker.

Deeze Vogel behoorde, toen hy in Leven was, aan een jonge Juffrouw, Dogter van wylen Doktor JURIN, die als President van het Kollegie der Geneeskundigen, te Londen, in 't jaar 1750 stierf. Men berigtte my, dat dezelve van Lisabon was gekomen, en onderfeld werdt een Inboorling te zyn van Brasil. Hy hadt in Engeland veertien Jaaren geleefd. Gedurende de eerste drie of vier Jaaren na zyne aankomst, leidt hy

Hy vyf of zes kleine witte Eytjes, waar uit blykt, dat het een Wyfje ware, en ik denk, dat het wel de gade van den laatst beschreevenen kon zyn: alzo de overeenkomst van die beiden zeer aanmerkelyk is.

De Groen- en blaauwe Mosch-Parkiet (*).

De kleinste Afbeelding op de Plaat vertoont deeze, in Natuurlyke grootte, zo naauwkeurig als ik het treffen kon.

De Bek en het Wasch, daar de Neusgaten in geplaatst zyn, hebben eene Goudkleur. De Bovenkaak is Haakig, aan de kanten gegolfd. Het Vel rondom de Oogen, de Pooten, Voeten en Klaauwen, zyn allen van eene Goud- of Oranje-Kleur. De figuur van den Bek en de Voeten toont, dat dit Vogelkje, hoe klein ook zynde, van het Pappegaaijen-Geslacht is. De Kop, Nek, Rug, en de geheele onderzyde, hebben eene hooge Grasgroene Kleur. De Wieken zyn ook groen, uitgenomen de eerste ry der Dekvederen boven de Slagpennen, die sierlyk hoog blaauw zyn, en de buitenste randen van dezelve licht geelachtig groen. Het laagste van de Rug en de Dekveders aan de boven zyde van de Staart, zyn Hemelschblaauw: de binnenzyden der Wieken van eene groen-achtige Aschkleur, hebbende eenige weinige schoon blaauwe Vederen gemengd onder de kleinere Dekvederen, rondom het Gewricht van de Wick. De Staart is groen, aan de bovenzzyde sterker en flauwer aan de onderzyde.

Dit Parkietje was, in 't jaar 1753, in bezitting van Mr. JOHN MILLAN, Boekhandelaar, naby het Admiraaliteits-Kantoor. Het woog, toen het uit de Wyngeest genomen was en gedroogd, slegts drie Vierendeel Loots, ordinair Gewicht. De Heer MILLAN was zo beleefd, van my dit en eenige andere Vogelktes mede naar Huis te laten neemen, om dezelve af te tekenen. Hy verhaalde my, dat deeze kleine Parkiet gekogt ware uit het Kabinet van wylen den Hertog van Richmond, doch daar was geen bericht te krygen, uit welk Land dezelve af komstig ware.

P L A A T XXIII.

De Olyphant (23).

De Olyphant wordt gezegd het grootste te zyn van alle Viervoetige Land-Dieren: hoewel het leevende Voorwerp; naar 't welke deeze Aftekening, maar weinige Jaaren geleden, in Londen gemaakt werdt, niet meer hoogte had dan een gemeene Koe.

De Kop, hoewel groot, is het niet naar de grootte des Lighaams te rekenen. Dewyl dit een Jonge was, zo hadt hy geene Tandén, welken ik 'er derhalve bygedaan heb om de Afbeelding te voltoojen. Het Voorhoofd is zeer verheven en bultig: de Ooren zyn naar evenredigheid van den Kop groot en hangen nederwaards: de Oogen zyn klein: de Snuit of Tromp is lang, verdunnende allengs van den Kop naar het End toe, dat plat is en aldaar twee Openingen of Neusgaten heeft. Het Dier kan zyne Tromp naar believen verkorten of verlangen; alzo dezelve vol Kreukels of Ringen is, die 'er in 't ronde als ingesneeden zyn; hebbende de onderzyde eeni-

(*) *Pfittacus minimus viridi caeruleoque varius.* Edw. Av. V. p. 51. T. 235. *Pfittacula Brasiliensis.* BRISS. Av. IV. p. 384. *Pfittacus Passerinus.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 45. Sp. 47. *Syst. Nat.* X. Gen. 44. Sp. 37. *Nat. Hist.* I. D. IV. STUK, blad. 270.

Quadr. 131. SEB. *Kab.* I. D. Pl. III. f. 1. BRISS. *Quadr.* 45. *Elephantus.* GESN. *Quadr.* 377. ALDR. *Quadr. Libr.* I. T. 9. JOHNST. *Quadr.* 30. T. 7, 8, 9. *Elephas maximus.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 5. Sp. 1. *Syst. Nat.* X. Gen. 5. Sp. 1. *Nat. Hist.* I. D. I. STUK, Bladz. 419.

(23) *Elephas.* Edw. Av. V. p. 22. T. 221. RAJ.

eenigermate plat en de bovenzyde rond. Ook het allerkleinste ding kan het van den Grond opdraapen met zyne Tromp, door middel van een klein Puntje, dat het daar om kan draaijen. Terwyl ik in zyne Stal was om 'er de Schets van te maaken, zocht het naar Appelen in myne Zakken, lichtende met zyne Tromp de Kleppen zeer vaardig op, en dan dezelve nederwaards daar in steekende. Het Lyf is rond en dik: de Rug verheft zig rondder en meer uitpuilende dan in de Varkens of eenig ander Viervoetig Dier, my bekend. Het geheele Schepzel is naar zyne hoogte kort, maar de Pooten zyn taamelyk lang; de Voeten rond, en niet veel bréeder dan de Pooten. Ieder Voet heeft vyf platte Hoornige Verhevenheden, welke de Enden schynen te zyn der Toonen, hoewel zig uitwendig geen scheidung openbaart. Men zou het veeleer Stompvoetig mogen noemen, hoewel het Geraamte van den Olyphant, door de Koninglyke Akademie van Parys in Afbeelding gebragt, vyf afgezonderde Toonen aan ieder Voet of Poot vertoont. Zie de *Memorien* van de Akademie der Weetenfchappen, Tom. III. Part. III. p. 91; alwaar Gy vinden zult zes Plaaten van den Olyphant en deszelfs deelen. De Staart gelykt naar die van een Varken. De Huid fcheen zeer dik, Hoornachtig en ruuw te zyn, met veele verheffingen en laagtens, hangende, op veele plaatsen van het Lighaam en de Leden, los met kreuken; gelyk in de Afbeelding is uitgedrukt.

Over 't geheel hadt dit Dier een donker bruine Kleur, zynde dunnetjes overfpreid met korte zwarte Hairen. De Liefhebbers kunnen deszelfs Ontleedkundige Historie nagaan in een klein Werkje, genaamd *Ontleedkundig Berigt* aangaande den Olyphant, die by toeval, in 't jaar 1681, te Dublin verbrandde, zynde een Brief aan den Prefident van de Koninglyke Societeit, door den Heer A. MOLINEUX Doktor van Trinity-Kollegie by Dublin, te Londen gedrukt in 't jaar 1682. Men kan dit Werkje vinden in de Bibliotheek van het Kollegie der Geneeskundigen te Londen (*).

J. LUDOLPHUS heeft, in zyne Historie van Ethiopie of Abysfinie, (blad. 54, 55. van de Engelsche Vertaaling,) een lang Verhaal gegeven van de manier op welke de Olyphanten aazen ('t welk geheel op Plantgewasfen is,) benevens het nadeel en de verwoefing, welke zy hier door maaken in de Plantagiën der Inboorlingen. Hy zegt, dat de Mannetjes alleën die lange Tandén hebben in de Opperkaak. Uit de meeste Reisbefchryvingen naar de Kusten van Afrika en Indie, kan men ook Berigten aangaande de Olyphanten bekomen. J. T. KLEIN heeft, in zyn Werk over de *Viervoetige Dieren*, dat te Leipzig in 't jaar 1751 aan 't licht gegeven is, p. 36 tot 38 van den Olyphant gehandeld, doch geen Afbeelding daar van gegeven. JOHNSTON heeft 'er verscheidene in zyn Werk gevoegd, die zeer goed zyn. Eene befchryving van deszelfs Gebeente en Natuurlyke Historie, met een Afbeelding, vindt men in de *Phil. Transactiën*, Nomm. 326 (†).

De Rhinoceros (§):

Men rekent dit gemeenlyk het naaft in grootte aan den Olyphant komende Viervoetig Dier te zyn. Deszelfs hoogte tot aan den Schouder, in de Loodlyn gemeten,

(*) [De Heer LINNÆUS zal dit op 't Oog hebben, wanneer zyn Ed.; by de algemeene befchryving van den Olyphant, *Syst. Nat. loc. cit.* zegt. *Anatome in Bibliotheca Medica*, Dublin 1681. De vermaarde Hoogleeraar P. CAMPER heeft onlangs, in de *Vaderlandfche Letter-oefeningen*, verscheide Ontleedkundige Waarneemingen op eenen Jongen Olyphant, welken zyn Wel Ed. in de voorgaande Winter, uit de Stadhouderlyke Menagerie, dood bekomen hadt, tot opheldering en verbetering van het gene dienaangaande door de Authouren gezegd was, aan 't licht gegeven.]

(†) [Geheel omftandig heb ik het gene den Olyphant betreft befchreeven, in myne *Natuurlyke Hiftorie*, als boven. Gedagte Hoogleeraar P. CAMPER zal eenige nieuwe Afbeeldingen van een Jongen Olyphant uitgeeven, om die der Ouden te verbeteren.]

(§) Rhinoceros. EDW. AV. V. p. 24. T. 221. GÉSN. *Quadr.* 842. ALDROV. *Bifulc.* 878. JOHNST. *Quadr.* 98. T. 38. BONT. *Fav.* 50. T. 51. BERGEN *Orat.* 1746. T. 1. RAJ. *Quadr.* 122. Rhinoceros unicornis. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 36. Sp. 1. *Syst. Nat.* X. Gen. 22. Sp. 1. *Nat. Hift.* I. D. II. Stuk. bl. 327.

ten, was ongeveer vyf Voeten agt Duimen, volgens myn eigen langte, welke het maar twee Duimen overtrof. Het is vry lang naar zyne hoogte, hebbende, naar 't berigt van den Eigenaar, meer dan veertien Voeten langte van de Neus tot aan het end der Staart, wanneer die volkomen werdt uitgerek.

De Kop is van een lang maakzel, hebbende eene holte tusfchen het Voorhoofd en de Hoorn, welke voortkomt uit het bovenfte deel van de Snuit, alwaar geen ander bekend Dier een Hoorn heeft. De Snuit fchynt gevormd te zyn om de Aarde op te wroeten, tot aazing op de Wortels van Planten: want dezelve is zeer buigzaam, en loopt in een Punt uit, welke het Dier, opwaards, nederwaards en zydewaards, kan draaijen; zynde de Neusgaten ter wederzyden daar van geplaatft. De onderfte Lip is byna vierkant, platächtig van vooren, met de twee hoeken zig aan de zyden vertoonende, van eene leevendige Vleefchkleur. De Oogen zyn klein, redelyk voorwaards aan ieder zyde van den Kop geplaatft. Hy heeft groote Ooren, die regtoverend op 't bovenfte van den Kop staan. Het geheele Dier is gedekt met een zeer dikke, ruuwe, barftige Huid, Afchgrauw van Kleur, hebbende Plooijen en Kreuken op alle de plaatfen daar zulks noodig was, voor de beweeging van het Dier, en vallende agterwaards over malkander; gelyk de Afbeelding beter uitdrukt dan ik met Woorden zou kunnen doen.

Ik tekende dit naar een Wyfje, dat zig, in 't jaar 1752, te Londen bevondt; doch kon geene verhevene Knobbels over de Huid van het geheele Lighaam ontdekken, die op een regelmatige manier geplaatft waren; gelyk in eenige onlangfe Afbeeldingen is vertoonend. Het Vel kwam my flegts zeer ruuw en barftig voor, uitgenomen aan de zyden van het Agterkwartier, welke de geheele zwaarte van het Lighaam draagen als het Dier gaat nederleggen; want daar waren deeze verhevene Knobbels op de Huid zeer groot. De Staart hadt eenige weinige zwarte Hairen aan het End: de Ooren, ook, hadden eenige dun verfpreade Hairen op zig: in andere deelen des Lighaams vond ik geen teken van Haar. De Rug is hol en de Buik zakt naar beneden: de Pooten zyn kort en dik naar evenredigheid. De Voeten zyn van agteren rond met Hoeven voorwaards, welke in drieën zyn verdeeld, door twee infnydingen, aan ieder Voet: maar zy hebben die kleine Hoefjes niet aan 't agterfte van den Voet, welke men vindt in de Runders, Harten, Schaapen, enz. De Hoorn was in dit Dier maar klein; zynde hetzelve op verhaa nog niet gekomen tot zyne volle groote.

Daar komen fomtyds Rhinocerosen voor, die op den Snuit een dubbelen Hoorn, of twee Hoornen agter elkander hebben: doch of 'er zulk een Ras zy, dan of deeze Voortbrengzelen toevallige Speelingen zyn van de Natuur, kan ik niet bepalen. (Men kan een Medaille, met den dubbel-Hoornigen Rhinoceros daar op geflagen, in de *Pbil. Tranfact.* N. 490; als ook den dubbelen Hoorn zelf vinden in het Kabinet van SLOANE, en een anderen in de Verzameling van wylen Doktor MEAD.) In de *Pbil. Tranfact.* VOL. XLII., N. 523 heeft men drie Gezigten van dit Beest, benevens een Plaat van eenige afgezonderde deelen, naauwkeurig befchreeven door J. PARSONS, Lid der Koninglyke Societeit en van het Kollegie der Geneeskundigen te Londen. KLEIN handelt, in zyn Werk over de *Viervoetige Dieren*, van pag. 26 tot 34, over den Rhinoceros, en geeft drie keurlyke Afbeeldingen van een dubbelen Hoorn. Ik heb thans voor my leggen de Afbeelding van zulk een Dier, gemaakt door een Heer, die een Officier was aan boord van de Shaftsbury, een Oostindifche Kompagnie Schip, onder Kapitein MATTHEW BOOKEY, in den jaare 1737: welke Afbeelding zeer naby met de myne ftroukt, Het ftierf op den Overtogt van Indie naat Engeland. De aantekening van dien Heer, onder de Afbeelding, is als volgt. „ De hoogte van de Rug was omtrent zeven „ Voeten boven den Grond. In Kleur geleek het naar een Varken dat begint te „ droogen, na dat het zig in de Drek heeft gewenteld. Drie Hoornige Hoeven
VII. Deel. G „ heeft

„ heeft het Dier aan ieder Voet. De Plooijen van de Huid vallen agterwaards over elkander, en in deeze Plooijen huisvesten Duizendbeenen, Scorpioenen, kleine Slangetjes en ander Ongediert. Het was nog geen drie Jaaren oud, toen het afgetekend werd. De Schaft, gespannen zynde, spreidt aan het end gelyk een Fransche Lelie ”.

De Schaft heb ik, in een hoek van de Plaat, naar de Tekening van gedagten Heer, in Afbeelding gebragt. Alzo deeze Tekening my door de Handen van Doktor R. TYSON toegekomen was, had ik geen gelegenheid om dien Heer te vragen, of hy zodanige beschadigende Infekten had waargenomen in de Plooijen van de Huid te leggen; dan of dit Berigt van de Indiaanen overgenomen ware. Ik moet bekennen, dat het my zeer vreemd voorkomt. In T. ASTHLEYS *Verzameling van Reizen*, enz. in Quarto, Lond. 1745, kan men den Olyphant en Rhinoceros, beiden, breedvoerig beschreeven vinden. (Zie 't Register aan 't end van 't IV. Deel.) Oude Autheuren hebben onderfeld, dat 'er eene groote vyandschap tusfchen deeze Dieren plaats hebbe, en gezegd, dat zy zelden elkander ontmoeten zonder te vegten. Zie de Werken van St. AMBROSIVS, Paris 1530, pag. 51, alwaar men een Print enz. van derzelve Gevegten vindt, welke daar over nagezien kan worden.

P L A A T XXIV.

The little red winged parrot.
De Kleine rood gewiekte Parkiet (24).

Deeze Vogel, hier in zyne Natuurlyke grootte voorgesteld, is aanmerkelyk als de kleinste zynde van de lang gestaarte Pappegaaijen, welken ik tot nog toe heb gezien. De Bek komt veel met dien van anderen overeen, zynde van een lichte Vleeschkleur. De Oogkring is zeer donker Hazelnoot, zo dat hy zig byna zwart vertoont: terwyl de Pappegaaijen dien gemeenlyk Goudkleurig of geel hebben. Het Oog is in een Plek kaale Huid van witachtige Kleur geplaatst. Digt onder den Bek bevindt zig een kleine Vlak van sierlyk scharlakenroode Vederen. Het overige van den Kop en Hals is, zo wel als de Rug, Stuit en Staart, van eene hoog Grasgroene Kleur. De grootste Slagpennen zyn donker groen; en alle de Dekveders der Wieken roodachtig, uitgenomen de kleine Veertjes aan derzelve Randen, die groen zyn. De Borst, Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn lichter groen, meer naar geel trekkende, dan die aan de bovenzijde van den Vogel. De Pooten en Voeten zyn van een lichte Vleeschkleur: de Vingeren eveneens geplaatst als in andere Pappegaaijen.

In 't Jaar 1733 behoorde deeze Parkiet in eigendom aan mynen goedgunstigen Patron, wylen Sir HANS SLOANE, Baronet, ten wiens Huize, in Londen, ik denzelfden voor hem aftekende, en met zyn verlof 'er ook een Afbeelding van maakte tot myn eigen gebruik. Ik kan geene beschryving vinden, welke met deezen Vogel overeenkomt, en derhalve geloof ik dat dezelve niet beschreeven zy. Il wil echter niet volstrekt verzekeren, dat de Autheuren, die over Vogelen geschreeven hebben, nooit een eenigen van de Pappegaaijen, welken ik onderstel *niet beschreevenen* te zyn, hebben gezien: want hunne beschryvingen zyn dikwils niet genoegzaam volkomen, en eene uitlating van het minste belang kan mislagen veroorzaaken, wanneer het Onderwerpen zyn die veel naar elkander gelyken. Na dat ik den boven gemelden afgetekend had, heb ik een anderen van die zelfde Soort gezien, een Jongman toehoorende, die zeld' dat hy denzelfden uit Oostindie hadt medegebragt.

PLAAT

P L A A T XXV.

Het kleine Parkietje, de Guineesche Mosch genaamd (25).

De Kleine Roodkoppige Parkiet, die de bovenste Figuur op de Plaat vertoont, is hier in haare Natuurlyke grootte afgebeeld. De Staart is kort, en heeft de Veders van gelyke langte. Ik heb alleenlyk drie Soorten van kleine Pappegaaitjes met korte Staarten gezien: want de middelste Veders van derzelver Staarten zyn doorgaans taamelyk lang, en verkorten trapswyze tot aan de buitenste Veders op de zyden.

De Bek is Oranjekleurig, haakig aan de Punt van de Bovenkaak, maar heeft geen hoeken aan de kanten, gelyk gemeen is in de meeste van het Pappegaaijen-Geslacht. De Neusgaten staan niet in een Huid, die zig over het Grondstuk van de Bovenkaak uitstrekt, maar tuschen de Veders van het Voorhoofd en den Bek, die in de geheele rondte, zo wel boven als beneden, omringd is met heldere roode of Scharlakenkleurige Veertjes, welken het geheele voorste deel van den Kop, of dat men het Aangezigt zou kunnen noemen, beslaan. De Oogen vertoonen zig geheel zwart, hebbende geene gekleurde Kringen, gelyk in de meeste Pappegaaijen, en zyn omringd met kaale Plekjes van een lichte Aschkleur. Het agterste van den Kop, de Rug en bovenzijden der Wieken, zyn van een schoon groene Kleur: de Keel, Borst, Buik, en Dekveders onder de Staart, zyn lichter groen, en meer naar 't geele trekkende, dan die van de bovenzijde. De binnenzijden der Slagpenen van de Wieken zyn donker Aschgrauw, zo wel als derzelver Tippen uitwaards: de kleinste Dekveders, binnen de Wiek, zyn zwart en de rand van de Wiek, omtrent het Gewricht, is blaauw. De Stuit is met Hemelschblaauwe Vederen gedekt. De Dekveders aan de bovenzijde van de Staart zyn, zo wel als derzelver twee middelste Veders, groen; maar de overige tien, vyf aan ieder zyde, zyn eerst, by haaren oorsprong of Wortel, groen; dan volgt een dwarse Baar, van Scharlakenroode Kleur: dan een smaller Streep die zwart is, en de Tippen der Vederen, eindelyk, zyn groen. De Dekveders van de Staart, boven en beneden, zyn zo lang, dat de Kleuren der Vederen niet gezien kunnen worden; ten zy men de Staart een weinig uitspreide. Zy zyn derhalve in de Afbeelding een weinig korter gemaakt, om de schoonheid van de Staart te vertoonen. De Pooten, Voeten en Klaauwen, waren in deeze van een donkere Kleur, gelyk die van andere Pappegaaijen. Het was een Mannetje: in de Wyfjes is de Kop bleeker rood, en de rand van de Wiek, omtrent het Gewricht, geel van Kleur. Ik heb eenigen van deeze, die opgezet zyn.

Men brengt deeze Parkietjes van Guinee, aan de Küst van Afrika, en zy zyn by ons gemeener dan eenige andere Soort van Parkieten. WILLOUGHBY heeft een lange beschryving van deezen Vogel uit CLUSIUS gegeven, en zegt, dat het een Inboorling is van Ethiopie. Zie zyne *Ornithologie*, p. 119. BARBOT geeft in zyne Historie van Guinee, in 't Engelsch, p. 220, een Afbeelding en redelyk volkomene beschryving daar van, zeggende, dat het veel schade doet aan de Koornlanden. ALBIN heeft dit Parkietje in zyne *Historie der Vogelen*, Vol. III. p. 15, beschreeven en afgebeeld, zeggende, zonder eenig gezag, dat het uit Oostindie afkomstig is. SEBA noemt hetzelfde, Vol. p. 40, de Kleine Parkiet van Amerika, die met

(25) *Pittacus minimus Capite rubro*, vulgo *Pasfer Guineënsis* dictus. EDW. Av. V. p. 54. T. 237. f. 1. *Pittacus parvus viridis ex Indiâ Orientali*. ALB. Av. III. T. 15. p. 15. *Pittacula Guineënsis*. BRISS. Av. IV. p.

387. *Pittacus pullarius*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 45. Sp. 45. *Syst. Nat.* X. Gen. 44. Sp. 35. Guineesch Parkietje. *Nat. Hist.* I. D. IV. STUK, bladz. 469.

met verscheide Kleuren is getekend. Anderen geven Brasil voor zyne Geboorteplaats op. De reden van deeze verschillendheid der Berigten is, dat deeze Parkietjes gemeenlyk overgebracht worden door Schepen, wier laatste Vertrekplaats is uit de Westindiën: want, die op Guinee vaaten, komen zelden regstreeks van daar terug naar Europa, maar zeilen, ingevolge van hunnen verfoeielyken en onnatuurlyken Koophandel in Menschen, met Laadingen van Negers naar de Amerikaansche Volkplantingen, alwaar zy die ongelukkige Schepzels verkoopen, even als gecivilizeerd Volk de Beesten; keerende vervolgens met hunne snood verkreegene Winsten naar Europa te rug (†). Hierom wordt het gene ons door dit Kanaal toekomt somtyds gehouden voor een voortbrenghel van Amerika, terwyl het inderdaad uit Afrika afkomstig is. Zodanig is 't geval met dit Vogeltje, het welk ik verzekerd ben een Inboorling van Afrika en niet van Amerika te zyn.

De Geel-Keel van Maryland (*).

De onderste Figuur op de Plaat vertoont deezen Vogel in de Natuurlyke grootte. Hy schynt van het Geslacht dier Vogelen te zyn, welken men gemeenlyk Vliegen-vangers tytelt.

De Bek is regt, dun, scherp gepunt en bruin van Kleur. Rondom de Bovenkaak zyn zwarte Veertjes; die ter wederzyde van den Kop pasfeeren, en nederwaards loopen naar den Hals, en in dezelve zyn de Oogen geplaatst. De Kruin van den Kop is roodachtig bruin: de Rug, Stuit en bovenzijden van de Staart en Wieken; zyn van eene groenachtig bruine of donkere Olyfkleur. De randen van de Wieken en de Staartveders zyn lichter geelachtig, zo wel als de Staart en de Wieken aan de onderzyde. De Keel en Borst zyn helder geel, 't welk allengs witachtig geel wordt aan den Buik en de Dyën. De Dekveders, onder aan de Staart, zyn geeler; de Pooten en Voeten even als in andere kleine Vogeltjes, en van een donkere Vleeschkleur.

Deeze Vogel was in eigendom van den Heer ELLIOT, Koopman, in Broadstreet te Londen, die denzelven, benevens anderen, in Spiritus, van Karolina in Noord-Amerika hadt ontvangen; en de beleefdheid hadt, van ze my allen te leenen, om 'er Aftekeningen van te maaken. J. PETIVER heeft, in zyn *Gazophylacium*; op de VI. Plaat, de Afbeelding gegeven van een Vogel; dien ik geloof de zelfde te zyn met deezen, en daarom heb ik den naam behouden, dien hy 'er aan geeft. Al wat hy 'er van zegt is. „ *Avis Marylandica Gutturale luteo*: de Geelkeel van Maryland. Deeze is my door den Eerwaarden Heer H. JONES van Maryland toegezonden”. PETIVERS Afbeelding is van de zelfde grootte als de myne, en heeft dergelyke zwarte Streep van het Voorhoofd over 't Oog loopende. De Vogel is, zo ik geloove, tot nog toe nooit beschreeven, hebbende PETIVER 'er alleenlyk een Naam aan gegeven.

Sedert het schryven van het bovenstaande, heb ik den Geelkeel ontvangen, en tevens een zeer netjes en naauwkeurig uitgevoerde Tekening daar van, door den Heer W. BARTRAM van Pensylvanie, die my in staat gesteld heeft om eenig verder Berigt te geeven van deezen Vogel: want hy zegt: „ dezelve bezoekt veel het „ Kreupelbosch en laag Geboomte, by Loopen, (van Water denk ik dat hy meent); „ en laage Landsdouwen. Hy verlaat Pensylvanie by 't aannaderen van den Winter „ en wordt als dan onderfeld naar een warmer Klimaat te vertrekken”.

(†) ['t Is een onbarmhartig oordeel geveld over Luiden, die zulks alleen in een trein van Negotie doen, en aan den eenen kant de Slaaven koopen, volgens 's Lands gebruik, aan den anderen kant geen deel hebben in de slegte Behandeling, welke die Slaaven naderhand mogt wedervaaren. Mooglyk hadden zy 't niet

beter gehad in hun eigen Land.]

(*) *Muscicapa Marylandica Gutturale luteo*. EDW. AV. IV. p. 56. T. 237. f. 2. *Ficedula Marylandica*. BRISS. AV. III. p. 506. *Avis Marylandica Gutturale luteo*. PET. GAZ. T. 6. f. 1. *Turdus Trichas*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 107. Sp. 7.

P L A A T XXVI.

Het Mammetje van den Kaapfen Ezel (26).

Dit Dier heeft omtrent de grootte van een Muil-Ezel, of van een middelmatig Rypaard, en deszelfs algemeene Gestalte is als die van een welgemaakt Paard. De Kop heeft 'er ook de gedaante van, uitgenomen dat de Ooren een weinig langer zyn, maar op ver naa zo lang niet, zo 't my voorkomt, als die van een Ezel. De Maanen zyn kort, niet nederhangende gelyk die van een Paard, maar overend staande: de Smoel is van donkere Kleur. De Kop is met fyne Streepen zwart en wit getekend, die op zekere manier voor op den Kop als in een middelpunt samenloopen. De Ooren zyn ook wit en bruin gemengeld. Rondom den Hals loopen breede donker bruine Streepen, zelfs over de Maanen heen, met smalle witte Streepen daar tusfchen in. Het Lighaam is ook, over de Rug, met dergelyke breede Baaren gestreept, die smaller witte Streepen tusfchen zig hebben, en puntig eindigen aan de zyden van den Buik, welke wit is, uitgenomen een zwarte Streep, ter wederzyde gekamd, welke van tusfchen de Voorpooten zig, langs het midden van den Buik, tot twee derden van deszelfs langte uitstrekt. Daar is eene Streep van affcheiding tusfchen het Lighaam en de Billen, waar agter, op het Gat, een vlakke is van smalle Streepen, welke te samen gevoegd zyn door een Streep, die langs het midden voortloopt tot aan het end van de Staart, maakende dus de figuur van eene Vischgraat. De Kwast aan het end van de Staart is donker bruin. Over de buitenzyde van ieder Bil loopen drie breede bruine Baaren schuins, eindigende rondachtig aan beide Enden. De Staart gelykt meer naar die van een Ezel dan van een Paard, zynde bezet met kort Haar, uitgenomen de Kwast aan het end, en de onderzyde is wit. De Pooten zyn allen met wit en bruin, beurtlings, geringd, op een onregelmatige en gebrokene manier. Het Dier is als een Paard gehoefd, en de Voeten zyn een klein end wegs boven de Hoeven bruin. Alle de Streepen of Banden, in 't algemeen, zyn donker zwartachtig bruin en de tusfchenruimten wit.

Deeze Afbeelding was gemaakt naar een opgevulden Huid, die thans in het Koninglyk Kollegie der Geneeskundigen te Londen bewaard wordt. Ik heb veelen van deeze Huiden gezien, die altemaal eenvormig waren in Tekening en Kleuren. 't Gene door Reizigers aangaande dit Dier gezegd is, verschilt in eenige opzichten van myne beschryving, en, alzo geen hunner eene taamelyk goede Afbeelding daar van gegeven heeft, hope ik, dat deeze nieuwe Afbeelding en beschryving aan de Liefhebbers aangenaam zal zyn. Men moet aanmerken, dat de Afbeelding een veel beter beschryving daar van is, dan iemand met woorden zou kunnen maaken.

Het zien van één deezer Dieren levendig, by het Paleis van wylen zyne Koninglyke Hoogheid FREDERIK, Prins van Wales, te Kew, hielp my zeer veel om myne eerste Tekening, die slegts naar een gevulden Huid gemaakt was, te verbeteren.

Onze oude Natuurlyke Historiekundigen hebben allen gewag gemaakt van dit Dier, en sommigen derzelven beschryven een *Gestreept Paard*; doch ik ben verzekerd, dat hetzelfde en de Zebra, verzameld door ALDROVANDUS en GESNERUS, en

(26) Zebra mas. Edw. Av. V. p. 27. T. 222. Zebra. RAJ. Quadr. 69. JOHNST. Quadr. T. 5. f. 1. ALDR. Quadr. Libr. I. Cap. 8. Equus Zebra. LINN. Syst. Nat.

XII. Gen. 33. Sp. 3. Syst. Nat. X. Gen. 34. Sp. 3. Nat. Hist. I. D. III. Stuk, bladz 400.

en gekopieerd door een talryke Schaar van derzelve Navolgers, niets zyn dan de gedagte Kaapfe Ezel, welken sommigen van de oude Reizigers een Paard genoemd hebben, uit hoofde van zyne grootte, anderen een Wilde of Woud-Ezel, wegens de gelykenis van zyne Ooren, Maanen en Staart, naar die van dat Schepzel.

P L A A T XXVII.

Het Wyfje van den Kaapfen Ezel (27).

Dit fraaije Dier was levendig, met het Mannetje, overgebracht van de Kaap der Goede Hope; doch, alzo het Mannetje, voor dat zy te Londen kwamen, gestorven was, heb ik hetzelfde niet gezien. Dit Wyfje heeft verscheide Jaaren ten huize van zyne Koninglyke Hoogheid, den Prins van Wales, te Kew, geleefd.

In grootte en gestalte zweemt het veel naar den voorgaanden. Om van deszelfs algemeene Kleur te spreken; (de Streepen uitgezonderd, die altermaal zwart zyn:) de Kop, de Hals, het bovenste des Lighaams en de Dyën, hebben eene geelachtige licht bruine Kleur: de Buik, Pooten, en het end van de Staart, zyn wit. Aan de Leden der Pooten heeft het zulke Doorens, als wy in Paarden zien: de Hoven zyn zwartachtig: de Kop is een weinig anders dan in de laatstbeschreevene gestreept: de Maanen zyn zwart en wit: de Ooren van de zelfde Kleur als het Lyf. Op 't Voorhoofd is een weinig wit: het heeft verscheide breede Streepen rondom den Hals, die aan deszelfs onderzyde smal worden. Een zwarte Streep loopt langs de Ruggegraat en een gedeelte van de Staart, en een andere langs het midden van den Buik heen. De Streepen op het Lyf komen van de Ruggestreep af, en sommigen derzelven loopen Vorkswyze aan de zyden van het Lyf, anderen in enkelde Spitsen uit, en daar tusfchen zyn eenige langwerpige Vlakken. Het Kruis is op eene meer verwarde onregelmaatige manier gevakt. De twee zyden van dit Dier, zo wel als van het hier voor beschreeven Mannetje, waren zeer eenvormig getekend.

Het Geluid, 't welk dit Dier maakte, was zeer van dat van een Ezel verschildende, en geleek meer naar het verwarde geblaf van een Bulhond. Het schein van een wilden aart en zeer koppig te zyn: niemand durfde het naderen uitgenomen een Tuinier in 's Prinsen dienst, die gewoon was 'er Voeder aan te geeven, en dees' kon het beryden. Ik zag hetzelfde een groot Peperhuis vol Tabak, met Papier en al, opeeten, en men verhaalde my, dat het Vleesch zou eeten en allerley soort van Voedzel, welk men 'er aan wilde geeven. Ik onderstel, dat zulks van noodzaaklykheid of van gewoonte kwam, in deszelfs lange Reis op Zee: want het zal ontwyfelbaar natuurlyk Gras of Kruiden eeten, gelyk een Paard of Ezel. Nooit zag ik een Huid gelyk deeze overgebracht; 't welk maakt dat het veel grooter zeldzaamheid is dan het Mannetje. Ik onderstel dat de Huiden der Wyfjes niet zo fraay geacht worden te zyn als die der Mannetjes, en dat menze om die reden niet overbrengt. Het Wyfje is tot nog toe niet afgebeeld of beschreeven geweest.

JOB LUDOLPHUS beschryft, in zyne Historie van Ethiopie of Abysfinie, (Eng. Vertaaling p. 56,) den Zebra, en zegt, dat dit Dier in de Bosfchen van dat Land gevangen wordt, maar aldaar zo zeldzaam is, dat men het, tam gemaakt zynde, tot een hoogen Prys verkoopt, achtende het een bekwaam present te zyn voor een Souverein Vorft. In de Verzameling van Reizen, te Londen, in Quarto, door ASTHLEY uitgegeven in 't jaar 1745, kan men by een verzameld vinden, wat vele Historie-Schryvers en Reizigers gezegd hebben van den Wilden Ezel of Zebra.

(Zie

(Zie het gemelde Werk, Vol. III. p. 320 en 378.) Ik kan geen zeker Bericht vinden, dat men Zebraas aangetroffen heeft in eenig ander Wereldsdeel dan Afrika, alwaar dit Dier een Inboorling ſchynt te zyn, van de Zuidelykſte tot aan de Noordelykſte deelen.

P L A A T XXVIII.

De roodbekkige Toukan (28).

Deeze Vogel is van grootte als een middelmaatige tamme Duif en van geſtalte als een Kraay. De Bek is, naar reden van het Lighaam, zeer groot, zo wel als de Kop, om den Bek te kunnen voeren. De Bek heeft, van de hoeken der Gaaping tot aan zyn Punt, de langte van zes en een half Duim: dezelfs hoogte of wydte is, in het dikſte deel, een weinig meer dan twee Duimen: de dikte by den Kop is vyf Kwartier Duims. De rand van de Bovenkaak is rond; tegenſtrydig met een andere Soort van Toukan, door my in myne Historie der Vogelen, p. 64, beſchreeven, die den rand van de Bovenkaak redelyk ſcherp hadt. De onderzyde is ook rond. De Bovenkaak is rondom haar Grondſtuk, of by den Kop, en in het bovenſte gedeelte, geheel tot aan de Punt toe, van eene helder geele Kleur: haare zyden zyn ſchoon rood tot aan de Punt, zo wel als de Onderkaak, uitgenomen dat die het Grondſtuk paarschagtig heeft. Het Roode, zo wel aan het bovenſte als aan het onderſte van den Bek, is op verſcheide plaatſen meer of min zwart gewolkt: zelfs is de Punt van de Onderkaak zwart. Een zwarte Lyſt gaat byna rondom den Bek dicht aan dezelfs Grondſteun, ſcheidende het Roode van de andere Kleuren af. Ook loopt tuſſchen den Kop en Bek een zwarte Streep van afzondering geheel rondom, en in het bovenſte gedeelte van die Streep ſtaan de Neusgaten, welke zig niet vertoonen, als byna geheel met Vederen bedekt zynde. Dit heeft onze oude Natuurlyke Historie beſchryvers doen zeggen, dat deeze Vogel geen Neusgaten had, en hunne Zinnen flypen om dat gebrek op eene andere manier vervuld te krygen. Rondom de Oogen, ter wederzyde van den Kop, is eene geheel Vederlooze Plek van eene blaauwachtige Huid, waar boven de Kop zwart is, uitgenomen een witte Vlak aan ieder zyde, tegen het Grondſtuk van de Bovenkaak aan. De Nek, Rug, Wieken, Staart, het Onderlyf en de Dyën, zyn zwart. De onderzyde van den Kop, de Keel en het begin van de Borſt, is wit. Tuſſchen het Witte van de Borſt en het Zwarte aan het Lyf, is een halfmaanswyze Plek van roode Vederen, met de Punten opwaards gekeerd. De Dekveders onder aan de Staart zyn rood, en die boven op de Staart geel: de Pooten, Voeten en Klaauwen, Aſchkleurig: terwyl de Vingers gelyk die der Pappegaaijen, twee voorwaards en twee agterwaards, geplaatſt zyn.

Deeze ſchoone Vogel wordt opgezet bewaard in Salters Koffyhuys, te Chelſea by Londen. Zyne Bek, Kop, Lighaam en Wieken, zyn volkomen, doch de Staart en Pooten ontbreken. Denzelven vergelykende met de Aftekeningen van Surinaamſe Vogelen, door *Anna Maria Merian*, in het Kabinet van wylen Sir HANS SLOANE, vond ik een Afbeelding daar van Levensgrootte, welke naauwkeurig overeen kwam met de overblyfzels van den gedroogden Vogel, en my in ſtaat ſtelde om myne Figuur te voltoojen. J. PETIVER heeft van den zelfden Vogel, zo ik geloove, in zyn *Gazophylacium*, Pl. XLIV. Fig. 13, een Afbeelding gegeven: want

hy

(28) *Pica Toucan diſta* Rostro rubro. EDW. AV. V. p. 58. T. 238. *Tucana Braſilienſis* Guttur luteo. BRISS. AV. IV. p. 419. T. 32. f. 1. *Ramphastos Tucanus*.

LINN. *Syſt. Nat.* XII. Gen. 46. Sp. 5. *Ramphastos Rostro rubro* Carinâ obtuſâ albidâ. *Syſt. Nat.* X. p. 103. Gekraagde Toukan. *Nat. Hiſt.* I. D. IV. STUK, bl. 276.

hy zegt 'er van: „ *Toucan Surinamensis niger, ex albo, flavo, rubro, mixta.* Ge-
 „ maakt naar een Hollandsche gekleurde Tekening, die zig bevondt in de Verza-
 „ meling van Heer CLARKE. Deeze komt niet naauwkeurig overeen, met eenig
 „ Autheur, dien ik gelezen heb '.

De Heer DE LA CONDAMINE vondt deeze zelfde Soort van Toukan, op zynen
 Togg langs de Rivier der Amazoonen nederwaards. Hy zegt: „ de Toukan, wiens
 „ rood en geele Bek monstreus is naar evenredigheid van het Lighaam, en wiens
 „ Tong, gelykende naar een fyn Veertje, gerekend wordt van zonderlinge kragten
 „ te zyn, is aan het Land, waar van ik spreek, in 't byzonder eigen". Zie het
 Kort Begrip van zynen Reistogg door de binnenste deelen van Zuid-Amerika, te
 Londen uitgegeven in 't jaar 1747, p. 86.

P L A A T XXIX.

Blue Jay of Carolina
 De blaauwe Kuif-Gaay van Karolina (29).

Deeze Vogel wordt in de bovenste Figuur van de Plaat vertoond. Hy is tot op
 twee derden van zyne Natuurlyke grootte verkleind, zo wel als het daar onder staan-
 de Zomervogeltje.

Deeze Gaay heeft omtrent de gestalte van den Europifchen Gaay, uitgenomen
 dat de Staart langer is, en de Veders van ongelyke langte; zynde de middelsten de
 langsten en de anderen allengs verkortende tot aan de buitensten, die de kortste zyn.
 De Bek is zwart: de Neusgaten zyn gedekt met kleine witte Haartjes, voorwaards
 omgeboogen. De blaauwe Veders op de Kruin van den Kop zyn lang en de Vogel
 kan ze als een Kuif opzetten of nederlaaten naar believen. Hy heeft zwarte Veert-
 jes rondom het Grondstuk van de Bovenkaak, welke om de Oogen heen agterwaards
 voortloopen, en zig op den Kop, agter de Kuif, famenvoegen, maakende dus een
 Ringswyzen Band, die zig wederom voorwaards ombuigt en langs de zyden van den
 Hals voortgaat, tot dat de beiden Enden op de Borst famenkomen, en aldaar, zig
 verbreedende, een halfmaanswyze Bef maaken, met de Punten opwaards gekeerd.
 De zyden van den Kop en een gedeelte van de Keel, door deezen zwarten Band
 omvangen, zyn wit. De Vogel heeft boven ieder Oog ook een witte Plek. Het
 onderste van den Hals, van agteren, en de Rug, zyn van eene paarschachtig blaau-
 we Kleur: de bovenzyden der Wieken en Staart zyn ook zeer schoon blaauw; zo
 wel als het laagste van de Rug en de Stuit. De Staartvederen, uitgenomen de twee
 middelsten, zyn wit getipt, en allen overdwers met smalle zwarte Baaren getekend,
 uitgenomen de twee buitensten wederzyds. De buitensten van de groote Wiekve-
 ders of Slagpennen hebben alleenlyk een flauwe Tekening van donker blaauw aan
 haare randen. De overigen van de Slagpennen naaft aan de Rug, en de eerste
 ry van Vederen boven dezelve, zyn wit getipt en overdwers zeer fraay gestreept.
 De Dekveders aan de binnenzyde der Wieken zyn zwartachrig: de binnenzyden
 der Slagpennen en de onderzyden van de Staart Aschkleurig: de Borst, onder de zwart-
 te Bef, van eene bruinroodachtige Appelbloesemkleur, die allengs verdwynt en in
 wit verandert aan den Buik, welke geheel wit is, zo wel als de Dyën en Dekveders on-
 der aan de Staart. De Pooten, Voeten en Klauwen, hebben de gewoone figuur
 en zyn donker bruin.

Het

(29) *Pica Glandaria Carolinensis caerulea.* EDW. AV
 V. T. 239. f. 1. *Pica Glandaria caerulea cristata.* CATESB.
 CAR. I. T. 15. *Garrulus Canadensis caeruleus.* BRISS. AV.

II. p. 54. T. 4. f. 2. *Corvus cristatus.* LINN. *Syst. Nat.*
 XII. Gen. 50. Sp. 8. *Syst. Nat.* X. Gen. 48. Sp. 8.
 Kuif-Gaay. *Nat. Nijf.* I. D. IV. STUK, bl. 316.

Het eerste Bericht, dat ik van deezen Gaay vind, is in een Stel Platen te Parys uitgegeven omtrent den jaare 1676, getekend en in het Koper gebragt door N. ROBERT, Kabinet-Schilder van Koning LODEWYK den XIV. Dezelfen bevatten zeldzaame Vogels, uit de Koninglyke Menagerie te Versailles. Ik oordeel dat het deeze Gaay is, welken hy *Garrulus Indicus caeruleus* noemt: hy kon 'er *Occidentalis* bygevoegd hebben; want het is een Vogel uit Karolina in Noord-Amerika, hoedanig een onlangs van daar gezonden werd aan den Heer ELLIOT, Koopman, in het Oude Zuidzee-Huis te Londen, tevens met den Rooden Zomer-Vogel, straks te beschryven, en aan deezen Heer ben ik verpligt voor het gebruik derzelven om myne Tekeningen te maaken.

De naaste Autheur, die van deezen Vogel gesproken heeft, is de Heer CATESBY, in deszelfs Natuurlyke Historie van Karolina, die in 't jaar 1731 uitgegeven is, VOL. I. p. 15. Die Heer zegt, dat zy de zelfde postuurmaaking hebben als onze Gaaijen, doch dat hun Geluid aangenaamer is, en dat het Wyfje niet zo levendig is van Kleur, zynde 'er anders geen verschil in te bespeuren. De reden, dat ik 'er deeze nieuwe Afbeelding van geef, is om dat de Vogel, schoon dood zynde, my veel schooner voorkwam dan die, welken de Heer CATESBY beschreeven heeft. Men kan het onderscheid zien, door zyne beschryving met de myne te vergelyken. Ik onderstel, dat de myne mooglyk een ouder Vogel zal zyn: want veele Vogels komen in 't eerste Jaar tot hunne volle schoonheid niet (*).

The red summer bird
De Rooden Zomer-Vogel (†).

In de onderste Afbeelding op de Plaat komt deeze voor. Hy heeft den Bek taamelyk dik en sterk, van eene geele Kleur, maar langer naar evenredigheid dan in de Graan-eetende Dikbekken. De Veders van den geheelen Vogel zyn schoon hoog rood scharlaken Kleur; uitgenomen de Tippen van de grootste Slagpennen, die donker rood zyn, en de Dekveders aan de binnenzijde der Wieken helder rood. De binnenzijden der Slagpennen en de onderzijde van de Staart, hebben eene roodachtige Aschkleur. De Pooten en Voeten zyn donker bruinachtig en van 't gewoone maakzel.

Deeze Vogel was, met den laatstbeschreevenen, van Karolina overgebragt. Hy is, in de Natuurlyke grootte, door CATESBY, in deszelfs *Natuurlyke Historie* van Karolina; Vol. I. p. 56, voorgesteld. Myn Onderwerp droog zynde, kon ik deszelfs Oogen niet beschryven. CATESBY zegt, dat dezelve groot en zwart zyn: dat hy Virginie en Karolina verlaat, by 't aankomen van den Winter, en dat de Wyfjes bruin zyn, met geel gemengeld. Ik denk dat die Heer zal bevonden hebben, dat zy op Vliegen aazen, aangezien hy 'er den Latynschen naam *Muscicapa rubra*, dat is Rooden Vliegenvanger, aan geeft (†).

PLAAT XXX.

The nuthacker
De Nootenkraaker (30).

Deeze Vogel is, wederom, kleiner dan Natuurlyk afgebeeld; alzo hy omtrent de

(*) [De Afbeelding van Heer CATESBY en deszelfs beschryving van deezen Vogel, vindt men in den Eersten Band van dit Werk, Pl. XXX, bladz. 24.]

(†) *Avicula aestivalis rubra Carolinensis*. EDW. *Av.* V. p. 63. T. 239. f. 2. *Muscicapa rubra*. CATESB. *Car.* I. p. T. 56. BRISS. *Av.* II. p. 432.

(‡) Men kan hier omtrent Pl. XII., in den Tweeden Band van dit Werk, bladz. 10. nazien.

(30) *Caryocatactes* vel *Nucifraga*. EDW. *Av.* T. V. p. 63. T. 240. GESN. *Av.* 245. WILL. *Orn.* 90. T. 20. RAJ. *Av.* 42. *Merula saxatilis*. ALDR. *Orn.* II. p. 630. *Pica Abietum nigra guttata*. FRISCH. *Av.* T. 56. *Nucifraga* BRISS. *Av.* II. p. 59. T. 1. f. 1. *Corvus Caryocatactes*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 50. Sp. 10. *Syst. Nat.* X. Gen. 48. Sp. 9. Nootenkraaker. *Nat. Hist.* I. D. IV. Stuk, bl. 417. Pl. XXXIV. f. 4.

de grootte heeft van onze Bontekraaijen. De Wiek, geflooten zynde, is by de zeven Duimen lang: de Bek, van zyne Punt tot aan de hoeken der gaaping, twee Duimen.

Hy heeft den Bek wat langer dan die gewoonlyk is in de Aakfters en Gaaijen, indien men hem van boven ziet rond getipt en zwart van Kleur. De Neusgaten zyn met witachtige Vederen gedekt, die wederzyds een witte Streep maaken, van het Grondftuk des Beks tot by de Oogen. De Veders over den geheelen Kop, den Hals en 't Lighaam, zyn van eene donker bruine Kleur, welke een weinig naar het roode trekt: die aan de Keel, den Hals van onderen, de Borft en het beginzel van de Rug, hebben ieder aan haare tip een driehoekige witte Vlak, met de fcherpste Punt opwaards geftrekt. De Wieken zyn zwart, met driehoekige witte Vlakjes op de kleinste Dekvederen alleen. De Dekveders aan de binnenzijde der Wieken zyn zo ver met Wit getipt, dat men van het donkere derzelven byna niets kan zien. In de Wiek hebben drie of vier van de middelste Slagpennen ieder een langwerpige witte Vlak omtrent het midden van haare binnenste Baarden. De Staart is famengefteld uit twaalf zwarte Vederen, die allen witte Tippen hebben, in de middelsten kleinft en allengs vergrootende in de buitenften, welke een weinig korter dan de middelsten zyn. De Dekveders onder aan de Staart zyn wit: de Pooten, Voeten en Klaauwen, zwart.

Deeze Vogel is in bezitting van den Heer MILLAN, Boekverkooper by Whitehall, die hem my tot het maaken van deeze Afbeelding leende. Hy is de oplettendheid van den Heer ALBIN ontfnap. WILLOUGHBY heeft, in zyne Ornithologie, Tab. XX. p. 132, deezen Vogel befchreeven en afgebeeld, dien hy noemt *Caryocatactes* GESN. & TURN. GESNER heeft 'er den naam van *Nucifraga* by gezet, in zyne *Nomenclator*, p. 25, de *Avibus*, alwaar hy een Afbeelding gegeven heeft van deezen Vogel. WILLOUGHBY zegt, dat dezelve op Nooten aaft, en een Geluid heeft, eenigzins naar dat van een Aakfter gelykende, en dat men hem vindt in de Bergagtige deelen van Oostenryk. Myne befchryving verfchilt een weinig van die van WILLOUGHBY'S Vogel, welke de middelste Veders van de Staart geheel zwart hadt, en het gantsche Lighaam wit gevlakt; terwyl het laagfte deel van de Rug en de Onderbuik in de myne zonder Vlakken waren, en alle de Staartveders wit getipt.

P L A A T XXXI.

Blue manikin with purple breast

De blaauwe Mees met de purpere Borft (31).

Hier is dit Vogeltje in zyne Natuurlyke grootte afgebeeld. Het is, wegens zyne glanzige Kleuren, een van de fraaiften, die ik federt eenigen tyd heb aangetroffen.

De Bek is eer dun dan dik, een weinig krom, met de Punt wat nederwaards hellende, zwart van Kleur. De Kruin en zyden van den Kop, de Nek, Rug, Stuit, Dyën, het Onderlyf en de Dekveders, zo wel boven als onder aan de Staart, zyn van het schoonfte blaauw dat men zig verbeelden kan, met een weinig zwart gewolkt op de Kruin van den Kop, in 't midden van de Rug, als ook op de Vederen tusfchen de Rug en Wieken. Daar is insgelyks een kleine zwarte Zoom, rondom de Bovenkaak. Alle de schoon blaauwe Veders hebben haare Grondftukken van eene zwarte of donkere Kleur. De Keel en de Borft zyn uitermaaten schoon roodachtig purper, hebbende deeze Veders haar onderfte of Donsachtige deel gantsch wit.

(31) *Parus coerules Pectore purpureo.* Edw. *Av.* V. p. 65. T. 241. *Cotinga.* BRISS. *Av.* II. p. 340. T. 34. f. 1. *Ampelis Cotinga.* Linn. *Syst. Nat.* XII. Gen. 108. Sp. 4.

wit. De Wieken zyn zwart, uitgenomen de kleinste Dekveders, die blaauw zyn, en de binnenste Dekveders derzelven zyn zwart; de binnenzyden van de Slagpennen donker zwart. De Staart is geheel zwart, zo wel als de Pooten, Voeten en Klaauwen. Men vindt den buitensten Vinger van ieder Voet met den middelsten samengewebd, even als in de Ysvogelen.

Deeze Vogel was my, tot het maaken van deszelfs Aftekening, geleend, door mynen verplichtenden Vriend, den Schildknaap JAMES THEOBALD, die my verhaalde, dat dezelve naar Engeland overgebracht was door den Vlootvoogd MITCHEL, welke met den tegenwoordigen Lord ANSON op deszelfs Tocht rondom de Wereld is geweest. En, alzo ik een Vogel van de zelfde grootte en Geslagt, hoewel in Kleur verschillende, heb, welke van Suriname afkomstig was, dien men afgebeeld kan zien in myne *Historie der Vogelen*, Plaat 39 (*), zo verbeeld ik my, dat deeze zal gevangen zyn op zekere Hemelsbreedte in Zuid-Amerika, nagenoeg overeenkomstig met die van Suriname. Ik heb verscheide Vogels van deeze Familie, hoewel kleiner, in myne voorigen zo wel als in dit Deel van myne Natuurlyke Historie afgebeeld, waar van de meesten hunne afkomst hadden van Suriname.

P L A A T XXXII.

De Karolinische Gaay of Beemer (32).

Men ziet hier de Natuurlyke grootte van deezen Vogel. Hy was op de Plaat onmiddelyk naar het Voorwerp ge-estf, zo wel als de Plant met de Bloemen, daar nevens voorkomende.

De Bek is kort, hebbende de Bovenkaak een weinig krom, en van eene zwartachtige Kleur zynde. Rondom het Grondstuk van de Bovenkaak zyn kleine zwarte Vedertjes, die een breede Streep formeeren, welke zig om en voorby de Oogen uitstrekt, zynde, zo wel onder als boven, met Wit gezoomd. Op de Krui van den Kop zyn lange Veertjes, welken de Vogel naar believen kan opzetten of laten zakken. De Kop en Hals zyn bruinachtig rood of Kastanje-bruin: de Borst bykans wit: de Buik en Dyën bleek geel: de Dekveders onder aan de Staart witachtig. De Rug is donker bruin; de Stuit en Dekveders aan de bovenzyde der Staart licht Aschgrauw, zo wel als de Wieken aan haare bovenzyden; maar de grootste Slagpennen donkerer, hoewel de Randen van derzelve buitenste Baarden licht Aschgrauw zyn. De drie binnenste Slagpennen van ieder Wiek, naast aan de Rug, hebben haare inwaardsé Baarden tot aan de Tippen wit. Zeven of agt der middelste Slagpennen van ieder Wiek, hebben kleine langwerpige platte dingetjes hangen aan haare Tippen, welke van zelfstandigheid en Kleur schynen te zyn als rood Zegel-Lak. De Staart is donker Aschgrauw, hebbende de Tippen der Vederen schoon Goudgeel. De Pooten, Voeten en Klaauwen, zyn zwart, en van figuur als gewoonlyk.

Deeze Vogel was my geleend door mynen waarden Vriend, Dokter JOHN FOTHERGILL. Het was een zeer compleet Stuk, hem uit Karolina toegezonden. CATESBY heeft denzelven afgebeeld en beschreeven (†): maar alzo hy zyne Afbeelding geschikt heeft om eene uitgespreide Wiek te vertoonē, is daar door het geele

On-

(*) [Zie Pl. LXXVII, in den Eersten Band van dit Vogelen Werk, bladz. 62.]

(32) *Garrulus Carolinensis*. EDW. AV. V. p. 66. T. 242. CATESB. *Car.* I. p. T. 46. *Avis Americana cristata*. SEB. *Kab.* II. T. 65. f. 5. *Caquantototl*. HERN. *Mex.* 55. RAJ. *Av.* 174. *Ampelis Garrulus*. Linn. *Syst.*

Nat. XII. Gen. 108. Sp. 1. *Lanius Garrulus*. *Syst.* *Nat.* X. Gen. 43. Sp. 10. *Nat. Hist.* I. D. IV. STUK, bladz. 223.

(†) [*See his Natural History of Carolina*. VOL. I. p. 46: en dit Vogelen Werk. I. BAND. Pl. XCII. en de beschryving, bladz. 72.]

Onderlyf, dat een van deszelfs grootfte schoonheden uitmaakt, verborgen. Ik heb derhalve deeze nieuwe Afbeelding en befchryving daarvan gegeven, welke in de Tekening en Kleuren een weinig van de zyne verfchilt. Myn Vrind Doktor BROOKE, Heelmeeftcr in Maryland geweest, verhaalde my, op het zien van deezen Vogel, dat de Wyfjes van deeze Soort niet zo helder gekleurd zyn als de Mannetjes, en dat aan dezelve die roode Druppen aan het end der Wiek-Vederen ontbreeken, welken in de Mannetjes zo opzigtelyk zyn: des hy verzekerde, dat deeze een Mannetjes Vogel ware.

De kleine blaauwe Klokjes-Winde (*Convolutulus*), hier alleen tot fieraad bygevoegd, is nothans naauwkeurig naar de Natuur gemaakt. De gedaante der Bladen en Bloemen vertoont zig in de Afbeelding duidelyker, dan ik door befchryving die zou kunnen voorftellen. De Kleur der Bloemen is in den Omtrek Hemelsblauw, in 't midden geel, als een Straalend Zonnetje. By veele Autheuren vind men 'er goede Kruidkundige befchryvingen van, doch de meeste Afbeeldingen, die my daar van voorgekomen zyn, meen ik met de myne te hebben verbeterd.

P L A A T XXXIII.

De kleine Banannen-Vogel (33).

De Afbeelding vertoont deezen Vogel in de Natuurlyke grootte. Uit Wyngeeft genomen zynde en maatig gedroogd, woog hy zeven Vierendeel Loots, van ons gemeene Gewicht.

De Bek, die aan 't Grondftuk by den Kop redelyk dik is, buigt zig een weinig krom naar beneden, hebbende een fcherpe Punt. Hy is van een donkere of zwartachtige Kleur, het Grondftuk van de Onderkaak uitgezonderd, dat Vleeschkleurig is. Van boven heeft hy een smal Zoompje van zwarte Vedertjes, die zydevaard's tot aan de Oogen reiken, maar zig nederwaards wel een Duim breed langs de Keel uitftrekken. De Kop en een gedeelte van den Hals zyn groenachtig geel of Olyfkleur, doch het geheele Lighaam, zo wel boven als onder, de Dyën, als ook de opperen onder-Dekveders van de Staart, zyn fchoon helder geel. De kleine Dekveders der Wieken, zo binnen als buiten, zyn ook geel. Van de ry der Dekvederen, onmiddelyk boven de Slagpennen, zyn de meeften wit aan de buitenfte Baarden, formeerende een witte Vlak in 't midden van de Wiek. De Slagpennen zyn zwart, uitgenomen drie of vier van de naaften aan de Rug, welken haare uitwaardsfe Baarden wit gerand hebben. Daar is een klein mengzel van Zwart onder de kleine Dekveders van de Wiek, naby het Gewricht. De binnenzijden der Slagpennen zyn donker Aschgrauw; maar de randen van derzelve Baarden by de Wortels ligter. De Staart heeft twaalf zwarte Pennen van ongelyke langte, verkortende trapswyze naar de kanten. De Pooten, Voeten en Klaauwen, op de gewoone manier, met drie Vingeren voorwaards en één agterwaards geplaatst, zyn altemaal zwart.

Deeze Vogel, een Inboorling van 't Eiland Jamaika, was, met andere Natuurlyke Zeldzaamheden, van daar overgebracht door den Heer P. BROWNE, Med. Doctor, wien

(33) *Avis Bonanæ minor, five Icterus Nidum fufpendens.* EDW. AV. V. p. 68. T. 243. BRISS. AV. II. p. 118. T. 11. f. 2. *Avis Aijquantototl.* SEB. KAB. II. p. 102. T. 96. f. 4. HERN. *Mex.* 54. RAJ. AV. 171. *Oriolus Mexicanus.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 52. Sp. 13. [Ik heb 'er, in myne *Systematifche Bladwyzer* der Dieren, in het I. DEELS XVIII. STUK der *Natuurlyke Hiftorie*, den Soortnaam aan gegeven van *Xanthornus*,

om hem van de Agtste Soort, welke ook *Mexicanus* heet, te onderscheiden. De Soortnaam *Bonana* zou beter *Banana* gefpeld zyn; alzo de Vrucht de *Musa* of *Pifang*, onder welker Bladen de grootere Banannen-Vogel zyn Nefst ophangt, niet *Bonana* maar *Banana* of Banannen-Boom, ten minfte van de Hollanders, genoemd wordt. Vergelyk het I. D. IV. Stuk van myne *Nat. Hiftorie*, blad. 335.]

wien het behaagde my te begunstigen met het gebruik van denzelven en van deszelfs Nest, als ook van verscheide andere Vogelen, om Afteekeningen daar van te maaken. Ik vind geene beschryving aan 't licht gegeven, welke volmaakt met deezen Vogel strookt. De genen, die 'er naaft by komen, zyn die van den *Icterus minor Nidum suspendens* [of kleinen Geelvogel die een Hangnest maakt] in SLOANES *Natuurlyke Historie van Jamaïka* (*), en die van den *Icterus minor* of Basterd-Baltimore Vogel, in CATESBYS *Natuurlyke Historie van Karolina* (†): maar deeze beiden worden beschreeven als kleiner zynde dan onze Banannen-Vogel, en een weinig verschillende van Kleur: nogthans geloof ik dat zy de zelfden of zeer naby daar aan vermaagschapt zyn; want het Nest van onzen Vogel komt nagenoeg overeen, met het gene Sir HANS SLOANE aan den zynen toeschryft, met de volgende woorden. „ Zy maaken hunne Nesten van de Steelen of het binnenste Haar „ van die Soort van *Viscum*, *Herba parasitica*, Mos of Kruid, welk men Oud Mans „ Baard noemt. Deeze weeven zy zorgvuldig onder elkander, aan de uiterste en- „ den der Twygen van hooge Boomen, Zakswyze, op de manier van Hangnesten, „ waar in zy hunne Eijeren leggen, om de Slangen enz. te ontgaan. Deeze Steelen „ of Draaden houdt men gemeenlyk, hoewel ten onregte, voor Paarden-Haar”. Het Nest, dat met den Vogel overgebracht was door Doktor BROWNE, schynt in den eersten opslag van Paarden-Haar gemaakt te zyn. CATESBY heeft aan zyn *Icterus minor* een Wyfje gegeven, dat my eer schynt te behooren tot zynen *Baltimore-Bird* op de naaftvoorgaande Plaat (‡). Daar is een andere Vogel, onder deezen Naam, aan 't licht gebracht en beschreeven, die gezegd wordt een Inboorling van Jamaïka te zyn; doch deeze is, volgens het Berigt van Dr. BROWNE, afkomstig van het Vaste Land van Mexiko of Nieuw Spanje, wordende op dat Eiland niet gevonden. Zie ALBINS *Vogel-Historie*, Vol. II. Pl. 40, alwaar hy dien den Banannen-Vogel tytelt. CATESBY noemt denzelfden Vogel de Geel en zwarte Aakster. Zie zyne *Appendix*, p. 5. SLOANE heeft 'er dien zelfden naam aan gegeven (§). Deeze verschilt van onzen Vogel daarin, dat hy een weinig grooter is; den Kop geheel zwart, den Bek in evenredigheid langer heeft, en een zwarte Baar dwars over het bovenste van de Rug. De Heeren RAY en SLOANE merken den *Jupujuba* of *Japu* van MARCGRAAF als denzelfden met den *Icterus minor*, enz. aan. Ik heb de beschryvingen van beide deeze Vogels zorgvuldig vergeleeken, en geen overeenkomst tusschen dezelve gevonden. Doktor BROWNE zegt in zyne *Natuurlyke Historie van Jamaïka*, dat de Kleine Banannen-Vogel zyn Nest maakt van het Vezelig gedeelte der *Renealmia*. Zie aldaar; p. 477. (**).

P L A A T XXXIV.

The woodpecker of Jamaica

De Specht van Jamaïka (34).

Deeze Vogel is een weinig kleiner dan het Leven getekend. De Wiek, geflootten zynde, is vyf Duimen lang: de Bek, van zyne Punt tot aan de hoeken der Gaaping,

(*) *Natur. History of Jamaica*. Vol. II. p. 300. Tab. 258. f. 3.

(†) *Natur. History of Carolina*. Vol. I. p. 49. [Zie den I. Band van dit Vogelen-Werk, Pl. XCVIII. Bladz. 76, enz.

(‡) Plaat XCVI. in de I. Band van dit Werk.

(§) *Natur. History of Jamaica*. Vol. II. p. 301. Tab. CCLIX. Fig. 4.

(**) [Men vindt deeze aangehaald op den *Oriolus* VII. Deel.

Icterus van LINNÆUS. *Syst. Nat.* XII. Gen. 52. Sp. 4. Vergelyk myne *Nat. Hist.* I. D. IV. *Struk*, bl. 336.]

(34) *Picus Jamaicensis*. Edw. *Av.* V. p. 71. T. 244. *Picus varius Jamaicensis*. BRISS. *Av.* IV. p. 59. *Picus varius medius*, SLOAN. *Jam.* II. p. 299. T. 255. *Picus Ventre rubro*. CATESB. *Car.* I. p. 19. T. 19. f. 2. *Picus Carolinus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 59. Sp. 10. *Syst. Nat.* X. Gen. 54. Sp. 6. Roodbuik van Karolina. *Nat. Hist.* I. D. IV. bl. 379.

ping, anderhalf Duim. Ik telde in de Wiek negentien Slagpennen, en agt Veders in de Staart, die my schein volkomen te zyn, hoewel WILLOUGHBY zegt, dat de Spechten tien Veders in hunne Staarten hebben.

De Bek is regt, taamelyk scherp gepunt en zwart. De Vogel kan zyne Tong een goede langte uitstrekken; die puntig en hoornig is aan 't end, bekwaam om Insekten te treffen. Het voorste deel des Kops, geheel rondom het Grondstuk van den Bek, en voorby de Oogen heen, is geelachtig wit: het agterste van den Kop en Hals, schoon rood Scharlaken: de Keel en Borst vuil Olyfkleurig, 't welk trapswyze roodachtig wordt aan den Buik, met donkere dwars-Streepen aan den Onderbuik en Dyën. De Dekveders onder aan de Staart zyn met donkere en witachtige gebrokene dwars-Streepen getekend. De Rug, de bovenzijde der Wieken, de Stuit en Staart, zyn zwart, met smalle licht bruine Streepen dwars over de Rug; op de Wieken witter; breeder en wit op de Stuit. De twee buitenste Pennen van de Staart hebben witte Vlakken op haare buitenste Baarden. De binnenste Dekveders van de Wiek zyn donker, met een kleine mengeling van Wit overdwars. De onderzijde van de Staart en binnenzijden van de Slagpennen zyn zeer donker Aschgrauw. De inwaardsse Baarden der Slagpennen zyn overdwars met Wit gestreept. De Pooten en Voeten zyn van maakzel gelyk in andere Spechten, met sterke Klaauwen, alles van eene zwarte of donkere Kleur.

In 't jaar 1753 werdt deeze Vogel van het Eiland Jamaika overgebracht door Doctor PATRICK BROWNE, die de beleefdheid hadt, hem aan my te leenen, om 'er een Afbeelding van te maaken. Het is de zelve die beschreeven wordt en afgebeeld door Sir HANS SLOANE, *Natuurlyke Historie* van Jamaika (*); doch, alzo die Heer het ongeluk gehad heeft, van op dat Eiland een zeer slegten Tekenaar in 't stuk van Vogelen aan te treffen, deugen de Afbeeldingen van dezelve weinig. Om die reden heb ik het dienstig geoordeeld deeze tweede Aftekening daar van te maaken, welke beter overeenkomt met de opregte beschryving, door wylen myn goede Vrind en begunstiger van deezen Vogel gegeven. Dit is de eenigste Specht, (eigenlyk zogenaamd,) welke op Jamaika gevonden werdt, zo door SLOANE als door Dr. BROWNE, die kortlings het geheele Eiland door gereisd heeft, om de Natuurlyke Voortbrengzels van hetzelve op te spooren: schoon 'er een goed getal Spechten op 't Vaste Land van Amerika zyn. CATESBY heeft 'er omtrent agt verschillende Soorten van beschreeven. De geen, die naaft aan deezen Jamaikaschen komt, hoewel een weinig daar van verschillende, is zyne Roodbuikige Specht (†). Zo iemand zeer naauwkeurige Waarneemingen aangaande de beweeging, enz. van de Tong der Spechten, begeert, hy kan de Memoriën der Koninglyke Akademie van Parys, voor 't jaar 1709, of het Kort Begrip daar van in 't Engelsch door MARTYN en CHAMBERS, Vol. III. p. 183. Pl. 3, nazien. De Afbeeldingen, zo wel in 't Origineel als in de Vertaaling, zyn zeer fraay. Daar is ook een Ontleedkundig Berigt van den zelve, in N. 350 van de *Phil. Trans.* te vinden. Zie insgelyks een Afbeelding van den Kop en Tong, in WILLOUGHBY'S Ornithologie, Tab. XXI. Het zelfde maakzel van de Tong heeft in 't geheele Geslacht der Spechten plaats. De bovengemelde Doctor BROWNE heeft 'er een beschryving van gegeven (‡), maar zonder Afbeelding, wyzende zyne Leezers tot myne Natuurlyke Historie, ten opzigt van de Afbeeldingen van verscheide Vogelen, door hem beschreeven.

(*) *Natur. Hist. of Jamaika.* Vol. II. p. 299. T. 255. fig. 2.

(†) *Natur. Hist. of Carolina.* Vol. I. p. 19. Zie

den I. Band van dit Vogelen-Werk, bladz. 29, Pl. 38.

(‡) *Natur. Hist. of Jamaika.* Lond. 1759, pag. 474.

P L A A T XXXV.

Little green and orange martin fishes
 Het groen en Oranjekleurig Ysvogeltje (35).

Dit Ysvogeltje is in de Natuurlyké grootte voorgesteld. Het heeft de Staart in evenredigheid een weinig langer dan de gewoone Ysvogel. De Bek is van eene zwartachtige of donkere Kleur, uitgenomen de Onderkaak, die by den Kop roodachtig is. De Keel is Oranjekleurig en een Streep van die zelfde Kleur loopt van het Grondstuk des Beks boven de Oogen. De Kop, Nek, Rug, Staart en de Dekveders der Wieken, zyn heerlyk Pappegaay-groen. Het heeft ook een breed Band van die zelfde Kleur dwars over de Borst. De zyden onder de Wieken, en de zyden van den Buik, zyn helder roodachtig Oranje. Het midden des Buiks, de Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit. De Staart heeft twaalf Pennen, waar van de middelsten een weinig langer dan de anderen zyn. De inwaardsé Baarden der Staartpennen zyn wit gevlaakt: de binnenste Dekveders en randen der Wieken licht Oranjekleur; de Slagpennen donker bruin, met een lichte Kley-Kleur op haare buitenste en binnenste Baarden gevlaakt, uitgenomen eenige weinigen van de buitenste Pennen, die geen Vlakken hebben. De Pooten en Voeten zyn klein en de Vingers aan elkander gehecht, even als in alle andere Ysvogelen, en van eene Vleeschkleur.

Dit Vogeltje was, in een Glas met Spiritus bewaard zynde, op de Veiling van wylen den Hertog van RICHMONDS Verzameling gekogt door CHARLES CHAUNCEY, Med. Doctor, die het my leende om een Aftekening daar van te maaken; doch wy konden niet ontdekken, van waar het was gekomen.

The Blue lizard

De Blaauwe Haagdis van Nevis (*).

De Blaauwe Haagdis der onderste Afbeelding is zeer byzonder wegens het maakzel zyner Vingeren, die kleine Webbetjes hebben zig van de zyden uitspreidende, niet op de wyze der Vogelen met gevliesde Pooten, maar eer gelyk zeker Soort van Vliegen. Deeze Webbetjes begryp ik een soort van Zuigers te zyn, die het Dier in staat stellen om te loopen langs de gladde Oppervlakten der grooté Bladen van Boomen en Planten. Het heeft een smalle scherpte op de Rug, welke zig langs het midden derzelve uitstrekt tot op de Staart; alwaar die hakkelig of getand wordt. De geheele bovenzijde is blaauwachtig, overdwars gewolkt met donkerer en lichter Schaduwen: de onderzijde heeft eene lichte Vleeschkleur.

Deeze Tekening is onmiddelyk naar 't Voorwerp, en Levensgrootte, op 't Koper gesneden. De Haagdis was van het Eiland Nevis, in de Westindiën, gebragt door een Jong Heer, die Opvoedings halve te Londen kwam, en my dezelve, in Liqueur bewaard, vereerde.

(35) *Ispida minor*, viridi Aurantioque Colore varia. Edw. Av. V. p. 73. T. 245. *Ispida Americana viridis*. BRISS. Av. IV. p. 490. *Alcedo superciliosa*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 62. Sp. 6.

(*) *Lacerta caerulea* ex Insulâ Nevis. Edw. Av. V. p. 74. T. 245. f. 2. *Lacerta Calotes*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 122. Sp. 22.

P L A A T XXXVI.

*The Heathcock**De Francolyn (36).*

Deeze Afbeelding is aanmerkelyk verkleind ten opzigt van de Natuurlyke grootte van den Vogel, welke die van onze Patryzen een weinig overtreft. Sommigen van zyne Afmetingen waren als volgt. De Wiek geslooten zynde hadt zes Duimen: de Poot van de Knie tot aan het onderste van den Voet, twee en een vierde Duims: de Bek, van den hoek der Gaaping tot aan de Punt, iets meer dan een Duim langte.

De Bek is zwart en van gedaante byna als die van een Hen. De Neusgaten zyn in een kleine verhevenheid geplaatst. De Tong en binnenzijde van den Bek zyn Vleeschkleur: de Oogkringen Hazelnooten-Kleur. De Kop is gedekt met zwarte Vederen, uitgenomen een witte Plek onder ieder Oog, een weinig mengzel van Rood op de Kruin, en een reeks van witte Vlakjes, die van boven de Oogen nederwaards gaat, zig samenvoegende in de Nek. Alle de Vederen, rondom den Hals, zyn van eene roodachtige Oranje-Kleur, en onder deeze Halskraag zyn de Veders in de geheele rondte zwart, van agteren met kleine ronde witte Vlakjes gesprekeld, tusfchen de Nek en Rug. De Buik is zwart, zo wel als de Borst, die aan de zyden zeer regelmaatige, ronde, witte Vlakken heeft. Aan den Buik en op de Dyën bevinden zig ook witte Vlakken, doch die zyn meer gebroken, en met een weinig roodachtigs gemengd. Onder aan de Staart zyn de Dekveders geheel roodachtig Oranje-Kleur. De Rug is gedekt met Vederen, die in 't midden zwart en roodachtig bruin gezoomd zyn: terwyl die aan de zyden van de Rug, ten deele over de Wieken vallende, het Zwart en Bruin Tandswyze in elkander fluitende hebben. Van de Wieken zyn zo wel de Slagpennen als Dekveders donker, en regelmaatig gemerkt met ronde licht bruinachtige Vlakken. De binnenzijden der Wieken zyn even als van buiten gekleurd, maar hebben de Vlakken meer gebroken en op Streepen overdwers. Het laagste deel van de Rug en Stuit is met Vederen gedekt, die zwart en wit getekend zyn door smalle dwars-Streepen. De Staartpennen zyn eveneens gemerkt, uitgenomen aan haare Tippen, welken een Duim breed lang geheel zwart waren. De Pooten en Voeten waren met roode Schubben gedekt, van Kleur als Duiven-Pooten, en de drie voor-Vingers by hunnen Wortel samengevoegd door Vliezen, hebbende derzelve Klaauwen eene Hoornkleur. Ik geloof dat het een Haan was, om dat hy Sporen hadt.

Deeze Vogel was levendig in Engeland overgebracht van 't Eiland Cyprus in de Middellandsche Zee, en prefent gedaan aan den Heer JAMES LEMAN, die hem my leende om een Aftekening van te maaken, maar niet voor dat hy dood was, hoewel niettemin frisch, behoudende zyne Oogen en Voeten nog hunne levendige Kleur. De Heer WILLOUGHBY heeft, in zyne Ornithologie, eene beschryving gegeven van den Francolyn, maar de zyne fcheen een geheel verschillende Vogel te zyn van den mynen, dien ik houd voor den echten en eigentlyk *Francolino* der Italiaanen. OLINA heeft, in zyn Boek van de natuur der Vogelen, te Rome Anno 1622 gedrukt, pag. 33, een Afbeelding van den Francolyn gegeven, maar dat is een van den hier vertoonenden t'eenemaal verschillende Vogel. Door TOURNEFORT is, in deszelfs *Levantsche Reize*, Vol. II. p. 97, tegenover zyne beschryving der Vogelen

(36) *Attagen f. verus Francolino Itorum.* Edw. Av. V. p. 75. T. 246. GESN. Av. 223. TOURNEFORT. *Itin.* I. T. p. 158. *Tetrao Orientalis.* HASSELO. *It.* 278. N.

43. *Tetrao Francolinus.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 103. Sp. 10. T. *Orientalis.* *Syst. Nat.* X. Gen. 91. Sp. 12. *Francolyn.* *Nat. Hist.* I. D. V. STUK, bladz. 421.

len van 't Eiland Samos, een Afbeelding geplaatst van mynen Vogel, dien hy op de Plaat noemt, *Francolyn*, een Soort van Vogelen die zig veel ophouden in *Moerasen* (*). In de Text heeft hy geen woord van den *Francolyn* gesproken, maar alleen gewag gemaakt van *Hazelhoenders*; die men aldaar *Veld-Patryzen* noemde: nogthans denk ik dat de Vogel, door hem afgebeeld, een derzelve geacht moet worden te zyn. Myne *Francolyn* is ook een inboorling van *Bengale*, in *Oostindie*: want ik vind hem zeer naauwkeurig afgebeeld in een Stel Tekeningen naar de Natuur, daar te Lande gemaakt, op 't verzoek van wylen Doctor *MEAD*, en aan hem te *Londen*, omtrent twintig Jaaren voor zyn dood, door een Vriend, dien de Doctor in *Indië* hadt, toegezonden. *TOURNEFORTS* Afbeelding is de eenigste welke ik tot nog toe weet van deezen Vogel aan 't licht gegeven te zyn, maar daar aan ontbreekt, als gezegd is, de beschryving, en dus mag deeze wel gehouden worden voor de eerste Historie van den *Francolyn*.

P L A A T XXXVII.

China Quail
De Chineefche Kwartel (37).

Deeze, hier in de Natuurlyke grootte afgebeeld, is naar 't Voorwerp op de Plaat ge-eft. Ik houd hem voor een *Mannetjes-Vogel*.

De *Bek* is zwart; het voorfte deel des *Kops*, de *Borft*, *Zyden* en *binnenzyden der Wieken*, zyn blaauwachtig *Aschgrauw*. De *Buik*, *Dyën* en *Dekveders* onder aan de *Staat*, zyn van eene donkere roodachtige *Oranje-Kleur*, zo wel als de *Staatveders*, die door de *Dekveders* voor 't *Oog* verborgen zyn. Hy heeft een donker witte *Streep* langs het midden van den *Buik*. De *Zyden* van de *Borft* zyn zwart gevlaakt. De *Keel* heeft een zwarte *Vlak*, die met *Wit* gezoomd is, en buitendien een zwarte *Streep* van ieder hoek des *Beks*; welke *Streepen* zig famenvoegen tot een zwarte *Bef*, aan het voorfte van den *Hals*, beter uit de *Afbeelding* na te gaan, dan door *beschryving* te begrypen. Het agterfte van den *Kop*, de *Nek*, *Rug*, *Wieken* en *Dekveders* van de *Staat*, zyn bruin. Het middelste der *Vederen* op de *Rug* en *Stuit* is licht bruin of *Oranje-Kleur*, met zwarte *Streepen* wederzyds, en eenig *strooizel* van *Zwart* in de tuschenruimten. De *Wieken* zyn ook onregelmatig gebaard met donkere *dwars-Streepen*. De *Pooten* en *Voeten* heeft de *Vogel* als die van onzen gewoonen *Kwartel*, van eene heldere geel *Oranje-Kleur*.

Deeze *Kwartel* verschilt hoofdzakelyk van de onzen, in de zwarte merken aan zyne *Keel*, in de roodheid van onderen, en dat hy 'er niet meer dan de halve grootte van heeft. Hy was levendig van *Nanquin* in *China* overgebragt door een *Kapitein* in dienst van de *Oostindische Kompagnie*, die denzelven present deedt aan *Mr. LEMAN*, in het *Kollegie der Geneeskundigen* te *Londen*. Deeze *Heer* heeft den *Vogel*, na dat die gestorven was, in een *Glazen Kasje* zeer netjes opgezet, en my geleend tot het maaken van de *Afbeelding*. De *Kapitein*, die hem aan *Mr. LEMAN* gaf, wist te verhaalen, dat deeze *Vogels* in *China* opgebragt worden om tegen elkander te vegten, en dat men 'er groote *Weddenschappen* op doet, even als geschiedt met onze *Haanen-Gevegten*, hier in *Engeland*. Ik geloof, dat dit de eerste *Afbeelding* en *beschryving* zy van deezen *Chineefchen Kwartel*. Dat de *Chineezen* ook

(*) [Zie de *Nederduitsche Vertaaling* van zyne *Reize naar de Levant*, *Amst.* 1737, in *Quarto*, I. DEEL, bladz. 192, alwaar men echter, op de *Plaat*, die *Aanmerking* niet vindt.]

(37) *Coturnix Chinenfis*. *Edw. Av.* V. p. 77. Tab. 247. *Coturnix Philippensis*. *BIRSS. Av.* I. p. 254. T. 25. f. 7. *Tetrao Chinenfis*. *LINN. Syst. Nat.* XII. Gen. 103. Sp. 19. *Nat. Hist.* I. D. V. *STRUK*, bladz. 426.

ook in hun Land den gemeenen Kwartel, met onzen Europeischen overeenkomstig, hebben, is uit hunne Afbeeldingen blykbaar.

De Haagdis van Guernsey (*).

De Haagdis der onderste Afbeelding is ook in de Natuurlyke grootte voorgesteld. Hy heeft de bovenzijde bruin met zwarte Vlakken, en een Streek van lichter bruin langs ieder zijde van het midden der Rug. De onderzijde des Lighaams is groen met kleine donkere Vlakken. Dit was een Mannetje. Het Wyfje verschilt 'er van, daar in, dat hetzelfde den Buik licht geelachtig, met donkere Vlakjes getekend, heeft.

Een paar van deze Haagdisjes werdt my leevendig gebragt, door een Persoon, die zyn werk maakte van Adders enz. te vangen. Deez' verhaalde my, dat dezelve op St. Georges Heuvel, by Cobham, in Surrey, gegreepen waren, zynde aldaar voortgeteeld uit eenigen van de zelfde Soort, welken een Heer, weinige Jaaren geleeden, met zig gebragt had van 't Eiland Guernsey aan de Fransche Kust.

P L A A T XXXVIII.

Original description of Pennsylvania

Het Pensylvanische gekraagde Veldhoen (38.)

Deeze Vogel is bykans van gemiddelde grootte tuschen een Faisant en Patrys. Hy is hier, in alle Afmetingen, tot de helft verkleind.

De Bek, van maakzel als die van een Hoen, heeft een bruinachtige Hoornkleur. De Veders buigen voorwaards zig over de Neusgaten heen, en bedekken dezelve. Die op de Kruin zyn taamelyk lang, en hy kan dezelve, zo ik geloof, als een Kuif overend zetten, of latenze vallen, naar zyn believen. Hy heeft ook lange Veders aan den Hals, welken hy kan uitspannen als een Kraag, of laten die plat neerhangen, om welke reden ik 'er den bovenstaanden Naam aan gegeven heb. De Kop, Hals, Rug, Wieken en Staart, zyn schoon gemengeld met donker en licht bruin, en zwart daar onder: het end van de Staart is Aschgrauw, en heeft daar binnen een breede zwarte Baar, overdwars. De onderzijde van de Staart is even als de bovenzijde, maar flauwer, gekleurd. De binnenste Dekveders der Wieken zyn licht bruin en wit: de binnenzijden der Wieken Aschgrauw: de Veders tuschen de Rug en Wieken Oranjekleur en zwart met witte Tippen. Kort onder den Bek zyn de Veders wit: de Keel is helder bruin naar Oranjekleur trekkende. De Borst, Buik en Dyën, zyn wit, met een flauwen weerschyn van Oranje, en halfmaanswyze zwarte Vlakken op de Borst en Zyden. De Dekveders onder aan de Staart zyn van een flauwe onzuivere Oranje-Kleur, met witte Vlakken. De Pooten zyn, tot aan de Voeten toe, met witte Veertjes gedekt, die zig als Haar vertoonen. De Voeten hebben ieder vier Vingeren van Vleesch-kleur, die op de zyden gekamd zyn, en aan den wortel door een Vlies samengevoegd.

Deeze Vogel was, door den Heer JOHN BARTRAM, uit Pensylvanie, gezonden aan den Schildknaap PETER COLLINSON, Lid van de Koninglyke Societeit. Men noemt hem aldaar een *Faisant*. Gedagte Heer voegde daar nevens een zeer keurig Be-

(*) *Lacerta ex Infula Sarnia*. Edw. Av. V. p. 78. T. 247. f. 2. *Lacerta viridis*. Seb. Kab. II. D. T. 4. f. 4, 5. *Lacerta agilis*. Linn. *Syst. Nat.* XII. Gen. 122. Sp. 15. *Syst. Nat.* X. Gen. 105. Sp. 15. *Nat. Hist.* I. D. VI. Stuk, bladz. 124.

(38) *Urogallus Collari extenso Pennsylvaniae*. Edw. Av. V. p. 79. T. 248. *Attagen Pennsylvaniae*. Briss. Av. I. p. 214. *Tetrao umbellus*. Linn. *Syst. Nat.* XII. Gen. 103. Sp. 6. *Faisant van Pennsylvaniae*. *Nat. Hist.* I. D. V. Stuk, bladz. 409. Pl. XLVII. f. 3.

Berigt, in een Brief aan den Heer COLLINSON, 't welk ik verlof kreeg te kopieeren, luidende hetzelfde als volgt.

„ Het is een schoone Vogel, wanneer hy zig in zyne pragt vertoont, dat is, „ wanneer hy zyne Staart als die van een Kalkoen uitspreidt, en een Krans van Ve- „ deren rondom zyn Hals uitspant gelyk een Kraag, wandelende zeer Staatelyk „ met een gelyken tred, en een Geluid maakende, 't welk eenigermaate naar dat „ van eene Kalkoen gelykt. Op dat oogenblik moet de Jaager Vuur op hem gee- „ ven, anders vliegt hy, eensklaps, wel twee of driehonderd Schreeden ver, eer „ hy weder op den Grond gaat zitten. Daar is iets zeer aanmerkelyks in 't gene wy „ alsdan Kloppen noemen, 't welk zy met hunne Wieken doen, door met dezel- „ ven tegen hunne Zyden te slaan, gelyk de Jaagers zeggen. Zy staan op den „ Stam van een omgevallen Boom, die veele Jaaren op den Grond gelegen heeft, „ en beginnen hunne Kloppingen trapswyze, met een tuschentyd van omtrent twee „ Sekonden, herhaalende dezelve al schielyker, tot dat zy een Geluid van verre „ maaken of het donderde. Dit duurt van het begin af omtrent een Minuut, dan „ houdt het omtrent zes of agt Minuuten op, en begint van nieuws af aan. De „ Klank is bykans een Kwartier gaans ver hoorbaar, en hier aan worden zy door „ de Jaagers ontdekt, en veele van hun gedood. Ik heb 'er menig een in dit pos- „ tuur geschooten, maar dezelve nooit zien Kloppen; dewyl ze my doorgaans „ eerst zagen, en dus daar mede ophielden. In 't Voorjaar en Najaar doen zy dit „ gemeenlyk, des morgens omtrent te negen of tien Uuren, en s' namiddags om „ vier of vyf Uuren. Hun Voedzel is voornaamelyk Besfen en Zaaden, die op 't „ Land voorkomen: hun Vleesch is wit en zeer Smaakelyk. Ik geloof dat zy maar „ eens in 't Jaar, en wel in 't Voorjaar, broeden, brengende twaalf of veertien Kui- „ kens op, die zig tot in 't volgende Voorjaar by elkander houden. Veele hebben „ hun best gedaan, om de Jongen op te voeden en tam te maaken, doch dit is hun „ niet gelukt. Als men de Eijeren door een Hen laat uitbroeden, neemen zy wel „ haast de wyk naar de Boschagie, alwaar zy of middelen vinden om van te lee- „ ven of omkomen”. De Brief, waar uit dit getrokken is, was gedateerd Pensyl- „ vanie, den 15 July 1750.

Om verder de Historie van deezen Vogel op te helderen, schreef ik aan den Heer BROOKE van Maryland in Noord-Amerika, zig thans (in Mey 1752) te Londen bevindende, of hy de goedheid wilde hebben, van my zo veel Berigt, als hy in staat was, te geeven aangaande den Vogel, die Faifant genoemd wordt in de Pro- vincieën van Pensylvanie, Maryland, enz. Zyn Ed. verpligte my met een voldoe- nend Antwoord, in een Brief, waar van ik het volgende Uittreksel gemaakt heb, tot de Historie van dit Gekraagde Veldhoen betrekkeelyk.

„ De Faifant broedt in alle deelen van Maryland, eenige Landschappen aan de „ Oostelyke Kust uitgezonderd. Zy leggen haar Eijeren in Nesten, welken zy van „ afgevallen Bladen maaken, 't zy aan de zyde van omgevallen of by de Wortels van „ nog overend staande Boomen. Zy leggen van twaalf tot zestien Eijeren. De „ tyd dat zy broeden is in 't Voorjaar, maar hoe lang weet ik niet: waarschynlyk „ drie Weeken, om dat de Hoenders zo lang zitten. Een Jongen zynde vond ik „ haar Nesten, en poogde de oude Faifant te grypen doch dit gelukte my nooit. Zy „ liet my byna de Hand op haar leggen, eer zy het Nest verlaaten wilde, en toen, „ als of zy my door list van het Nest wilde aftrekken, flodderde zy een honderd „ Schreeden, of wat meer, voor my uit: zo dat ik geduurig haar meende te zullen „ kunnen vatten. De Kuikentjes verlaaten het Nest zo dra zy uitgekomen zyn, en „ leeven, naar ik geloof, in 't eerst van Mieren, kleine Wormpjes en dergelyke zaa- „ ken. Wanneer zy ettelyke Dagen oud zyn, weeten zy zig zo slim onder de Bla- „ den te verbergen, dat het zeer moeielyk is hun te vinden. Verder aangroeiende „ aazen zy op Besfen, Vrugten en Graanen of ander Zaad. Druiven geluften haar

ook, als 't het Saizoen is, zeer wel; maar de Faisant is in 't byzonder een liefhebber van Klim-op Besfen. Ik ken geen ander Dier dat op dezelve aast, en weet, dat die een Vergift voor veelen zyn. Schoon zy veele Jongen teffens en dikwils tweemaal in 't Jaar broeden, belet nogthans de groote menigte en verscheidenheid van Havikken en Valken in Maryland, die 'er Jagt op maaken, haare sterke vermenigvuldiging. Het kloppen van den Faisant, gelyk wy dat noemen, is een Geraas dat voornaamelyk in 't Voorjaar gemaakt wordt door den Haan. Men kan hetzelfde, op een stillen Dag, duidelyk een Kwartier gaans ver hooren. Zy zetten haar Borst uit gelyk een Kropper-Duif, en slaan met de Wieken, 't welk een Geraas maakt dat veel naar trommelen gelykt; maar de Faisant verkort allengs den tuffentyd van ieder slag, tot dat de Slagen ongewaarwordelyk samen smelten, even als wanneer men twee ledige Bottels tegen elkander klópt."

Om, zo veel my doenlyk is, de Historie van deezen Vogel te voltoojien, zal ik hier een aanhaaling doen uit de Reizen van den Baron *de la Hontan* naar Noord-Amerika, in 't Engelsch uitgegeven (Vol. I. p. 67,) alwaar hy spreekt van een Vogel, by de Meiren van Kanada bevindelyk, welke ik dénk geen ander te kunnen zyn dan die hier beschreeven is, hoewel de benaaming verschilt. Hy zegt: „Ik ging in gezelschap met eenige Kanadiers, om deezen Vogel te zien Kloppen met zyne Wieken. Geloof my: dit Gezigt is een der grootste aardigheden in de Wereld: want haar Geklop maakt een Geraas gelykende veel naar dat van een Trommel, een Minuut lang; dan houdt 'het omtrent een half Kwartier Uurs op, en neemt op nieuws weder aanvang. Door dit Geraas werden wy bestuurd naar de plaats, alwaar het ongelukkige Veldhoen zat, en vonden het op rottige met Mos begroeide Boomen. Door de eene Wiek dus tegen de andere te kloppen, willen zy haar makkers tot zig roepen, en het dommelend Geraas dat 'er op volgt, kan men een half Kwartier gaans ver hooren. Zy doen dit alleen in de Maanden April, Mey, September en Oktober, en, 't gene zeer aanmerkelyk is, het Veldhoen klopt nooit op deeze manier dan op eenen Boom. Het begint met het aanbreeken van den Dag en houdt te negen Uuren 's morgens op, tot omtrent een Uur voor der Zonne Ondergang: dan begint het wederom te Klapperwieken, en gaat daar mede voort, tot aan den donker toe."

Ik meen dat deeze Berigten, gegeven door twee leevende Getuigen van Agting, en een overleeden Schryver van Goeden naam, die niets van elkander wisten, het gene 'er van gemeld is bevestigen moet. Zy stemmen zo naby overeen, als iemand met reden zou kunnen vorderen in Berigten, die door verschillende Menschen gegeven zyn. Ik geloof dat deeze de eerste Afbeelding en beschryving zy van den gedagten Vogel.

P L A A T XXXIX.

the little heathcock
Het kleine Hazelhoen van Aleppo (39).

Deeze Vogel is hier kleiner dan Levensgrootte vertoond. Hy heeft omtrent de grootte van een Patrys, hoewel hy in gestalte veel meer naar een Duif gelykt, door de langte zyner Wieken, die, geslooten zynde, bykans agt Duimen haalen; daar zy in de graauwe Patrys niet boven de zes Duimen lang zyn. Dit is de Haan of Mannetjes-Vogel.

De

(39) *Lagopus minor* f. *Kata* ex Aleppo, Caudâ duabus Plumis elongatâ. Edw. Av. V. p. 84. T. 249. *Russel Aleppo*. 64. T. 9. *CHARL. Onom.* T. p. 77. *Bonasia*

Pyrenaica, BRISS. Av. I. p. 195. T. 19. *Tetrao Alchata*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 103. Sp. 11. *Nat. Hist.* I. D. V. STUK, bladz. 412.

De Bek heeft een bruine of Hoornkleur, donkerft aan de Punt, zynde van maakzel omtrent als in onze gewoone Hoenderen. De Neusgaten ftaan op het Grondftuk van de Bovenkaak, digt tegen de Veders van het Voorhoofd aan. De Kop is Aschgrauw, maar aan de zyden, rondom de Oogen, Oranjekleur. Boven de Oogen is een zwarte Streep. De Keel is, tot meer dan een Duim afftands van den Bek, naar beneden, insgelyks zwart, gelyk in de Mannetjes Mosch. Aan het begin van de Borft heeft hy een Oranjekleurige Vlak, van halfmaanswyze figuur, welke boven en onder met fmalle zwarte Streepen gezoomd is. De punten van deeze Vlak ftrekken opwaards naar de Nek. Het overige van den Borft en Buik; de Dyën, het voorfte van de Pooten en het onderfte van de Staart, is gedekt met witte Vederen; hoewel het Donsachtige, naaft aan het Vleesch, donker is en de Nekveders, onder aan de Staart uitwaards, gemengeld zyn met een weinig Zwart en röödachtig bruin. De Nek en Rug zyn gedekt met bruinachtige Vederen, die haare Tippen geeler en lichter en de middelste deelen verdonkerd hebben door donkere dwars-Streepen. De Stuit en bovenzide van de Staart zyn regelmaatiger getekend met dwars-Streepen van Oranjekleur en zwart. De zyd-Veders van de Staart zyn wit getipt en verkorten allengs tot de buitenften aan ieder zyde; maar de twee middelsten zyn een groot end langer dan de overigen, en ruim zo smal als menze in Afbeelding heeft gebragt, hebbende eene donkere Kleur. De Dekveders van de Wieken zyn fchoon getekend met geboogen Streepjes van Oranje en Koffykleur, hebbende haare Tippen wit. De Slagpennen naaft aan de Rug zyn van de zelfde Kleur als de Rug. De overige Slagpennen zyn donker Aschgrauw, wordende allengs byna zwart aan haare Tippen. De zyden des Lighaams onder de Wieken, en derzelver binnenfte Dekveders, zyn wit. De Pooten zyn, aan de voorzyde, met witte Vederen als Haar gedekt: de Voeten kaal en Aschgrauw: de voorwaardse Vingers by haaren Wortel met Vliezen famengehecht, even als in veele andere Vogelen; maar de agter-Vinger is hier zeer klein.

Een fraaije Aftekening van deezen Vogel, Levensgrootte, wordt in een Lyft bewaard in het Brittannifche Kabinet. Hy was van Aleppo, wel geconferveerd zynde, opgezet overgebragt door Doktor RUSSEL, die veele Jaaren in die Stad gewoond hadt, en na zyne terugkomst te Londen zyne Waarneemingen, dat Land betreffende, aan 't licht gaf; in een Werk, waar in hy de Afbeeldingen gebragt heeft van deezen en andere Vogelen. De Doktor gaf my verlof, om deeze Print, zo wel als verfcheide anderen, te maaken naar de Natuurlyke Voorwerpen, die hy in bezitting hadt. In de Turksche Taal noemt men den Vogel *Kata*. De Doktor zegt, dat het Wyfje van dezelfde grootte is, doch een weinig verfchillende in Kleur, op ver na zo fchoon niet zynde en de Puntige Veders in de Staart een weinig korter hebbende. Men vindtze in de Wilderniffen, niet ver van Aleppo, het grootfte deel des Jaars, maar in Mey en Juny komen zy nader aan de Stad, dewyl zy in die Maanden aldaar een grooter overvloed van Water aantreffen dan in de Wilderniffen. In dat Sayzoen worden zy menigvuldig gevangen, en zeer goedkoop verkogt op de Markten te Aleppo. Doktor SHAW heeft, in zyne Reizen en Waarneemingen in Barbarye, pag. 253, een flegte Afbeelding en korte befchryving gegeven van eenen Vogel, die ik denk de zelfde te zyn, hoewel hy 'er maar drie Vingers aan toefchryft. Ik onderftel, dat de kleine agter-Vinger door hem over 't hoofd zal zyn gezien: alzo de Pooten bekleed zyn met Veders die hem verbergen. Hy noemt denzelven *Kittawia* op zyne Plaat en *Kittawiab* in de befchryving. Die het Berigt, 't welk 'er Doktor SHAW van geeft, met het myne vergelyken willen, kunnen hem raadpleegen. Doktor RUSSEL is, zo ik geloof, de eerfte, die ons een goede Hiftorie gegeven heeft van dit Hazelhoen.

P L A A T XL.

*The Indian Bristle**De Oostindische Trapgans (40).*

Zyne hoogte is gerekend ongeveer twintig Duimen te zyn in het Postuur, waarin hy hier is getekend. Het is een ranker Vogel, inzonderheid wegens de lange zynere Pooten, dan eenig ander van dit Geslagt die ik tot nog toe heb gezien.

De Bek is langer dan in onze Engelsche Trapganzen en van eene witachtige Kleur. De Oogen zyn groot; de Oogkringen Hazelnooten-Kleur; de Oogleden Aschgrauw. De zyden van den Kop, geheel rondom de Oogen, zyn helder bruin: de Kruin en de geheele Hals gedekt met zwarte Vederen, die wat los hangen, hebbende smalle Puntjes: de Rug, Stuit en Staart, helder bruin. De Veders op de Rug zyn in 't midden zwart, met een weinig Strooizel van die zelfde Kleur op haare bruine deelen. De Staart heeft dwarfe Baaren van Zwart, met dergelyk Strooizel op de bruine Baaren daar tusschen. Van het bovenste der Rugge gaat het Bruin, met Zwart gevakt, geheel rondom het laagste van den Hals van vooren. Alle de Dekveders der Wieken zyn wit, uitgenomen dat de kleinste Veders, by het Gewricht of aan den Schouder, met Zwart gerand zyn. De Slagpennen der Wieken, naaft aan de Rug, zyn bruinachtig met zwarte Vlakken: de middelste Slagpennen met dwarfe Baaren en Strooizel van Zwart: de grootste of buitenste hebben haare uitwaards Baarden wit, en de Tippen worden allengs donker Aschgrauw. De geheele onderzyde, van de dwarfe bruine Baar op de Borst tot aan de Dekveders onder aan de Staart, is gedekt met zwarte Vederen. De Pooten zyn lang, maar de Vingers naar dezelve te rekenen kort. Zy zyn een goed end boven de Kniejen Vederloos. Maar drie Vingers heeft deeze Vogel, allen voorwaards staande, gelyk in het gantsche Geslagt der Trapganzen plaats heeft. Dezelve zyn bekleed met Schubben van eene witachtige Kleur, en hebben de Klaauwen donker.

Deeze Vogel is een Inboorling van Bengale, in Oostindie, alwaar men hem *Chur-gè* noemt. Onze Afbeelding is gemaakt naar een Tekening, welke zig in de Verzameling bevondt van wylen den waardigen Heer Dr. MEAD, 's Konings Lyf-Arts. Het is de eenigste Afbeelding, welke ik my verstout heb in deeze Natuurlyke Historie te brengen, zonder dat ik het Voorwerp of in 't geheel, of in zyne voornaamste deelen, in Natuur gezien had. Ik geloof dat dit een zo echt Stuk zy, als of ik het zelf naar 't Leven had getekend. De Afbeelding, naamelyk, was gemaakt door de bezorging van den Heer COLE, te Bengale woonachtig, die byzondere verplichtingen hadt aan Doktor MEAD, en aan denzelven, tot vergelding van ontvangen Gunstbewyzen, omtrent twintig Tekeningen zondt van verschillende Vogelen van dat Land, die verklaard werden naauwkeurig naar 't Leven gemaakt te zyn. Ik geloof, dat wy tot nog toe geen Berigt van deezen Vogel hebben, schoon het een der eersten schynt te zyn, die de oplettendheid van een keurig Waarneemer naar zig trekken zouden.

(40) *Ovis Bengalensis* ibi *Churge* dictus. Edw. Av. V. p. 87. T. 250.

P L A A T XLI.

The little Bantard

De kleine Trapgans (41).

De Afbeelding vertoont den Vogel tot de helft in alle Afmetingen verkleind. Hy fchynt ongevaar de grootte te hebben van een Faifant, maar is volmaakt van het Geflagt der Trapganzen. WILLOUGHBY noemt hem de Veld-Eend.

De Bek is, daar hy aan den Kop paalt, Vleeschkleurig en zwart aan de Punt. De Kruin en zyden van den Kop, het agterfte van den Hals, de Rug en Dekveders der Wieken, zyn bruin, met gebroken onregelmatigé zwarte Vlakken en Merken. De Keel, digt onder den Bek, is wit: het voorfte van den Hals licht bruin, met donker gemengeld: de Dekveders aan de binnenzyden der Wieken en derzelve randen zyn wit: de buitenfte Slagpennen aan 't begin wit, aan de tippen zwart; die 'er aan volgen wit met een kleine mengeling van Zwart: de binnenfte Slagpennen, naaft aan de Rug, bruin, met dwarfe zwarte Vlakken, gelyk de Rug. De Borft en Zyden zyn wit, met zwarte Vlakken, de Buik en Dyën geheel wit: de Stuit en Dekveders onder aan de Staart wit, met een kleine mengeling van Zwart: de Staartveders bruin, met donkere Vlakjes gefprenkeld, en gebandeerd met breede zwarte dwars-Streepen. Het Dons onder de Vederen is Roozekleur, gelyk in de grootere Trapgans. De Pooten zyn tot een weinig boven de Kniejen Vederloos. Hy heeft aan ieder Poot drie Vingers, die allen voorwaards ftaan, en aan den Wortel door een Vlies een weinig famengevoegd zyn. De Kleur der Schubben aan de Pooten en Voeten is donker geel.

Deeze Vogel was gevangen in het Graaffchap Cornwail, en aan de Koninglyke Societeit van Londen in 't jaar 1751 vertoond: maar, alzo 'er dies tyds onder de tegenwoordige Leden niemand was die hem kende, behaagde het de Societeit hem door haaren Dienaar aan my te zenden, om myn Gevoelen daar omtrent te weeten. Ik gaf, naar myn vermogen, een Antwoord, behelzende een Berigt aangaande deezzen Vogel, met en benevens een korte Hiftorie van een zeer zeldzaam Veldhoen van Pensylvanie, dat aldaar een Faifant geheten wordt (*): welk Antwoord het de Societeit behaagde aan 't licht te geeven in de *Phil. Transactiën*, voor 't jaar 1754. 't Is op die manier nu eerft ontdekt, dat deeze Vogel een Inboorling zy van Engeland (†), hebbende de overige Autheuren, die 'er van fpraken, hem tot Vrankryk bepaald. BELLONIUS noemt hem *Canne Petière*, pag. 237, 238, van zyne Hiftorie der Vogelen. Veele latere Autheuren hebben denzelven uit zyn Werk befchreeven; maar, alzo deeze Vogel in ons eigen Land gevangen was, wilde ik de gelegenheid niet verzuimen, om 'er een nieuwe Aftekening en befchryving, onmiddelyk naar de Natuur, van te maaken: want die ik in voorige Hiftoriën vind zyn zo volmaakt niet als men wel zou wenfchen, en geen naauwkeurigheid kan te groot zyn in de Natuurlyke Hiftorie. De Liefhebbers, die het behaagt myne befchryving en Afbeelding te vergelyken met die van vorige Autheuren, zullen eenig verfchil tuffchen beiden vinden, genoegzaam, zo ik vertrouw, om te toonen, dat ik wat naauwkeuriger ben geweest dan eenigen myner Voorgangeren. DOKTOR THOMAS SHAW

(41) *Ovis minor*, *Anas Campestris* f. *Tetrax* *Authorum*. *Edw. Av.* V. p. 89. *T.* 251. *Briss. Av.* V. p. 24. *T.* 2: f. 1, 2. *Alb. Av.* III. p. 33. *T.* 41. *Ovis Tetrax*. *Linw. Syst. Nat.* XII. Gen. 95. Sp. 3. *Syst. Nat.* X. Gen. 85. Sp. 3. *Kleine Trapgans*, *Nat. Hift.* I. D. V. Stuk, bladz. 297.

(*) [Deeze is hier voor, Plaat XXXVIII, afgebeeld en befchreeven.]

(†) [Ik kan echter niet zien, dat dit daar uit blyke. Kon hy niet uit Vrankryk in Cornwall overgevoelen zyn?]

SHAW heeft, in zyne Reizen naar Barbarie en de Levant, p. 252, een Afbeelding en beschrijving gegeven van deezen Vogel, dien de Barbarysche Volkeren (zegt hy) noemen, „ *Rbaad* of *Saf-Saf Rbaad*, 't welk Donder betekent in de Landtaal, en „ dien naam onderstelt men aan deezen Vogel te zyn gegeven; wegens het Ge- „ luid dat dezelve maakt in het springen van den Grond; gelyk *Saf-Saf*, de ande- „ re naam, zeer natuurlyk uitdrukt het slaan van de Lugt met zyne Wieken, „ wanneer hy vliegt ”.

P L A A T XLII.

Siden Crowned Thrush

De Goudkoppige Lyster (42).

De beide Vogeltjes op deeze Plaat zyn in de Natuurlyke grootte voorgesteld. Uit de gestalte van hunne Bekken besluit ik, dat zy of op Vliegen en andere Insekten, of op Besen en Vrugten moeten aazen.

De Lyster, die de onderste Afbeelding uitmaakt, heeft zynen Bek van eene donkere Kleur, uitgenomen het Grondstuk van de Onderkaak, dat Vleeschkleurig is. De Kruin van den Kop heeft een schoone Goudkleur. Boven ieder Oog loopt een zwarte Streep. De Nek, Rug, Wieken en Staart, zyn altemaal groenachtig bruin en Olyfkleurig; de binnenzijde der Slagpennen en de onderzijde van de Staart Aschgrauw. De Keel, Borst en Zyden, hebben eene witte Kleur, met langwerpige zwarte Vlakken langs het midden der Vederen; maar het midden des Buiks, de Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn zuiver wit: de Pooten en Voeten van het gewoone maakzel en geelachtig bruin van Kleur.

Blue Flycatcher
De Blaauwe Vliegenvangster (*).

Deeze wordt in de bovenste Afbeelding voorgesteld. Hy heeft den Bek zwart. De Kruin van den Kop, de Nek, Rug, Stuit en Dekveders der Wieken trekken naar blaauwe Ley-kleur. De Staart en de Slagpennen zyn zwartachtig of donker, hebbende de buitenste Slagpennen het onderste wit, en de binnen Dekveders der Wieken zyn witachtig. De Keel en de zyden van den Kop zyn zwart, en dit Zwart loopt langs den Hals voort tot onder de Wieken. De Borst, Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn geheel wit: de Pooten en Voeten van de gewoone form en donkerbruin.

In November des Jaars 1751, waren deze Vogeltjes, beiden, op Zee gevangen door wylen Th. STACK, Med. Doctor en Lid van de Kon. Societeit, op zyn Reistogt naar Jamaika, terwyl het Schip door Stilte bezet was, op omtrent agt of tien Mylen afftands van Hispanjola. Hy heeft my deeze en verscheide anderen present gedaan. Ik geloof dat geen van beiden tot nog toe was afgebeeld of beschreeven. Ik houdze voor Trekvogelen, welke toen van het Vaste Land van Noord-Amerika overtoogen, om hun Winter-verblyf te neemen in de warme Eilanden tusschen de Keerkringen. De Kaap van Florida schynt als door de Voorzienigheid geschikt, om den Overtogt der Vogelen van de Westzijde van Noord-Amerika naar Hispanjola, Kuba en Jamaika, en de geheele ry der Karibische Eilanden, tot aan de Noordelyke Kusten van Zuid-Amerika toe, te begunstigen. Die van de Oostelyke Oe-

vers

(42) *Turdus Vertice Aureo*. Edw. Av. V. p. 91. T. 252. *Ficedula Penfylvanica Aurocapilla*. BRISS. Av. III. p. 504. *Motacilla Aurocapilla*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 29.

(*) *Muscicapa caerulea*. Edw. Av. V. p. 91. T. 252. *Ficedula Canadensis cinerea major*. BRISS. Av. III. p. 527. T. 27. f. 6. *Motacilla Canadensis*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 42.

vers mag men onderstellen Zuidooftwaards te trekken, over de Land-engte van dat Wereldsdeel (*).

Sedert het maaken van deeze befchryvingen, heb ik twee van deeze zelfde Vogeltjes ontvangen van mynen goeden Vriend, den Heer W. BARTRAM van Pensylvanie; 't welk myn denkbeeld bevestigt, dat zy Trekvogelen zyn: want hy zegt, dat zy aldaar in April komen en blyven 'er den geheelen Zomer. De Goudkoppi-ge Lyfter, zegt hy, maakt zyn Nest op den Grond, en verkieft altyd de Zuidzyde van een Heuvel, maakende een hol in de Bladen, gelyk een klein Oventje, dat zy met Hooy bekleedt, en legt daar in vyf witte Eytjes met bruine Vlakken. Ik ontving van den Heer BARTRAM, te gelyk met deezen en eenige anderen, den klei-nen Lyfter, die door CATESBY, in deszelfs Natuurlyke Historie van Karolina, afge-beeld is en befchreeven (†), maar de hier door my afgebeelde is kleiner, en de klein-ſte van het Lyfteren-Geflagt die ik ken.

P L A A T XLIII.

De Olyfkleurige Vliegenvanger (43).

Deeze Vogel, zo wel als de bygevoegde Vlinder, zyn beiden onmiddelyk naar 't Voorwerp ge-estf, en hier verтоond in de Natuurlyke grootte.

De Vogel heeft een dunnen Bek, doch die wat dikker en fterker is dan in eenige andere Vogels van deeze Familie. De Punt van de Bovenkaak buigt naar beneden, en hangt een weinig over de andere heen. De Bek is van boven donker, van onderen Vleeschkleurig. Een donkere Streep loopt van het Grondſtuk om het Oog heen, waar boven een witachtige Streep is, zynde de Kruin van den Kop, de bovenzyde van den Hals, de geheele Rug, Wieken en Staart, bruinachtig groen, of donker Olyfkleur. De geheele onderzyde, van den Bek tot aan de Dekveders onder aan de Staart, is van een witachtige Kleur, een weinig met licht Olyfkleur gewolkt, zynde de binnenſte Dekveders en randen der Wieken witachtig; de binnenzyde der Slagpennen en de onderzyde van de Staart Aschkleurig, de binnenſte Baarden der Vederen met Wit gerand. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in de meeste andere kleine Vogeltjes en van eene zwartachtige of donkere Kleur.

De Kapel heeft den Kop roodachtig, het Lyf donker, alle de Wieken helder geel, onregelmatig met Zwart gezoomd: zynde de onderzyde, zo van het Lyf als van de Wieken, geheelenal geel. Ik heb dezelve in myne kleine Verzameling. Zy kwam van China en was, met verſcheide anderen, in een Laadje, dat ik kocht van iemand, die zig in dienst van de Ooftindifche Kompagnie bevondt.

De boven befchreeven Vogel was van Jamaika in Spiritus overgebracht door Doctor BROWNE, die hem my, met andere Vogels van dat Eiland, prefent deedt. Men kent hem daar by den naam van *Whip-Tom-Kelly*, welke woorden, zo men verhaalt, zyn Gezang byna uitdrukken. De Natuurlyke Historie van Karolina van den Heer CATESBY naziende, vind ik daar in de Afbeelding en befchryving van een Vogel, dien ik geloof denzelfden te zyn met deezen (‡). Hy noemt dien de Rood-Oogige Vliegenvanger, welke, zo hy zegt, in Karolina broedt, en Zuidwaarts vertrekt in den Winter; zo dat, indien het een Trekvogel is, Karolina deszelfs Zomer-

(*) [Ik twyfel niet of Ooftelyke zal hier Weftelyke en bevoorens Weftzyde de Ooftzyde moeten zyn.]

(43) *Muscicapa subfusco-viridis five Olivacei coloris.* Edw. Av. V. p. 93. T. 253. *Muscicapa Jamaicensis.* BRISS. Av. II. p. 410. *Muscicapa Olivacea.*

VII. Deel.

LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 113. Sp. 14.

(†) *Nat. Hist. of Carolina.* VOL. I. p. 31. [Zie den

I. BAND van dit Vogelen-Werk, bladz. 50. Pl. LXII.]

(‡) *Natur. Hist. of Carolina.* Vol. I. p. 54. [Zie den II. BAND van dit Vogelen-Werk, bladz. 7. Pl. VIII.]

mer- en Jamaika het Winter-verblyf mag zyn. Deze Vogel, geloof ik, is de oplettenheid van Sir HANS SLOANE ontfapt. Ik kan'er niets, in zyne Historie van Jamaika, mede overeënkomstig vinden. Doctor BROWNE meent dat het een Trekvogel is, op Jamaika overkomende, en zegt, dat dezelve niet veel Nooten op zyn Zang heeft, maar luid en aangenaam. Zie het Berigt daar van in deszelfs Natuurlyke Historie van Jamaika, p. 476.

P L A A T XLIV.

Twee Pensylvanische Goudhaantjes. (44).

Deze Vogeltjes zyn hier in de Natuurlyke grootte vertoond. De zwaarte van het bovenste op de Plaat was, als elf drooge witte Erwtten, en die van het onderste als agt zodanige Erwtten, waar uit men eenigzins hunne verschillende Lighaams grootte kan opmaaken. Zy waren beiden droog bewaard.

Het bovenste kan men Robynkoppig noemen. Deszelfs Bek is zwart: de Kop, de Nek, Rug en Stuit, van eene donkere Olyfgroene Kleur, die donkerst aan den Kop is en lichter op de Stuit. Het heeft op den Kop een Vlak van eene uitermaate schoon roode of schitterende kleur. De geheele onderzyde, van den Bek tot aan de Staart, is licht geel of Roomkleurig, een weinig donkerer aan de Keel en Borst dan aan den Buik. De Dekveders der Wieken zyn Olyfkleur, met Roomkleurige Tippen, 't welk twee witachtige Streepen maakt, dwars over ieder Wiek. De drie Slagpennen, naast aan de Rug, zyn zwart of donker, met Roomkleurige kanten: de overige, ook zwartachtig, hebben smalle groenachtig geele kanten: maar de onderenden der Slagpennen, daar de lichte tippen der Dekvederen op dezelve vallen, zyn geheel zwart. De binnenste Dekveders der Wieken zyn Roomkleurig en de binnenzyden der Slagpennen Aschgrauw, met smalle lichte randjes aan haare binnenste Baarden. De Staart is zwartachtig, hebbende de Veders geel groen gerand, en van onderen Aschgrauw. De Pooten, Voeten en Klauwen, zyn donker. Deze beschryving raakt het Mannetje. Het Wyfje van de zelfde Soort, ook medegebragt, verschilt 'er in 't minste niet van, dan daar in, dat het geene roode Vlak op den Kop heeft. Het was even zwaar als het Mannetje.

Het onderste Vogeltje, dat men Goudkoppig noemen kan, verschilt wederom in 't allerminste niet van het andere, dan daar in, dat het kleiner is, hebbende de Vlak op den Kop langer en van eene Oranje geele Kleur, met zwart gezoomd, en een wit Streepje aan het Grondstuk van de Bovenkaak.

Deze Vogeltjes waren, door mynen Vriend den Heer WILLIAM BARTRAM, van Pensylvanie overgezonden. Het bovenste oordeel ik, wegens deszelfs overtreffende grootte, en de Vlak, die het op zyn Kop heeft, een verschillende Soort te zyn, nooit te vooren afgebeeld of beschreeven en onderscheiden van het Goudkoppige, dat men by veele Autheuren vindt. Ik heb ontdekt, dat dit een Inwooner is van Amerika, van Jamaika tot in onze Noorder Volkplantingen op het Vaste Land; en van Bengale in Oostindie tot in Engeland, in het oudtyds bekende gedeelte des Aardskloots (*).

De

(44) *Regulus Vertice Rubini coloris*: *Regulus cristatus* five *Trochilus antiquorum*. Edw. Av. V. p. 95. T. 254. *Calendula Pensylvanica*. BRISS. Av. III. p. 584. *Calendula Id.* p. 579. *Motacilla Calendula & Regulus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 47, 48. Goudhaantje. *Nat. Hist.* I. D. V. STUK, bladz. 588.

(*) De Heer EDWARDS schynt hier te kennen te

willen geeven, dat hetzelfde het gewoone Europeische Goudhaantje, de *Regulus cristatus* der Autheuren, zy. CATESBY verzekert ook van zyn Rood gekuifde Winterkoningje, dat hetzelfde zo wel in Engeland voorkomt als in Amerika. Zie de II. Band, van dit Werk, p. 101. Pl. CX.]

De Wesp, hier op de Plaat vertoond, komt uit Virginie. Zy heeft den Kop rood, het boven- en onder-Lyf donker blaauw; de Pooten en 't geen de twee deelen des Lighaams samenhecht, geel. De Wieken zyn doorschynende en bruinachtig gelyk in de meeste Wespen (*).

P L A A T XLV.

De Vliegenvranger met de geele Stuit (45).

De Vogel, hier afgebeeld, komt in Natuurlyke grootte te voorschyn. Hy heeft een dunnen Bek, aan de Punt een weinig nederwaards geboogen, en van eene donkere Kleur, doch een weinig lichter aan het Grondstuk van de Onderkaak. De Kruin van den Kop en deszelfs Zyden rondom de Oogen, zyn Aschgrauw, welke Kleur allengs in Olyfgroen verandert in de Nek en op de Rug, die met zwarte Vlakken is gesprenkeld. De Keel, Borst en Stuit zyn helder geel. De Borst is met zwarte Vlakken, als Drop-Paaren, getekend. De Dyën, het Lyf, en de Dekveders onder aan de Staart, zyn wit: de Wieken zeer donker Aschgrauw. De tippen van de eerste en tweede ry der Dekvederen zyn wit, en maaken twee schuinse Baaren dwars over ieder Wiek. De Slagpennen naast aan de Rug zyn ook met Wit gerand, en de Dekveders, aan de binnenzijde der Wieken, wit. De binnenzijden der Slagpennen zyn Aschgrauw, met smalle witte randjes aan de inwaardsé Baarden. De Staartveders, uitgenomen de twee middelsten, die zwart zyn, hebben 't middelste van haare inwaardsé Baarden wit, de tippen en gronden zwartachtig: de Dekveders boven op de Staart zwart. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in de meeste andere kleine Vogeljes, en van een donkere Kleur.

Ik kreeg deezen Vogel, droog bewaard, van den Heer WILLIAM BARTRAM van Pensylvanie, met eene enkele Aftekening van de *Gentiana*, welke ik hier eer bygevoegd heb tot sieraad, dan als een gedeelte van deeze Natuurlyke Historie. Niettemin zal ik den Heer BARTRAMS Berigt daar van mededeelen. Hy noemt dezelve de *Overblyvende Herfst-Gentiaan van de Wildernis*, en zegt, dat zy drie of vier Steelen uit eenen Wortel voortbrengt, ieder van omtrent een Voet hoog en dat sommige Steelen twee Bloemen draagen. De Steelen en Bladen zyn groen; de Bloemen van eene schoone blaauwe Kleur, en lang van duur, leevende de Plant ook veele Jaaren. Men vindtze weinig in Pensylvanie. CATESBY heeft, in zyne *Natuurlyke Historie van Karolina*, VOL. I. p. 70, eene verschillende Soort van Amerikaansche Gentiaan vertoond (†).

Het Schytisch Lam, in een hoek van de Plaat afgebeeld, is ontleend uit de *Phil. Trans.* N. 390; zynde een Soort van Mos dat aan en om de Wortels van Varen groeit en somtyds de Vertooning maakt van een Viervoetig Dier. Mrs. BLACKWELL heeft, in haar Kruidboek, VOL. II. Pl. 360, een verschillende Afbeelding daar van gegeven. Die 'er meer van weeten willen, kunnen de gemelde Werken inzien.

(*) [De Heer EDWARDS heeft hier *Vliegen* en noemt het afgebeelde Insekt een *Vlieg* daar het zekerlyk een *Wesp* of *Basterd-Wesp* is, eenigermaate naar die van CATESBY, in de II. Band van dit Vogelen-Werk, op Plaat CVI. vertoond, en bladz. 96 breedvoerig beschreeven, of naar die van Pl. CX. gelykende en tot de *Sphex carulea* van LINNÆUS behoorende. Dergelyke Nieuwjorkse en Surinaamse Basterd-Wespen, doch in Kleur verschillende, zyn in Fig. 10 en 12, op Plaat XCVI., in het I. DEELS XII. Stuk myner *Natuurlyke*

Historie, afgebeeld.]

(45) *Muscicapa Uropygio luteo*. Edw. Av. V. p. 97. T. 255.

(†) Dezelve is de *Gentiana Saponaria* of *Gentiana* met Seepkruids Bladen, zie bladz. 34, Pl. XL, in de II. Band van dit Vogelen-Werk. Deeze verschilt ook van die, welke de Heer KALM in Pensylvanie waargenomen heeft, *quinquefolia* (lege *quinqueflora*) van LINNÆUS genaamd. *Sp. Pl.* p. 333. J.

P L A A T XLVI.

De geele Roodkop van Pensylvanie (46.)

De beide Afbeeldingen, op deeze Plaat, zyn in de Natuurlyke grootte naar opgezette Vogeltjes getekend. De onderfte is de *Roodkop*. Dezelve heeft den Bek dun, fcherp gepunt en zwart van Kleur; de Krui van den Kop rood; de bovenzylde, van den Kop tot aan de Staart, Olyfgroen; de onderzylde, van de Oogen en Bek tot aan de Staart, helder geel, maar de Borft en Buik zyn met rood gevlaakt, langs de Schafden der Vederen. De Wieken en Staart zyn donker, hebbende alle de Vederen met Geel gerand, uitgenomen eenigen der langfte Slagpennen, die geheelenal zwartachtig zyn. De binnenfte Dekveders der Wieken zyn geel, en de inwaardfe Baarden van de Slagpennen donker, met Geel gerand. De onderzylde van de Staart is geel. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in de meefte andere kleine Vogeltjes en donker Vleeschkleur.

Dit Vogeltje behoorde aan wylen Mejuffrouw *Sidney Kennon*, Vroedvrouw van de Koninglyke Familie. 't Is niet bekend van waar het kwam; maar ik heb dezelfs Vaderland ontdekt. 't Gene ik vafftel daar van het Wyfje te zyn, (dewyl het in grootte, maakzel en Kleuren, volmaakt daar mede ftrookt, hebbende de Kleur flegts wat bleeker,) werdt my door gedagten Heer *BARTRAM* uit Pensylvanie toegezonden, met het volgende Berigt. „ Het bezoekt ons in Maart, en is een zeer „ eenzaam Vogeltje, onthoudende zig altoos in digte Boschjes, en aazende op In- „ sekten, welken het op het laage Geboomte vindt. Zelden komt het in hooge „ Boomen. Zy broeden in Pensylvanie niet, maar trekken verder Noordwaards ”.

Het witflaartige Kolibrietje ().*

De bovenfte Afbeelding ftelt hetzelfde voor. Het heeft den Bek lang en dun, naar beneden geboogen; zwart van Kleur aan de Punt en aan 't Grondftuk lichter. De geheele Kop, de Nek, Rug, de kleinfte Dekveders der Wieken en de Borft, zyn van eene groenachtig bruine Kleur, welke, door de verfchillende afkaatzingen van het Licht, in een Koper- of Goudkleur verwifelt. De twee middelste Veders van de Staart zyn eveneens gekleurd, maar de overige agt, (want het hadt 'er tien,) zyn wit; uitgenomen dat de twee buitenften, aan ieder zylde, met donker een weinig gewolkt zyn aan haare Tippen. Het heeft een horizontale Baar, van licht roodachtige Kleur, dwars over de Keel. De Buik en Dekveders onder aan de Staart zyn donker witachtig; de Wieken van eene donker paarfche Kleur, zo wel van binnen als van buiten: de Pooten en Voeten zeer klein en witachtig.

Dit Vogeltje werdt gezegd een Inboorling te zyn van Suriname. Het was my door mynen Vriend, den Heer *JAMES LEMAN*, geleend. Doktor *BROWNE* zegt, in zyne Natuurlyke Historie van Jamaika, dat de Kolibrietjes aazen op den Honig der Bloemen, welken zy al vliegende inzuigen; begeevende zig van de eene Bloem of Boom op den anderen met een onbegrypelyke vlugheid. Ik geloof, dat geen van deeze beide Vogeltjes tot nog toe afgebeeld of befchreeven ware.

P L A A T XLVII.

De Geelflaartige en gevlaakte geele Vliegenvanger (47).

Deeze Vogeltjes zyn beiden ook in de Natuurlyke grootte afgebeeld. Ik oordeel, uit de figuur van hunne Bekken, dat zy op Infekten aazen. De

(46) *Avicula lutea* Vertice rubro. *Edw. Av. V. p. 256.* *Ficedula* *Pensylvanica erythrocephalos.* *BRISS. Av. III. p. 488.* *Motacilla* *petechia.* *LINN. Syst. Nat. XII Gen. 114. Sp. 30.*

(*) *Mellivora* *Caudâ albâ.* *Edw. Av. V. p. 100. T.*

256. *Polytmus* *Surinamensis.* *BRISS. Av. III. p. 674.* *Trochilus* *leucurus.* *LINN. Syst. Nat. XII, Gen. 66. Sp. 6.*
(47) *Mufcicapa* *Caudâ luteâ & lutea maculata,* *Edw. Av. p. 101. T. 257.*

De Geelstaartige is de bovenste op de Plaat. Hy heeft den Bek van eene bruine Kleur, en plat gedrukt gelyk die van een Endvogel; zo dat dezelve van boven gezien zig veel breeder dan van de zyden vertoont. Omtrent de hoeken van den Bek heeft het Haartjes, die voorwaards gestrekt zyn met de Punten. De Kruin van den Kop is, zo wel als de Dekveders boven op de Staart, Aschgrauw. De Nek, Rug, en Dekveders der Wieken, zyn Olyfkleurig groen. (In een ander Vogelkje van de zelfde Soort, dat gelyk met dit was overgebracht, bevond ik den Kop en Stuit nagenoeg van Kleur als de Rug.) De Slagpennen zyn donker bruin of zwartachtig, met een Olyfkleurige weerschyn, zynde het onderste der middelste Slagpennen geel van binnen en van buiten. De Dekveders aan de binnenzijde der Wieken zyn geelachtig wit, en de Staartveders geel met vuil bruine Tippen, uitgenomen de twee middelsten, die geheel donker bruin zyn. De gantsche onderzijde, van den Bek tot aan de Staart, is witachtig, met een flauwe schaduw van roodachtig bruin aan de zyden van de Borst. De Zyden onder de Wieken zyn geel; de Pooten en Voeten donker bruin.

De gevakte gele Vliegenvanger, die de onderste Afbeelding uitmaakt, heeft den Bek zwartachtig of donker bruin; de Kruin van den Kop, de Nek, Rug, Wieken en Staart, van eene donker groenachtige Olyfkleur, zynde de grootste Pennen donkerst. De binnenste Baarden van de zyd-Vederen der Staart zyn in de halve langte, naast aan de Tippen, wit: de Dekveders der Wieken, van de tweede ry, hebben witte Tippen, welken een witte Vlak maaken op het bovenste van ieder Wiek. De Keel, Borst, Zyden, en binnenste Dekveders van de Wieken, zyn geel, met kleine zwarte Vlakjes langs het midden van de Vederen. De Buik en Dyën zyn flauwer geel zonder Vlakken. Ook gaan 'er gele Streepen van den Bek boven ieder Oog. De Dekveders onder aan de Staart zyn wit: de Pooten en Voeten donker bruin.

Deeze Vogelktes waren my, te gelyk met de genen die op de Plaat XLII zyn vertoond, door mynen goeden en verplichtenden Vriend, wylen Doktor STACK, toegezonden, als op de zelfde tyd en plaats gevangen zynde. Het Wyfje van het laatst beschreevene was mede overgebracht, hebbende de Borst vuil geel wit, met donkere Vlakken, en was een weinig minder glanzig op de Rug: voor 't overige komt de Tekening vry wel overeen. Ik geloof dat deeze Vogelktes tot nog toe niet afgebeeld noch beschreeven waren.

P L A A T XLVIII.

De Gele Water-Kwikstaart (48).

De Vogel en 't Infekt op deeze Plaat zyn Levensgrootte getekend; maar de Steen, dien ik 'er alleen tot Sieraad bygevoegd heb, is veel verkleind: want dezelve zyn doorgaans twee Voeten, meer of min, over 't kruis.

Men ondersfelt deezen het Mannetje te zyn: alzo het Wyfje van deeze Soort geen zwarte Tekening onder aan den Keel heeft. De Bek is regt, scherppuntig en zwart, uitgenomen aan het Grondstuk van de Onderkaak, hetwelke naar Vleeschkleur trekt. De Oogen zyn Hazelnootenkleurig. De bovenzijde des Vogels, van den Kop tot aan de Staart, is donker Olyfgroen, uitgenomen dat de Tippen der Dekvederen van de Staart geelachtig zyn. Een gele Streep loopt van den Bek over 't Oog heen, en een donkere van den hoek des Beks omvangt hetzelve. De onderzijde, van den Bek tot aan de Staart, is geel, uitgenomen eenige zwarte Merken aan den Keel, die in de

(4.) Motacilla lutea. Edw. Av. V. p. 102. T. 258.
Motacilla verna. BRISS. Av. III. p. 468. Motacilla fla-
va. LINN. Syst. Nat. XII. Gen. 114. Sp. 12. Syst. Nat.

X. Gen. 99. Sp. 13. Gele Kwikstaart. Nat. Hist. I. D.
V. Struk, blad. 575.

de Afbeelding uitgedrukt zyn, en eenige fyne donkere dwars-Streepjes effen boven de Kniejen. De Wieken en Staart zyn donker of zwart, hebbende haare Vederen met geelachtig Wit gerand, uitgenomen eenigen van de buitenste Slagpennen, die geheel zwart zyn, en de twee buitenste Veders, aan ieder zyde van de Staart, wit, zo ver als zy zig buiten de Dekveders vertoonen. De derde Slagpen, van de Rug af, strekt zig, de Wiek geslooten zynde, zo ver als de langste uit, 't welk een byzonder Kenmerk is van de Water-Kwikstaarten. De Klaauw van den agterften Vinger is taamelyk lang, naar die der Leeuwrikken gelykende. De Pooten en Voeten zyn donker van Kleur. WILLOUGHBY zegt, dat deeze Vogel op den Grond, in het Koorn, zyn Nest maakt van Riet en Steelen van Gras met Haar gedekt, waarop hy 'elken broed vier of vyf Eijeren legt, welke met donkere Vlakken en Streepen onregelmatig getekend zyn.

Deeze Vogel, hoewel in Engeland en door gantsch Europa gemeen, is tot nog toe, zo veel ik weet, niet afgebeeld. WILLOUGHBY'S beschryving van de Geele Kwikstaart is van het Wyfje alleen. ALBIN heeft, in zyne Historie der Vogelen, VOL. II. p. 54, eene beschryving gegeven van den Graauwen Water-Kwikstaart, met Afbeeldingen daarvan, en noemt die de Geele.

Het Wandelende Blad (*).

Het Insekt, daar onder afgebeeld, zegt men uit de Spaansche Westindiën afkomstig te zyn. Het is zeer plat Lyf, en heeft de roode Kleur van sommige drooge Bladen, terwyl de Wieken wat geeler zyn, trekkende in sommigen naar Groen. Ik zou gelooven dat zy van groen in roodachtig bruin veranderen, even als de Bladen der Boomen in zekere Saizoenen des Jaars, om dus beter de Vogels en ander Gedierte te bedriegen, die 'er op aazen. [Het wordt, om die reden, het Wandelende Blad genoemd, dewyl een Mensch zelf het naauwlyks voor een Dier zou aanzien.] De Agterpooten zyn volmaakt, maar ik geloof dat de uiterste Leden van de vier andere Pooten afgebroken waren, en het geluiste my niet dezelve by gisfing te voltoojien (†). De Afbeeldingen zyn naar de Insekten zelf, die thans in het Brittannisch Kabinet te Londen bewaard worden, gemaakt.

Alzo ik een Steen van den Reuzen-Dyk in Ierland hier in Afbeelding gebragt heb, zal men mooglyk dienaangaande Berigt van my verwagten. Die Dyk is, om kort te gaan, een Samenstel van Steenen Kolommen of Kantzuilen, digt tegen elkander aangevoegd. Men kan ieder Kolom in byzondere Steenen scheiden, die niet zeer dik zyn, leggende regelmatig op elkander en in elkander sluitende; dewyl ieder Steen aan de eene zyde een ronde verhevenheid en aan de andere zyde een dergelyke indrukking of holte heeft. De Kolommen verschillen in hoekigheid, hebbende van vier tot agt Kantten. Dit verbaazende Gevaarte bedekt een groote Streek Gronds, in het Graaffchap Antrim, in 't Noordelyk gedeelte van Ierland. In 't Jaar 1744 zyn 'er twee fraaije Gezigten van gedrukt en uitgegeven door S. DRURY. Die meer van deszelfs Historie weeten wil, kan de *Phil. Transact.* N. 212, 235 en 241, nazien. Doktor HILL heeft ook de Historie daar van byeen vergaderd, in zyn Werk over de Delfstoffen, en waarfchynlyk zullen wy 'er een volmaakte beschryving

(*) *Insectum Indiæ Occidentalis Folium ambulans dictum.* Edw. Av. V. p. 104. T. 258. ROES. *Inf.* II. *Gryll.* Tab. 17. f. 4, 5. *Mantis ficcifolia.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 220. Sp. 3. *Syst. Nat.* X. Gen. 194. Sp. 3. *Nat. Hist.* I. D. X. STUK, bladz. 141. Pl. 29. f. 2.

(†) [Dat de Heer EDWARDS hier in gelyk heeft, blykt uit de Afbeelding van zulk een volmaakt Wandelend Blad, door my als boven in Plaat gebragt, niet

alleen, maar ik bezit 'er thans één, 't welk veel naar die Afbeelding gelykt, geelachtig is, en de Voorpooten als ook het Lyf veel sterker gevlied heeft. Is deeze Afbeelding van EDWARDS natuurlyk, dan moet 'er, misfchien door Verhuiding, een groote Verandering, van Kleur en Gestalte, in deeze Insekten plaats grypen, of misfchien zyn 'er van dezelve zeer verschillende Soorten.]

ving van vinden in Mr. DA COSTA's *Historie der Delfstoffen*, welke de Wereld verlangt tot voltooiing gebragt te zien (*).

P L A A T XLIX.

De Aschgrauwe Water-Kwikstaart (49).

De Afbeelding stelt de Natuurlyke grootte van deezen Vogel voor. Wy hebben 'er maar drie in Engeland van dit Geslagt, den Witten, Geelen en Graauwen, naamelyk, die niet aanmerkelyk in grootte verschillen. Zie wat 'er WILLOUGHBY van zegt in zyne Vogel-Historie, pag. 237, 238.

De Bek is regt en dun, van eene donkere Kleur en heeft een spitse Punt. De Kruin en Zyden van den Kop, de Nek en Rug, zyn gedekt met Aschgrauwe Vederen, die aan de randen eenigzins groenachtig geel gekleurd zyn. Een Streep van licht Aschgrauwe Kleur loopt boven de Oogen heen. De Keel is, van den Bek af, omtrent ter langte van een Duim, zwart, gelyk in de Afbeelding. Boven deeze zwarte Plek loopt eene witte Streek onder ieder Oog. De geheele onderzyde des Lighaams is helder geel, uitgenomen een weinig Wits aan de zyden van de Borst, dat over een gedeelte der Wieken valt, wanneer dezelve geslooten zyn. Dezelve zyn donker of zwartachtig. De drie kortste Slagpennen, naast aan de Rug, hebben geele Randen en de grootste Slagpennen witte onderstukken, die niet geheel door de Dekveders verborgen worden, maar een smalle witte Streep, dwars over de Wiek, zichtbaar laten. De twee buitenste Vederen aan ieder zyde van de Staart zyn wit en alle de overigen zwart. In alle de Kwikstaarten zyn de Staartveders zeer lang, maar in deeze munten zy in langte boven die der anderen uit. De Staarten bestaan in allen uit twaalf Vederen, en de derde Slagpen, van de Rug af, reikt tot aan het end van de Wiek, wanneer die is geslooten. De Dekveders boven en beneden de Staart zyn geel: de Pooten, Voeten en Klauwen, donker. WILLOUGHBY zegt, dat zy de Steenige Rivieren veel bezoeken, aazende op Water-Insekten. Het Wyfje van deeze Soort alleen is door hem beschreeven.

Dit was een Mannetje, zynde tot nog toe niet in beschryving of Afbeelding voorgesteld. Het was by Londen geschooten, en my ter Aftekening gegeven. Het Wyfje verschilt 'er van, doordien zy het Zwart aan de Keel mist en de andere Kleuren niet zo levendig heeft. ALBIN geeft twee Afbeeldingen, die hy, by mislag, de *Mannetjes en Wyfjes Geele Water-Kwikstaart* tytelt; doch ik meen dat die beiden Wyfjes van den *Graauwen* zyn, van verschillenden Ouderdom; also zy geen van beiden eenig Zwart aan de Keel hebben. Schoon hy het de Geele noemt, is doch zyn beschryving geen andere dan die van den *Graauwen*, van WILLOUGHBY door hem overgenomen.

De Water-Haagdis (†).

Onder op de Plaat is hier, tot sieraad, de Afbeelding bygevoegd van een Water-Haagdis, naar het Voorwerp getekend, Levensgrootte. Ik geloof dat menze in Engeland vindt, hebbende haar in Liqueur gekogt op de Veiling der Liefhebberijën van

(*) [Men vindt dezelve in het Werk van dien Heer, Anno 1757, te Londen, in Quarto, aan 't licht gegeven, met een Afbeelding in *profil*, als ook in Vol. XLVIII der *Phil. Transact.* for 1753, Lond. 1754, p. 226, met een Afbeelding van de Kuilt, daar zig die wonderbaare Dyk bevindt.]

(49) *Motacilla Cineria*. Edw. *Av.* V. p. 105. T. 259. *Alb. Av.* II. T. 54. p. 58. *Will. Orn.* 172. *Raj. Av.* 75.

(†) *Lacerta aquatica*. Edw. *Av.* V. p. 106. T. 259. *Salamandra aquatica*. *Raj. Quadr.* 273. *Lacerta palustris*. *Linn. Syst. Nat.* XII. Gen. 122. Sp. 44. *Nat. Hist.* I. D. VI. Stuk, bladz. 101. Pl. LI. f. 3.

van wylen Mejufr. *Kennen*. Het bovenste des Lighaams is bruin; het onderste meer Koperkleurig, met donkere Vlakjes zo aan het Lyf als aan de Pooten. De voorsten hebben ieder vier Vingers en de agtersten vyf; 't welk geheel tegenstrydig is met den Krokodil, dien men ook als een Water-Haagdis kan aanmerken: alzo deeze vyf Vingers aan ieder Voorpoot en maar vier aan de Agterpooten heeft. Dit Haagdisje heeft een enkele Vin, zig van den Kop langs de Rug tot aan de Punt der Staart uitftrekkende, en een andere, die van de Leg reikt tot aan de Punt der Staart van onderen.

P L A A T L.

De zwartkoppige en witkoppige Manakyn (50).

Deeze Vogeltjes zyn beiden in de Natuurlyke grootte getekend. De bovenste Afbeelding vertoont de *Zwartkoppige Manakyn*. Deeze heeft den Bek zwart, en de geheele onderzyde, van de Keel tot aan de Staart, wit. Een zwarte Kraag of Halsband loopt ook om de Nek heen. De kleinste Dekveders van de Wieken, zo wel binnen als buiten, zyn wit: de Kruin en het agterste van den Kop is zwart, zo wel als de Rug, Wieken en Staart. De binnenzijden der Slagpennen en de onderzyde van de Staart zyn donker Aschgrauw, naar welke Kleur ook de Stuit trok in een ander Vogeltje van deeze Soort, dat mede overgebragt was. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in de Ysvogeltjes en van Oranje-Kleur.

De *Witkoppige Manakyn*, in de onderste Afbeelding voorgesteld, heeft den Bek donker bruin: het Grondstuk van de Bovenkaak met een smal Randje van zwarte Vederen, zynde verder de Kop tot aan de Oogen en de geheele Kruin wit; maar alle de overige Vederen zwart. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in de andere Manakyns, en van een zwarte Kleur.

Myn Vrind, de Heer MILLAN, Boekverkooper, verpligte my met het gebruik van deeze Vogeltjes om naar te tekenen. Zy waren droog in hunne Vederen en in een zeer goede orde geconserveerd, en werden onderfeld Inboorlingen te zyn van Suriname. Afbeeldingen van dezelve zyn, zo ik geloove, tot nog toe niet uitgegeven geweest, of eenig Berigt of beschryving van dezelve. Ik heb anderen van deeze Soort in de Verzameling van den Hoog Ed. Lord CARPENTER gezien.

De kleine Klokjes-Winde (*) die overvloedig groeit aan de Haagen en Dykjés, welke tot afperking der Landeryën rondom de Stad Londen strekken, is hier alleen maar tot versiering bygevoegd. De Bloem bestaat uit een enkel Blad, hoewel dezelve, door een soort van Star, in vyven is gedeeld. Gemeenlyk heeft zy een roodachtige of purperkleur, doch zo flauw, dat die zig bykans wit vertoont, zynde de Meeldraadjes geel. Ik ben zeer zorgvuldig geweest, om deeze kleine Plant naauwkeurig voor te stellen, volgens haare Natuurlyke manier van groeiing en winding van haar Steel om alles wat voorkomt, met de draay van haare Bloemen voor dat zy open gaan, en de gedaante van een Zaadhuisje, kort na dat de Bloem is afgevallen.

(50) *Parus Surinamensis* Vertice nigro. *Idem* Vertice albo. EDW. AV. V. p. 107. Pl. 260. *Manacus*. BRISS. AV. IV. p. 442. *Manacus albo-Capillus*. BRISS. AV. V. p. 446. T. 35. f. 2. *Pipra Manacus & Leucocilla*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 115. Sp. 9, 12. *Parus Pipra*. *Syst. Nat.* X. Gen. 100. Sp. 9. *Manakyn*

Witkopje. *Nat. Hist.* I. D. V. STUK, blad. 600.

(*) *Smilax laevis minor*. DOD. GER. *Convolvulus minor Arvensis*. C. B. *Pin.* 294. *Convolvulus Foliis sagittatis utrinque acutis*. HORT. CLIFF. 66. *Convolvulus arvensis*. LINN. *Sp. Plant.* 218. *Syst. Nat. Veg.* XIII. Gen. 215. Sp. 1.

Der gekrönte Adler.

Tab. I.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitzer fecit.

*Aquila aurita, s. coronata
Guineensis.*

Nº. 1. VII^{ter} Theil.

L' Aigle Huppé.

G. Edwards ad viv. delin.

J. M. Soligmann exaudt.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebaste. Leitner sculps.

Accipiter subcaeruleus.

N°. 2. VII^{ter} Theil.

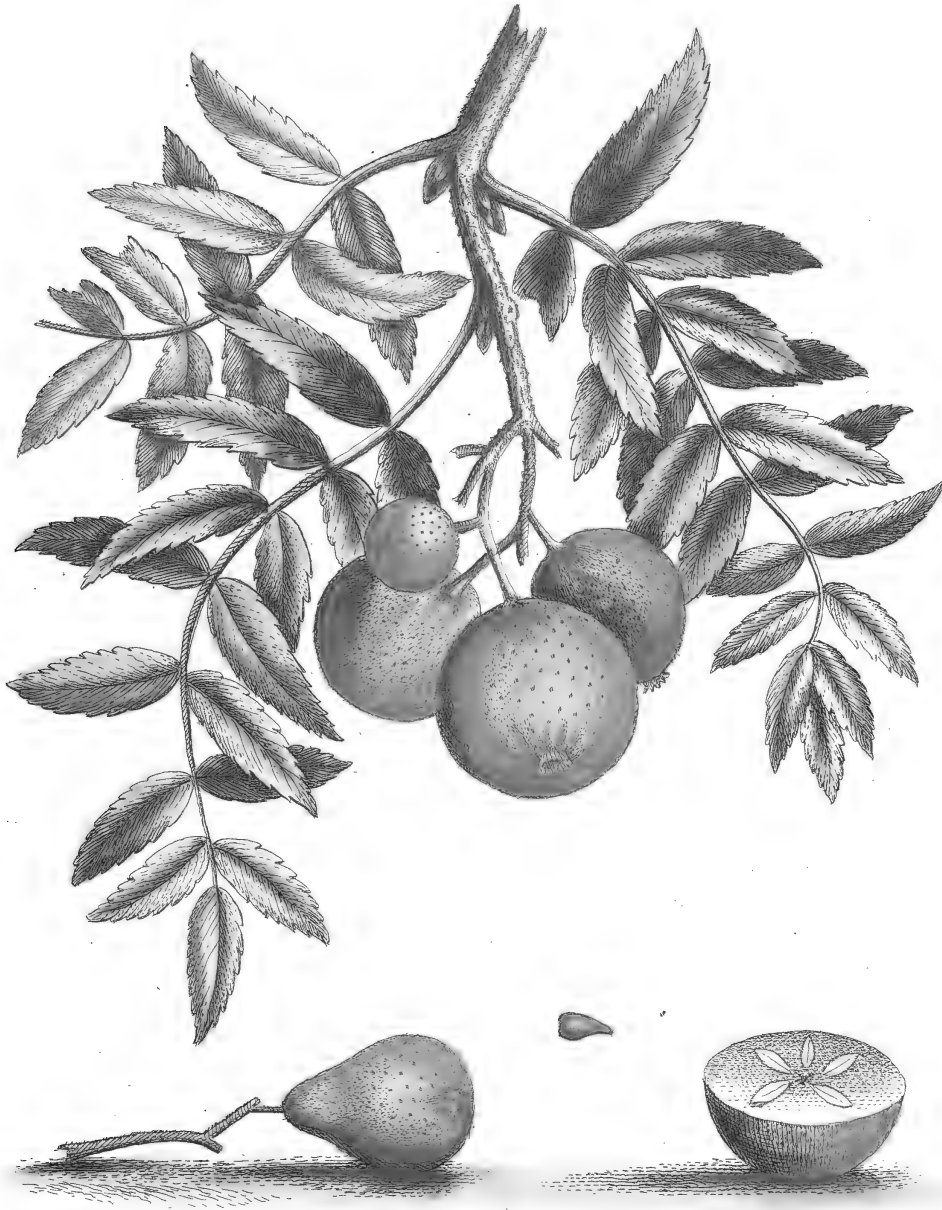
Le Faucon Bleu, et le petit
Lezard Brun.

B. ...

Edin. Hand, ...

Der Speierling, oder Spürapfel.

Tab. III.

G. Edwards ad viv delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

Sorbus maxima, f. pomifera... N° 3. VII. ter Theil.

La Corne ou Sorbe.

Die Hand eines Knaben der eine sonderbare Haut hatte und ein Zweig von dem gewöhnlichen Speierling. Tab. IV.

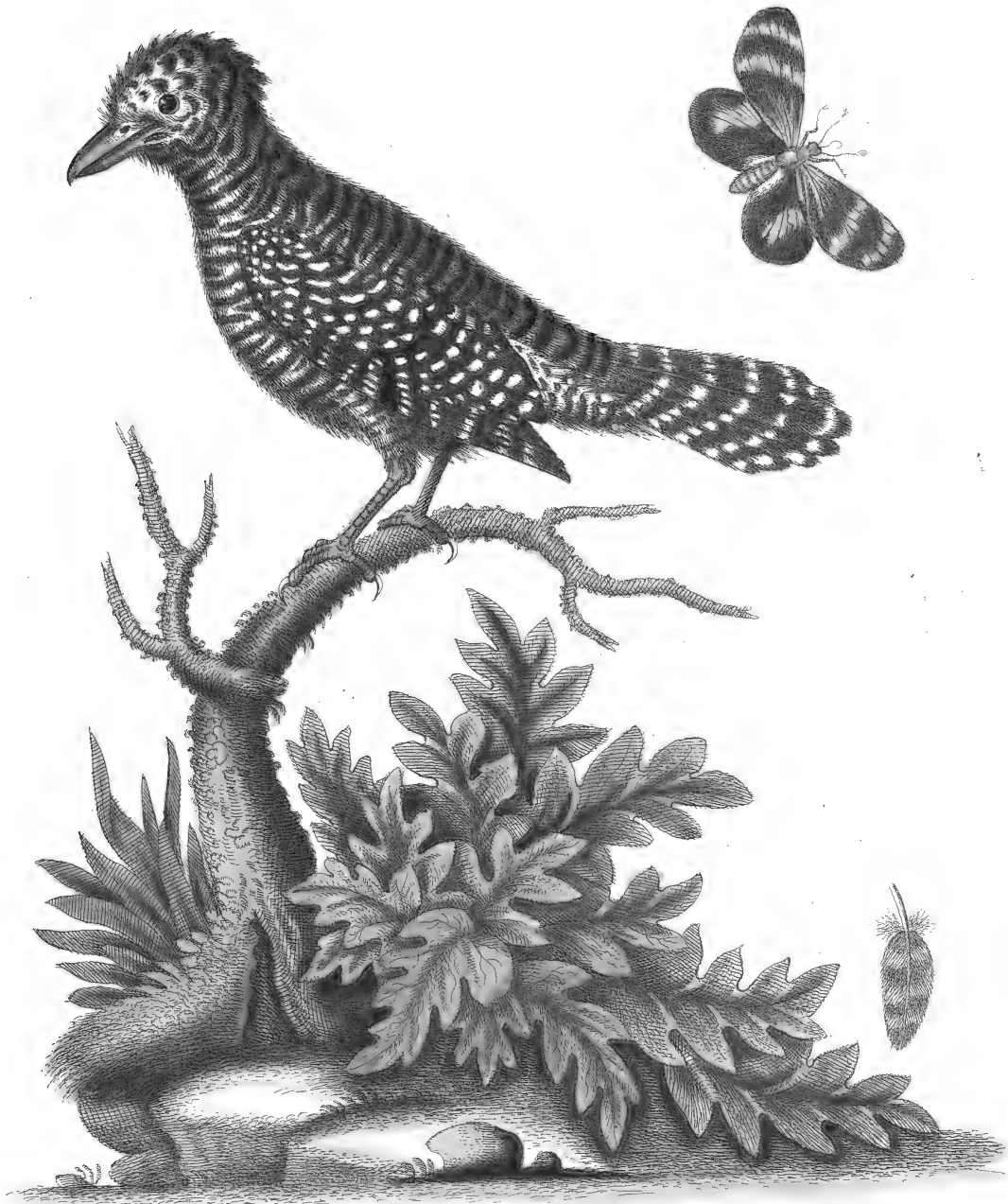
J. Edwards ad viv. delin.

*S. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste. Leitner Sculp.

Manus juvenis cum cute morbosa N. 4. VII. Theil. Main d'un petit Garçon, qui avoit une Maladie de la Peau. Branche de Cormier Commun.

Hand of a Boy

G. Edwards ad viv. delin.

J. N. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebaste. Leitner fecit.

Lanius, f. Collurio Surinamensis ex
albo et nigro variegatus.

N° 8. VII^{ter} Tab. I.

La Pie Grièche Noire et Blanche.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seignmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Lechner sculps.

Bubo magnus cornutus Atheniensis N° 6.VII. *terc* Teil. Le Grand Hibou Cornu d' Athenes.
⚔ Avis Minervæ .

G. Edwards ad viv. delin.

*Homo Sylvestris, f. Satyrus vel
Ourang-Outang f. Chimpanzee.*

*C. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
Nº 7. VII^{ter} Theil.*

Joh. Seb. Lechner sculp.

Le Homme Sauvage.

Am. J. 1800,

Der Aff mit dem Schwein Schwanz aus der Insul Sumatra
in der indianischen Meer.

Tab. VIII.

G. Edwards ad viv. delin.

Cercopithecus ex Insula S. Iago
[Cercopithecus viridis .

J. M. Seligmann fecit.
Cum Priv. Sac. Cas. Majestatis.

N° 8. VII^{ter} Theil . Le Singe à Queue de Cochon, de l'Isle
de Sumatra, dans la Mer des Indes .

Joh. Schast. Leitner fecit.

G. Edwards ad viv. delin.

Noctua minima .

*J. M. Seligmann sculpsit .
Cura Priv. Sac. Caes. Majestatis .
N°. 9. VII. Theil .*

Joh. Sebst. Leitzner sculps.

Le Petit Hibou.

Der Brasilianische grüne Papageij mit blauer Scheitel und rothem Schwanz. Tab. X.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cura Priv. S. A. S. Caes. Majestatis.*

Joh. Schacht-Leitner sculps.

Pittacus, sive Macao viridis Brasilienfis. N.º 10. VII. Theil.

L' Aras Verd du Bresil.

G. Edwards ad riv. delin.

J. M. Seligmann ex auct.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Seb. Lechner sculps.

Cercopithecus ex insula S. Iago.
f. Cercopithecus viridis.

N°. 1. VII^{to} Teil.

Le Singe de l'Isle de S^t. Iago.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seigmarm excudit.
cum Priv. Sa. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Lechner sculp.

*Cynocephalus capite vulpino, Mongooz N°. 12. VII. Theil.
dictus.*

Le Mongoos.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste. Leitner fecit sculp.

Pittacus viridis fronte coerulea.

Nº 13. VII^{ter} Theil.

Le Perroquet verd facê de bleu.

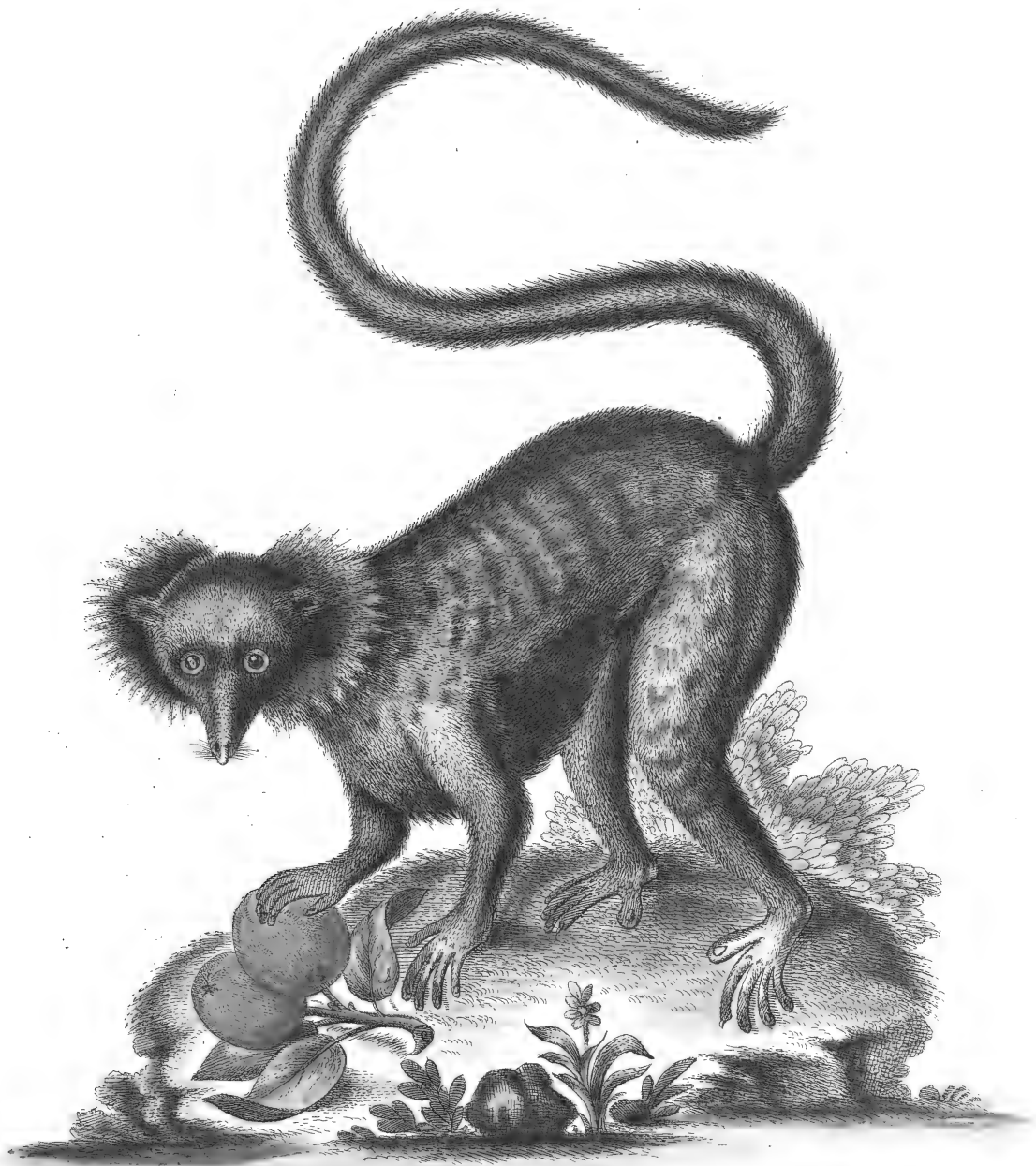
G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Soligmann excudit.
Cum Priv. Sae. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

Pittacus Chincensis ruber et viridis. N° 14. VII^{to} Theil. Le Perroquet Rouge et Vert de la Chine

Handwritten text, possibly a signature or date, partially illegible.

G. Edwards ad viv. delin.

J. M. Seigmann exaudit.
Cum Prin. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebast. Leisner sculp.

Cynocephalus niger, ex insula
Madagascar, Macouco niger dictus.

N. 15. VII. ^{ter} Theil.

Le Maucouco Noir.

G. Edwards ad viv. detin.

*P. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculp.

*Cercopithecus parvus, Cagui Minor N. 16. VII. ^{ter} Theil.
Brasilienicum s. Sagouin Clusii.*

Le Sanglin, ou Cagui Minor.

G. Edwards ad viv. delin.

*J.N. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebst. Leitner sculps.

*Pittacus minor Indiae Orientalis
pectore rubro*

N. 17. VII. Theil.

La Perruche à Estomach Rouge

102-111111

Der rosenköpfige Ringpapagey.

Tab. XVIII.

J. Eduardo ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Sch. Leitner sculps.

Pittacus minor torquatus capite roseo. N. 13. VII. Theil. La Perruche à Colier, à tête couleur de Rose.

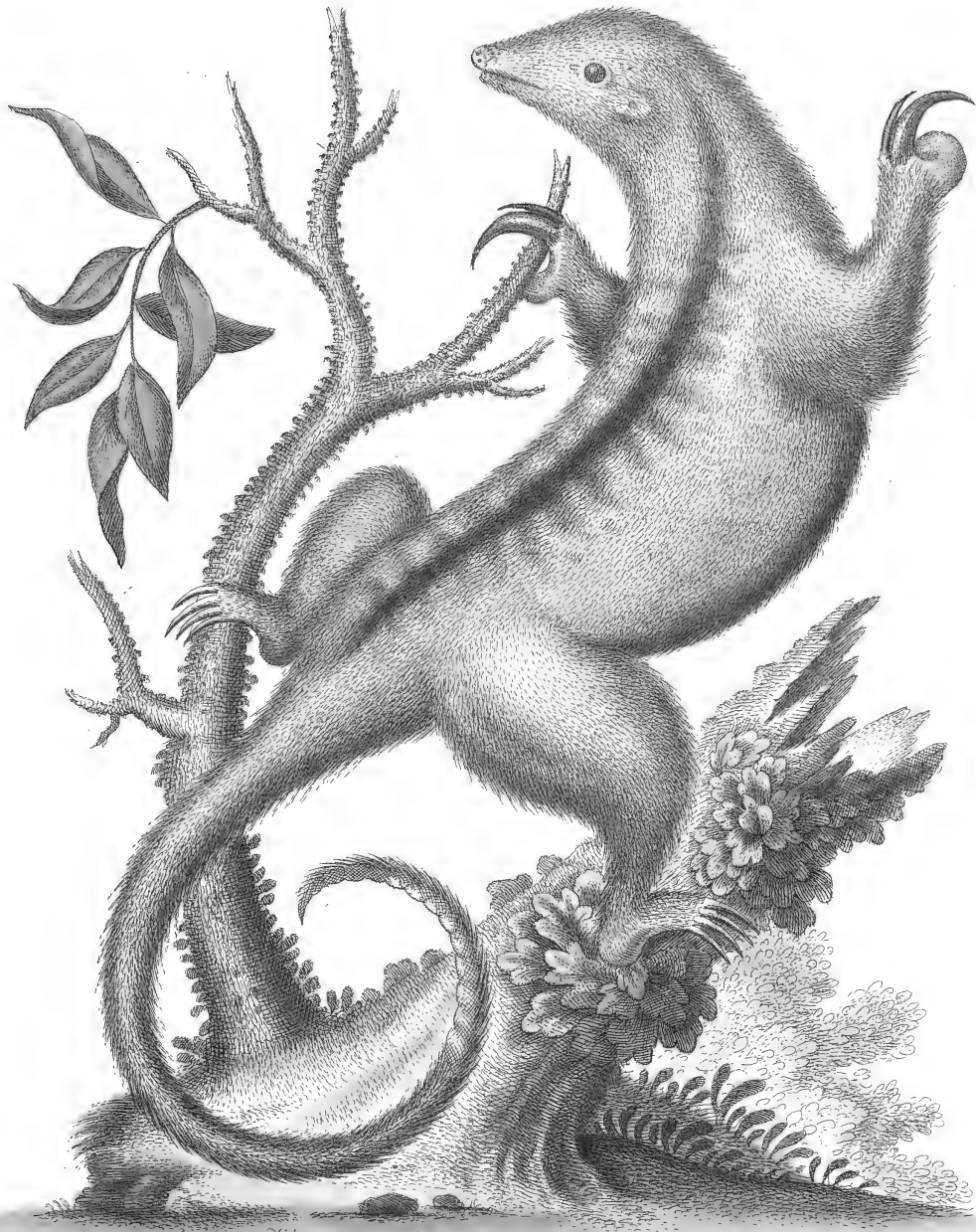
G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitzner sculps.

*Mus Aegyptiacus, pedibus posticis . N° 29 . VII^{ter} . Theil .
longissimis, cauda elongata, Gerbua dictus .*

Le Gerbua .

G. Edwards aë viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

Myrmecophaga minor.

N° 20. VII^{ter} Theil.

Le Mangeur de Fourmis Minor.

Grüner Papageij mit gelben Backen.

Tab. XXI.

J. Edwards ad viv. delin.

Pittacus minor fronte lutea.

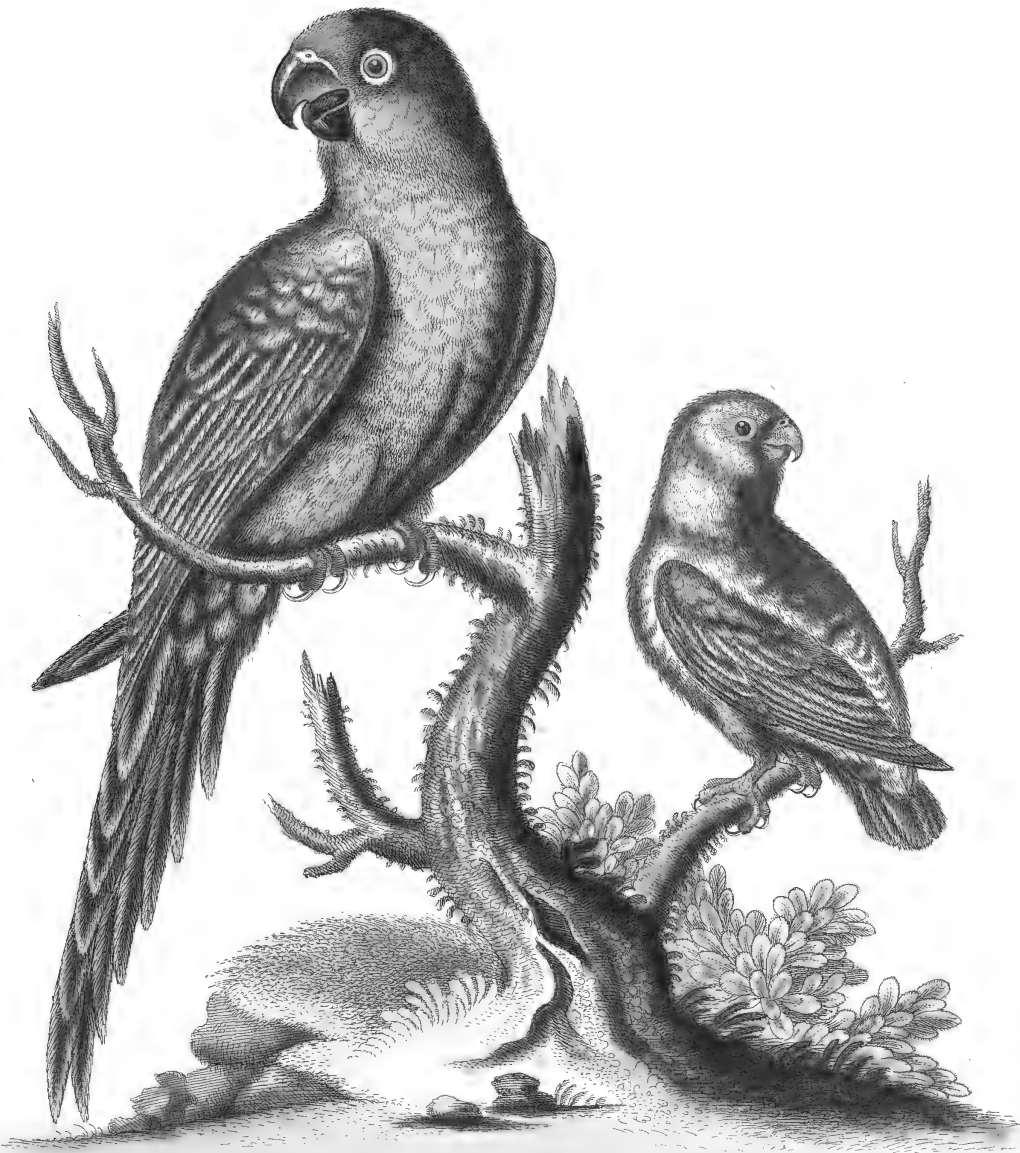
*J.M. Schlegmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N° 21. VII^{to} Theil.*

Joh. Sebast. Leitner sculp.

La Perruche facée de jaune.

Gold gekrönter Papageij.
 und
 der kleinste grün und blaue Papageij.

Tab. XXII.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. N. Seligmann excudit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Lechner sculps.

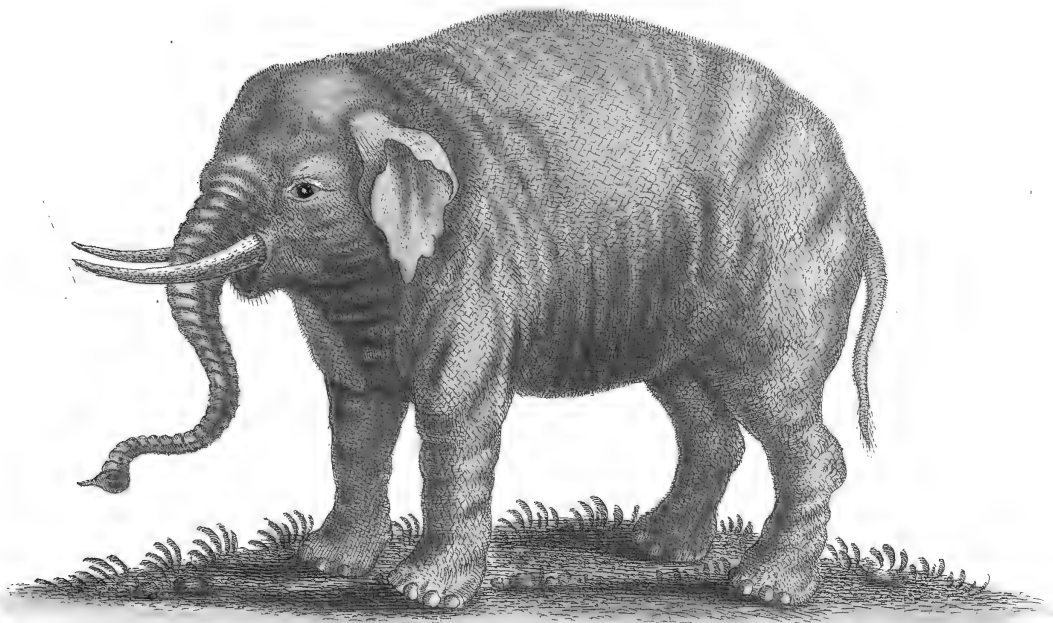
Pittacus minor vertice aureo.

Nº 22. VII. ter. Thoil.

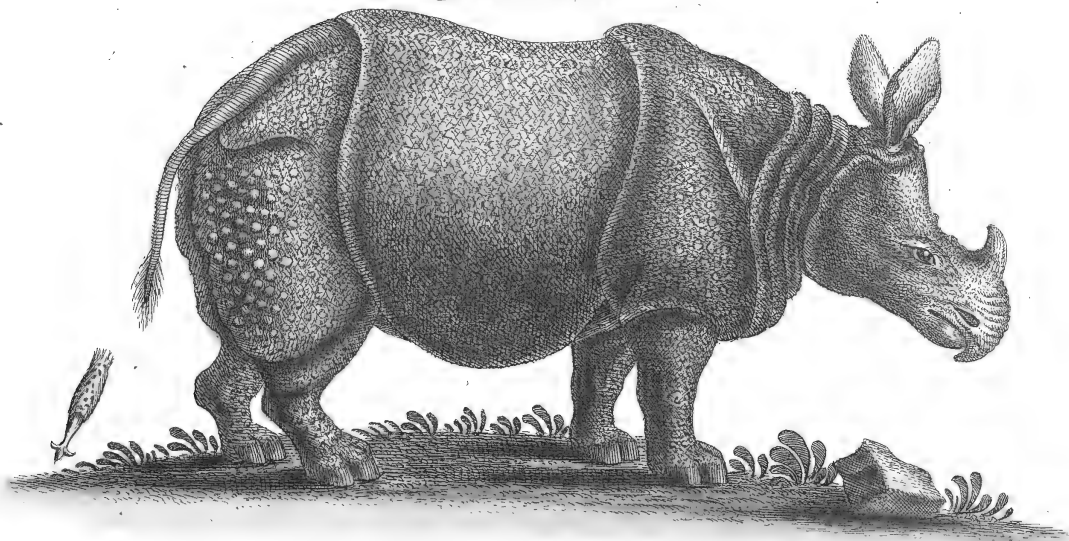
La Perruche couronnée d'or.

Pittacus minimus viridi caeruleoque varius.

La plus petite des Perruches, verte et bleüe

Elephant

G. Edwards delin.

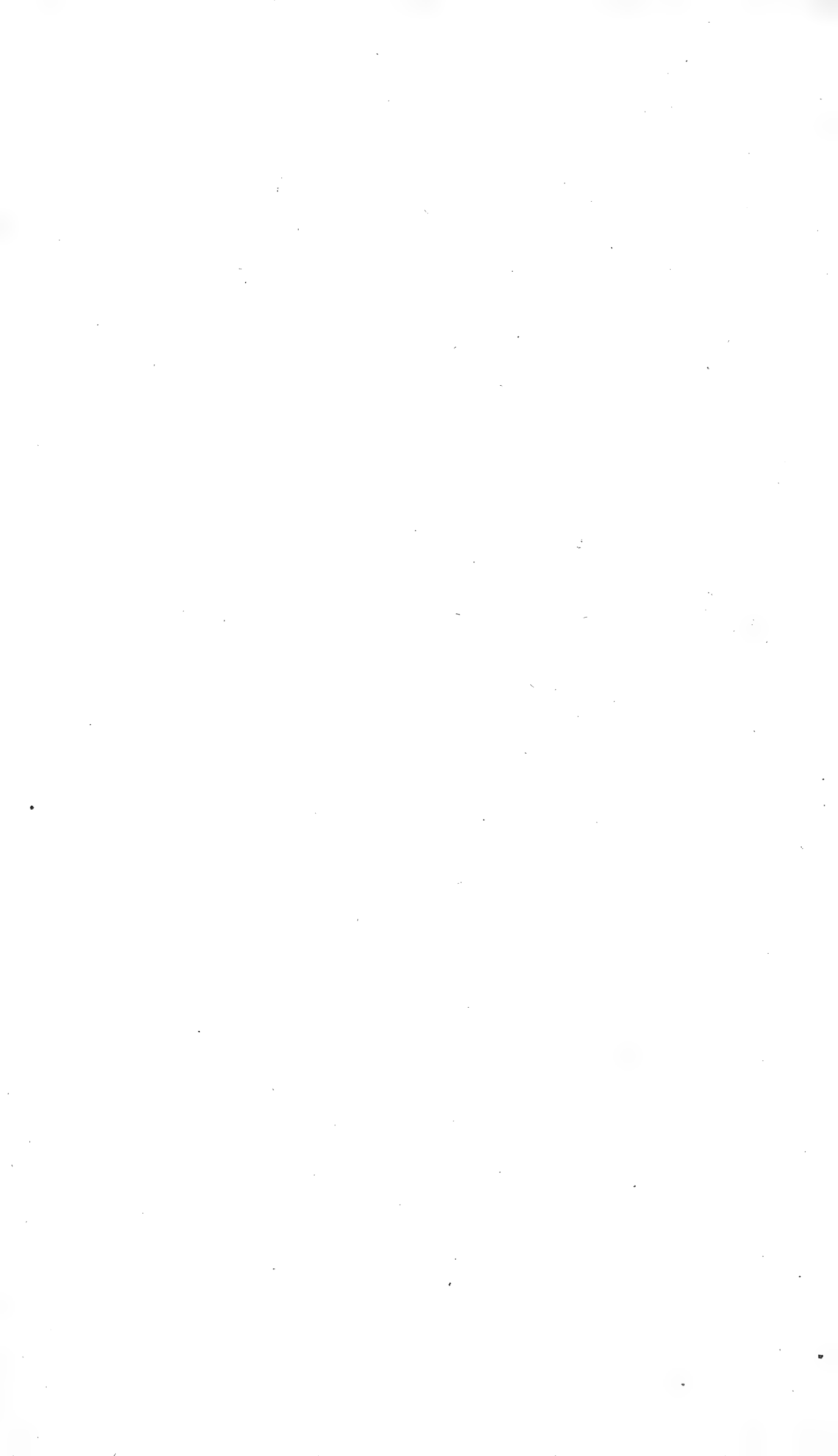
*J. H. Soligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N. 23. VII. ter. Theil.*

Joh. Sebest. Leitzner sculps.

Elephas et Rhinoceros.

Elephant, et Rhinoceros.

Elephant

G. Edwards ad viv. delin.

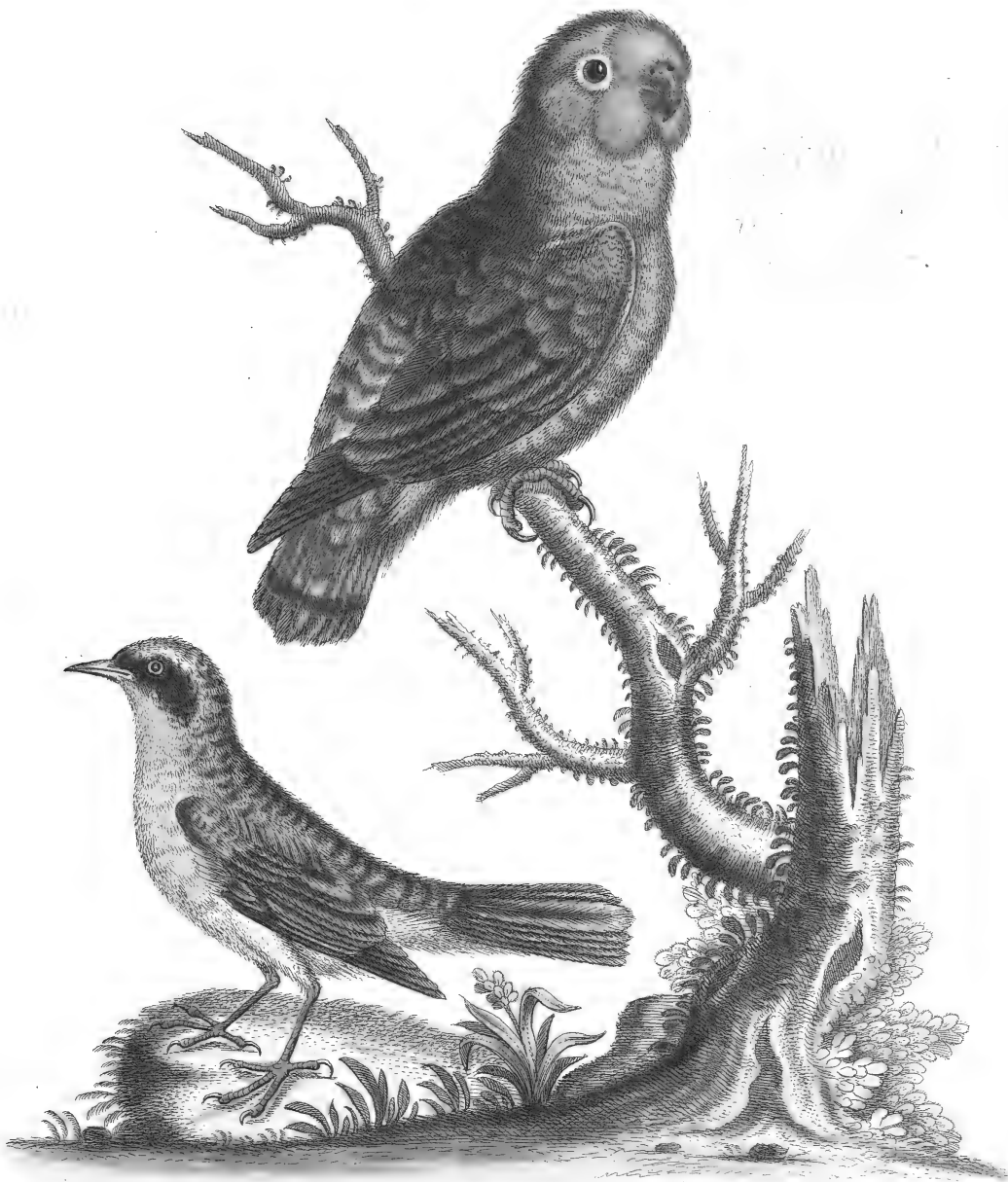
*J. M. Seigmundt excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste. Lechner fecit.

*Puffinus minor cauda longissima N. 24. VII. Theil. La petite Perruche à l'aile rouge.
viridis et ruber.*

Yacht

Der kleine Pappageij mit rothen Kopf, oder der Sperling aus Hiärea . . . Tab. XXV.
 Das ^{ist} Selbkehlchen aus Maryland.

G. Eduardo ad viv. delin.

J. M. Seligmann fecit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebast. Lechner sculp.

Plittacus minor capite rubro, vulgo - N° 25. VII.^{ter} Theil. La petite Ferruche a tête rouge, ou le
Passer Guineensis dictus. Moineau de Guinée; et
Muscicapa Marilandica, gutture luteo. La Gorge jaune de Maryland.

Geothlypis trichas
 nerythi d. y. a. - th. n.

G. Edwards ad viv. Brit.

Zebra mas.

*J. M. Salmarsen exaravit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N.º 26. VII.ºº Theil.*

Joh. Sobigk sculpsit.

Zebræ Male.

Zebra Die Färbte.

Tab. XXXVII.

G. Edwards del. v. J. Wilson sculp.

Zebra foemina.

*J. A. Seligmann gravavit.
Cura. Dni. Jac. Casp. Heyw. latiss.*

N° 27. VIII. per Theil.

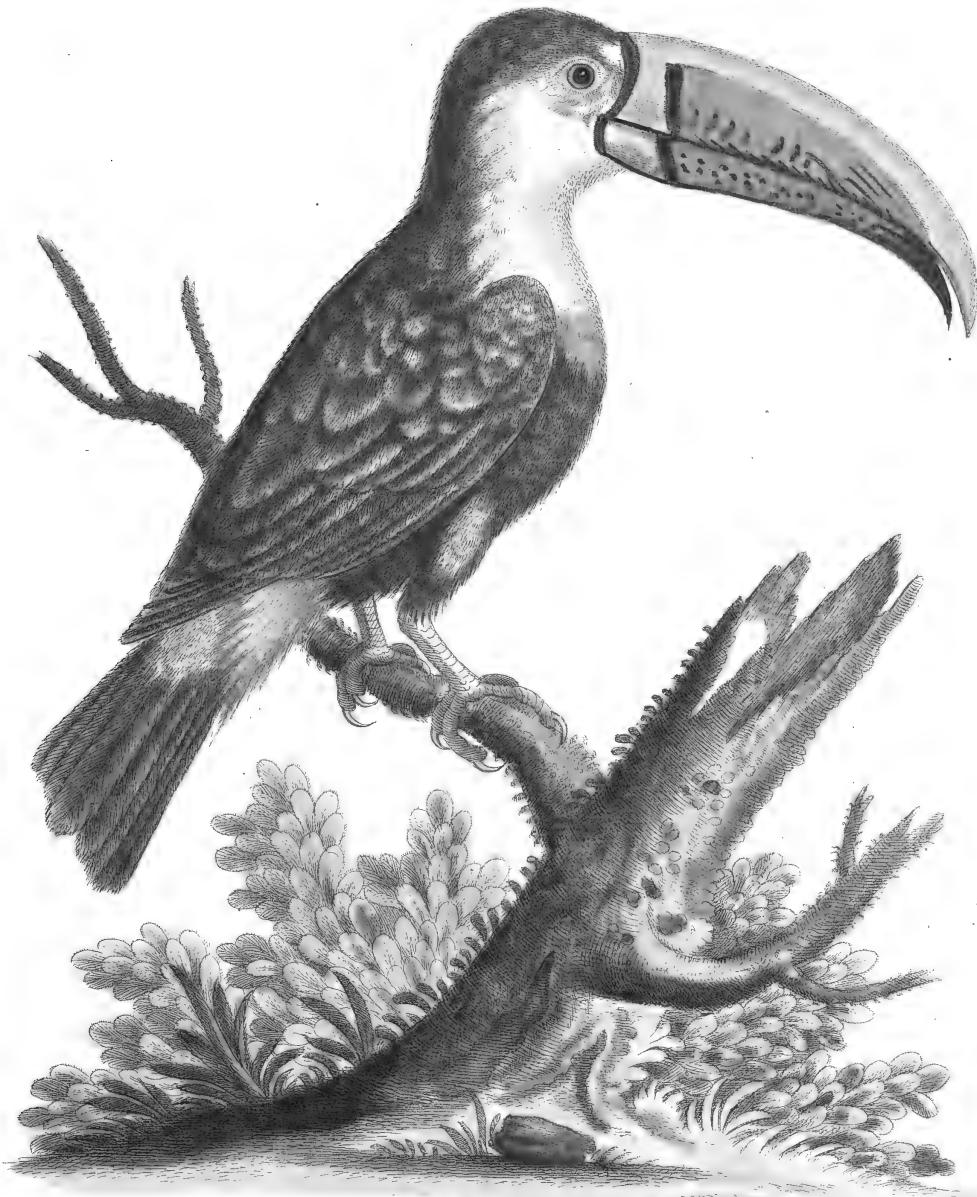
V. h. Schyler. Sculp. sculp.

Zebra Femelle.

Der Toucan mit rothem Schnabel.

Tab. XXVIII.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. H. Schlegmann excudit.
Cum Priv. Sae. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebald. Lithogr. fecit.

Fica Toucan dicta, rostro rubro. N° 28. VII^{ter} Theil.

Le Toucan à Bec rouge.

Toucan à bec rouge.

G. Edwards aet viv. delin.

J. M. Seligmann fecit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Schöps Leitner sculp.

Pica Glandaria Carolinensis caerulea. N. 29. VII. Theil. Le Geai Bleu, et l'Oiseau rouge
Muscicapa rubra, s. *Avicula aestivalis rubra Carolinensis*. d'Été.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Salignmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Col. Sebast. Leiner sculps.

Caryocatactes, vel Nucifraga. N.º 30. VII.º Theil.

Le Caffé Noix.

N. 30. Theil

G. Edwards del. vix. delin.

J. N. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebast. Lechner sculp.

Parus coeruleus pectore purpureo. N°. 31. VII^{to}. Theil. Le Manakin Blue à poitrine pourpre.

G. Edwards sculpsit.

Garrulus Carolinensis.

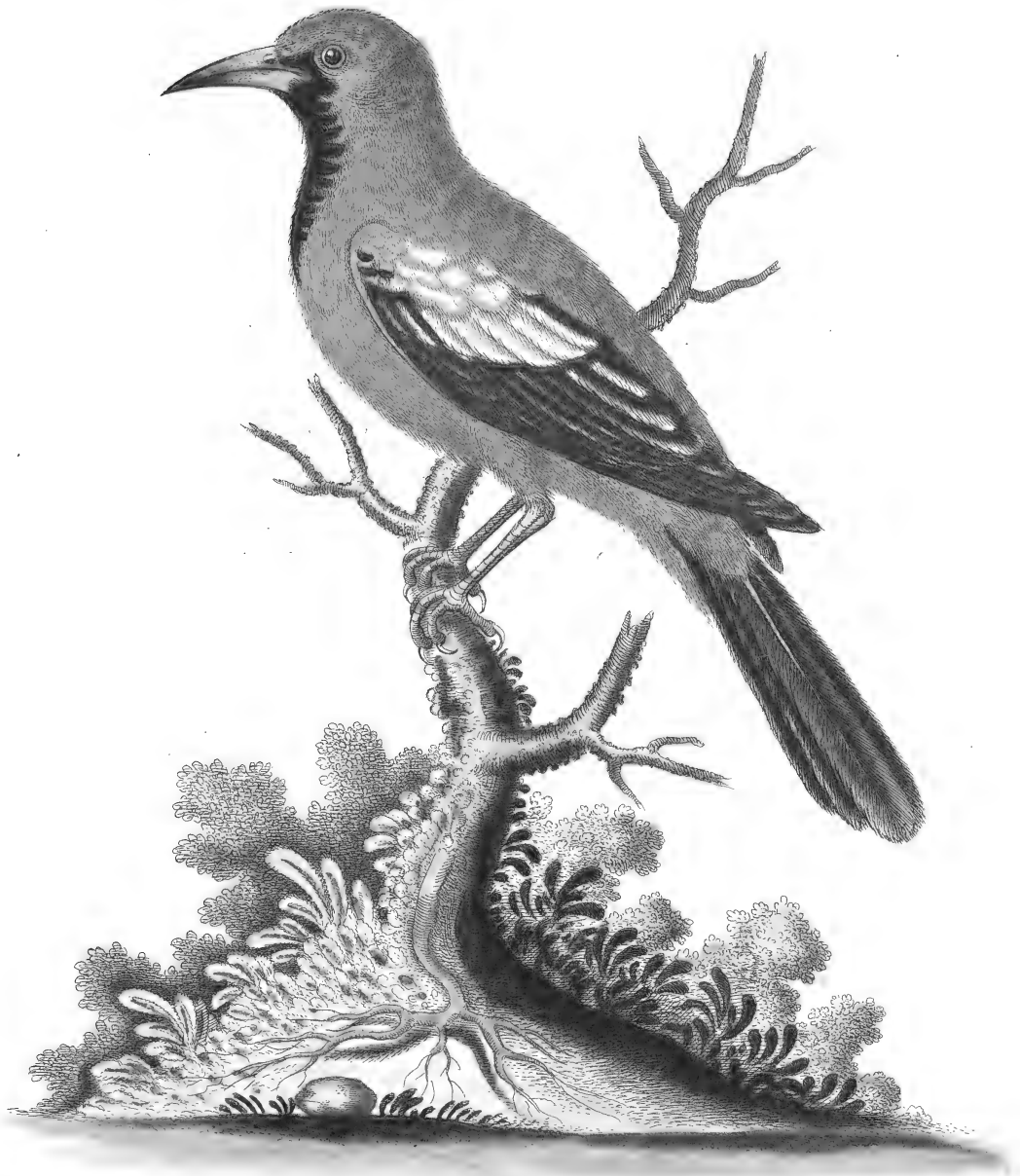
Amabilis cedrorum.

J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Cae. Majestatis.
N. 32. VII. Theil.

Joh. Sebaste. Leitner sculpsit.

Le jaseur de la Caroline.

L. J. P.

G. Edwards ad viv. detin.

*J. M. Soligmann pinxit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
Nº 33. VII. Teil.*

Joh. Seb. Leitner sculp.

*Avis Bonanae minor, S. Icterus
minor nidum Suspendens.*

L' Oiseau Bonana Minor.

G. Edwards ad viv. delin.

Picus jamaicensis.

J. M. Seigmann excudit.
Cura. Priv. Sac. Caes. Joh. Orbais.

Nº 34. VII. Theil.

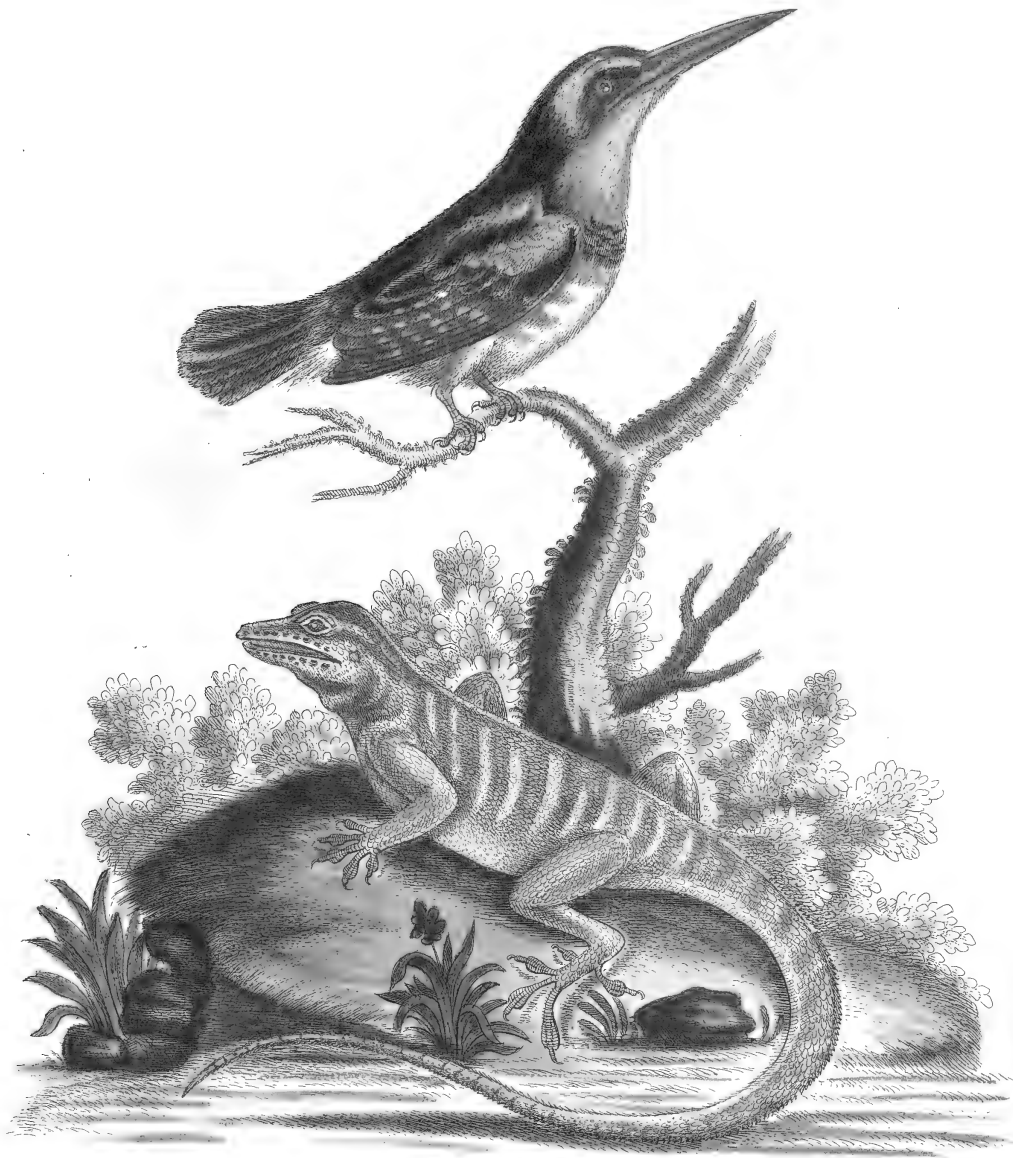
Joh. Sebaste. Leiber fecit.

Le Fiverf de la jamaïque.

[Faint handwritten text, possibly a signature or date]

Der kleine grüne und Orangenfarbe Sisvogel,
 und
 Die blaue Sydechs.

Tab. XXXV.

g. Edwards ad viv. delin.

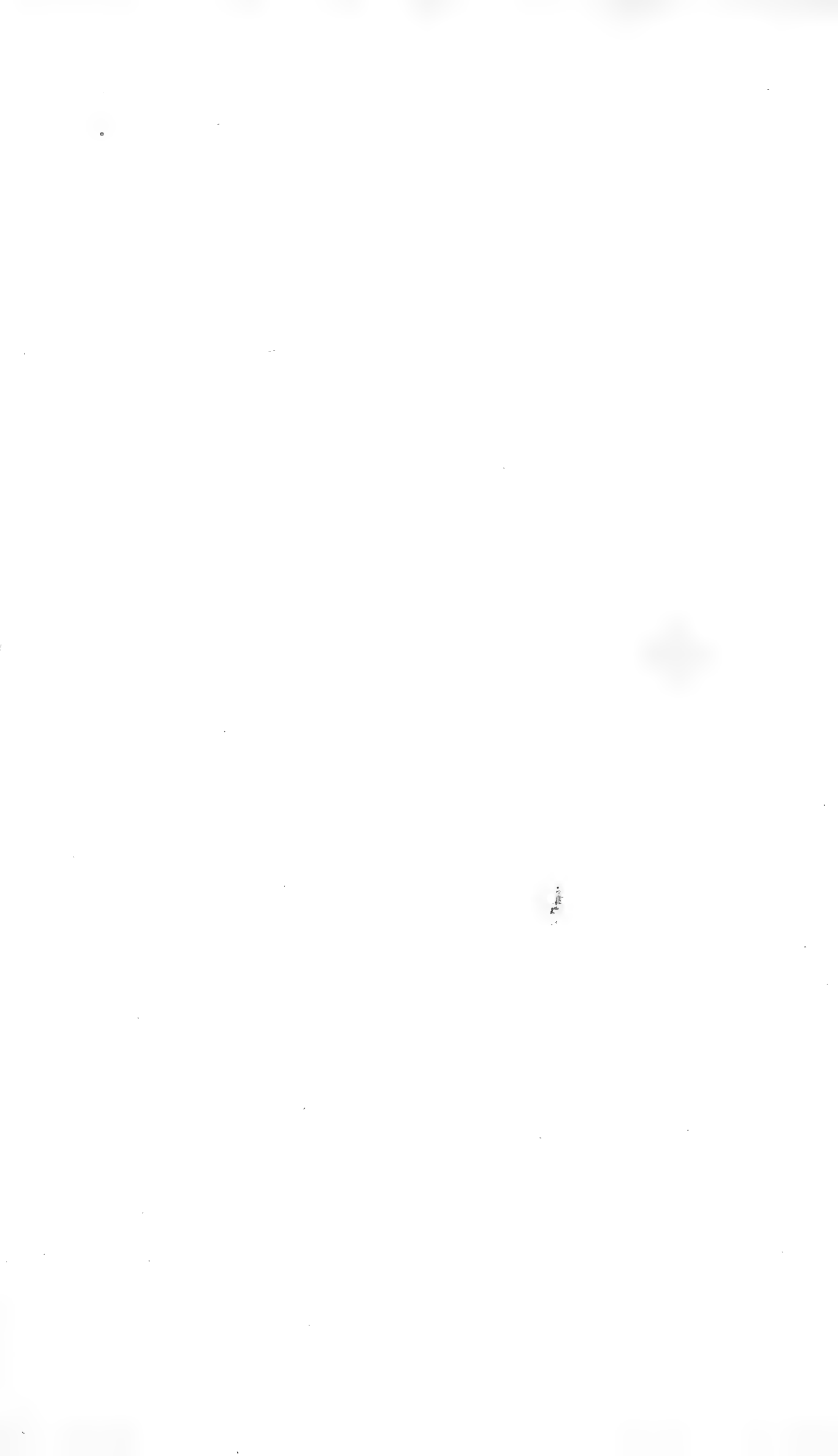
*J. M. Seligmann opusculit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste. Lichtenr. sculps.

*Ispida minor viridi aurantioque N° 33. VII^{ter} Theil. Le Petit Martin-Pêcheur verd et orange
 colore varia, Lacerta caerulea ex insula Nevis et Le Lezard Bleu.*

seine Lizard aus Nevis

— — — — —

G. Edwards ad viv. delin.

J.M. Seligmanni excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Scil. Sebaste. Leitner sculp.

Attagen, f. verus Francolino Italorum. N.º 36. VII.º Theil.

Le Francolin.

H.

Die Chinesische Wachtel und die Sydechs
 von der Insel Guernesey.

Tab. XXXVII.

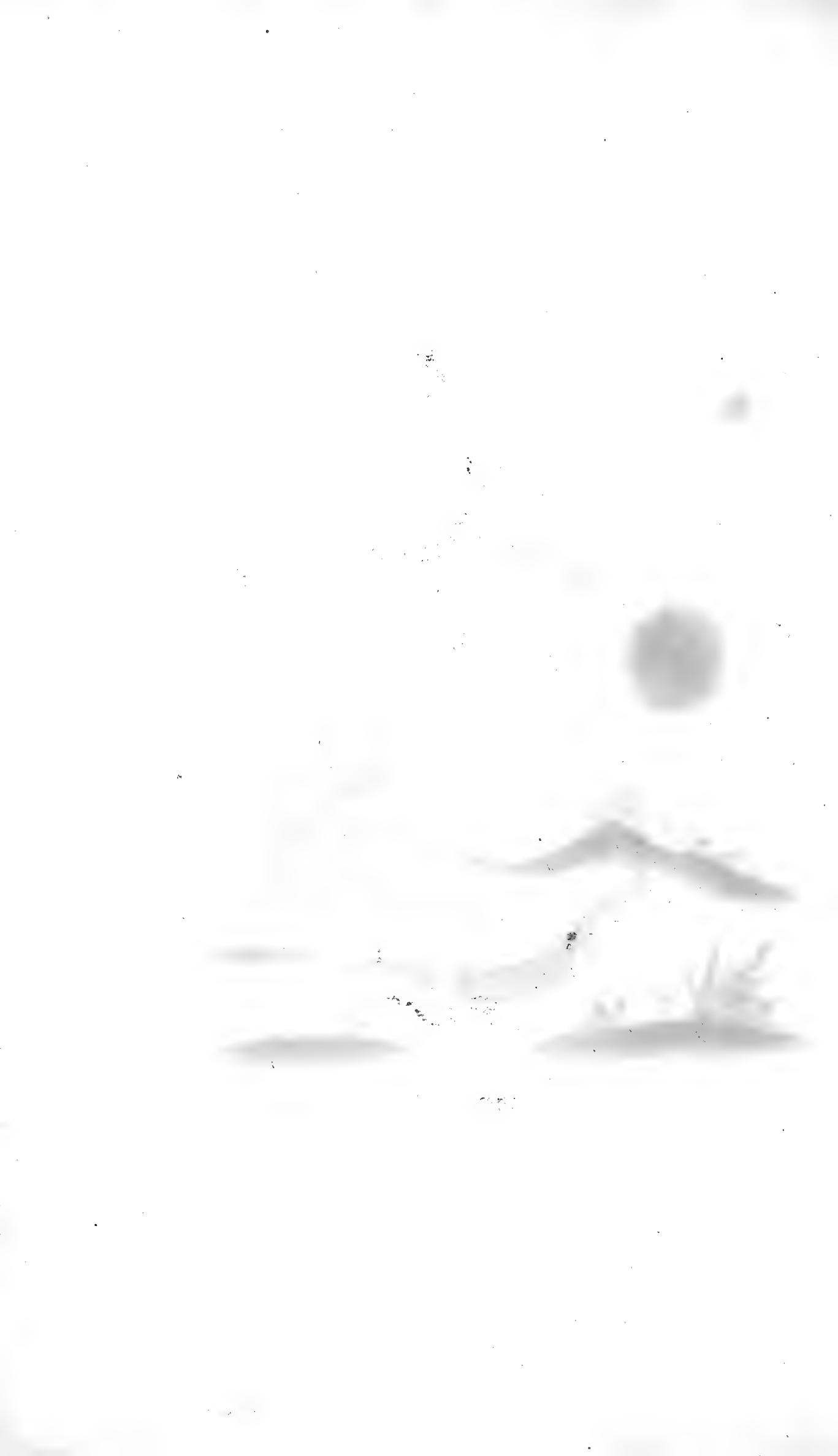
G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann exaudiv.
 Cur. Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaft. Leitner sculp.

*Coturnix Chinenfis.
 Lacerta ex insula Sarnia.*

N°. 37. VII^{ter} Theil. La Caille de la Chine, et la Lezard
 de Guernesey.

J. Edwards ad viv. delin.

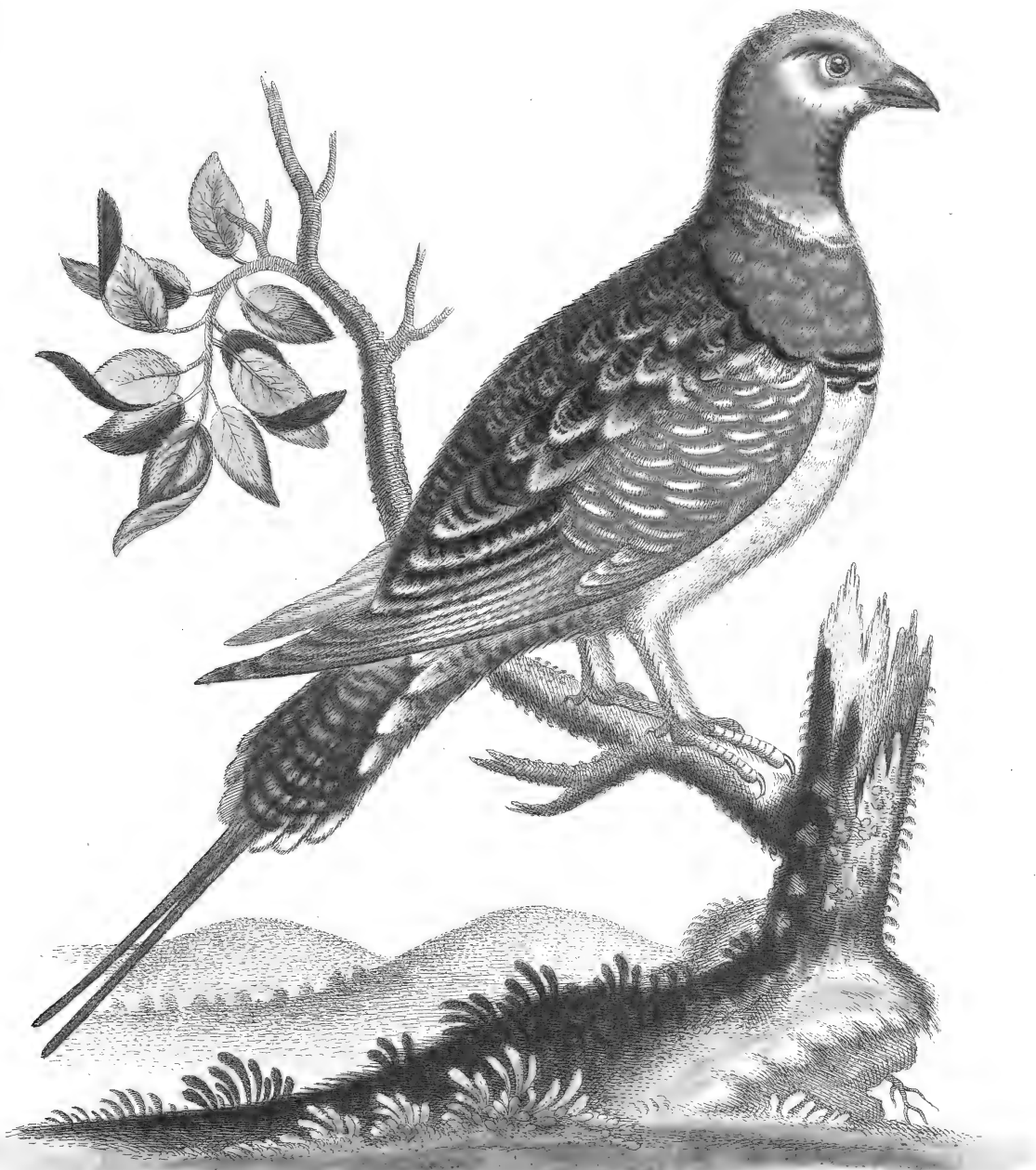
*J. N. Seligmanni excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Augustiss.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

Urogallus collaris extenso Penfilvanicus. N.º 38. XIII.º Theil.

Le Coq de Bruyere à Fraîse .

Der kleine Auerhahn mit zwey Nadelförmigen Federn an dem Schwanz. Tab. XXXIX.

J. Edwards ad viv. delin.

*J. A. Seligmanni gaudet.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste. Lechner sculp.

Lagopus minor, P. Kata ex Aleppo, N°. 39. VII^{ter} Theil. Le Petit Coq de Bruyere aux deux aiguilles à la queue.

G. Müller del.

G. Edwards ad viv. delin.

*J.M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sae. Caes. Majestatis.*

Soth. Selaf. Litzner fecit p.

Otis Bengalensis, ibi Churge dicitur. N° 40. VII^{ter} Theil.

L'Outarde des Indes.

S. M. Seligmann

G. Edwards ad viv. delin.

J.M. Seligmann excudit.
Cura Priv. Sae. Caes. Majoritatis.

Joh. Sebaste. Leitner sculp.

Otis minor. Anas campestris, p. N° 41. VII^{ter} Teil.
Tetrax Authorum.

Le Petite Outarde.

317. 31. 7

Die Goldgekrönte Drossel, und der blaue Fliegenfänger. Tab. XXXXII.

J. Edwards ad riv. delin.

Turdus vertice aureo.
Muscicapa caerulea.

J.M. Seligmann exaudat.
Cura Priv. Sac. Caes. Majestatis.

N°. 42. VII^{ter} Theil.

Joh. Sebast. Leitner sculp.

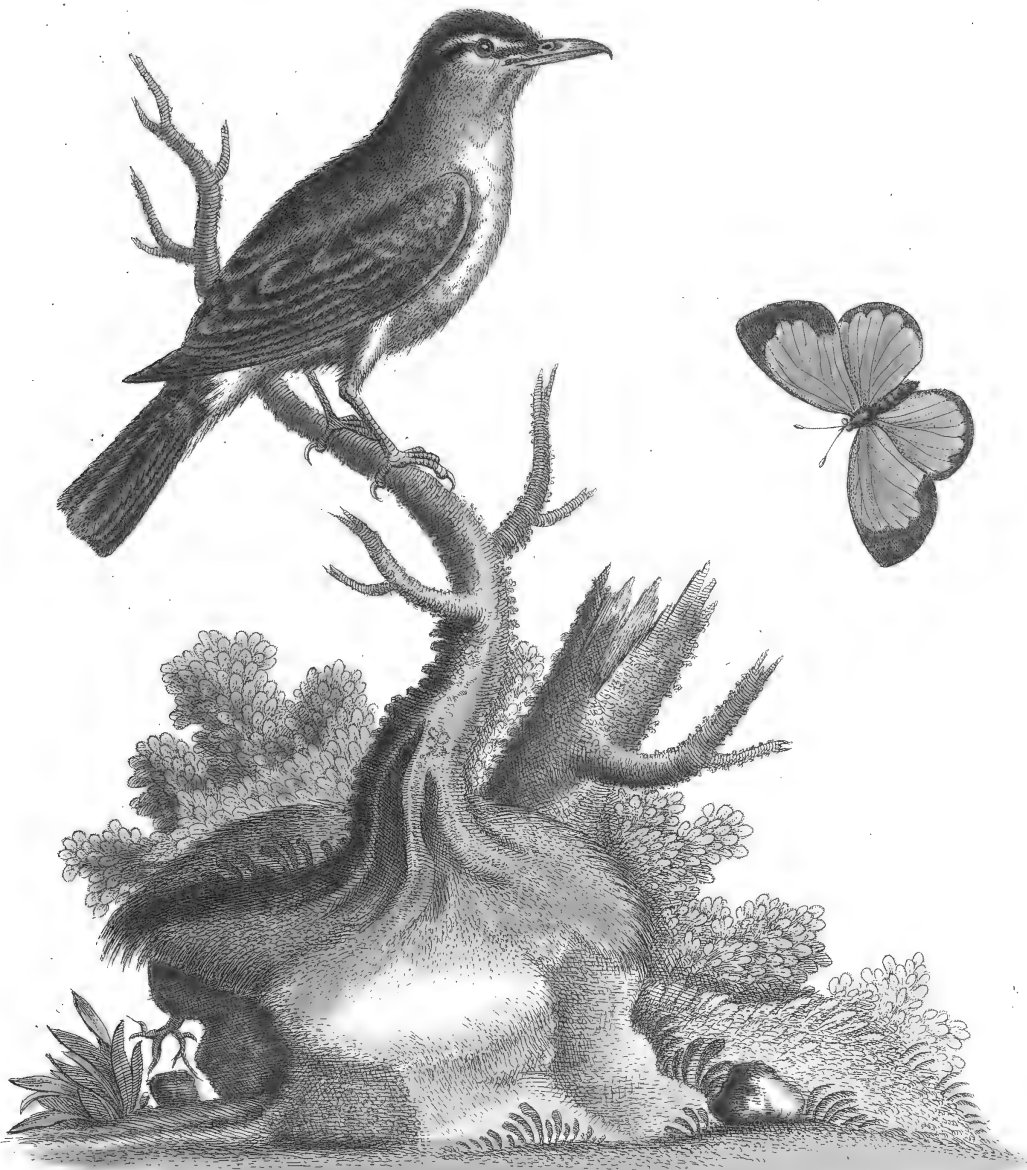
La Grive couronnée d'or,
et la Moucherolle bleuë.

† Black-headed blue

Der Olivenfarbe Fliegenfänger und der gelbe
Schmetterling.

Tab. XXXXIII.

G. Edwards ad viv. dat.

*J. A. Schlegmann sculpsit.
Cura Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

*Muscicapa subfusco-viridis, sive N. 43. VII. Theil.
olivacei coloris. Papilio Chinenfis luteus.*

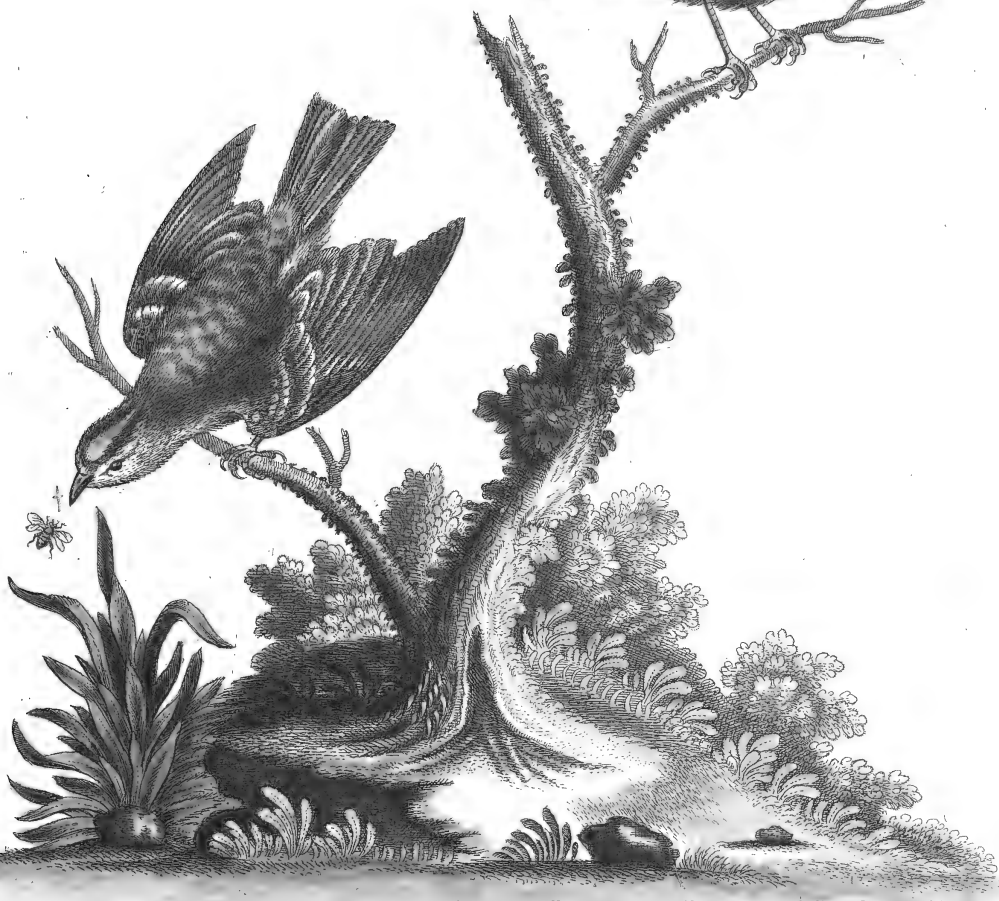
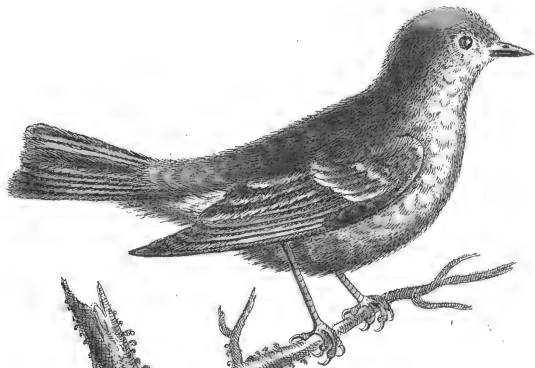
*La Moucherolle Olive,
et Le Papillon Jaune.*

Vires olivaceus.

Red-eyed Vireo.

Der Goldgekronte Sämling, und der Rubin gekronte Sämling.

Tab. XXXXIV.

G. Edwards ad. viv. delin.

J. M. Schlegmann excudit.
Cura Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Seb. Lechner sculps.

Regulus cristatus, L. Trochilus antiquorum. N° 44. VII. Theil.
Regulus cristatus alter vertice rubini coloris.
Vespa Ichneumon Virginica.

Le Roitelet couronné d'or, et
Le Roitelet couronné de rubis.

* Regulus calendula.
† " satrapa.

* Ruby-crowned Kinglet.
† Golden-crested "

Der Fliegenfänger mit gelbem Gürtel, und der Lintian Tab. XXXXV.
aus der Wüste.

g. Edwards ad vis. delin.

*J. M. Seligmanni exsculpsit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste-Löbner sculpsit.

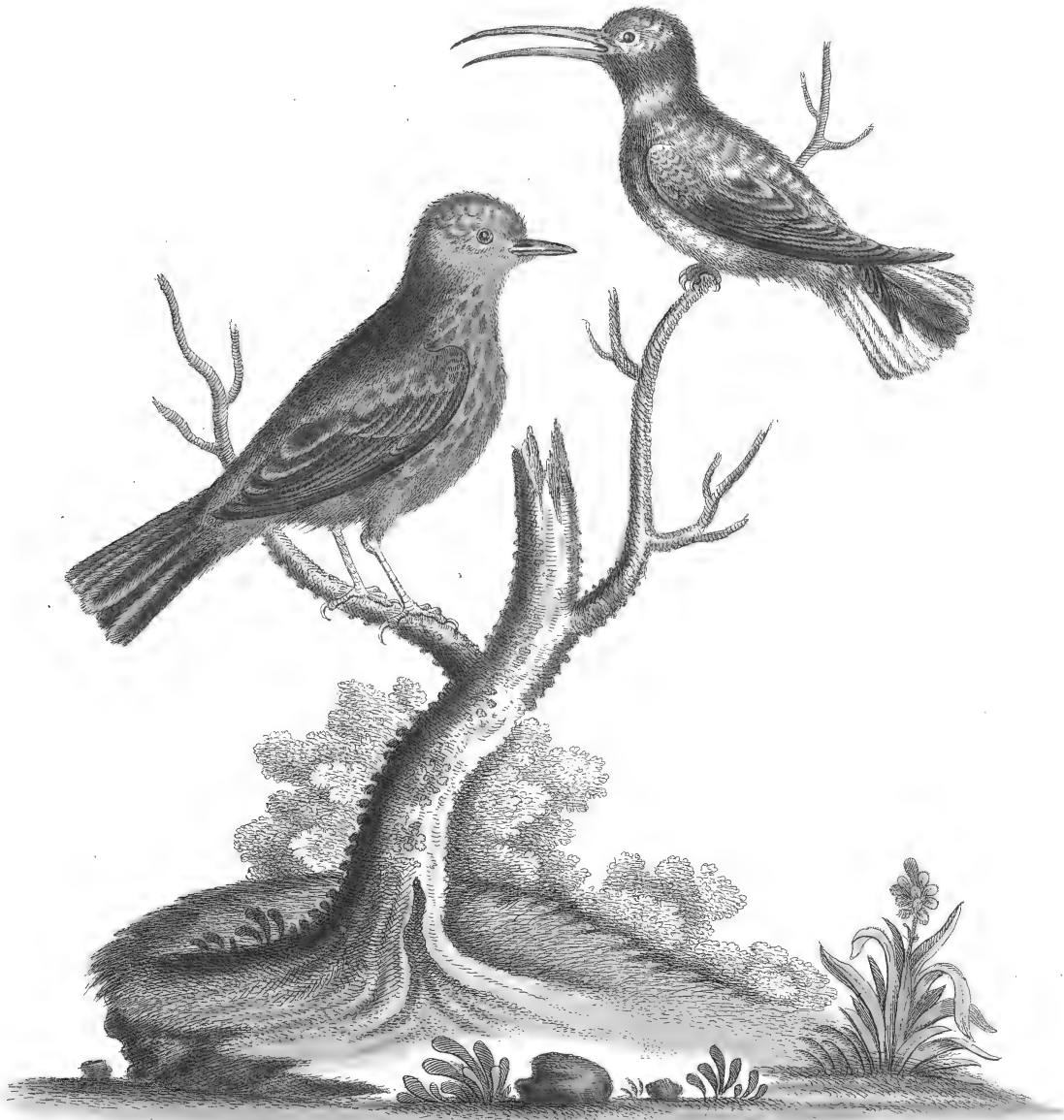
*Muscicapa utopygio luteo.
Gentiana autumnalis Deserti.*

N° 45. VII^{tes} Theil. La Moncherolle au Croupion Jaune,
et La Gentiane du Desert.

Gentiana autumnalis Deserti
(Muscicapa utopygio luteo)

Der Rothkopf mit gelbem Leib, und das Solibrüthen
mit weissen Schwanz.

Tab. XXXXVI.

J. Edwards ad viv. delin.

J. M. Schigmann opuscul.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Schast. Leitner sculp.

Avicula lutea vertice rubro.
Mellivora cauda alba.

N. 46. VII. Theil.

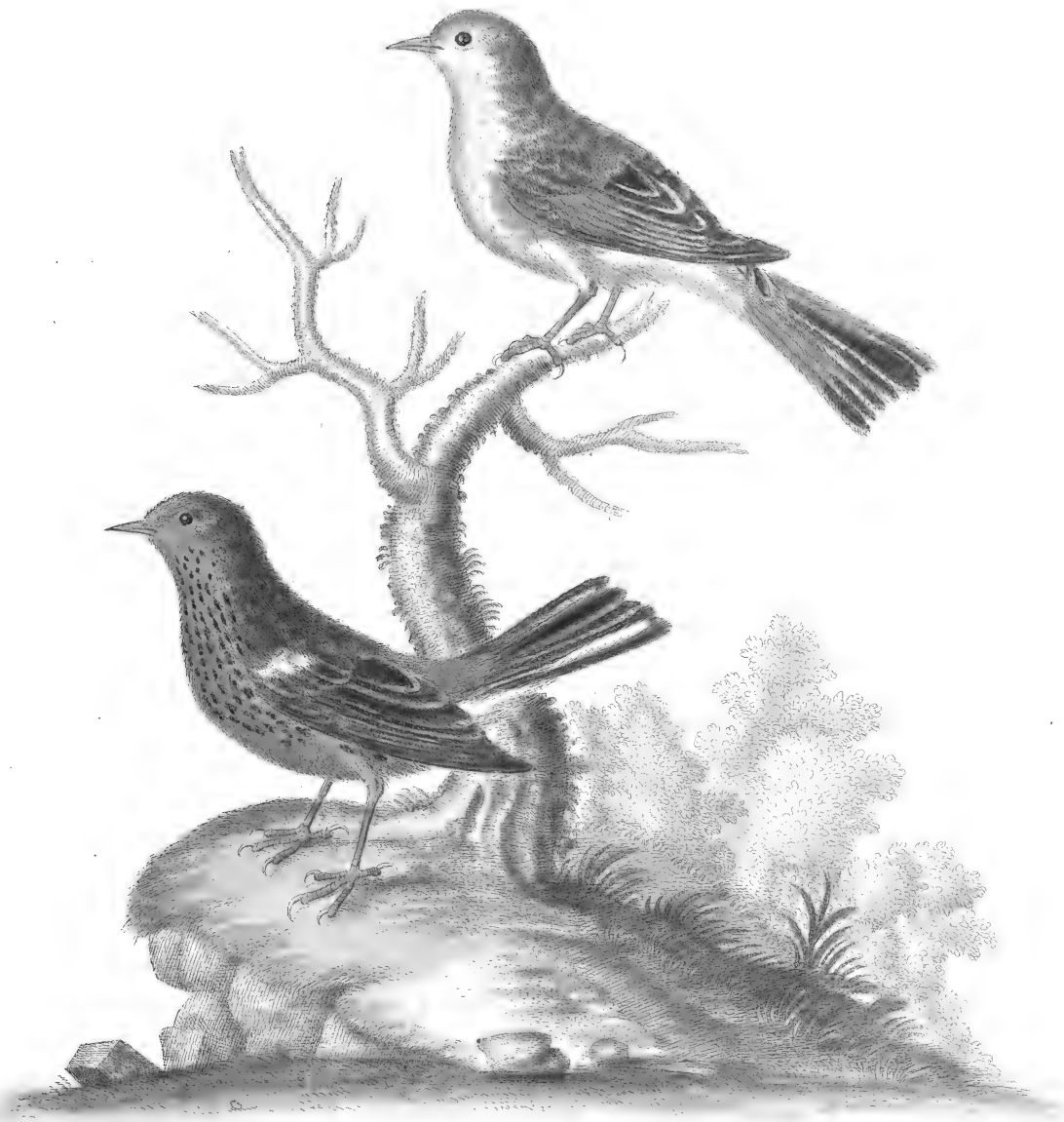
La Tête rouge au Corps Jaune,
et le Colibri à Queue blanche.

Syndrocca palmarum?

Yellow E. d. part. white?

White ...

Der Fliegenfänger mit gelbem Schwanz, und der gelb gefleckte Fliegenfänger. Tab. XXXVII.

G. Edwards del. viv. delin.

C. M. Schlegmann sculpsit.
Cum Priv. suo. Cass. Majoris. tit.

Tab. Schlegl. Litterae sculps.

Muscicapa cauda lutea.
Muscicapa lutea maculata.

N° 47. VII^{ter} Theil. La Moucherolle à queue Jaune, et
La Moucherolle tachetée de Jaune.

Yellow tailed great flycatcher
Spotted "

Die gelbe Bachstelze, und das kriechende Blatt. Tab. XXXXVIII.

G. Edwards sculpsit.

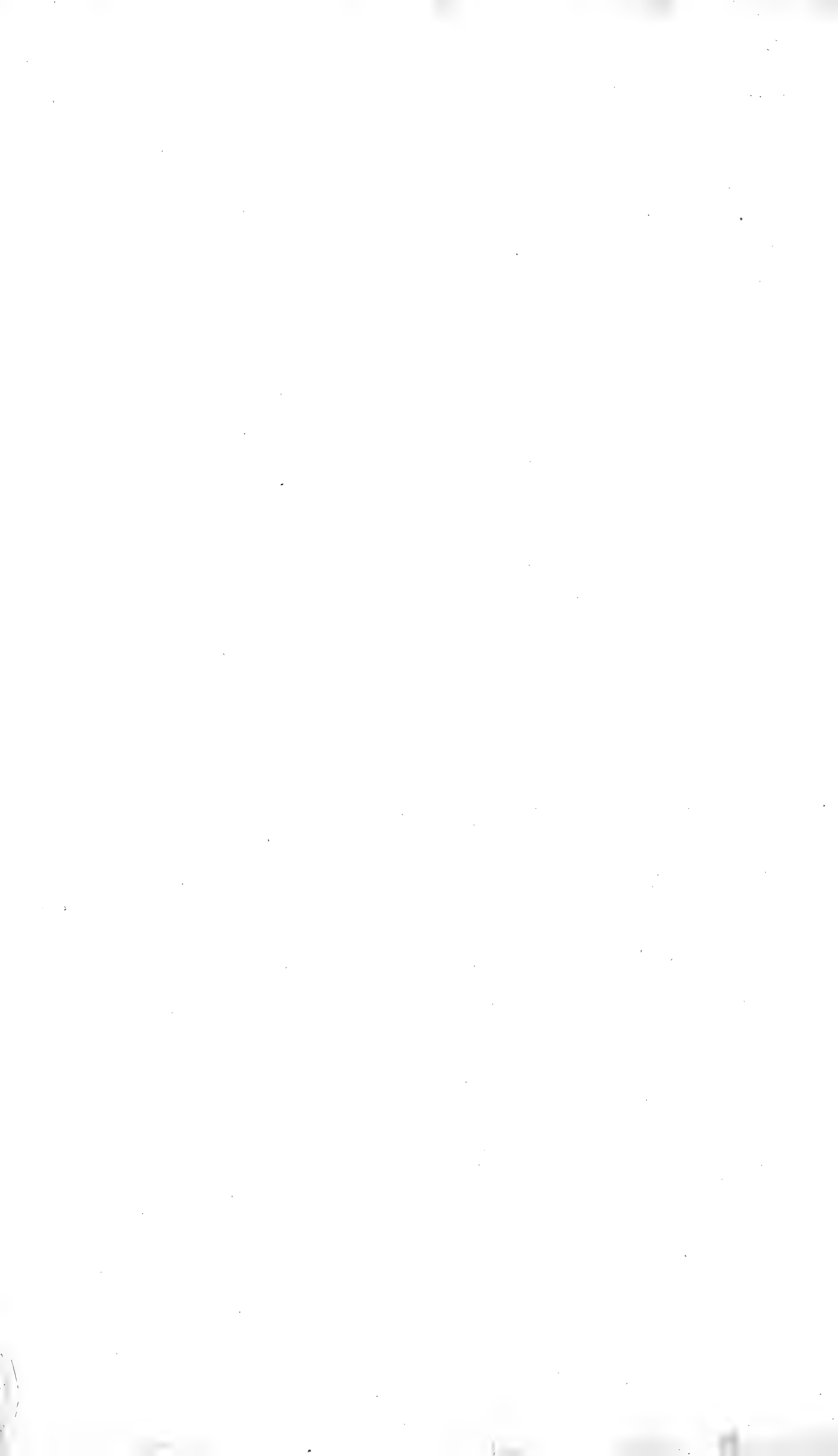
J. B. Soligmann pinxit.
Cum Priv. Cas. Reg. Pragae.
 N. 48. VII. Theil.

Joh. Seb. Lechner fecit.

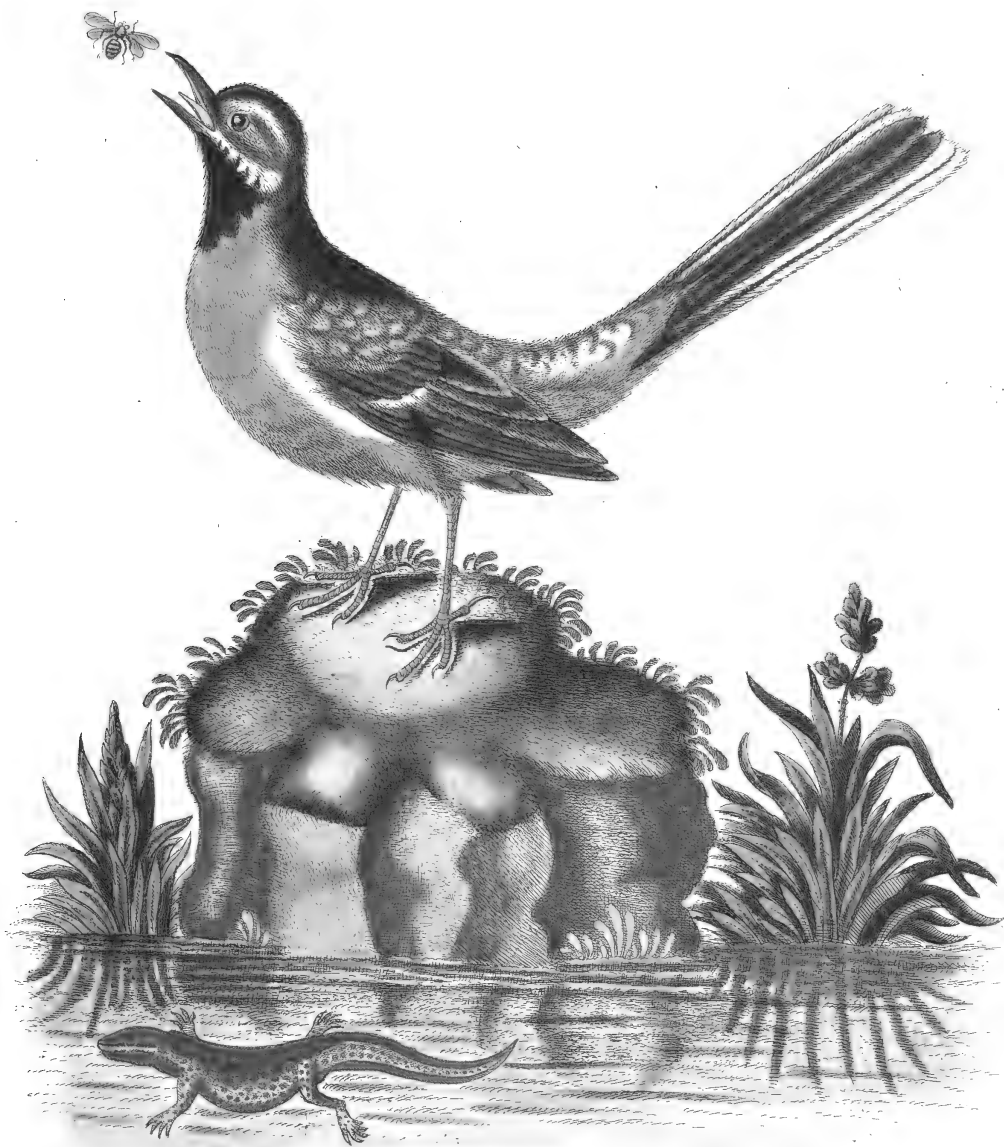
Motacilla lutea.
 Insectum Indiae Occidentalis, Folium ambulans dictum.
 Lapis ex Via Gigantum in Hibernia.

La Bergeronnette Jaune, et la
 Feuille ambulante, etc.

Yellow wagtail and crawling leaf

Die große Bachstelze, und die Wasser-Eidechse. Tab. XXXXIX.

J. Edwards ad viv. dat.

Motacilla cinerea.
Lacerta aquatica.

J. H. Seigmann excudit.
Com. Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N.º 49. VII.º Theil.

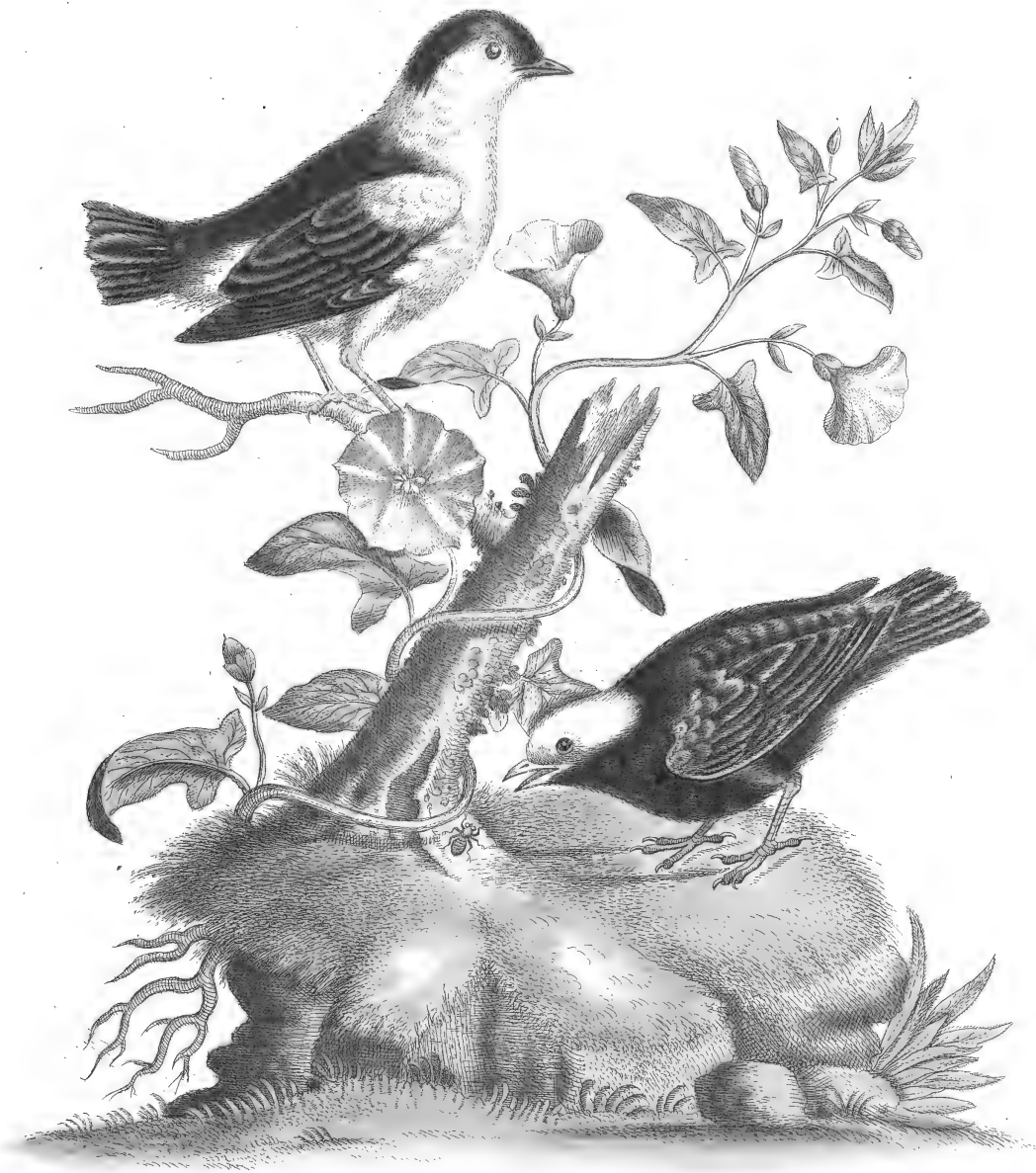
Joh. Sebast. Leiden faulps.

La Bergeronnette grise,
et Le Lézard d'eau.

Water thrush

70

Der schwarz geklappte Manakin, und der weiß geklappte Manakin. Tab. L.

G. Edwards del. viv. aeten.

*J. M. Seligmann pinxit.
Aon Priv. Sac. Cas. Majestatis.*

J. H. Sebastr. Leitner sculp.

*Parus Surinamensis vertice nigro. N.º 50. VII. Theil. Le Manakin chaperonné de noir,
Parus Surinamensis vertice albo. et Le Manakin chaperonné de blanc.*

VERZAMELING

VAN UITHEEMSCHE EN ZELDZAAME

VOGELLEN.

A G T S T E D E E L.

P L A A T L I.

De Manakyn met een blaauwe Rug en de rood en zwarte Manakyn.

Deze beide Vogeltjes zyn in de Natuurlyke grootte afgetekend. De *blaauwgerugde Manakyn* (*) is de Bovenste op de Plaat. Zy heeft den Bek donker bruin, aan de Punt zwartachtig: de Vedertjes rondom het Grondstuk van de Bovenkaak zyn zwart: de Kruin is, van Oog tot Oog, gedekt met hoog of Scharlakenroode Veertjes die langachtig zyn, en welken het Vogeltje als een Kuif kan overend zetten. De Rug is van een hoog blaauwe Kleur; al het overige der Plumage zwart met een weerschynd: de Pooten en Voeten zyn donker, uitgenomen de buitenzyden der Pooten; want die zyn geel. De Voeten zyn als in alle de overigen van dit Geslagt, hebbende den buitensten en middelsten Vinger van ieder Voet agterwaards samengevoegd. 't Getal der Staartpennen is twaalf.

De onderste Afbeelding vertoont de *Rood en Zwarte Manakyn* (†). Van deze is de Bek witachtig; de geheele Kop, Hals, Borst, een gedeelte van den Buik en de Schenkels schoon Scharlaken of rood van Kleur. De Rug, Wieken en Staart zyn zwart, met eenen purperen glans: de Onderbuik, benevens de Dekveders onder de Staart, van eene donkerzwarte Kleur, die zig indringt en vermengt met het roode aan den Buik en Dyën. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in de boven beschreevene en roodachtig bruin. De binnenste Dekveders der Wieken en de inwaardsse Baarden van de Slagpennen, naar derzelve Schafte toe, zyn van eene bleek Oranje-Kleur.

Het laatst beschreevene houd ik voor een Mannetje en onderstel dat het gene reeds, in myne Vogel-Historie, Pl. 83, afgebeeld is, door my de *Zwart en Gele Manakyn* genaamd, het Wyfje zy van deze Soort. PETIVER heeft, in zyn *Gazophylacium*, Plaat 46. fig. 12, een Afbeelding gegeven van myn Rood en Zwarte Manakyn, die hy noemt een *Vogeltje, misschien van Suriname, dat rood en zwart gemengeld is* (‡). De Blaauw Gerugde Manakyn is in bezitting van myn Goeden Vrind, den Heer JAMES LEMAN, die dezelve zeer fraay opgezet heeft in een Kasje met Glas daar voor, en de goedheid hadt, van het my ter Aftekening te leenen. De Heer MILLAN heeft my het andere Vogeltje, daar nevens afgebeeld,

ge-

(*) Parus Dorso caeruleo. EDW. AV. II. p. 109. T. 261. f. 1. Manacus cristatus niger. BRISS. AV. IV. p. 459. T. 35. f. 1. Pipra paréola. LINN. SYST. NAT. XII. Gen. 115. Sp. 2.

(†) Parus ruber & niger. EDW. AV. II. p. 109. T. 261. f. 2. Manacus ruber. BRISS. AV. IV. p. 452. T.

34. f. 3. Pipra Aureola. LINN. SYST. NAT. XII. Gen. 115. Sp. 7. Parus Aureola. SYST. NAT. X. Gen. 100. Sp. 11. Roodkopje. NAT. HIST. I. D. V. Stuk, bl. 601. Pl. XLIX. Fig. 5.

(‡) Avicula, forte Surinamensis, rubro nigroque mixta.

geschonken. Men onderfelt, dat zy beiden van Suriname afkomstig zyn, en ik geloof dat van het bovenste Vogeltje nog geen Afbeelding uitgegeven ware. Men vindt gekleurde Aftekeningen van beide deeze Vogeltjes in de Verzameling van wyl den Ridder SLOANE, thans in het Groot Brittannisch Kabinet. Ik heb dezelve, onmiddelyk naar 't Voorwerp, op de Plaat ge-ettf.

P L A A T LII.

De gevlaakte Groene Mees, benevens de graauw en geele Vliegenvanger.

Deeze Vogeltjes zyn ook in de Natuurlyke grootte afgebeeld. Het bovenste heeft volmaakt een Bek als de Meezen: het onderste heeft den Bek van een byzonder maakzel, hoedanig men dien in weinig anderen vindt; want dezelve is eenigermaate als die van een Endvogel samengedrukt, gelyk de bovenzijde daarvan in een Onderhoek van de Plaat aanwyft.

De *Mees* (*) heeft den Bek kort en blaauwachtig zwart. De Veertjes van den geheelen Vogel zyn zeer schoon Pappegaay-groen, maar, het middelste van ieder Veertje zwart zynde, doet dit dezelve zig fraay gevlaakt vertoonē. Aan den Keel en Borst zyn de Veertjes een weinig lichter en trekken naar bleek blaauw. De Dekveders aan de binnenzijde der Wieken zyn helder groen, maar de binnenzijde der Slagpennen, en de onderzijde van de Staart, zyn donker Aschgrauw: de Pooten en Voeten donker bruin.

De onderste Afbeelding is de *Vliegenvanger* (†). Deez' heeft den Bek taame-lyk lang en breed en samengedrukt als die van een Endvogel, met een Ruggetje in het bovenste gedeelte, voortloopende van 't eene tot het andere end. Hy is zwartachtig aan de Punt en wordt allengs roodachtig naar zyn Grondstuk, dat omringd is met styve Hairen of Borstels, voorwaards met de punten gestrekt. Het voorste van den Kop is zwart; het agterste, zo wel als de Nek, Rug en Stuit, donker Aschgrauw. Van onderen is de geheele Vogel, zelfs tot onder de Wieken, helder geel. De Wieken zyn donker of zwart, maar hebben alle de Vederen geel geraand. De binnenste Dekveders der Wieken zyn geel; de Slagpennen inwaards Aschkleurig, met de randen der binnenste Baarden witachtig. De Staart heeft twaalf Vederen, waar van de middelsten langst zyn, en de overigen allengs verkorten, tot aan de uiterste ter wederzijde. De middelste Vederen zyn geheel zwart of donker; de anderen donker met witte Tippen. De Pooten en Voeten zyn van maakzel even als in het meeste klein Gevogelte en van een donkere Vleeschkleur.

Deeze Vogeltjes behooren tot de Verzameling van den Heer JAMES LEMAN, die my berigte, dat zy van Suriname afkomstig waren. Myn Afbeeldingen en derzelve beschryvingen, van de weezentlyke Vogels ontleend, zyn geloof ik de eersten, die daarvan het licht gezien hebben.

P L A A T LIII.

De Goudkleurige Mees en de blaauwe Manakyn.

Deeze Vogeltjes zyn ook in de Natuurlyke grootte voorgesteld. Het bovenste schynt, wegens zyner korten doch sterken Bek, tot de Meezen te behooren. Het blaau-

(*) *Parus viridis maculatus*. Edw. Av. II. p. 110. T. 262. f. 1. *Tangara viridis Indica punctata*. BRISS. Av. III. p. 19. T. 4. f. 2. *Tanagra punctata*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 111. Sp. 21.

(†) *Muscicapa cinerea & lutea*. Edw. Av. II. p. 110. T. 262. f. 2. *Todus cinereus*. BRISS. *App.* 134. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 61. Sp. 2.

blauwe Vogeltje zal, zo ik geloof, behooren tot een Geslagt van Vogelen, waar van veele Soorten zyn, door de Hollanders te Suriname *Manakyns* genaamd, waar van men zes in dit Deel zal vinden, en daar zyn nog anderen in myne Vogel-Historie, die ik in 't jaar 1751 voleindigd heb.

De *Goudkleurige Mees* (*) dan, die de bovenste Afbeelding uitmaakt, heeft den Bek zwart; het agterste en de zyden van den Kop, de Nek, Keel, Rug en Wieken, donker glanzig purper-blaauw, of zwart met een paarschen weerschynd. Het voorste van den Kop, de Borst, Buik, Dyën, als ook de Dekveders onder de Staart, zyn van een schoon heldere Oranje-Kleur. De bovenzyde van de Staart en de buitenste Slagpennen der Wieken, zyn donker of zwart, zonder eenigen Purperglans. De binnenste Dekveders der Wieken en de inwaardsse Baarden van de de Slagpennen, naar onderen toe, zyn wit, gelyk ook de inwaardsse Baarden der Staartvederen, naby derzelve tippen. De Pooten en Voeten zyn van 't gewoone maakzel en van een donkerbruine Kleur. Met dit Vogeltje was een ander van de zelfde Soort overgebracht, 't welk in geen deele daarvan verschilde, uitgenomen, dat het maar de helft der grootte en de Gouden Vlak op 't Voorhoofd in evenredigheid kleiner hadt, niet over de Oogen zig uitstrekken. Het was volmaakt in zyn Pluimagine; zo dat het geen Piep-Jong Vogeltje kon zyn; 't welk uit de grootte ook niet te besluiten is: want van kleine Vogeltjes zyn de Jongen, zo dra als zy vliegen kunnen, byna even zo groot als de Ouden.

De *Blaauwe Manakyn*, zynde de onderste Afbeelding, heeft den Bek witachtig of Vleeschkleur; den Kop, Hals, Stuit en de geheele onderzyde, zyn blaauw; de Rug, de bovenzyde der Wieken en Staart, zwart, maar de Veders hebben een blaauwe Franje. Zy heeft ook, aan den Keel, een zwarte Vlak, beginnende onder aan het Grondstuk van den Bek. Een zwarte Streep loopt van Oog tot Oog, over 't Grondstuk van de Bovenkaak heen. De binnenzijden van de Wieken en onderzyde van de Staart, zyn donker Aschgrauw, de Pooten en Voeten donker bruin. De Kenmerken van de *Manakyns* zyn, dat zy den Bek niet zo lang en dun hebben als in het Geslagt der Vliegenvangeren (*Muscicapæ*), noch zo kort en stomp als in dat der Meezen (*Pari*); maar als 't ware tusschen beiden, en een klein weinigje nederwaards geboogen. Zy verschillen ook daarvan, in den buitensten Vinger aan ieder Voet, naar agteren, een weinig met den middelsten samengevoegd te hebben; 't welk op de Platen L en LI, beter verdoond is dan op deeze, en dat zy de Staarten naar evenredigheid korter hebben dan veele andere kleine Vogeltjes.

Deeze Vogeltjes waren in Spiritus overgebracht van Suriname, en zyn thans, in 't jaar 1753, in bezitting van den verpligtenden Heer MILLAN, Boekhandelaar by het Admiraaliteits Huis, die my dezelve tot de Aftekening goedgunstig heeft geleend. Ik geloof dat 'er tot nog toe geen Afbeeldingen of beschryvingen van deeze Vogelen aan 't licht gegeven zyn.

P L A A T L I V .

Het zwart en blaauwe Boomkruipertje en de Westindische Hoppe.

Deeze zyn ook in de Natuurlyke grootte getekend, maar de Hop is onvolkomen, dewyl ik 'er niet meer van had dan den Kop en zo veel van den Hals, als in de Afbeelding zig verdoont.

Het bovenste Vogeltje is de *zwart en blaauwe Boomkruiper* (†). Dezelve heeft den

(*) *Parus Aureus*. Edw. Av. II. p. 112. T. 263. f. 1. *Tangara Brasiliensis nigro-lutea*. BRIS. Av. III. p. 31. T. 2. f. 2, 3. *Tanagra violacea*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 111. Sp. 5. *Fringilla violacea*. *Syst. Nat.* X. Gen. 98. Sp. 25. Teitei. *Nat. Hist.* I. D. V. STRUK, blad. 553.

p. 114. T. 264. f. 1. *Certhia Brasiliensis cœrulea*. BRIS. Av. III. p. 628. T. 31. f. 5. *Avicula e Cuba*. SEB. *Kab.* I. p. 96. T. 60. f. 5. *Certhia cyanea*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 65. Sp. 24. *Nat. Hist.* I. D. IV. STUK, blad. 429.

(†) *Certhia nigro cœruleoque varia*. Edw. Adv. II.

den Bek zwart en redelyk lang, dun, fcherp en zo wel aan de boven- als onderzyde krom. De Onderkaak is een weinig korter dan de Bovenkaak. De Tong is aan 't end verdeeld in Draaden. De Kruin van den Kop is bleekgroen. Rondom het Grondftuk van de Bovenkaak zyn zwarte Veertjes, die met zwarte Streepen aan de zyden van den Kop voortloopen, en zwarte Plekjes maaken, waar in de Oogen zyn geplaatft. De zyden van den Kop, de Nek, het laagfte van de Rug, de Stuit en Dekveders van de Staart, een Baar dwars over het bovenfte van de Wiek, benevens de geheele onderzyde van het Vogeltje, zyn zeer fchoon Ultramaryn blaauw gekleurd. Het heeft een breede zwarte Streep onder in de Nek, of aan het bovenfte van de Rug, overdwers: de Staart is zwart, gelyk ook de buitenzyden der Wieken, uitgenomen een blaauwe Baar, van welke ieder Wiek fchuins gekruift wordt. De binnenzijden der Wieken zyn van eene fchoon geele Kleur, uitgezonderd de rand van de Wiek en de tippen der Slagpennen, die donker zyn, de Pooten en Voeten Oranje.

Dit Vogeltje houd ik voor de *Guira Cæreba* van MARCGRAAF (zie zyne Historie van Brazil, pag. 212. en WILLOUGHBY'S Ornithologie, pag. 239.) Ik geloof dat 'er, door voorgige Autheuren, nog geene Afbeelding van gegeven ware. PETIVER heeft een Afbeelding aan 't licht gebragt van een Vogeltje van deezen aart, dat hy noemt *Tomineo Capensis major, Capite luteo*.

De Westindifche Hoppe (*), waarvan de Kop en Hals in 't onderfte van de Plaat vertoonend is, heeft den Bek witachtig en byna van maakzel als in onze Hoenderen. De Kop en Hals zyn bekleed met Veders van een heldere Oranje of Goudkleur. Hy heeft een Kuif als een Waaijer uitgespreid, die zeer plat is, zynde de Veders daarvan getekend met zwarte dwars-Streepen, een weinig binnen haare Tippen, die dikker zyn boven dan onder deeze zwarte Merken.

Dit is al de befchryving; welke ik van den Vogel geeven kan; maar met den Kop is van Amerika een Berigt overgekomen, 't welk, uit de oifprongelyke Fransche Taal overgezet zynde, dus luidt. „De Hop is een geele Vogel, die boven op de Rug, aan de Keel en den Kop, naar Oranje trekt. Zyne Kam, uitermaate fchoon en van de zelfde Kleur, is gedekt met een bruin Kransje. Het onderfte van de Keel en den Buik is wit en fomtyds bleek graauw: de Pooten zyn bruin en hebben drie Vingers, benevens een Spoor van agteren, gelyk een Haan. Hy ftinkt zeer naar Moskeljaat. Men vindt deezen Vogel in Amerika, op 't Vafte Land, inzonderheid te Suriname, maar hy komt zelden voor en is zeer fchuw.”

Het Boomkruipertje was my geleend door den Heer MILLAN, die hetzelfde, in 't jaar 1753, zeer compleet bewaard zynde, bezat, en wien ik derhalve de Afbeelding te danken heb. De Kop van den Hop werdt my gefchonken door den Heer Schildknaap EDWARD BYAM van Enfield, die denzelven met het gedagte Berigt uit de Westindiën ontvangen hadt. Ik onderftel dat de Hollanders te Suriname, van waar hy afkomstig zoude zyn, 'er den naam van Hoppe aan geeven, om dat de Kuif van deezen Amerikaanfchen Vogel zo zeer gelykt naar die van de *Upupa*, een Europeaanfchen Vogel, welken men in Duitschland, *Wildebopfs*, in Holland *Hoppe* noemt. Ik geloof niet dat iemand tot heden nog eenig Berigt of Afbeelding van deezen zeldzaamen Vogel gegeven hadt. Ik oordeel dat dezelve ongeveer de grootte hebben moet van een gemeene Hen. Het Kapelletje daar boven is naar 't leven getekend. Men hadt het op 't Veld by Londen gevangen. Het heeft eene Roomkleur, uitgenomen aan den Kop en het agterfte van het Lyf, daar het bruin is.

(*) *Rupicola*. Edw. Av. II. p. 115. T. 164. f. 2. *lis. BARR. Equin.* 132. *Pipra Rupicola*. LINN. *Syst. Na.* IV. p. 437. T. 34. f. 1. *Gallus ferus Saxati-* *Nat.* XII. Gen. 115. Sp. 1.

P L A A T LV.

De Purperkleurige Indische Boomkruipertjes.

Deeze Vogeltjes zyn ook in de Natuurlyke grootte op de Plaat gebragt, zynde onmiddelyk naar 't Voorwerp gegraveerd. Uit hunne groote gelykheid naar elkander acht ikze Mannetje en Wyfje te zyn van de zelfde Soort (*).

Het bovenste Vogeltje, dat ik voor 't Mannetje houde, heeft den Bek zwart en van taamelyke langte. Dezelve is Boogswyze gekromd en van 't Grondstuk af, naar de Punt toe, zeer weinig verdunnende, maar fterker dan die van 't laagste Vogeltje. De Kop, Hals, Rug, Stuit en de Dekveders der Wieken zyn donkerpaarsch naar 't blaauwe trekkende. De Staart is zwart. De Buik, Dyën, de Dekveders onder de Staart en de Slagpennen, zyn donkerbruin. De binnenzyde der Wieken en de onderzyde van de Staart, zyn donker Aschkleur. De Borst is groen en heeft aan ieder zyde een Vlak geele of Goudkleurige Vederen, die ten deele over de Wieken vallen, wanneer dezelve geflooten zyn. De Pooten en Voeten zyn zwart.

Het onderste Vogeltje, dat het kleinste is, verschilt nergens in van het bovenste ten opzigt van de Plumagie, dan dat de Buik, Dyën en Dekveders onder de Staart van de zelfde blaauwachtig paarsche Kleur zyn, als de bovenzyde, en dat 'er de groene Vlak, dwars over de Borst, aan ontbreekt.

Deeze Vogeltjes zyn van een byzonder Geslagt, verschillende van de Kolibrietjes daar in, dat zy de Bekken sterk krom geboogen hebben en de Pooten veel langer; maar zy hebben het zelfde slag van Tong, die zig aan 't end in verscheide Draaden verdeelt. Dus onderstel ik, dat zy op de zelfde manier leeven, slurpende de Honig of het Vogt uit de Bloemen met hunne lange Tongetjes, dië tot dat einde zo wel geschikt zyn. De eigentlyk zogenaamde Kolibrietjes vindt men alleenlyk in Amerika, maar dit Geslagt komt zo wel voor in de Oost-als in de Westindiën. Het blaauwe Boomkruipertje, op Plaat 21, van myne Vogel-Historie, afgebeeld, is van dit Geslagt, zo wel als dat van de hier naaft voorgaande Plaat. Deeze Vogeltjes zyn in de Verzameling van den Heer J. LEMAN, in 't Kollegie der Geneesheeren te Londen. Dat zy Inboorlingen van Bengale in Oostindie zyn, heb ik ontdekt uit eenige Tekeningen van gekleurde Vogelen, die van daar door een Engelsch Heer, aldaar zyn verblyf hebbende, aan wylen den Geleerden en waardigen Patroon der Weetenschappen, den Heer Doktor RICHARD MEAD, gezonden waren.

P L A A T LVI.

De Roodborstige Kolibriet en de Groenkeelige, benevens de Hazelmuis.

Deeze allen zyn in de Natuurlyke grootte getekend; doch ik geloof dat de Hazelmuis een Jong ware, of nog niet tot zyn volkomen grootte gegroeid, hoewel maar weinig daar van verschillende.

Het Roodborstige Kolibrietje (†) wordt door de bovenste Afbeelding voor 't Oog gebragt. Het heeft den Bek zwart en meer nederwaards geboogen dan gewoonlyk in dit Geslagt. Het gelykt daar in zelfs taamelyk veel naar het laatst beschreeven Boomkruipertje. De zyden van den Kop en de Keel, zo ver als de Borst

(*) *Certhia purpurea Indica.* Edw. Av. II. p. 116. T. 265. *Certhia viridis nitens, Pectore rubro, Fasciâ anticâ Chalybeâ.* BRISS. Av. III. p. 643. T. 32. f. 1. *Certhia Chalybea.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 65. Sp. 10.

(†) *Mellivora Pectore rubro* Edw. Av. II. p. 118. T. 266. f. 1. *Polytmus Cayanensis violaceus.* BRISS. Av. III p. 683. T. 35. f. 3. *Trochilus Jugularis* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 66. Sp. 7.

Borst reikt, zyn van eene schoonroode of karmyn-Kleur. De Kruin des Kops, de Nek, de Buik, Dyën en Staart, zyn donker bruin of zwart, gemengeld met eenige Franje van blaauw aan de kanten der Vederen. De Stuit en Dekveders van de Staart, zo wel boven als beneden, zyn van eene schoon blaauwe Kleur; de Wieken schoon donker groen, met een glans als van gepolyst Goud, wanneer hetzelfde in de Zonneschyn geplaatst is. De binnenzijden der Wieken zyn ook groen, maar niet zo glanzig als de buitenzijden: de Pooten, naar 't Lyf te rekenen, kort. In alle die van dit Geslagt zyn de Pooten donker of zwartachtig.

Het *Groenkeelige Kolibrietje*, in de onderste Afbeelding, heeft den Bek regt en zwart. De Kop van boven, de Nek en 't laagste van de Rug, de Wieken 't Lyf en de Staart, zyn van een donker bruine Kleur. Het onderste van den Hals of de Keel is schoon groen met eenen Goudglans. Het donker bruine der Wieken heeft ook een Gouden weerschyn en rondom het Lighaam is een Gordel of Band van een schoon blaauwe Kleur, die de Borst, de Zyden en het bovenste van de Rug beslaat. By de Leg heeft het een witte Vlak. De binnenste Dekveders der Wieken zyn groen met eene mengeling van blaauw; de Pooten en Voeten donker.

De Hazelmuis of Relmuis (*); op den Grond van de Plaat verbeeld, is roodachtig bruin of Voskleurig aan zyne bovenzijde en Staart, wit aan den Keel en Buik. Hy heeft vier Vingers aan ieder Voorpoot en vyf aan ieder Agterpoot. Zyne Tandten zyn als die van een Inkhorn en ik acht hem een Soort van dat Geslagt te zyn. In Engeland is hy gemeen, komende voor in Boschen en Haagen daar veele Hazelnooten zyn, die zyn voornaamste Voedzel uitmaaken. Hy slaapt verscheide Maanden in de Winter. By ons worden ze veel gehouden in kleine Hokjes, met gevlogten Draad Koutwetjes daar aan gevoegd. Slaapende hebben zy geen kenbare beweging van Ademhaaling, Polsslag, noch gevoelbare Warmte.

De twee beschreeven Vogeltjes waren van Suriname gedroogd overgebracht, en zyn thans in bezitting van den Heer MILLAN, die my met derzelve gebruik, om 'er Aftekeningen van te maaken, verpligtte. Doktor BROWNE, een Heer die lang in Jamaika geweest is, en kortlings een Natuurlyke Historie van dat Eiland aan 't licht gegeven heeft, berigtte my, dat de Kolibrietjes alle de Vogelen, die haar Nestjes genaaken, zelfs de grootsten en verschrikkelyksten, weten weg te jaagen door een snelle beweging naby derzelve Oogen, 't welk hun in zulk een vreeze en verwarring brengt, dat zy ylins weg vliegen, om dit Ongemak te ontgaan. Als de Kolibrietjes van deeze Schermutzelingen te rug keeren, is hunne beweging zo vlug, dat men 'er geen Oog op kan houden, ontdekkende slegts hunnen Koers aan het snorrend Geluid, dat zy met de Wieken maaken in het schieten door de Lugt. Hunne Nestjes stellen zy samen van fyn Mos, Katoen en het Dons van Planten, hechtende die aan dunne Takjes van Oranje, Limoen- of andere Boomen, alwaar zy door het Bladerloof wel beschut zyn. Geen van deeze beide Vogeltjes is tot nog toe, zo veel ik weet, afgebeeld of beschreeven geweest.

P L A A T LVII.

De Roodborstige Merel (†).

Deeze is getekend naar een Vogel, die gedroogd van Suriname was overgebracht, en op de Plaat komt hy voor in de Natuurlyke grootte. Hy is zeer ongemeen ten op-

(*) *Mus Avellanarum minor*. Edw. *Av.* II. p. 119. T. 266. RAJ. *Quadr.* 220. ALDROV. *Digit.* 440. *Mus Avellanarius*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 24. Sp. 14. *Syst. Nat.* X. Gen. 26. Sp. 11. Hazelmuis of Relmuis. *Nat. Hist.* I. D. II. STRUK, bladz. 485.

(†) *Merula Pectore rubro*. Edw. *Av.* II. p. 120. T. 267. *Muscicapa Cayanensis nigra major*. BRISS. *Av.* II. p. 387. T. 38. f. 3. *Lanius Carbo*. PALL. *Adumbr.* 114. *Tanagra Jacapa*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 111. Sp. 1.

opzigt van het maakzel van zyn Bek, wiens Onderkaak zig zeer ver langs de zyden des Kops uittrekt, zynde breeder en dikker dan het Grondstuk van de Bovenkaak.

De Bek is van onderen in een hoek van de Plaat verbeeld. Hy heeft een redelyke dikte en breedte naar de Lighaams-grootte, en is van een zwarte of donkere Kleur, uitgenomen de breede Grondstukken van de Onderkaak; welke blaauwachtig Aschgrauw zyn. De Neusgaten staan in 't Grondstuk der Bovenkaak; naast aan de Vederen van het Voorhoofd. De geheele Vogel is gedekt met donker zwarte Vederen zonder eenigen Glans; uitgenomen aan 't voorste van den Kop, aan de Keel en het begin van de Borst, alwaar de Veders een Franje hebben van een schoone Roode Wyn of Karmozyn-kleur, die van buiten zig geheel rood vertoon; maar aan de zyden van de Borst en aan den Buik allengs verflaauwt, tot dat zy in het Zwart geheel verdwyne. De binnenzijden der Wieken zyn ook zwart. De Staart is van middelmaatige langte, samengesteld uit twaalf Vederen, waar van de middelsten een weinig langer dan de uitersten aan ieder zyde zyn. De Pooten en Voeten zyn van 't gemeene maakzel en van een zwartachtige Kleur.

De Vogel wordt opgezet in de Verzameling van den Heer LEMAN bewaard. Ik sta in twyfel waar toe hy behoore; kennende geen Geslacht van Vogelen, dat met hem overeenkomt in het maakzel van den Bek. Ik geloof, dat hy te vooren nooit afgebeeld of beschreeven zy; maar iets naar hem gelykende komt voor in MARCGRAAFS Historie van Brasyl, onder den naam van *Jacapu*. Hy geeft daar de grootte van een Leeuwrik aan, en zegt, dat die over 't geheel glanzig zwart is, maar dat onder aan de Keel eenige Vlakken van Vermiljoen-Kleur met het Zwart gemengd zyn; hebbende de Vogel den Bek een weinig krom en zwart, een half Duim lang. WILLOUGHBY heeft dit Berigt gevoegd in zyne Ornithologie, pag. 194 van de Engelsche Uitgaave, Londen 1678.

P L A A T LVIII.

De Leeuwrik genaamd Calandra en de Gevlakte Mol.

De Vogel is op deeze Plaat in de Natuurlyke Grootte afgebeeld. Hy schynt te behooren tot het Geslacht der Leeuwriken, aangemerkt zyne algemeene Kleur en de langte van zyne agterste Klaauwen of Sporen; maar de Bek is dikker dan in veelen van het Leeuwriken-Geslacht (*).

De Bek is van eenē geelachtig bruine Kleur en donker langs de Bovenkaak van boven. De Oogen zyn van een donkere Kleur. Van het bovenste des Beks, door het Oog, loopt een zwarte of donkere Streep, die wederzyds eenige Witheid heeft. Aan de zyden van den Kop, onder de Oogen, zyn ook eenige gebroken zwartachtige Streepen, en aan 't begin van de Borst heeft hy een aanmerkelyken zwarten Halsband. De Keel en 't voorste van den Hals zyn witachtig, met licht bruin gemengd. De Kop, Nek, Rug, Wieken en Staart, zyn roodachtig bruin, maar het middelste der Vederen zwart. De Borst onder den Halsband is licht bruin, met donkerer bruin gevlakt: de Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart zyn wit; de Pooten, Vingers en Klaauwen, Vleeschkleur; de agterste Klaauwen vry lang, gelykerwys in de Leeuwriken. De binnenzijden der Wieken en onderzyde van de Staart trekken naar 't-Aschgrauwe.

De *Gevlakte Mol* is een weinig kleiner dan Natuurlyk afgebeeld. Dewyl dit Dier

ZO

(*) Calandra. EDW. Av. II. p. 122. T. 268. GESN. ALDR. WILL. &c. Alauda non cristata major. GESN. Ic. 70. Alauda major sive Calandra. BRISS. Av. III.

p. 352. T. 20. f. 2. Alauda Calandra. LINN. Syst. Nat. XII. Gen. 105. Sp. 9.

§ VERZAMELING VAN UITHEEMSCHE

zo bekend is, behoef ik 'er maar dit weinige van te zeggen; naamelyk, dat zy is van de gewoone zwartachtige Kleur, toevallig gesprenkeld met licht Kleykleurige Vlakken en Merken, gelyk de Afbeelding vertoont. De gestalte van haare Pooten en Tandens zal, denk ik, beter uit de Afbeelding gezien, dan met Woorden uitgedrukt kunnen worden. Het Dier heeft een ry van zeer kleine Tandjes, zo wel boven als beneden, voor in de Mond, tuschen de lange scherpe Tandens, Hondstonden genaamd, die dicht aan 't end van den Snoet zyn. Men vindt somtyds Mollen die geheel wit of Roomkleurig zyn. Deeze Mol was by Londen gevangen en aan Doktor FOTHERGILL gegeven. KLEIN beschryft, in zyn Werk over de Viervoetige Dieren, verscheide Soorten van Mollen (*).

De Calandra is in bezitting van den Heer BROOKS te Holborn, een groot Handelaar in vreemde Vogels en fraay Pluimgedierte, die dezelve thans, in 't jaar 1755, in 't leven heeft. Hy zegt, dat zy van Karolina in Noord-Amerika overgebracht ware. Het is een Wyfjes Vogel, volgens zyne manier van onderscheiding. Hy legtze met de Rug op 't vlakke van de Hand, en dan, met den Mond op den Borst blaazende, zullen de Veertjes, zegt hy, zo 't een Wyfje is, van elkander gaan, latende den geheelen Borst bloot: doch deeze Proef gelukt alleenlyk in de Broedtyd van het klein Gevogelte.

Schoon deeze Vogel uit Noord-Amerika was overgebracht, komt dezelve, in alle opzigten, zo naauwkeurig met de Calandra van G. P. OLIVA overeen (†), en derzelve Afbeelding en beschryving gelyken zo zeer naar de mynen, dat ik verkoopen heb 'er den zelfden naam aan te geeven; oordeelende dat de Amerikaansche Calandra volstrekt in Soort de zelfde zy als die van Europa. Weleer heb ik verscheide Soorten van Vogelen ontdekt aan Europa en Amerika gemeen te zyn, en dagelyks komen my nog meer dergelyken voor. Onze Landsman WILLOUGHBY heeft, in zyne *Ornithologie*, p. 208 van de Engelsche Uitgaave, een Vertaaling aan 't licht gegeven van de beschryvingen der Calandra door OLIVA en BELLONIUS, maar hy schyntze de zelfde te achten met onze *Bunting* (‡); hoewel, zo ik denk, zonder eenige reden: want OLIVA heeft de Afbeelding gegeven van de Calandra en van de *Strillozzo*, welke laatste de Bunting is. De Calandra is wel eens zo groot als dezelve, en ik oordeel het overduidelyk, dat deeze Vogels van verschillende Soort zyn. Doktor RUSSEL heeft my verhaald, dat de Calandra zeer gemeen is in de nabuurschap van Aleppo.

P L A A T LIX.

De Berg-Mosch, Mannetje en Wyfje (§).

Deeze Vogeltjes zyn ook in de Natuurlyke grootte getekend, en verschillen zeer weinig van de gewoone Huis-Moschen, hoewel zy in Bergachtige en eenzaamste plaatsen zig onthouden.

Het bovenste, dat ik onderstel de Man te zyn, heeft den Bek even als die van de gewoone Moschen, maar zwart van Kleur. De Kruin en het agterste van den Kop is gedekt met donker-roode Vederen. De Keel is, van den Bek af, een Duim of

(*) [KLEIN heeft, behalve de Gewoone Zwarte en Witte, niet anders dan een Roode en de Siberische met een groenen weerschyn, allen van SEBA, I. D. Pl. 32, ontleend, en verder de Bonte Mol uit Oostvriesland, Pl. 41. van dien zelfden Auteur, doch welke aanmerkelyk van deeze verschilde.]

(†) *Ucelliera*. p. 30. Rome. 1622.

(‡) [Zie *Nat. Historie*. I. D. V. Stuk, bladz. 520.]

(§) *Passer montanus*. EDW. *Av.* II. p. 124. T. 269. BRISS. *Av.* III. p. 79. ALDR. *Orn.* II. p. 560. T. 560. RAJ. *Av.* 87. ALB. *Av.* III. T. 66. WILL. *Orn.* 185. T. 45. *Fringilla montana*, LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 112. Sp. 37.

of verder nederwaards, zwart, en daar is een zwarte Vlak, ter wederzyde van den Kop, naar agteren of ten deele onder de Oogen, alwaar de zyden van den Kop en Hals, voor 't overige, wit zyn. Ook loopt een witte Ring om het agterste van den Hals. De Borst, Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn insgelyks wit, maar een weinig met een donkere Kleur gewolkt aan het onderste van den Buik. De Rug en Wieken zyn gedekt met roodachtig bruine Vederen, in 't midden zwart. De eerste ry der Dekvederen is donker met witte Tippen: de tweede ry heeft dezelve ook en dit maakt twee witte Streeken dwars over de Wieken. De zyden van het Lyf en de binnenzijden der Wieken zyn licht Aschgrauw, met flauw rood een weinig gewolkt: de Staartpenhën donker, gerand met licht bruin, dat naar 't Aschgrauwe trekt. De Stuit en Dekveders van de Staart zyn van de zelfde Kleur, de Pooten en Voeten Vleeschkleurig.

Het onderste Vogeltje, dat ik het Wyfje onderstel te zyn van deeze Soort, verschilt naauwlyks in eenig opzigt van het andere, dan dat het de zwarte Plekken aan de Keel en de zyden van den Kop, als ook den witten Ring rondom den Hals, niet heeft. Het onderste van deszelfs Bek is aan het Grondstuk geel, en van daar loopt wederzyds een rood Streekje. De Kop en Hals zyn hier licht Aschgrauw, daar zy in 't andere wit waren, en de onderzyde is donkerer wit. De kanten der Staartvederen zyn ook lichter. In alle andere opzigten komen zy, ten naaften by, overeen.

Het bovenste Vogeltje was my, door mynen goeden Vrind, M. THOMAS KNOWLTON, van Landesburg in Yorkshire, gezonden. Het onderste ontving ik van Mr. BARTRAM, die in Pensylvanie, en dus in Noord-Amerika, woonachtig is. Ik denk derhalve dat zy tot die Vogelen behooren, welke zo wel in de oude als in de nieuwe Wereld huisvesten. Het Mannetje is beschreeven door WILLUGHBY, pag. 252, die zegt, dat menze in Stirie en Carinthie vindt, doch niet geweten schynt te hebben, dat het Inboorlingen van Engeland zyn. Dit ontdekt hebbende, en dat zy tevens ook in Amerika woonden; oordeelde ikze een plaats in dit Werk te verdienen. ALBIN heeft een Vogeltje, dat hy de *Berg-Mosch* tytelt, in Afbeelding gebragt; doch dit is de *Riet Mosch*, door WILLOUGHBY, pag. 269, beschreeven, welke ik ook ontdekt heb een Amerikaansche te zyn, als hebbend 'er zo een ontvangen van de Hudsons-Baay.

P L A A T LX.

De langstaartige Mosch en de bruine Vlaschvink.

Deeze Vogeltjes zyn insgelyks in de Natuurlyke grootte voorgesteld. De langstaartige Mosch (*) heeft den Bek van eene helder roode Kleur en korter dan die der gewoone Moschen is. De Kruin van den Kop, de Nek, Rug, Stuit en Wieken, zyn helder bruin, naar Oranje trekkende, maar het middelste der Vederen is zwart. De Borst is van de zelfde Kleur, maar bleeker en zonder zwarte Vlakken, tot aan het midden toe. De zyden van den Kop, de kleine Dekveders der Wieken, de Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit. De kortste Vederen van de Staart zyn donker, met een weinig bruin aan derzelve buitenste en witte Vlakken op de binnenste Baarden. Over deeze Vederen heen vallen vier anderen van zeer groote langte, naar het Lighaam te rekenen van den Vogel; zynde de twee middelste derzelve omtrent een Duim langer dan de zydelingse, en alle dee-

(*) *Passer Cauda longissima*. Edw. Av. II. p. 126. Principalis. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 110. Sp. 22.
T. 170. *Vidua Angolenis*. BRISS. *App.* 80. *Emberiza*

deeze vier lange Veders hebben eene diep zwarte Kleur. De Pooten en Voeten zyn Vleeschkleurig. Na 't ruijen groeijen deeze lange Veders weder schielyk aan; geheel anders dan in de Langstaartige Vink, in myne Vogel-Historie p. 86, beschreeven, die een half-Jaar of langer, na het ruijen, ontbloot is van zyne lange Staartvederen (*).

De *Bruine Vlasch-Vink*, het Vogelkje met de kortere Staart, daarnaast geplaatst, heeft den Bek Aschgrauw, en deszelfs geheele Pluimagine is byna eenkleurig vuilbruin of zwartachtig, hoewel de Borst en Stuit een weinig naar 't Aschgrauwe trekken. Alle de Veders hebben haare Tippen en Randen van een lichter Kleur, 't welk eene Marmering voortbrengt; waar in nogthans het donkere de overhand heeft. De Pooten en Voeten zyn graauwachtig.

Deeze Vogelktes bevonden zig, in 't Jaar 1751, in bezitting van de verplichtende Mejuffrouw CLAYTON, van Flower in Surrey; een Dame van groote Liefhebberij in Vogelen, die my zeer vrendelyk ten haaren Huize, in Londen, alwaar deeze, en veele andere raare uitlandse Vogelktes, levendig in Kouwtjes gehouden werden, noodigde, om daar van Aftekeningen te maaken. De twee beschreevene waren van Lisfabon overgebragt, en, zo men onderstelde, Inboorlingen, of van Angola in Afrika, of van Brazil in Zuid Amerika: want de Schepen, die dezelve te Lisbon brengen, handelen op deeze beide plaatsen, in het beloop van hunnen Reistoet. PETIVER, WILLOUGHBY en andere beschryvers der Natuurlyke Historie, hebben Afbeeldingen gegeven, die veel naar den gemelden Langstaartigen Vogel gelyken, maar hunne beschryvingen verschillen zo zeer van de myne, dat ik geloof dat deeze een nog onbeschreevene Vogel is. Wy mogen, uit de gestalte van den Bek in beiden, wel besluiten, dat zy zodanigen zyn als wy *sterk gebekte Vogelktes* noemen; waar door zy in staat zyn om veelerley Soorten van Zaaften en Graanen klein te breeken.

P L A A T L X I.

De zwart en geele Kriel-Mosch en de Mosch van Brazil.

De twee Vogelktes en het Kapelletje, mede op deeze Plaat vertoond, zyn allen in de Natuurlyke grootte getekend.

De gefrizeerde of *Kriel-Mosch* (†) heeft den Bek wit, den Kop en Hals zwart; de Rug, Wieken, Stuit en Staart, altermaal zwartachtig geel-groen of donker Olyfkleur. De Borst, Buik, Dyën en Dekveders onder de Staart, zyn geel; de Pooten en Voeten donker. De Portugeezen noemen hem *Beco de Prata*. Veele van zyne Veders zyn, [even als in de Hoenders die men Krieltjes noemt,] gekruld of gefrizeerd.

De *Brasiliaansche Mosch* van de onderste Afbeelding heeft een taamelyk sterken Bek van een zeer schoone roode Kleur; de Oogleden zyn ook rood, maar de Oogen zwart. Een groote zwarte Vlak omringt het Grondstuk van den Bek, omvangende de Oogen en zig een end wegs langs den Keel uitstreckende. De Kruin van den Kop is Kleykleurig en het overige der Pluimagine van den geheelen Vogel helder bruin; zynde het midden van ieder Veder bruin of zwartachtig: doch de onderzyde

(*) [Dezelve is, zo wel als deeze, onder den naam van *Weeuwte* bekend, en in het IV. DEEL van dit Werk, op Plaat LXVII, naar 't Leven afgebeeld.]

(†) *Passer crispus, e nigro & luteo varius.* EDW. AV.

II. p. 121. T. 271. *Fringilla crispa.* BRISS. *App.* 86. *Fringilla crispa.* LINN. *Syst. Nat.* XI. Gen. 112. Sp. 39.

en Stuit veel lichter dan de andere deelen; het onderste van den Buik en de Dekveders onder aan de Staart bykans wit. De Pooten en Voeten zyn van maakzel als in ander klein Gevogelte en roodachtig Oranje-kleur.

Het kleine zwart en roode Kapelletje (*) is by Londen gevangen. Hetzelve heeft het Lyf donker; de bovenste Wieken zwart, ieder een lange Streek en twee Vlakken rood hebbende. De onderste Wieken zyn geheel rood, maar hebben de uiterste Randen zwart.

De boven beschreeven Vogels waren in bezitting van Mejuffr. CLAYTON. Zy zyn naar 't Leven getekend en, zo ik geloove, noch nooit afgebeeld of beschreeven geweest. Het zyn Inboorlingen van Angola of Brazil, doch van welk van beiden kan ik niet bepaalen; verbeeldende my ook niet, dat alle van 't Ras van die gefrizeerden Vogel eveneens zyn; also ik toevallige Frizeeringen gezien heb in sommige Soorten van Vogelen, die in 't algemeen een glad Pluimagine hebben.

P L A A T LXII.

De gekraagde Vink en de groene Distelvink.

Deeze beiden zyn, wederom, Levensgrootte getekend. De *Gekraagde Vink* is de bovenste Afbeelding: deeze heeft een taamelyk sterken zwarten Bek: de Kop is ook zwart, behalve een witte Plek rondom de Oogen en het Grondstuk van den Bek. De Keel is wit en van dezelve loopt een witte Streek, die als een Halsband maakt; waar onder hy, aan 't laagste van den Hals, van vooren, een zwarte Baar heeft, die meer dan den halven Hals ontvangt. De Rug en Staart zyn donker Aschkleurig bruin: de Dekveders van de Staart een weinig lichter: de Wiekveders in 't midden zwart, met helder roodachtig bruin gezoomd: de groote Slagpennen zwart. De Borst, Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit, met een flauwe Oranjekleur gefchaduw of gewolkt: de Pooten en Voeten van maakzel als in 't meeste klein Gevogelte en van een donkere Kleur. Van de Portugeezen wordt dit Vogeltje *Colbeirimbo* geheten.

De Groene Distelvink (†), van de onderste Afbeelding, heeft den Bek zeer veel naar dien van onzen Distelvink gelykende, helder roodachtig Vleeschkleur, omringd met Scharlakenroode Vedertjes, welke het voorste van den Kop beslaan, gaande een weinig agter de Oogen heen. Een klein Plekje van de kaale Aschgrauwe Huid loopt van den Bek wederzyds naar de Oogen, die zig donker of zwartachtig vertoon, even als in de meeste kleine Vogeltjes. Ik heb in veelen van myne beschryvingen de Kleur der Oogen niet gemeld, wanneer dezelve zodanig zyn, doch altoos, wanneer zig eenige ongewoone Kleur daar in openbaarde. Het agterste van den Kop en Hals en de Rug zyn geelachtig groen: de Staart en haare Dekveders aan de bovenzide helder rood, maar Aschkleurig van onderen. De Wieken zyn groenachtig met een rooden weerschyn, sterkst op de kleine Dekvederen. De groote Slagpennen zyn donker of zwart. De Borst is Olyfkleurig groen, dat wit wordt aan den Buik als ook aan de Dekveders die de Staart van onderen bekleeden. De geheele onderzyde is met gebroken donkere dwarsstreepjes gesprenkeld; maar de Pooten en Voeten zyn bleek bruin. Hy voert den naam van *Maracaxao* by de Portugeezen.

Dee-

(*) [Men noemt dit gemeenlyk het *St. Jakobs-Kapelletje*. Het is de *Phalena Noctua Jacobaeas* van LINNÆUS, (*Syst. Nat. XII. Gen. 233. Sp. 111.* Zie de beschryving in myne *Natuurlyke Historie*) I. D. XI, Stuk,

bladz. 621.]

(†) *Carduelis viridis*. Edw. Av. II. p. 130. T. 272. *Carduelis viridis*. BRISS. *App. 70.* *Fringilla Meiba*. LINN. *Syst. Nat. XII. Gen. 112. Sp. 8.*

Deeze Vogeltjes waren ook in bezitting van Mejuffr. CLAYTON. Het eerste derzélven, geloof ik, zal nooit te vooren zyn afgebeeld of beschreeven. Van den Distelvink heb ik de Afbeelding in myne Vogel-Historie, bladz. 128, gegeven (*); maar, alzo die gemaakt was naar een dooden, en deeze naar een springleevenden Vogel; denk ik, dat de Afbeelding hier zal verbeterd zyn. Het kleine bruine Uiltje, met donkere Streepen of Vlakkén, was in de Velden by Londen gevangen en is hier alleen tot vulling van de Plaat bygevoegd.

P L A A T LXIII.

De Geschilderde Vink, Mannetje en Wyfje (†).

Om de vermenigvuldiging van Naamen te vermyden heb ik CATESBY'S benaaming van deezen Vogel behouden, niettegenstaande hy, onder de Liefhebbers in Londen, algemeener bekend is by den Naam van *Nonpareil* en *Mariposa*. Zy zyn op de Plaat onmiddelyk naar 't Leven, in de Natuurlyke grootte, ge-estf.

De bovenste Afbeelding, die het Mannetje verthoont, heeft den Bek kort, dik aan den Grondsteun, in een Punt uitlopende en donker. De Oogen zyn Hazelnooten-Kleur; de Kop en Nek zeer schoon Hemelsblauw; de Keel en Borst rood. Dit Rood wordt trapswyze Oranjekleur aan den Buik en nog geeler aan de Dekveders onder de Staart. De Rug is licht geelachtig groen, De Stuit of Dekveders van de Staart zyn rood; de Wieken en Staart zelf, van boven blaauwachtig groen van onderen Aschkleurig, uitgenomen eenige weinigen van de grootste slagpenen die donker zyn; de Pooten en Voeten Vleeschkleurig.

De onderste Afbeelding, welke ik onderstel het Wyfje van den boven beschreevenen te zyn; is geheel Pappegaay-groen; maar de bovenzijde, de Wieken en Staart, zyn blaauwachtiger groen, de onderzijde is lichter en meer naar 't geele trekkende. In alle andere opzigten komt zy met de bovenste Afbeelding overeen,

Deeze beide beschryvingen zyn opgemaakt naar Vogeltjes, die levendig in Kooitjes gehouden werden, en dus niet volkomen de Schoonheid hadden, welken zy hebben in de Boschen; daar zy natuurlyk wonen. Ik heb reeds het Mannetje beschreeven, naar één dat in Karolina was geschooten en droog herwaards gebragt. Die beschryving verschilt hier een weinig van (zie myne Vogel-Historie, Pl. 130.) Een groote menigte van deeze Vogeltjes worden uit Noord-Amerika te Londen gebragt, en aan de Liefhebbers present gedaan of verkogt. Indien men 'er wel op past, leeven zy eenige Jaaren alhier. Ik heb 'er een, twee of drie Jaaren, in 't Leven gehouden. Het Mannetje heeft een zagte Zangtoon met eenige verandering. De beide Sexen hebben eenige Jaaren werk, eer zy de volmaaktheid van Kleur bereiken: zynde een of twee Jaaren zo gemeen van Kleur als een Wyfjes-Mosch, en niet van elkander te onderscheiden (‡).

P L A A T LXIV.

De Amerikaansche Distelvink, Man en Wyf (§).

Deeze Vogeltjes zyn beiden in de Natuurlyke grootte getekend, en onmiddelyk naar

(*) Zie dit Vogelen-Werk, V. DEEL Plaat XXIII.
 (†) *Fringilla tricolor* Mas & Fœmina. EDW. Av. II. p. 132. T. 173. f. 1. 2. *Chloris Ludoviciana* vulgo *Papa dicta*. BRISS. Av. III. p. 200. T. 8. f. 3. & App. 74.
 (‡) *Carduelis Americana*, mas & fœmina. EDW. Av. II. T. 274. CATESB. *Carol.* I. T. 43. BRISS. Av. III. p. 64. *Fringilla tristis*. LINN. *Syft. Nat.* XII. Gen. 112. Sp. 12.
 (§) [De Heer LINNÆUS heeft dit zogenaamde Man-

netje en Wyfje elk tot een byzonder Geslagt betrokken, noemende het eerste *Emberiza Ciris*, *Syft. Nat.* XII. Gen. 110. Sp. 24: het andere *Tanagra cyanea*, Gen. 111. Sp. 6. De Gestalte schynt, inderdaad, aanmerkelyk te verschillen. Vergelyk de Driekleurige Distelvink Pl. 88 en de blaauwe Vlaschvink Pl. 90 van 't Tweede Deel deezer Vogelbeschryving: als ook de Driekleurige Vink; Pl. 25 in 't Vyfde Deel.]

naar 't Leven op de Plaat ge-est. De bovenste, die het Mannetje is, heeft den Bek veel naar dien van onze Distelvinken, zo wel in figuur, als dat dezelve van lichte Vleeschkleur is, gelykende. De Oogen zyn van eene donker Hazelnooten-Kleur. Het voorste van den Kop is met zwarte Vederen gedekt; het overige, zo wel als de Hals, Borst en Rug, met helder geele Vederen. De Dyën, het onderste van den Buik en de Dekvederen, zo wel boven als beneden de Staart, zyn geelachtig wit; de kleinste Dekveders der Wieken aan de buitenzyde geel, aan de binnenzyde witachtig. De overige Pluimen van de Wiek zyn zwart, maar de eerste en tweede ry der Dekvederen heeft witte Tippen, die met bruin een weinig geschadwd zyn. Een gedeelte der Slagpennen, naaft aan de Rug, heeft lichte Tippen en Randen. De Staart heeft twaalf Veders, van byna gelyke langte, die zwart van Kleur zyn, maar de binnenste Baarden der buitenste Vederen zyn naar de Tippen wit. De binnenzyden der Slagpennen en de onderzyde van de Staart zyn donker Aschgrauw; de Pooten en Voeten Vleeschkleurig. In de Jongheid is het Mannetje van het Wyfje niet, dan aan de zwarte Piek op den Kop, te onderscheiden.

Het Wyfje, zynde de onderste Afbeelding, heeft den Bek en Pooten van even de zelfde Kleur als het Mannetje; maar de zwarte Plek op den Kop ontbreekt. De Kruin van den Kop, de Nek en Rug, zyn Olyfgroen; de Keel, Borst en Stuit, zyn bleek geel; de Buik en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit. De Wieken en Staart komen met die van het Mannetje overeen, maar het zwart is donkerer en het heldere bruinachtig. Zo wel de Slagpennen, als de Dekveders, aan de binnenzyde der Wieken, zyn Aschgrauw.

Deeze Vogeltjes waren van Nieuw Jork uit Noord Amerika overgebracht. Ik hield het Wyfje in een Kouwtje van het Mannetje afgezonderd, en dit leid, in de Maand Augustus 1755, een Paarkleurig Eytje zonder eenige Vlakken, 't welk door my op den Voorgrond is afgebeeld. Het Wyfje heeft tweemaal in een Jaar geruid, terwyl ik het hield; naamelyk in Maart en September. In de Winter-Maanden was haar Lyf geheel bruin, maar de Kop, Wieken en Staart, van dezelfde Kleur als in de Zomer. Het Mannetje, kort na dat ik hem gekreegen had, stervende, zo kan ik niet berigten, of die op de zelfde manier ruide of niet; schoon ik denk dat het hun beiden gemeen zy. De alwyze Schepper heeft waarfchynlyk beoogd, deeze Vogeltjes geduurig byna in 't zelfde Gewaad te steeken, als de Kleur is van de Heesters en Boomen, waar zy zig op onthouden, om hun te beter te verbergen en te beschutten voor de Roofvogels en ander Gedierte dat op Vogelen aaft.

Van het Mannetje was reeds door CATESBY, op de Drie-en-veertigste Plaat van zyn Eerste Deel, de Afbeelding gegeven (*), maar, alzo ik in staat was om het Wyfje en haar Ey'er by te voegen, en ook eenige verbetering in de Afbeelding van het Mannetje meen gemaakt te hebben, verftoutte ik my, deeze Plaat onder 't Oog der Liefhebbers te brengen.

P L A A T LXV.

De kleine bruine Butoor (†).

De grootste Vogel, op deeze Plaat afgebeeld, zal ik hier beschryven. Dezel

(*) Zie het II. DEEL van dit Vogelen-Werk, Plaat 86.

T. 275. *Ardeola naevia*. BRISS. *Av.* V. p. 500. T. 40. f. 2. *Ardea minuta*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 84. Sp. 26.

(†) *Ardea Stellaris parva fusca*. EDW. *Av.* II. p. 135.

zelve is kleiner vertoond dan Levens grootte; als hebbende ongeveer de grootte van een Kievit of Plevier. De Wiek, geflooten zynde, heeft zes Duimen, de Poot byna twee Duimen langte, en de Vingers waren lang, hebbende de middelste omtrent de langte van de Poot. De Sneb is, van de hoeken des Beks tot aan de Punt, twee en een half Duim.

De Sneb is, gelyk in anderen van het Reiger-Geflagt, regt en loopt uit in een scherpe Punt; bruinachtig van boven en lichter van onderen: doch zal waarfchynlyk, toen de Vogel leefde, groenachtig zyn geweest. Tufchen de Sneb en de Oogen is de Huid kaal, gelyk in de gewoone Butoor. De Kruin van den Kop is zwart, en hy heeft ook een zwarte Streep ter wederzyde, die van de hoeken des Beks afkomt. De Hals is gedekt met lange, losfe, roodachtig bruine Vederen, van vooren lichter, van agteren donkerer; zynde de zyd-Vederen, langs het midden heen, met zwart getekend. He Rug is gedekt met roodachtig bruine Vederen, waar van de middelste deelen zwart zyn; de Buik en Dyën met licht bruine Vederen van een los geweeffel, hebbende lange zwarte Vlakken langs het midden heen. De Wieken zyn roodachtig bruin, lichter dan de Rug: derzelver kleinste Dekveders zyn gevlaakt even als op de Rug, maar de naafte Dekveders boven de Slagpennen, en de Slagpennen naaft aan de Rug, zyn bruin, met weinig of geen zwart. De grootfte Slagpennen en de Staartveders zyn zwart. Het Dons, dat de onderenden van de grootfte Slagpennen bedekt, is ook zwart. De Dekveders aan de binnenzide der Wieken, de Buik en de Dekveders onder aan de Staart, zyn wit. De Slagpennen aan de binnenzide en de Staartveders van onderen zyn Aschkleurig. De Pooten en Voeten zyn van eene groenachtige Kleur. De buitenfte Vinger is aan den middelsten door een Vliesje verknogt. De middelste Klaauw van ieder Voet is aan de eene zyde Kamswyze getand.

Deeze Vogel was van Aleppo gebragt door Doctör RUSSEL, die my Vryheid verleende om 'er een Afbeelding van te maaken. Door Doctör SHAW is, in deszelfs Reize naar Barbarie en de Levant, pag. 255, een kleine Butoor beschreeven, die in Barbarie *Boo-onk*, dat is Langhals, geheten wordt. Hy zegt, „ dat dezelve „ wat kleiner dan een Kievit zy, den Hals, Borft en Buik, licht geel hebbende, „ maar de Rug en het bovenfte der Wieken gitzwart. De Staart is kort; de Vederen van den Hals zyn lang en gestreept met wit of licht geel. De Sneb is drie „ Duimen lang, groen, en van maakzel als die van een Oijevaar. De Pooten, „ die hy kort en dun heeft, zyn groen. In 't loopen en Aas opzoeken, strekt hy „ zyn Hals zeven of agt Duimen uit”. Zie de kleine Afbeelding op de Plaat, welke van Doctör SHAW'S Tekening ontleend is en naar zyne befchryving gekleurd. Hy zegt niets van het Zwart op den Kop, maar zyne Afbeelding drukt hetzelfde kragtig uit. De Schildknaap TAYLOR WHITE toonde my de Tekening van den Vogel, zeer naby overeenkomende met dien, welken Doctör SHAW afgebeeld en beschreeven heeft, hebbende ook de Kruin van den Kop zwart: welke Vogel hy, zo ik meen, gezegd heeft, dat in 't Land van Wales was gefchooten. Waarfchynlyk zullen Doctör SHAW'S en Doctör RUSSEL Vogels, alleen in Sexe of Ouderdom verschillen. De Soort was ons onbekend, tot dat zy door den laatft genoemden, in 't Jaar 1755, werdt aan 't licht gebragt.

P L A A T LXVI.

De Canuts-Vogel (*).

Deeze is hier in de Natuurlyke grootte voorgesteld. Hy heeft de Sneb van agteren taamelyk dik en naar de Punt verdunnende, die niet scherp maar rondachtig is en donker Aschgrauw, zynde de Oogen Hazelnooten-Kleur. Van den Bek tot aan het Oog loopt een donkere Streep, en daarboven een witte. De Kruin van den Kop, de Nek of 't agterste van den Hals, de Rug en Wieken, zyn Aschgrauw, de Veders een weinig helderer aan den rand dan in 't midden. De Dekveders der Wieken, naaft boven de Slagpennen, zyn wit aan de tippen en een weinig opwaards langs den rand, maakende een witte Streep dwars over de Wiek. De Slagpennen naaft aan de Rug hebben lichte randen. De grootste of buitenste Slagpennen zyn donkerer dan de overigen en hebben witte Schaften. Het laagste van de Rug en de bovenste Dekveders van de Staart zyn donker Aschgrauw en wit gemengeld, maakende Vlakken als Halvemaantjes. De Staart is Aschgrauw, De onderzyde, van den Keel tot aan de Staart, is wit, met donkere Vlakjes aan den Keel en Borst. De Zyden onder de Wieken, de Buik, Dyën en Dekveders onder de Staart, zyn met donkere dwarsstreepjes getekend. De Rand van de Wiek is wit. De Pooten zyn, tot een weinig boven de Kniejen, vederloos. De Schenkels, Voeten en Klaauwen, zyn donker blaauwachtig Aschgrauw: de Vingers t'eenaamal van elkander afgescheiden.

Ik vond deezen Vogel op de Markten te Londen, in een Winter dat het zeer sterk vroom; ik geloove in 't Jaar 1739 of 1740. WILLOUGHBY verhaalt, hoe men zegt, dat zy in 't Graafschap Lincoln aankomen in 't voorste van den Winter, blyvende aldaar twee of drie Maanden omtrent de Zee-stranden, en dan verdwynende. Zy vliegen by Schoolen. Men heeftze ook aan de Kust van Lancastershire, by Liverpool, in het Winter-Saizoen gezien. Zie WILL. *Ornithol.* p. 302 T. 56.

Myn oogmerk was niet, om eenigen Engelschen Vogel, die reeds afgebeeld en beschreeven was, in Afbeelding te brengen of te beschryven: maar, alzo deeze Vogel zeldzaam is in de Zuidelyke deelen van Engeland, en de Afbeelding van WILLOUGHBY niet te bestig, hebbende ALBIN hem geheel overgeslagen; zo dagt ik dat een volmaakter Afbeelding, in Natuurlyke grootte, de Liefhebbers niet onaangenaam zou zyn. Myne beschryving, naar een versch gedooden Vogel, verschilt een weinig van die van WILLOUGHBY; 't welk altoos 't geval zal zyn, als twee Perfoonen de beschryving naar verschillende, of zelfs naar 't zelfde Dier opmaaken.

P L A A T LXVII.

De Gevlakte Strandlooper (†) en het *Denne Boomkruipertje*.

Deeze Vogels zyn beiden ook geschetst in de Natuurlyke grootte. Men heeft ze op de Plaat, onmiddelyk naar de opgezette Voorwerpen, getekend en getest.

De

(*) *Canutus*. Edw. *Av.* II. p. 137. T. 276. BRISS. *Av.* V. p. 258. RAJ. *Av.* 108. Knot Agri Lincolnien-
sis. WILL. *Orn.* 224. T. 66. *Tringa Canutus*. LINN.
Syst. Nat. XII. Gen. 87. Sp. 15. *Syst. Nat.* X. Gen 78.

Sp. 10. Zaagpen. *Nat. Hist.* I. D. V. Stuk, bl. 250.

(†) *Tringa maculata*. Edw. *Av.* II. p. 139. T. 277.
Turdus Aquaticus. BRISS. *Av.* V. p. 255. *Tringa maculata*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 87. Sp. 7.

De grootste is de Strandlooper. Deez' heeft de Sneb regt donker naar de Punt en naar den Kop toe Vleeschkleurig. De Bovenkaak is wederzyds geseleufd: de Neusgaten zyn lang. Hy heeft een witte Streep boven ieder Oog. De Kop, het agterste van den Hals, de Rug, Stuit en Dekveders der Wieken, zyn bruinachtig, een weinig naar Olyfkleur trekkende, met een flauwen glans op de Wieken. De middelste Veders van de Staart en de kleinste Slagpennen naaft aan de Rug, zyn van de zelfde bruinachtige Kleur. De Kop is met kleine langwerpige donkere Vlakken, langs de Schaften van zyne Vederen, gevakt. Aan den Hals vergrooten die Vlakken naar de Rug toe, waar zy grootst zyn; maar de Stuit is gantsch ongevlakt. De Veders op de Schouders en de Wieken zyn getekend met donkere dwarse Vlakken, wier figuur men best begrypen zal uit de Afbeelding. De grootste Slagpennen zyn donker, hebbende sommige van de kortsten witte Tippen. De ry der Dekvederen naaft hier boven is ook donker met witte Tippen; waar uit twee schuinse witte Streepen, dwars over de Wiek, ontstaan. De rand en binnenste Dekveders der Wieken zyn insgelyks wit; uitgenomen een regelmatige donkere Streep, die dwars over dezelve loopt. De binnenzyden van de Slagpennen zyn Aschgrauw met witachtige Onderstukken; behalve dat drie of vier van de buitenste Slagpennen geen wit hebben. De middelste Veders van de Staart hebben een donkere Baar overdwars by haare Tippen; de buitenste Veders worden allengs korter, en zyn wit met donkere dwars-Streepen. Van den Keel tot aan de Staart toe is de Vogel witachtig, gesprenkeld met donkere Vlakjes, die aan de Borst grooter zyn, en van eene byzondere figuur, gelyk de Afbeelding uitdrukt. Aan den Buik, Dyën en Dekveders onder de Staart, zyn deeze donkere Vlakken niet zo regelmatig als aan den Borst. De Pooten zyn, tot een weinig boven de Kniejen, Vederloos: de Vingers plat naar agteren, alwaar de buitenste en middelste Vinger van ieder Voet met een Vliesje gewebd zyn. De Pooten en Voeten zyn donkerachtig Vleeschkleur, de Klaauwen zwart.

De kleinste Vogel op de Plaat is een Denne Boomkruiper (*). Deeze heeft den Bek zwart, een weinig dik van Grondstuk doch in een scherpe Punt uitlopende. Van den Bek tot aan het Oog loopt wederzyds een zwarte Streep. De Kruin en Zyden van den Kop, de Borst, Buik en Dyën, zyn van een helder geele Kleur; de Kruin een weinig hooger geel. Over de Nek en Rug, tot aan de Staart toe, is het Vogeltje schoon geelachtig groen, naar Olyfkleur trekkende, en helderst aan de Stuit. De Wieken en Staart zyn blaauwachtig graauw: De Dekveders van de Wieken hebben witte tippen, maakende dus twee witte Streepen dwars over ieder Wiek. De binnenste Dekveders van de Wieken zyn wit, de binnenzyden der Slagpennen graauw en derzelve inwaards Baarden hebben witachtige randen. De buitenste Veders van de Staart hebben witte Baarden inwaards, en de Dekveders onder de Staart zyn ook wit. De Pooten en Voeten zyn van eene geelachtig bruine Kleur en van maakzel als in de meeste andere kleinste Vogeltjes.

Deeze Vogels waren, met en benevens veele anderen, by Philadelphia in Pensylvanie geschooten door mynen Vriend, den Heer WILLIAM BARTRAM, die dezelve ten mynen dienste naar Londen zondt, op dat ik 'er de Afbeelding en Natuurlyke Histoire van zoude uitgeeven. Den kleinen Vogel acht ik de Pynboomkruiper te zyn van CATESBY (†), hoewel de myne helderer van Kleur is. De zyne mag wel een Mannetje zyn van het eerste Jaar. 't Voornaamste verschil tuschen dezelve is, dat

(*) *Certhia Pinus*. EDW. *Av.* II. p. 140. T. 277. *Parus Americanus lutescens*. CATESBY. *Car.* I. p. 46. T. 46. BRISS. *Av.* III. p. 576. *Certhia Pinus*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 65. Sp. 16.

(†) CATESBY. *Carol.* I. T. 61. [Hy noemtze *Parus Americanus lutescens*: die ik genoemd heb, de Geelachtige Dennen-Mees: want volgens zyn Verhaal klau-

teren zy, op de manier van de Boomkruipertjes, langs de Pyn- en Denneboomen. Zie 't DERDE DEEL van dit Werk, Plaat 22. Men maakt hier, in 't Hoogduitsch, verkeerdelyk een *Tannen-Baumbacker* van. De Boomhakkers zyn Spechten; een veel grooter en geheel ander slag van Vogelen. By nader onderzoek acht EDWARDS de zyne in Soort van CATESBY verschillen.]

dat de Wieken en Staart in de zyne bruin waren, en graauw zyn in de myne, naar 't blaauwe trekkende. Hy zegt, dat de Wyfjes allen bruin zyn, en dat menze op Bladerlooze Boomen, in de Winter, hun Voedzel ziet zoeken. De Heer BARTRAM zegt, dat zy in Pensylvanie van 't Zuiden komen in April, en aazen op de Insekten, welke zy vinden op de Bladen en Knoppen der Boomen, gaande daar mede het grootste deel van den Zomer voort, en hy geloof dat zy aldaar broeden, hoewel hy nooit eenigen van derzelve Nesten vondt. Volgens CATESBY kunnen zy den Winter doorstaan in Karolina, 't welk veel Zuidelyker gelegen is dan Pensylvanie.

De grootste Vogel of Strandlooper komt ook, zegt de Heer BARTRAM, van 't Zuiden, in die zelfde Maand, in Pensylvanie. Hy opende het Wyfje, en vondt 'er taamelyk groote Eijeren in, maar by toeval verloor hy hetzelfde, zo dat de Vogel, aan my gezonden, een Mannetje is. Zy blyven, zegt hy, het grootste deel van den Zomer in dat Land. Ik geloof dat deeze Vogels zo wel in Europa zyn als in Amerika; want in 't Jaar 1743 werdt my 'er een gezonden door wylen mynen Vriend, den Heer Baronet ROBERT ABDY, welken hy naby zyne Lustplaats ALBINS, in Esfex, hadt geschooten. Deezen bevond ik een Wyfje te zyn, en het verschilde in geen en deele van den Amerikaanschen Strandlooper, dan daar in, dat het geene Vlakken van onderen hadt, uitgenomen aan den Keel, alwaar eenige kleine langwerpige Vlakjes van dien aart waren, langs de Schaften der Vederen. Uit myne aanmerkingen by de Tekening van het Wyfje blykt, dat het my in de Mey-Maand gezonden was, en ik geloof dat het een Trekvogel zy, die zeer zelden voorkomt in Engeland.

P L A A T LXVIII.

De kleinste Water-Hen () en het Geele Winterkoningje.*

Deeze Vogels zyn ook op de Plaat onmiddelyk naar 't Voorwerp ge-etst, en beiden in de Natuurlyke grootte afgebeeld. De onderste is het Waterhennetje, 't welke den Bek of Sneb zwart heeft, uitgenomen het Grondstuk van de Onderkaak, 't welk roodachtig is, zynde de Kop 't eenemaal zwart. Het agterste van den Hals, de Rug, Wieken en Staart, zyn bruin, aan den Hals wat uit den rooden gemarmerd: op de Rug en Stuit met witachtige dwars-Streepen, doch de Wieken en Staartveders gesprenkeld met ronde witte Vlakken. De binnenste Dekveders der Wieken zyn Aschgrauw; overdwers met wit getekend. De rand van de Wiek is ook wit. De binnenzyden der Slagpennen en de onderzyde van de Staart zyn Aschgrauw. Het voorste van den Hals en Borst is blaauwachtig Aschgrauw of Leykleurig. De Buik en Dyën zyn gedekt met donker bruine of zwartachtige Vederen, overdwers gemengeld met eene witachtige Aschkleur. De Dekveders onder aan de Staart zyn wit: de Vingers lang gelyk in alle Waterhoentjes, en hebben smalle Vliesjes op zyde, gelyk de grootste Soort derzelve. De Pooten en Voeten zyn bruin.

De bovenste Afbeelding vertoont het Geele Winterkoningje (†). De Bek, Pooten en Voeten van hetzelfde zyn zwart. De Kruin van den Kop, de Nek, Rug, Stuit,

(*) Gallinula Chloropus minima. EDW. Av. II. p. 142. T. 278. [An pertinet ad Tringam pusillam, LINN. Syll. Nat. XII. Gen. 87. Sp. 20, quæ Colore parum differt, magnitudine fere convenit & habitat in Indiâ Occidentali? Vid. BRISS. Av. V. p. 222. T. 25. f. 2.]

(†) Regulus luteus. EDW. Av. II. p. 143. T. 278.

Oenanthe fuscolutea minor. SLOAN. Fam. II. p. 310. RAJ, Av. 186. CATESB. Car. I. p. 63. T. 63. Motacilla acredula. FAUN. SUEC. I. N. 237. Varietas Motacillæ Trochili. LINN. Syll. Nat. XII. Gen. 114. Sp. 49. Zie Nat. Hist. I. D. V. STUK, blad, 589, 590.

Stuit, Wieken en Staart, zyn van eene groenachtig bruine of donkere Olyfkleur, maar de tippen der Dekvederen zyn ligter, en maaken twee schuinse Merken dwars over ieder Wiek. De binnenzyden der Slagpennen zyn Aschgrauw; de binnenste Dekveders der Wieken helder geel, gelyk de geheele onderzyde van het Vogeltje van den Bek tot aan de Staart. Het heeft een donker Streepje dat over 't Oog loopt, zynde daar boven en beneden geel. Een ander dergelyk Streepje strekt zig van den Hoek des Beks langs de zyde van den Kop uit.

Deeze beide Vogels waren van het Eiland Jamaika overgebracht door Doktor BROWNE. Het Waterhoentje wordt, door de Ingezetenen des Eilands, uit aanmerking van zyn Geluid, *Bidy-Bidy* geheten. Ik geloof dat het tot nu toe onbekend zy geweest: want in SLOANES Historie van Jamaika komt niets dergelyks voor (*). Het geele Winterkoningje is, verbeeld ik my, door verscheiderley Authouren onder verschillende Naamen afgebeeld en beschreeven. Zie de *Regulus non cristatus* van WILLOUGHBY, p. 228 en de Geele Mees van CATESBY, VOL. I. p. 63 (†). Hy zegt dat zy in Karolina broeden, en van daar vertrekken tegen 't aankomen van den Winter. Ik heb een gekleurde Afbeelding daar van uit Holland of Duitschland, die de Fluiters genoemd wordt. Ik heb ook, zo ik meen, het zelfde Vogeltje van Bengale uit Oostindie ontvangen: zo dat deeze Soort my toeschynt over 't grootste gedeelte van den bekenden Aardbodem verspreid te zyn, zynde overal een Trekvogel. Ik geloof, dat het zy, de *Oenanthe fusco-lutea minor* van SLOANE. Alzo de Heer WILLOUGHBY 'er geenens Engelschen naam aan gegeven hadt, verkoos ik het den gedagten naam te geeven; daar CATESBY het onder de Meezen plaatst: 't welk ik niet eigen vind: want het heeft den Bek lang en dun, terwyl dezelve korter en zo spits niet is in de Meezen.

P L A A T LXIX.

De Amerikaansche Water-Rall (‡).

Deeze Vogel is hier ook in de Natuurlyke grootte afgebeeld, zynde onmiddelyk naar 't Voorwerp op 't Koper gebragt. Hy heeft de Sneb een weinig nederwaards geboogen, met Sleuven aan de zyden van de Bovenkaak, in welken de Neusgaten geplaatst zyn. De Sneb is van een donkere Kleur, maar roodachtig aan 't Grondstuk van de Onderkaak; maakende dit Grondstuk, voor aan den Kop, eenige kaalheid, gelyk in de Koet en Waterhoen. De Kruin van den Kop is zwart of donker; de zyden Aschgrauw, maar boven ieder Oog, en aan den Keel, is een witte Streek. De Nek en Rug hebben in 't midden zwarte en aan de kanten bruine Vederen. De Keel en Borst zyn bruinachtig Oranje-Kleur; de Dekveders der Wieken roodachtig bruin: de Slagpennen naaft aan de Rug en de Staartveders donker, met bruine tippen, gelykerwys de Vederen van de Rug, zynde de grootste Slagpennen geheel donker of zwart. De Wieken hebben witte randen, maar de onderste Dekveders zyn donker met Sneeuw-witte tippen, zo dat zy zig uitwaards wit vertoonen. De binnenzyden der Slagpennen zyn Aschgrauw; de Vederen aan de zyden onder de Wieken, aan het onderste des Lighaams en de Dyën, donker met witte dwars-Streepen; de Dekveders, onder aan de Staart, wit, zwart en Oranje-kleur.

(*) [Men kan daar omtrent nazien, wat D. BROWNE van het Kleine Waterhoentje zegt, in zyne *Nat. Hist. van Jamaika*, p. 479.]

(†) [Zie het III. DEEL van dit Werk, bladz. 21. Pl.

XXVI.]

(‡) [Zie de beschryving van den Europeischen Water-Rall, daar deeze mooglyk een Verscheidenheid van zal zyn, *Nat. Hist.* I. D. Stuk, bladz. 281.]

kleur. De Pooten zyn Vederloos tot boven de Kniejen. De middelste Vinger komt den Schenkel in langte gelyk, die, zo wel als de Voet, een donkere Vleeschkleur heeft.

Deeze Vogel was uit Pensylvanie gezonden door den Heer BARTRAM. Hy is naauwkeurig van de zelfde grootte en figuur als onze Water-Rall, en verschilt daar van naauwlyks in eenig opzigt, dan dat hy den Keel en Borst roodachtig heeft, terwyl de onze op die plaatsen blaauwachtig Aschgrauw of Ley-kleurig is. Hy was nog niet afgebeeld of beschreeven; hoewel ik naauwlyks kan denken, dat hy in Soort verschille van den Engelschen Water-Rall, niettegenstaande het onderscheid van Kleur.

P L A A T LXX.

De Langstaartige Eend van Terreneuf () en de Plevier met gespoorde Wieken.*

De eerstgemelde heeft byna de grootte van onze Talingen. Zy is hier verkleind, om haar in 't bestek van de Plaat te kunnen brengen. Haare voornaamste Afmettingen zyn als volgt. Van de Punt der Snebbe tot aan de hoeken van den Bek, een weinig meer dan anderhalf Duim; zynde de geslooten Wieken agt Duimen; de Pooten beneden de Kniejen niet volkomen anderhalf Duim; de middelste Vinger een weinig meer dan twee Duimen, de Staartveders in 't midden byna agt Duimen lang.

De Sneb is zwart, doch heeft een roode Streek, dwars over de Onderkaak, tuschen de Neusgaten en de tip. Zy is diep getand aan de kanten en van gestalte als in de meeste andere Eendvogels. Het voorste deel en de zyden van den Kop, benevens de zyden van den Hals, zyn licht bruin, naar Vleeschkleur trekkende. Het agterste van den Kop en Hals, de Keel en het bovenste van de Borst, zyn wit. Hy heeft een groote zwarte Vlak aan ieder zyde van den Kop of het begin van den Hals. De Rug en Dekveders der Wieken zyn glanzig zwart: de grootste Slagpennen en de vier middelste of langste Staartveders zwart of donker: de andere Slagpennen, naast aan de Rug, donker roodachtig bruin. De binnenzijden der Wieken zyn geheel van eene donker bruine Kleur, zo wel als de Borst, en deeze Kleur voegt zig door een Ring of Kraag samen met het Zwart van de Rug. De zyden onder de Wieken, de Dyën, Buik en Dekveders beneden de Staart, zyn wit, zo wel als de buitenste Veders van de Staart aan ieder zyde, met derzelver bovenste Dekveders. Van de Schouders komen breede Streeken van lange smalle witte Veders af, die zig tuschen de Rug en Wieken, aan ieder zyde, bykans tot aan het begin van de Staart uitstrekken. De Pooten en Vingers zyn donker rood; de Vliezen der Voeten zwart. Zy heeft een klein Webbetje aan de binnenzijde van ieder inwardsen Vinger, als ook aan de onderzijde van den kleinen agter-Vinger van ieder Poot.

Deeze Eendvogel was op de Vischbanken van Newfoundland of Terreneuf, in Noord-Amerika, gevangen, en bevindt zig thans, in den Jaare 1754, opgezet in de Verzameling van den Heer FARZER, van New-Inn, te Londen, die my verplicht heeft met dezelve aan my te leenen. De Afbeelding is op de Plaat onmiddelyk naar 't Voorwerp ge-etst. Ik twyfel of het niet de zelfde Vogel zy als de langstaartige Eendvogel van de Hudsons-Baay, in myne Vogel-Historie, Plaat 156, uitgegeven (†). By vergelyking stel ik het mooglyk, dat zy Mannetje en Wyfje zyn,

(*) *Anas Cauda longissima* ex Newfoundland. EDW. Av. II. p. 146. Tab. 280. BRISS. Av. VI. p. 382. *Anas*

Glacialis, LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 67. Sp. 30.
(†) [Zie in 't V. DEEL van dit Werk, Pl. LI.]

zyn, alzo haare Afmettingen, en de Figuren van haare Snebben en Voeten, zeer naa overeenkomen: maar ik laat dit denkbeeld ter nadere onderzoeking van de Natuur-liefhebbers over. De myne, geloof ik, zal de eerste Afbeelding en beschrijving van deeze Eend zyn.

De *Plevier met gespoorde Wieken* (*) is van de Natuurlyke grootte byna tot den zelfden trap verkleind als de Eendvogel. Hy heeft de grootte van onze Kievit; maar de Pooten zyn langer, van de Knie tot aan het onderste van den Hiel drie Duimen, en de Wiek, geslooten zynde, zeven Duim haalende.

De Bek is zwart: de Kruin van den Kop gedekt met glanzig zwarte Vederen, die taamelyk lang zyn, en welken hy, zo ik geloof, als een Kuif kan opzetten. De Keel is ook zwart, maar de zyden van den Kop en de Hals in 't ronde wit. De Rug en alle de Dekveders der Wieken hebben, aan haare bovenzyde, een Muisvaale Kleur, die donkerer is op de Rug en lichter op de Wieken, en allerlichtst aan de randen der Vederen by de kanten der Wieken daar die op de Borst leggen, en boven de groote Slagpennen, welke zwart zyn. De kleinste Slagpennen, naaft aan de Rug, zyn daar mede eenkleurig. De Dekveders aan de binnenzzyde der Wieken en de Zyden onder de Wieken, zyn wit. Ieder Wiek heeft, een weinig beneden het Knop-Gewricht, een scherpe Hoornige Spoor. Het Lyf is, tot aan de Pooten, zwart, doch laager, zo wel als de Dyën, en de Dekveders van de Staart, boven en beneden, wit. De Staartveders hebben haare bovenste helften, naaft aan den Wortel, wit, maar het overige zwart, uitgenomen dat de buitenste Veders, aan ieder zyde, wit getipt zyn. De Pooten zyn, tot boven de Kniejen, Vederloos, en, zo wel als de Voeten en Klaauwen, geheel zwart, zynde de middelste Vinger door een Vliesje aan den buitensten gevoegd. Hy heeft geen agter-Vinger.

Doktor RUSSEL, een Heer die veele Jaaren zyn verblyf gehad heeft te Aleppo, thans in Londen woonachtig, bragt deezen Vogel van daar mede in 't Jaar 1754, en hadt de goedheid van my hem te laten aftekenen. Ik acht het de zelfde Soort te zyn, als de gene, die ik in myne Vogel-Historie, onder den naam van Zwartborstige Indiaansche Plevier, Plaat XLVII, aan 't licht gegeven heb (†). Ik had toen de Sporen van de Wieken niet ontdekt, schoon ik niet twyfel of hy zal dezelve gehad hebben: want ik zou ze ook in deeze niet hebben gevonden, indien 'er my geen Bericht van gegeven was, eer ik de Aftekening maakte. Myn vorige Afbeelding verschilt een weinig van deeze, daarin, dat het zwarte Merk aan den Keel was samengevoegd met het Zwarte aan de Borst, en in 't hebben van een helderen weêrschyn op het Zwart, te weeten groenachtig op den Kop en paarsch aan de Borst, 't welk my doet denken, dat de eerste een Mannetje ware en deeze het Wyfje. Ik zou 'er geen tweede Afbeelding van gemaakt hebben, indien ik de Sporen niet had ontdekt, die eveneens waren op de beide Wieken. Deeze Vogel is aan de Rivier, by Aleppo, gemeen.

P. LUCAS geeft, in zyn *Reistogt naar de Levant* (‡), een zeer zonderling Bericht van een Vogel, dien men op de Nyl vindt, schynende my dit zelfde slag van Vogelen te zyn. Derhalve zal ik, ten pleziere van den Leezer, 't gene hy daar van gezegd heeft hier invoegen. „ Deeze Vogel geleet naar een Plevier en was byna van die grootte; hy vloog in 't ronde en ging in den gaapenden Bek der Krokodillen, die toen op 't Water uitgestrekt lagen, in Opper-Egypte; zynde regt voor het Vaartuig van onzen Autheur. Na dat zy 'er een weinig in waren geweest, slooten de Krokodillen hunne Bekken, en openden ze kort daarna weder-

„ om,

(*) *Pluvialis Alis calcare donatis*. Edw. Av. II. p. 147. T. 280. *Pluvialis Persica cristata*. BRISS. Av V. p. 84. Lapwing. *Russ. Alepp.* 12. T. 11. Varietas *Charadrii Spinoli*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 88. Sp. 12.

(†) [Zie het II. DEEL van dit Vogelen-Werk, Pl. XCIII.]

(‡) In drie Deeltjes in Duodecimo, gedrukt te Rouaan 1719. Tom. III. pag. 7.

om, als om de Vogels uit te laten. Het Volk verhaalde my, dat deeze Vogels, van welken 'er een groote menigte was, hun Aas zoeken op het gene tusfchen de Tanden van deeze Monsters is blyven zitten, pikkende hetzelve daar uit. En, met de fcherpe Doornjes, als een Soort van Sporen, die zy op den top van hunne Wieken hebben zitten, prikken zy den Krokodil, en plaagen hem zo lang, tot dat hy den Bek, dien hy geflooten had, weder open doet, om ze uit te laten; bevrydende dus zig zelf van 't gevaar, waar in zy zig bevonden. Waarfchynlyk zyn dit de Vogels, die van **PLINIUS Trochili** geheten worden. *Beitar*, een Arabifch Autheur, verhaalt dergelyke Hiftorie van een Vogel, doch geeft 'er den naam niet van op. Alzo ik één deezer Vogelen uit Ooftindie ontvangen heb, is het gantsch niet ongelooftbaar, dat dezelve een Inboorling kan zyn van Opper-Egypte, 't welk byna op de zelfde Hemelsbreedte legt.

P L A A T LXXI.

Vier Snebben van zeer weinig bekende Vogelen.

Deeze Vogelbekken zyn allen van een zeer ongewoon maakzel. De bovenfte Afbeelding, A, is Levensgrootte; de drie anderen, B, C, D zyn in Afmeetingen tot de helft verkleind, en dus gebragt tot het agtste deel van hunne Natuurlyke grootte.

De Bek A is, omtrent de hoeken van de Gaaping, zo breed als hoog, maar wordt zeer fchielyk aan de zyden famengedrukt, en is aan de Punt zeer dun, in 't byzonder de Onderkaak, welke zo doorschynend is, dat men, als hy op Papier legt, het Schrift daar door kan leezen. Zy is aan beide kanten fcherp, en buigzaam als een Schilders Mes. De Bovenkaak is korter dan de Onderkaak, en heeft een klein Sleufje, waar van dezelve, even als het Lemmer van een Scheermes van het Hecht, wordt ingenomen. De geheele Bek was van een lichte Hoornkleur.

Deeze geheele Vogel is afgebeeld en befchreeven door den Heer **CATESBY**, in dezelfs *Natuurlyke Hiftorie van Karolina* (*), alwaar hy denzelfen noemt Groote Meeuw met een ongelyke Snebbe, in 't Engelsch *Cutwater*, in 't Fransch *Coupeur d'Eau*, dat is Watersnyder. Hy is van boven zwart, van onderen wit, hebbende de Pooten en Voeten rood, en de Sneb ook by den Kop rood, maar zwart aan de Punt. **PETIVER** heeft ook een Afbeelding gegeven van den Bek van deezen Vogel (†), doch hy zegt 'er niets van, dan dat hy 'er den naam aan geeft van Karolinifche Vogel met een Mesgelykende Snuit, de *Scheermes-Snabel* van Karolina; zie zyne Catalogus, p. 541. Het is dezelfde Vogel, als welke **RAY** genoemd heeft de *Zee-Kraay* van Madrafs (‡).

De tweede Sneb, B, behoort tot de *Geboornde Ooftindifche Raaf* of *Rhinoceros-Vogel*, welke ik nergens wel afgebeeld heb gevonden. Wat de Gestalte belangt, daar van behoef ik niets te zeggen, alzo ik dezelve hier, onmiddelyk naar 't Voorwerp, in Tekening gebragt heb. Zy is van eene geelachtige Hoornkleur, zynde het Grondftuk van de Bovenkaak en de Hoorn of Knobbel, naar den Kop toe, met rood gewolkt. Het Grondftuk van beiden is omringd met zwart, gelyk ook de Hoorn een zwarte Streep ter wederzyde heeft, en de getande kanten van den Bek zyn insgelyks zwart. Zelden fluiten deeze Bekken digt, 't welk ik

on-

(*) Vol. I. p. 90. Zie het IV. DEEL van dit Werk; Pl. LXXX. en myne befchryving *Nat. Hift.* I. D. V. Stuk, blad. 159.

(†) *Gazoph.* Plaat 76. Fig. 2.

(‡) *Synops. Avium* p. 194. Tab. I. Fig. 5.

onderftel, van derzelve krimping in 't droogen voort te komen. De Neusgaten staan in het Grondftuk van de Bovenkaak, naby de Ooghollen, en de Hoorn is, aan zyn Grondftuk, zo dik als hoog. Ik heb by my twee deezer Bekken van de zelfde Soort. De ander verschilt van den hier afgebeelden daarin; dat de Hoorn alleenlyk een weinig opwaards draait, zonder eenige buiging agterover, en dat hy den top van de Hoorn zydelings meer famengedrukt heeft. Daar aan ontbreeken ook de zwarte Streepen op de zyden van de Hoorn, en het zwart aan de gehakkelde kanten van den Bek. Ik neemze voor Snebben van Mannetje en Wyfje. Zy zyn naar de grootte by uitftek ligt, hebbende haare holligheid gevuld met dunne Beeninge Hokjes, op de manier van een Honigraat, doch onregelmatig. Deeze Bekken waren van 't Eiland Sumatra gebragt en werden my present gedaan door mynen Vriend Kapitein ISAAK WORTH, nu eenige Jaaren geleeden. Daar zyn, by veele befchryvers der Natuurlyke Hiftorie, korte en duifere Berigten aangaande deeze Vogels, die door den tyd moeten opgehelderd worden (*).

De Bek D behoort tot een anderen Vogel van het zelfde Geflagt, maar kleiner en van een verschillende Soort (†). De Hoorn of Knobbel boven den Bek is, gelyk de boven befchreevene, licht en Spongieus; naar den Kop toe breed en dik, maar uitlopende in een dunnen Wigswyzen rand, naar de Punt van den Bek. Over 't geheel is de Bek bleek Hoornkleur, maar heeft het Grondftuk van de Onderkaak een weinig met rood getekend, terwyl dat van de Hoorn en Bovenkaak, beiden, zwart is, zo wel als de gehakkelde randen der Kaaken. De Punt van de Bovenkaak, en het end van de Hoorn naaft daar aan, is ook zwart. De Neusgaten zyn tusfchen den Bek en Hoorn, digt aan het Grondftuk des Beks geplaatft. Hy is taamelyk dik, naar agteren, doch op zyde famengedrukt naar de Punt.

PETIVER heeft, in zyn *Gazophylacium*, de Afbeelding gegeven van de Bovenkaak en Hoorn van deezen Vogel, zie Pl. 31. Fig. 1. Hy zegt dat Pater KAMELLE hem deeze Aftekening, met en benevens zyne befchrijving van Philippynfche Vogels zond, dat nu gedrukt te vinden is in de Verhandelingen der Koninglyke Societeit, N. 285. PETIVER heeft ook een Afbeelding, die echter niet zeer naauwkeurig is, van den geheelen Vogel aan 't licht gegeven in 't zelfde Werk, Plaat 28, Fig. 6. De Bek, hier door my vertoond, is naar 't Voorwerp getekend. Ik vind in de Boeken der Natuurlyke Hiftorie een groote Verfcheidenheid van Bekken van dit Ras van Vogelen, fchoon wy naauwlyks iets van de Beesten zelf weeten. Myn Vriend, de Heer HENRY BAKER, Lid der Koninglyke Societeit, leende my den laaft befchreevenen.

C is de Bek van een Vogel, ons geheel onbekend. Hy was my geleend door den verpligtenden Heer FURZER, van New-Inn te Londen, die my verhaalde, dat dezelve van 't Eiland Sumatra was gebragt, alwaar men 'er een Indiaanfchen naam aan gaf, betekeneude de *Vriendelyke Bosch-Vogel*: om dat hy de Menfchen voor gevaar befchutte, wanneer zy in de Bosfchen flaapen. Deeze fchynt tot een ander Geflagt van Vogelen te behooren, dan de twee laaften: want de Knobbel, boven den Bek, is van eene plachtige verhevenronde gedaante naar vooren, en aldaar

wit-

(*) [Ik heb deezen Vogel, die de *Buceros Rhinoceros* van LINNÆUS is, in myne *Natuurlyke Hiftorie*, I. DEEL, IV. STUK, bladz. 287, befchreeven en federt een Sneb of Bek ontvangen van de laaftgemelde Gefalte, die naamelyk de Hoorn regt uitgestrekt, niet omgekromd heeft, doch dezelve is van binnen geheel hol en van buiten zeer fchoon Oranjekleur. De wydte tusfchen de Kaaken geloof ik niet, door uitdrooging en inkrimping veroorzaakt te zyn, om dat dezelve aan de Punt volmaakt in malkander fluiten. Deeze Vogel wordt *Jaarvogel* of *Jaar-Vogel* in Ooftindie,

of wel te Batavia, geheten, en aaft op Krogen. De Bek moet van een levendig gefchooten of Versch gedooden Vogel zyn genomen; anders is dezelve geheel doodsch van Kleur, en dit kan misfchien de reden zyn, dat de Bek A geen rood heeft, 't welk anders ook natuurlyk is aan den Watersfyder.]

(†) [Hy wordt betrokken tot den *Buceros bicornis* van LINNÆUS. *Syft. Nat.* XII. Gen. 47. Sp. 1: of Calao der Philippynfche Eilanden, ook in China voorkomende: zie myne *Natuurlyke Hiftorie* I. D. VI. STUK, bladz. 283, en de Afbeelding Pl. XXXIII. Fig. 3.]

witachtig: voor 't overige rood. De geheele Bek is zeer zwaar, fchynende de Knobbel vast Been te zyn. Men ziet het Neusgat in de Afbeelding agter den Knobbel. De Bek is van eene vuil witachtige Kleur naar de Punt, met eenige donkere Vlakken, en een weinig gerand aan den top van de Bovenkaak. Het dikke deel van den Bek, wordt van witachtig, naar den Kop toe, allengs rood, zynde aldaar taamelyk dik, en met Sleuven uitgegroeft, gelyk de Afbeelding aanwyft. Ik acht deezen Bek zeer zeldzaam te zyn, als hebbende nooit de wedergaa daar van gezien, en ik geloof dat dit de eerste Afbeelding zy, welke 'er ooit van is aan 't licht gegeven.

P L A A T LXXII.

De Spoorvisch en de Indische Gattorugine.

Deeze Vischen zyn hier in de Natuurlyke grootte getekend, en geen van beiden is nog ooit, zo ik geloove, in Afbeelding gebragt of beschreeven geweest. Den grootften noem ik de *Spoorvisch*, om dat hy twee zonderling gekamde scherppuntige Beendertjes of Sporen aan zyne boven- en onderzyde heeft. Na dat ik dit Vischje, dat gedroogd was, in Water had laten weeken, om het eenigermaate tot de Kleur te brengen, welke hetzelfde in Leven zynde hadt, vertoonde het zig bykans van Kleur als een Haring, te weeten groenachtig langs de Rug en blaauwachtig bleek paarsch aan de onderzyde. De Sporen kon men, terwyl het Vischje nat was, regtstandig opzetten aan de Rug en Buik, of byna evenwydig met dezelve nederdrukken. Het heeft aan ieder Zyde een Streep, welke op de Schubben van den Kop tot aan de Staart getekend is. Het voorste van den Kop puilt aanmerkelyk uit: de Bek draait een weinig opwaards: de Neusgaten zyn wat boven den Bek geplaatst. Agter de Oogen, aan ieder Zyde, heeft het een groote Beenige Schub, welke zig als een Oor vertoont, schoon zy met de onderzyde aan den Kop is vastgehecht. Derzelve figuur en Straalswyze Tekening, kan men in de Afbeelding uitgedrukt zien. Het heeft over het geheele Lighaam breede vaste Schubben, die, met een Vergrootglas gezien, zig allen op dergelyke manier gestraald vertoonen. De Afbeelding wyft de Kieuwen aan, welke roodachtig zyn. Van den bovensten Spoor, bykans tot aan de Staart toe, loopt, langs het midden van de Rug, een Vin van dergelyke Kleur. De Staart was, door de droogte, een weinig afgebroken, 't welk ik 'er by giffing heb aangevoegd, toonende de schuinse Streep overdwars, wat ik 'er bygedaan heb. Naby de Kieuwen, aan de onderzyde, heeft het twee lange smalle Vinnen; aan 't midden des Buiks een paar anderen, die nog een weinigje smaller zyn; en naby de Leg is de laagste Spoor geplaatst, van welke een enkele Vin, byna tot aan de Staartvin loopt. De Staart en onderste Vinnen zyn ook roodachtig. Het is een taamelyk dikbuikig Vischje.

Het kleinste Vischje wordt van my *Gattorugine Indica* geheten, alzo het veel naar een Vischje gelykt, dat afgebeeld is by *WILLOUGHBY de Piscibus*, Tab. H, 2 (*), en genoemd wordt *Gattorugine Venetiis* (†). Het heeft de Rug boogswys² krom, met een enkele Vin, langs derzelve midden loopende van den Koptot aan de

(*) [In 't Werk van EDWARDS staat Tab. II. 2. 't welk men ook in 't Hoogduitsch nageschreeven heeft; doch het moet dus zyn.]

(†) [Hier van heb ik in de *Natuurlyke Historie*. VII. Stuk, Plaat LX Fig. 1, de Afbeelding uit *WILLOUGHBY* medegeedeeld en hetzelfde bladz. 230, beschreeven;

doch, om de waarheid te zeggen, fchynt het hier afgebeelde lang zo veel niet daar mede over een te komen, als de naaftvolgende Soort, *BLENNIUS Superciliosus* genaamd, door my aldaar ook in Fig. 2, uit het Werk van den Heer GRONOVIVS, in Afbeelding gebragt, en dat was een Indisch Vischje, zo zyn Ed. meldt.]

de Staart. Aan de onderzyde is het hol of inwards geboogen. Het heeft geene of maar zeer kleine Tandén. De onderzyde van den Kop, en de Kieuwen, zyn getekend met donkere rondachtige Vlakken. De Kieuwen zyn aan de kanten gekamd, en dicht agter dezelve, aan de onderzyde, vindt men een paar byhangende Koordjes, ieder van welken zig in twee andere verdeelt, die puntig uitloopen. Van omstreeks het midden des Buiks tot aan de Staart, heeft het een enkele Vin, in maakzel van de Rugvin verschillende, gelyk uit de Afbeelding best zal blyken. De Staart-Vin gelykt naar die van de Rug. Het heeft ook een langachtige Vin aan ieder zyde, dicht agter de Kieuwen. De zyd-Streepen zyn hoekig gebroken en de Schubben zo klein, dat men die naauwlyks zien kan met het bloote Oog; maar op de zyden vertoont zig een flauwe intanding met gegolfde Streepen, als in de Afbeelding. Dit Vischje is op de zyden zeer plat, uitgenomen by den Kop, waar het meer dikte heeft. Het was in Spiritus bewaard, en hadt een versleeten Vleeschkleur.

De Spoorvisch was my geleend door mynen Vriend, den Heer JOSEPH AMAS, die my verhaalde; dat dezelve kwam uit de Verzameling van wylen den Schildknaap GEORGE HOLMES, in zyn Leven Registerbewaarder van den Tower te Londen: maar ik kon geen berigt krygen aangaande de plaats waar hy van daan gekomen was. De kleinste Visch behoorde wylen den Heer Doktor MORTIMER, Sekretaris van de Koninglyke Societeit, die hem my leende, en verhaalde, dat hy uit Oostindie afkomstig ware. Dezelve verschilt een weinig van de Venetiaansche Gattorugine, voorgemeld, gelyk men door vergelyking der Afbeeldingen kan ontdekken.

P L A A T LXXIII.

De Zee-Vledermuis en de gevlake Acarauma van Brasíl.

Deeze Vischjes zyn in de Natuurlyke grootte afgebeeld. De bovenste Figuren stellen de *Zee-Vledermuis* in drie postuuren voor (*). Dezelve vertoonde zig my, in Spiritus bewaard zynde, oyer 't geheel van eene donker bruine of graauwe Kleur. Ik acht het Schepzel van 't Geslagt der Rochen te zyn: want het komt my Kraakbeenig voor. *Fig. 1* geeft 'er een Gezigt op zyde van, vertoonende de Staart in haare waare Strecking en de Vinnetjes aan derzelve boven- en onderzyde: als ook den Bek, met de Snuit of Hoorn daar boven. *Fig. 2* vertoont de Rug van het Vischje en *Fig. 3* stelt hetzelve van de Buikzyde voor, alwaar het een paar Vinnen heeft, die nagenoeg geplaatst zyn als de Voorpooten in de Viervoetige Dieren. In allen komen de twee groote Agtervinnen te voorschyn, die eenigermaate naar de Agterpooten der Viervoetige Dieren gelyken. De Huid op de Rug, en in de geheele rondte der zyden, is ruuw als Sagryn, met eenige grootere puntige oneffenheden; doch aan den Buik is dezelve gladder en zagter dan boven. Het is de *Guaucujá* van PISO en WILLOUGHBY, en de *Zee-Vledermuis* van BROWNE (†). De Afbeelding van PISO is flegt, en geeft valschelyk een Horizontaale Staart aan dit Vischje.

De *Acarauma*, zynde het onderste Vischje op de Plaat (‡), is op de zyden zeer plat,

(*) [Het is de *Lophius Vespertilio* van LINNÆUS, door my genoemd Kikvorsch-Visch en beschreeven *Nat. Historie* I. D. VI. Stuk, bladz. 537. Zie *Syst. Nat.* XI. Gen. 153. Sp. 2.]

(†) Zie deszelfs *Nat. Hist. van Jamaika*, pag. 457. Tab. XLVIII. *Fig. 3*.

(‡) [Dit Vischje behoort zekerlyk tot het Geslagt van *Chaetodon* by LINNÆUS, en schynt eene verandering te

zyn van de Zestiende Soort, als waarmede het in 't getal der Doornjes van de Vinnen overeenkomt, en tevens in de Kleur, die zwart en wit bont is, volgens ARTEDI, hoewel niet *gestreept* zynde: doch in deeze Soort komen aanmerkelyke veranderingen voor, gelyk ik opgemerkt heb, *Nat. Hist. I. DEEL VII. Stuk*, bladz. 366.]

plat, inzonderheid naar de Staart toe, zynde de Kop een weinig dikker. De Bek is klein; de Tand en zeer dun, de Neusgaten by de Oogen geplaatst. De Kieuwen, aan ieder zyde, hebben een scherpen Spoor en een getanden rand. Het heeft twee Vinnen aan de zyden agter de Kieuwen en een paar kleinere aan den Buik. Van den Kop tot aan de Staart heeft het een Vin, die in een hoek uitloopt, op 't midden van de Rug. Het heeft ook een enkele Vin van 't midden des Buiks tot aan de Staart, insgelyks hoekig bepaald. Deze Vinnen zyn van verschillend maakzel, en sterker naar den Kop toe dan meer agterwaards, gelyk in de Afbeelding is uitgedrukt. Het heeft een maatige Staart, die zo wel als de Kop en 't voorste van het Lyf, met en benevens de twee paar kleine Vinnen, wit zyn, en de onderste Vin is wit gerand, de bovenste van vooren en van agteren wit. Het agterste des Lighaams en de Vinnen is van een donker paarsch zwartachtige Kleur. Om laag, in *Fig. 5*, is een enkele Schub van dit Vischje by vergrooting voorgesteld, zynde het bovenste daar van de Wortel, waarmede zy in de Huid vast gezeten heeft. De Schubben zyn zeer stevig. Het Vischje behoort tot het Geslacht der genen, welken PISO en WILLOUGHBY *Acarauna* heeten: hoewel een andere Soort daar van dan zy beschreeven hebben. Daar vertoont zig op hetzelfde geene Zydstreep.

De Zee-Vledermuis was my door den Heer JOSEPH AMES geleend: het andere Vischje bezit ik in myne kleine Verzameling. Beiden onthouden zy zig aan de Kust van Brasil en omstreeks de Westindische Eilanden.

P L A A T LXXIV.

De Geboornde Visch en de Zee-Knorbaan.

Deeze Vischjes zyn beiden Levensgrootte naar 't Voorwerp getekend. Het Geboornde was in Spiritus bewaard, het andere versch toen men het tekende. Het eerstgemelde (*) heeft eene langwerpige vierkante figuur, zynde aan de Rug smalst en breedst aan den Buik. Het is over zyn geheel bekleed met een dikke styve Huid, zo hard als Hoorn, dien men niet kan buigen. De buitenste Oppervlakte is door Streepen verdeeld in zes hoekige Perkjes, die ieder een Sterretje in 't midden hebben: zynde overal van een donkeré Kleur, maar de Oogkringen Oranje. De Bek is klein, met lange dunne Tand en. Boven de Oogen strekken twee Hoornen voorwaards, en onder aan den Buik twee anderen agterwaards. De verkleinde Afbeeldingen A en B, vertoon en het van de Rug- en Buikzyde, om deeze beschrijving meer op te helderen. Aan ieder Zyde heeft het een Vin; op het agterste van de Rug ook eene, en een vierde aan de onderzyde, agter de Navel. De Staart is ook taamelyk lang gevind, zynde dezelve, zo wel als alle de andere Vinnen, beweeglyk in de holligheden van het Hoornige bekleedzel. Dit Vischje openende, vond ik 'er geene Ruggegraat in, gelyk in andere Vischen, noch eenig ander Gebeente, maar in plaats van dien eenige Kraakbeenige zelfstandigheden, met de Vinnen gemeenschap hebbende en met de Staart, om die te beweegen. Daar is een grooté Verscheidenheid van dit slag van Vischen.

De onderste Afbeelding is de *Zee-Knorbaan* (†). Deez' heeft den Bek taamelyk wyd,

(*) [Hetzelve behoort tot het Geslacht van *Ostracion*, dat thans door LINNÆUS mede onder de *Amphibia* geplaatst is: zie *Syst. Nat.* XII. p. 409. Het voert by zyn Ed. den naam van *Quadricornis*, wegens zyne vier Hoornen, in 't Nederduitsch dien van *Koekkoekvisch*, zynde door my niet alleen beschreeven maar ook in Afbeelding gebragt: *Nat. Hist.* I. D. VIII. St. bl. 472.]

Pl. LXVIII. *Fig. 4.*

(†) [*Cottus Scorpius*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 160. Sp. 5. Zie dezelve beschreeven in myne *Natuurlyke Historie*, I. D. VII. Stuk, bl. 298, en naar een Voorwerp van myne Verzameling afgebeeld, Pl. LXI, *Fig. 5*, komende zeer wel met deeze Afbeelding overeen.]

wyd, en zonder Tandén: de Oogen zyn schoon rood gekringd: de Neusgaten een weinig voorlyker dan dezelveu geplaatst. De Kop is in 't midden plattig, maar boven ieder Oog heeft hy een ry van Tandjes of Verheffingen. De Kieuwen zyn van agteren gewapend met scherpe Hoornige punten, 't welk ik onderstel de reden te zyn van den Latynschen naam *Scorpius* of Zee-Scorpioen. Het Lighaam zal byna zo breed als hoog zyn: want het is een dikke Visch. De onderzyde heeft eene Zilverkleur, trekkende een weinig naar 't roode: de bovenzyde is donkerbruin, met zwarte Vlakjes gesprenkeld en gewolkt met grooter zwarte Vlakken. Het donkere op de Rug voegt zig verwardelyk, en als Kamswyze, samen, met de lichte Kleur aan den Buik. Het heeft een zydfreep van den Kop tot aan de Staart, als ook twee Vinnen op de Rug, en eene aan den Buik agter de Navel. Deeze bestaan, zo wel als de Staartvin, uit doorschynende Vliezen, die gestevigd worden en uitgespreid door Graaten, welke Oranjekleurig en zwart zyn. Zo zyn ook de Vinnen agter de Kieuwen Oranjekleurig en derzelve Graaten zwart gevakt. Daar is een paar smalle Vinnen of Voelers onder aan het voorste van den Buik, van eene witachtige Kleur, welke ieder maar drie Beentjes hebben. Het Vischje was versch toen ik het aftekende en bezig aan 't Kuit schieten, waar van de Korreltjes of Eijertjes de grootte van Raapzaad hadden, zeer rood van Kleur. Het was in de Maand January gevangen.

Myn verplichtende Vriend, JOHN FOTHERGILL, Med. Doctor, begunstigde my met het Gehoornde Vischje, 't welk gebragt was van 't Eiland Madagaskar. Ik heb tot nog toe niets daar mede overeenkomstig uitgegeven gevonden. WILLOUGHBY stelt wel, in zyn Werk van de Vischen, een Afbeelding voor, welke veel naar de myne gelykt, doch eene geheel verschillende Oppervlakte heeft, zynde onregelmatig gevakt. Hy noemt hetzelfde *Pisiculus cornutus*. De Zee-Knorhaan was versch te Londen gebragt, zynde by den Mond van de Rivier de Theems onder de Sprot gevangen. Hy schynt iets te verschillen van het gene door WILLOUGHBY onder den naam van *Scorpæna* en *Scorpius* is afgebeeld (*). Ik heb 'er de Afbeelding van ook aangetroffen in een Stel Printen, daar men het *Porcellus* noemt.

P L A A T LXXV.

De Grootte Kakkerlak en de Gedoornde Kreckel of het Fluit-Infekt.

Deeze beide Infekten zyn naar 't Voorwerp getekend en Levensgrootte in Plaat gebragt. De Kakkerlak maakt de twee bovenste Afbeeldingen uit (†), zynde aldaar van de boven en onderzyde vertoond. De Kop is gedekt met een Soort van Schild, dat aan den rand licht bruin gezoomd is, in 't midden zwart. Hier van komen twee anderen voort, die aan de kanten ook licht bruin zyn, in 't midden donker bruin. Deeze hebben de gedaante van korte Wieken en dekken een gedeelte des Lighaams aan de bovenzyde. Het Lyf of agterste Deel is roodachtig bruin, en bestaat uit omtrent agt Ringen, doch is zeer plat, aan de zyden als een Zaag getand. De Kop die, uitgenomen de bruine Oogen, zwart is, ziet men alleenlyk aan den onderkant. De Hoorntjes zyn byna twee Duimen lang. Het Dier heeft zes roodachtig bruine Pooten, ieder van drie Leden, van welken die naaft aan het Lighaam effen

(*) [Tab. H. 4. en Tab. X. 12, 13, 15 van WILLOUGHBY zyn hier door EDWARDS aangehaald, waar van de eerste, onder den naam van *Scorpæna*, eenigszins gelykt, doch zo wel als de anderen, *Scorpius* ge-

naamd, aanmerkelyk daar van verschilt.]

(†) [Het is weezentlyk een Kakkerlak, behoorende tot het Geslacht van *Blatta* by LINNÆUS, hoewel men hem 'er als onvolmaakt zynde niet aangehaald vindt.]

effen zyn, de middelsten met scherpe Stekels bezet; de uiterste of de Voeten, ruig of Haairig, aan 't end met twee scherpe Klauwen.

Het *Fluit-Infekt* (*) is, in drie verschillende postuuren, laager op de Plaat ver-
 vertoond. De Kop is van figuur als die van een Sprinkhaan; zynde het Bovenlyf
 of het Borststuk omringd met veele scherpe Punten; het agterste of Agterlyf samen-
 gesteld uit omtrent tien Ringen, en twee Pikkels hebbende aan zyn end. Het Dier
 heeft zes Pooten, ieder van drie Leden: het bovenste Lid glad en effen, het mid-
 delste met eenige kleine Puntjes, terwyl de Voeten of uiterste Leden uit rondachtig-
 ge platte Stukjes bestaan, die dezelve buigzaam maaken, hebbende ieder Voet aan
 't end twee Klauwtjes. Het Lighaam is aan de bovenzijde zwart met Oranje-
 kleurige Vlakken; aan de onderzijde Oranje, zo wel als de Pooten, die echter een
 weinig zwarts aan de Gewrichten hebben. De Hoorntjes zyn bruin (†).

De Groote Kakkerlak was van Karolina medegebragt door wylen den Heer CA-
 TESBY, die in het Aanhangzel van zyn Natuurlyke Historie van Karolina, p. 10, de-
 zelve noemt *Blatta maxima fusca peltata*. De reden, dat ik hem op nieuws afgebeeld
 heb, is de zeldzaamheid van dit Infekt, en dat de Heer CATESBY, in deszelfs Afte-
 kening niet al te wel geslaagd is, 't welk ik getracht heb te verbeteren. Het kwam
 my, na 't overlyden van dien Heer, in handen (‡).

Het Fluit-Infekt was van Santa Cruz in Barbarie mede gebragt door mynen goe-
 den Vriend, Kapt. JOHN DOBSON, die 't zelve my present deedt. Ik heb het dien
 naam gegeven, om dat het veel gelykt naar een ander Infekt, dat men in Afrika vindt,
 en waar van de Ingezetenen Fluitjes maaken, om hun Vee by malkander te roepen.
 Deeze bestaan uit het geheele uitwendige bekleedzel van 't Infekt, na dat 'er de Kop,
 Pooten, en 't end van de Staart, afgenomen zyn, en het binnenste daar uit gehaald.
 Zodanige Basten, ten dien einde gedroogd en hard gemaakt, heeft men vinden han-
 gen om de Halzen der Inboorlingen van de Kust van Afrika, tegenover Madagas-
 kar. Ik heb daar van de Afbeeldingen in myne Vogel Historie, Plaat 178, medege-
 deeld (§). Ik weet niet tot wat Geslacht van Infekten ik dit laatste zal t'huis brengen.
 Ik geloof dat hetzelfde tot nog toe niet afgebeeld zy noch beschreeven.

P L A A T LXXVI.

*De Walvisch-Pok met Polypen, de Zee-Slak, de Haairige Krab en het Ko-
 rallyn van gedaante als Haring-Graaten.*

De Letter A, op deeze Plaat, wyft de Walvisch Pok aan, met een Soort van
 Polypen daarop vast zittende, alles in de Natuurlyke grootte: Figuur B vertoont het
 onderste van de Pok, dat een weinig holrond is: C het Hoofd van een der Polypen
 doorgesneden, om de inwendige deelen van 't zelve voor 't Oog te brengen (§§).

De Schulp van de Pok is zeshoekig, en heeft op de hoeken een Soort van Py-
 lasters,

(*) [*Insectum Fistula dictum*. Edw. Av. II. p. 161. T. 285. f. 3, 4, 5. Dit Infekt heeft LINNÆUS betrok-
 ken tot het Geslacht van *Gryllus*, en het is by zyn Ed.
 ihans *Gryllus Locusta Spinulosus*, *Syst. Nat.* XII. Gen.
 221. Sp. 59. Ik noem het derhalve Gedoornde Krekkel.]

(†) [Ten opzigt van de Kleur is, in deeze beide
 Infekten, eenig verschil tuschen de beschryving en ge-
 kleurde Afbeeldingen, doch ik heb de beschryving moe-
 ten volgen.]

(‡) ['t Gedagte van den Heer CATESBY kan men in
 't IV. DEEL van dit Werk, in *Fig. 6.* op Plaat CVIII,
 afgebeeld vinden. Indien dit het zelfde Infekt is, dan

heeft die Heer hetzelfde inderdaad wat sober getekend
 en gekleurd.]

(§) [Dit zyn zekerlyk een Soort van Torren. Zie
 bladz. 77. in het VI. Deel van dit Werk en de Af-
 beeldingen aldaar Plaat LXXIII.]

(§§) [Deeze Walvisch-Pok is door den Heer LIN-
 NÆUS betrokken tot het Geslacht van *Lepas*, en maakt
 daar van, onder den bynaam van *Diadema*, de Der-
 tiende Soort uit, gelyk ik dezelve heb beschreeven en
 in Afbeelding gebragt in myne *Natuurlyke Historie*, I.
 Deels XV. Stuk, bladz. III. enz. Plaat CXVI. *Fig. 5.*]

lafters, die elk beftaan uit vier Pypen nevens elkander, van boven naauw en ten deele open, van onderen allengs verdikkende, zo dat zy zig aldaar famenvoegen. Ieder Pypje is omgeven met een groot getal Ringetjes of Groefjes, gelyk in de Afbeelding blykt, en de ruimte tufchen deeze Pylafers is wel effener, doch niet zonder zichtbaare Streepjes, in die ftrekking als de Plaat vertoont. De Schaal is van eene vuil witachtige Kleur, aan 't Grondftuk breedft en smaller aan den Top, alwaar een Opening is, in welker midden zig een Soort van Polypus laat zien, zyne Klaauwen voortbrengende uit het midden van een Lederachtige zelfftandigheid, die de gedaante van de Lub aan een Hembds-Mouw heeft. Daar zyn, behalve deezen Polypus, omtrent zeven anderen, oogfchynt in Soort verfchillende, die ieder met zynen Voet vast zitten rondom de Opening, aan het bovenfte van de Schaal. Deeze hebben Eyronde Hoofden, met iets dat naar Ooren gelykt, wier Holligheden doorgaan tot in het Hoofd. De Hoofden zyn aan de Schaal vast, met langachtige Steelen of Halzen. By de doorsnyding van zulk een Hoofd, als C aanwyft, ontdekte ik 't gene ik denk eigentlyk het Dier te zyn, dat niet fchynt te kleeven aan de binnenwand van zyn Hokje, 't welk aan de eene zyde een Opening heeft, waar door de Polypus zyne Klaauwen, Nypers of Voelers, uitbrengt. Deeze Polypen waren van eene donker roodachtige Kleur (*).

De *Zee-Slak*, by D vertoond, is de Schulp van een Zee-Infekt, 't welk wy niet kennen in een meer volmaakte ftaat (†). Deeze Schulp of Schaal beftaat uit agt Deelen of Leden, zo fyn van Werk als of zy gegraveerd waren. Van buiten is zy verheven, van binnen hol, en wanneer het Dier leeft, zo ik denk, in ftaat om zig tot een ronde figuur op te rollen. Uitgeftrekt zynde heeft de Schaal de gedaante en grootte van deeze Afbeelding. De buitenzyde is donker bruin van Kleur, naar 't groene trekkende; de binnenzyde witachtig, gedeeltelyk blaauwachtig groen gekleurd (‡).

De Gefalte van het Haairige Krabbetje, by E vertoond, heeft niets ongemeens. Ik heb de Staart, die gewoonlyk omgekromd onder 't Lyf legt, uitgeftrekt. Het heeft, behalve zyne groote Klaauwen of Nypers, vier kleiner Pooten aan ieder zyde. Zyne Nypers hebben de beide deelen, waar mede zy iets kunnen aanvatten, gehakkeld, en vertoonen zig gelyk de voorfte Tand en in de Mond. Het is geheel bedekt met eene zelfftandigheid als fyn Haar of Mos, van eene donkere geelachtig groene Kleur: maar de tippen van alle de Pooten zyn wit. Dit Krabbetje verfchilt hier door in gedaante zo weinig van het Mosfige bekleedzel der Rotfen en Steenen, die op den Zee-Oever leggen, dat zulks, naar ik my verbeeld, dienen kan, om het te gemakkeliker te doen aazen op de Wormen en Infekten, die in het Zee-Wier huisveften, zonder dat zy het gewaar worden of tyd hebben om te ontvlugten.

Het Takje Korallyn, by F afgebeeld, fpruit wederzyds van den Hoofdtak uit; byna gelyk een Haring-Graat, daar het den naam van heeft. Het verfchynt hier in de Natuurlyke grootte en gefalte. De Kleur is bruin. Men heeft het van 't Eiland van St. Heleen, in de Atlantifche Zee, medegebragt (§).

A is de *Balanus Balane* van LISTER (zie dezelfs *Historia Conchyliorum*, Tab. 445.)

(*) [Zy zyn door den Heer LINNÆUS aangehaald, onder den Soortnaam van *Lepas Aurita*, *Syst. Nat.* XII. Gen. 301. Sp. 19, en door my, onder den naam van *Geoorde Langhals*, niet alleen in 't zelfde Stuk, blad. 127, befchreeven, maar ook in Fig. 9, op de zelfde Plaat, en in dergelyke plaatzing, volgens ELLIS, afgebeeld.]

(†) [*Chiton aculeatus*, LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 300. Sp. 3. Zie myne Afbeelding op de zelfde Plaat Fig. 1, 2. hoewel mooglyk een andere Soort.]

(‡) [Gemeenlyk vallen deeze Schaalen wel omtrent

van die grootte, doch ik heb 'er naderhand een bekoemen, die ongelyk grooter is en door haare omkromming het denkbeeld van EDWARDS, dat het Dier zig daar mede rond kan maaken, bevestigt. Deeze Schaal beftaat ook, gelyk alle de mynen, uit agt ftukken, zynde by de vyf Duimen lang en anderhalf Duim breed.]

(§) [Het fchynt overeen te komen met het Haring-graat-Korallyn van den Heer ELLIS, *Sertularia Halecina*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 347. Sp. 8: door my befchreeven, *Nat. Hist.* I. DEELS XVII. Stuk, blad. 541.]

445,) en de *Pediculus Ceti* &c. van SIBBALD (Zie *Philos. Transact.* N. 308.) Ieder van deeze Autheuren heeft 'er de Afbeelding van gegeven. LISTER, geloof ik, hadt alleenlyk de ledige Schaal gezien en SIBBALD schynt dezelve gezien te hebben, met twee van de Polypen gedroogd daar op. De Oorgelykende deelen nam hy verkeerdelyk voor Klaauwen, en onderstelde dat de Balanus aan de Huid van den Walvisch gehecht was met deeze Klaauwen; maar ik geloof, dat al dit slag van Schaalen aankleeven met haar Grondsteun. Het Origineel, naar 't welke myne Afbeelding was getekend, bevindt zig thans in de keurige Verzameling van den Schildknaap ISAAK ROMILLY, Lid van de Kon. Societeit, die my met deszelfs gebruik verplicht heeft. Het is een fraay Stuk, in Spiritus geconserveerd. Gedagte Heer heeft 'er een keurlyke Plaat van doen graveeren, welke, zo ik hope, met de naauwkeurige beschryving, daar van gemaakt, uitgegeven zal worden, en, het geen ik hier daar van kortelyk gezegd heb, verre zal te boven gaan.

Het Voorwerp D heb ik in myne kleine Verzameling. RUMPHIUS heeft de Afbeelding daar van gegeven; zie zyne Tiende Plaat, Fig. 4. Hy noemt het *Limax marina*, in 't Neerduitsch *Zee-Slekke*, en geeft 'er verder eenige Indische naamen aan, waar uit ik onderstel, dat men het by de Eilanden van Oostindie vindt (*). De myne was op eene Veiling te Londen gekogt. SEBA heeft 'er twee Afbeeldingen van, die men vindt in zyn Kabinet, II. DEEL Plaat LXI, N. 3 en 4.

Het Krabbetje E was gebragt van de Kaap der Goede Hope, en beruft nu in de keurlyke en kostbaare Verzameling van myn verplichtenden Vriend, JOHN FOTHERGILL, Med. Doctor, die het my leende om 'er een Aftekening van te maaken. Het is, zo ik geloove, nog niet beschreeven geweest.

P L A A T LXXVII.

De Kleine Moeras-Schildpad.

Deeze Schildpad is in drie postuuren, en in de Natuurlyke grootte, op de Plaat afgebeeld, zynde onmiddelyk naar 't Leven op 't Koper getekend en ge-etst. De Kop is, in de geheele Omtrek der Kaaken en Oogen, van eene roodachtig geele Kleur; deszelfs Kruin, de Keel en Hals, donker. De Voorpooten hebben ieder vyf Vingers, die scherp genageld zyn, de Agterpooten niet meer dan vier. Ik acht het Dier van een tweeflagtigen aart te zyn, alzo het Vinswyze byhangzels heeft aan alle de Pooten, die over 't geheel, ten ende toe, bedekt zyn met een ruuwe donkere Huid. De bovenzyde van de Schaal is verdeeld in dertien schilden, die allen ook van eene donkere Kleur zyn. De Omtrek bestaat uit kleine Schildjes, waar van die naaft aan den Kop en Staart insgelyks donker, die aan de zyden roodachtig geel zyn. Het onderste van de Schaal is verscheidelyk van het bovenste afgescheiden, gelyk men uit de Afbeelding best zal begrypen; zynde daar mede aan de zyden samengevoegd, en hebbende twee Leden of Scharnieren; zo dat de Schaal door dit gedeelte dicht geslooten wordt, wanneer de Kop, Pooten en Staart, ingetrokken zyn. Het onderste der Schaal is ook donkerachtig van Kleur, doch aan den Omtrek, overal, met roodachtig geel gewolkt. Het Dier heeft een klein donker Staartje, met een scherp Hoornig Puntje, waar van het zelve, zo ik geloove, gebruik maakt, om, wanneer het langs de schuinte van Slykerige Banken loopt, zyne be-

(*) [Zy vallen ook in de Westindiën en aan de Fransche Kust, kleevende aan de Rotsen gelyk de Lepaden of Patellen, en zig omkrommende als menze 'er

afrukt, gelykerwys de Pissebedden: des men ze ook gemeenlyk *Zee-Pissebedden* noemt.]

beweëging naar believen te maatigen, en zig tegen te houden, door het Staartje met de Punt naar om laag te keeren. Men zegt dat het, leevende, zeer sterk naar Moskeljaat ruikt. Ik verbeeld my, dat het een Jong kan zyn, en dat men 'er van deeze Soort heeft van meer grootte.

Dit Schildpadje was, zo ik geloof, tot nog toe niet afgebeeld of beschreeven, uitgenomen in het *Gentlemans Magazyn* van January 1758, alwaar een zeer gebrekelyke Afbeelding daar van gegeven is, welke ik hope dat in myne Figuren een weinig zal zyn verbeterd. Het was, uit Pensylvanie, door den Heer BARTRAM, gezonden aan mynen waarden Vriend den Schildknaap Peter COLLINSON, Lid der Kon. Societeit, die by alle gelegenheden vaardig en gewillig is my te verpligten, met het gene hem uit vreemde Gewesten toegezonden wordt, wanneer het een Voorwerp is, niet gemeen bekend (*).

P L A A T LXXVIII.

De Gedoornde Haay (†) en de Scherminkel.

De vier Afbeeldingen op deeze Plaat zyn allen in de Natuurlyke grootte naar 't Voorwerp ge-estf. De drie bovensten vertoonen den Gedoornden of Doorn-Haay in drie posttuuren; de eerste van onderen, de tweede van de zyde, en de derde van boven gezien.

Het is een Soort van Haay, en, zo ik onderstel, maar pas gebooren, dewyl een gedeelte van de Navellstreng nog aan den Buik zit. De Oogen zyn groot en puilen zodanig uit, dat het Schepzel daar mede naar alle kanten heen kan zien. Deszelfs gedaante in 't algemeen kan beter uit de gezegde Afbeeldingen begreepen worden, dan uit een Schriftelyke verklaring. De Rug of bovenzyde is van een blaauwachtige of Leykleur, met ronde witachtige Vlakken; de onderzyde eenigszins uit den rooden wit. Hy heeft zyd-Streepen, die zig van de zyden des Kops tot aan den Staart uitstrekken, en dubbelde Neusgaten. De Bek is, gelyk in alle de Haaijen, onder aan den Kop. Zo heeft hy ook vyf Spleeten, ter wederzyden van den Hals, die voor Kieuwen verstrekken, en kleine Openingen agter de Oogen, zig als Oorgaten vertoonende. Aan den Buik heeft hy twee paar Vinnen, tusschen welken, voorwaards, de Navellstreng is geplaatst, en tusschen de agtersten, die de kleinften zyn, het Aarsgat. Twee enkele Vinnen zyn 'er op de Rug, de grootste op 't midden, de kleinste een weinig agterlyker, by wier Grondstuk, aan de zyde naar den Kop toe, twee kleine Prikkel voortkomen, die, naar de Vinnen gerekend, in de oude Visschen veel grooter vallen, gelyk men in WILLOUGHBY's Historie der Visschen, Tab, B 5, kan zien. Van deeze Doornen, die hem inzonderheid van andere Haaijen onderscheiden, ontleent deeze Visch zynen naam. De Huid schein zeer glad te zyn, op 't Gevoel, doch met een Vergrootglas kon ik 'er kleine Korreltjes in zien, welke in 't voortgroeijen daar eene ruutheid aan kunnen geeven. De Tand en kon men niet voelen, maar met een Glas waren derzelve beginzelen, zo wel in de Kaaken als aan 't Gehemelte, zichtbaar. Het end van de Staart is, gelyk in andere Haaijen, van een byzondere figuur. De Vinnen van de Rug en Staart zyn blaauwachtig met witte Randen. Deeze en alle andere Visschen

(* [Dit Schildpadje schynt van alle Soorten van den Ridder LINNÆUS te verschillen en is evenwel door zyn Ed. niet tot een byzondere Soort gemaakt, waar-schynlyk, om dat de Heer EDWARDS twyfelde, of het ook een Jong ware.]

(†) *Mustelus spinax*. Edw. *Av. T.* 288. *Galeus Acanthias sive Spinax fuscus*. WILL. *Ichth.* 57. RAJ. *Pisc.* 21. *Squalus spinax*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 131. Sp. 3. *Speerhaay*. *Nat. Hist.* I. D. VI. STUK, bladz. 491.

schen van het Haay-Geslagt zegt men (niet Beenig maar) Kraakbeenig te zyn, gelykerwys de Roch.

De onderste Afbeelding, op deeze zelfde Plaat, vertoon den *Scherwinkel* (*). Deeze gelykt zo zeer naar een dor Takje, dat men onderstelt hier door Vogels en andere Gedierten, die op Insekten aazen, misleid te worden. Het dikste Deel, naast aan den Kop, waar de zes Pooten geplaatst zyn, is vol van kleine Prikkeltyes of Doornen, gelyk men aan de Takken van veelerley Heesters en Boomen waarneemt. De Kop gelykt naar dien van een Sprinkhaan, hebbende twee Hoornen. Het is, over de geheele langte des Lighaams, in Leden verdeeld; maar het eerste Lid, zynde de Staart, is alleenlyk halffrond en hol, vertoonende zig als een geschild Takje. Het Dier was van eene groenachtig bruine Kleur, schoon ik denk dat zy eerst groener zyn, veranderende allengs met den Ouderdom en Saizoenen; zo dat zy altoos byna de Kleur hebben van de Aarde, het Gras of de Heesters, op welken zy leeven.

Van deeze Insekten zyn veele verschillende Soorten, zo wel in de van ouds bekende Wereld als in Amerika. PETIVER heeft, in zyn *Gazophylacium*, Tab. LX., een Afbeelding gegeven die van de myne verschilt, van een Dier, dat hy noemt een *Kleine Brasiliaansche Penneschaft-Sprinkbaan*, aldaar *Arumatia* genaamd. Deeze was groenachtig, met gevlake Pooten; het Lyf als een Berken-Twygje, lang en dun. Ook heeft MARCGRAVIUS, in zyne *Nat. Historie van Brasyl*, twee verschillende Soorten van dit Insekt uitgegeven; zie p. 251.

De origineele Onderwerpen, naar welken de Afbeeldingen op deeze Plaat gemaakt zyn, waren in Wyngceest overgebracht van de Kaap der Goede Hope en worden thans bewaard in het Kabinet van den waardigen Heer JOHN FOTHERGILL, Geneesheer te Londen.

P L A A T LXXIX.

Jongen van den Grooten Zee-Hond of bonte Haay (†).

De Afbeeldingen zyn op de Plaat onmiddelyk naar 't Voorwerp gesneden, en in de Natuurlyke grootte aan 't licht gebracht. De twee bovensten onderstelt men de grootte van den Visch te zyn, wanneer hy slegts weinige Dagen oud is: de ondersten vertoon het Schepzel by 't uitkomen uit het Ey, van welks inwendige deelen nog een gedeelte door de Navelstreng daar aan vast zit.

De Zee-Hond is een kleiner Soort van Haaijen. Ik meen hem in 't Britsche Kanaal, alwaar onze Zeelieden hem *Sea-Dog* heeten, gezien te hebben. De Huid schynt die te zyn, welken onze Kastemaakers en anderen gebruiken om hun Werk, in 't polyften, den laatste eisch te geven. De bovenzijde of Rug is van een bruinachtige Kleur, bont gemaakt door zwartachtige Baaren overdwars, die onregelmatig zyn gebroken: de Buikzijde is geheel wit. Hy heeft van de Oogen tot de Staart zydfreepen, welken men echter niet zeer duidelyk kan zien. De Oogen puilen niet uit, gelyk in de laatste beschreevene, ook is de Bek zo ver niet onder den Kop geplaatst. De Neusgaten loopen tot in den Bek door, en vyf Spleeten aan ieder zijde van den Kop strekken voor Kieuwen. Op de Rug heeft het Schepzel

twee

(*) [Deeze behoort zekerlyk tot het Geslagt van *Mantis*, LINN. *Syst. Nat.* XII, p. 689. en wel tot de eerste of tweede Soort, en schynen deeze Ongevleugelde de Maskers te zyn van de zogenaamde Spookjes.]

(†) *Catulus major vulgaris*. *Etow. Av.* II, Tab. 289. p. 169. WILL. *Ichth.* 62. RAJ. *Pisc.* 22. *Canicula Aristotelis*. ROND. *Pisc.* 380. GESN. *Pisc.* 168. *Squalus Canicula*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 131. Sp. 8. *Bonte Haay*. *Nat. Hist.* I, D. VI, St. bladz. 505.

twee enkele Vinnen, de eene agter de andere: aan den Buik zyn twee paar Vinnen, tusschen de agtersten van welken het Aarsgat geplaatst is. Bovendien heeft het een enkele Vin aan de onderzyde, naby de Staart, welke Vin van een byzonder maakzel is, best uit de Afbeelding te kennen. Alle de Vinnen hebben donkere Vlakken. Het Ey is met een daar uit komend Vischje afgebeeld. Het heeft een Hoornachtige zelfstandigheid en is bruinrood van Kleur, naar een Beurs gelykende, platachtig en aan de kanten scherp. Het tegenwoordige schynt eenigen tyd in Zee gezworven te hebben, als bezet zynde met witte Koraalachtige Korstjes. De Huiden van de kleinste deezer Vischjes waren kennelyk ruw op 't Gevoel; hunne Tandjes zeer scherp, bestaande uit verscheide ryen, gelyk die der Haaijen. Het is een Kraakbeenige Visch (*).

Deeze Vischjes waren overgebracht van de Kaap der Goede Hope, en bevinden zig thans, in Liqueur gezet, in de Verzameling van Dr. JOHN FOTHERGILL. Het is de *Catulus major vulgaris* van WILLOUGHBY, waar van men een Afbeelding vindt in deszelfs Historie der Visschen, Tab. B. 4. Maar, alzo ik 'er verscheiderley Gezigten van gegeven heb, benevens het Ey en Jonge Vischje, hope ik tot deszelfs Historie iets te zullen bygevoegd hebben. Alzo men dit Schepzel aan de Brittische Kusten, zo wel als aan de Kaap der Goede Hope vindt, mogen wy onderstellen, dat hetzelfde ook voorkomt in de meeste Zeeën van de heete en koude Lugtfreken.

P L A A T LXXX.

De zwarte gekroonde of gekapte Gier (†).

Dit is een zeer groote Vogel, overtreffende de grootte van den gemeenen Arend ongeveer een derde deel. Hy heeft den Bek langer dan de Arend, zonder hoeken aan de kanten van de Bovenkaak en naar de Punt toe van een zwartachtige of donkere Kleur. Deszelfs Grondstuk is met eene licht blaauwachtige Huid, het Wasch genaamd, bekleed, en daar in staan de Neusgaten. De Kop en een gedeelte van den Hals, zyn dunnetjes gedekt met korte Donachtige Veeren, Aschgrauw van Kleur, doch wit rondom de Oogen en aan de Kaaken. De Oogkring is van een donkere Hazelnooten kleur. Hy heeft een rondachtig Toupet of Kuif, afkomende van het agterste des Kops. Het laagste van den Hals is omringd met lange losse Veeren, die Aschgrauw zyn, maakende een soort van Kraag, waar in de Vogel zyn Kop terugtrekt wanneer hy in ruste is of slaapt: zo dat men alsdan den Kop naauwlyks kan zien. De overige Pluimagine, die het geheele Lighaam bedekt, is van een donkerbruine of zwartachtige Kleur, uitgenomen eenige weinigen der kleinste Dekvederen van de Wiek, die witte Tippen hebben; zynde de onderzyde lichter geschadwd dan de Rug en Wieken; de Pooten en Voeten gedekt met blaauwachtige Schubben; de Vingers, die zwarte Nagels of Klaauwen hebben, aan 't Grondstuk met een Huid vereenigd. De Veders der Schenkelen zyn lang en los, en bedekken somtyds de Pooten t'eenemaal.

De Zwart en wit bonte Indische Slang, daar onder bygevoegd, is omtrent veertig

(*) [Meer Soorten van Haaijen zyn 'er wier Jongen zulk een Byhangzel hebben, dat zekerlyk het Dooijer is van het Ey, waar door zy gevoed worden: gelyk in een der mynen blykt, weinig meer grootte hebbende, roodachtig van boven, daar het zo groot is als een redelyk Hoender-Ey. Van de Haaijen-Tasjes en hoe zy in de Zee Boompjes aan de Kaap

hangen, is in de *Uitgezogte Verhand.* IX, Deel, bladz. 485, Plaat. 62, een fraaije Afbeelding aan 't licht gebracht.]

(†) *Vultur niger cristatus.* Edw. Av. II. Tab. 290. p. 171. *Vultur Arabicus.* Baiss. Av. App. 29. *Vultur Monachus.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 41. Sp. 4.

tig Duimen lang. Hy heeft een donker witte of Roomkleur, en is voorzien met zesendertig zwartachtige Ringen of Banden om het Lyf, behalve de zwarte merken op den Kop. Zyn middellyn is, op 't dikfte, anderhalf Duim. Op de Rug heeft hy een aanmerkelyke scherpte overlangs. De Staart is stomp en rondachtig, met het end vier Duimen van de Navel af. Hy heeft kleine Schubben aan de bovenzyde, zynde die aan den Buik halfcirkel-vormig.

De Gier werdt te Londen, in 't jaar 1757, onder andere Beeften en Roofdieren, publiek vertoond. Ik kon van de plaats zyner afkomst geen Berigt krygen, dan van den Man, die hem vertoonde, en deez' zaid', dat hy uit de Woestyenen van Arabie kwam; doch op hun zeggen is geen staat te maaken. Het schynt my een tot nog toe onbeschreeven Vogel te zyn. Ik meen 'er een van deeze Soort, nu twee of drie Jaaren geleeden, by den Hertog van Cumberland in Windfor-Park, gezien te hebben. In GESNERS *Nomenclator*, in de eerste Rang der Vogelen, pag. 4, is onder de Arenden een Vogel afgebeeld, die een Kuif heeft op het agterste van den Kop; doch in andere opzigten van den mynen verschillende is.

De Slang was uit de Oostindiën overgebracht, maar ik kan niet zeggen van welke byzondere plaats of Landstreek. Hy behoort den Heer SCLATER, Drogist, in Newgate-Straat, te Londen, die my met het gebruik van deezen en andere Indische Slangen, welke in Wyngceest geconserveerd waren, verplicht heeft. In SEBA's Natuurlyke Historie vind ik drie Afbeeldingen van Slangen, na genoeg van 't zelfde Soort; zie I. DEEL, Pl. LIII. f. 4. en II. DEEL Pl. IX. f. 3. Pl. LVIII. f. 2.

P L A A T LXXXI.

De Moeras-Havik () en Rietvogels.*

De Afbeelding van den Havik is zeer verkleind: want zyne Wieken, uitgespreid, hadden drie en een half Voeten vlugts, en van de punt des Beks tot aan het end van de Staart was de langte twee Voeten.

De Bek is van een blaauwachtige Kleur, zynde de kanten van de Bovenkaak op de zyden gegolfd. Hy heeft aan 't Grondstuk Oranjekleurig Wasch, waar in de Neusgaten geplaatst zyn. De Oogen zyn ook met een Oranjekleurigen Huid omringd. By de Neusgaten en aan de hoeken van den Bek, heeft hy zwarte Hairen of Borstels. Van den Bek door de Oogen loopt een zwarte Streep, die by den Kop wat blaauwachtig is. Van de Neusgaten komen witte Streepen af, die langs de zyden van den Kop nederbuigen, en zig onder den Keel vereenigen. Onder ieder Oog heeft de Vogel ook een wit Plekje. Het overige van den Kop, de Hals en Borst, zyn van een donker bruine Kleur, met eenig mengzel van wit op de Kruin van den Kop. De Rug, Wieken en Staart, zyn ook donker bruin. De Staart heeft vier dwarse Baaren van een zwartachtige Kleur; maar de Stuit en de Dekveders aan de bovenzyde zyn wit. Een gedeelte van den Borst, Buik, Schenkels en Dekveders onder aan de Staart, hebben eene roodachtig geele Kleur. De Pooten en Voeten zyn gedekt met Oranjekleurige Schubben; doch de Klaauwen zyn zwart (†).

De *Mannetjes Rietvogel*, die op den Boom vertoond wordt, is zwart, uitgenomen een geelachtig roode Vlak in de Nek en dat de Dekveders van de Wieken en Stuit

(*) [Deeze is door den Heer LINNÆUS t'huis gebracht tot den Ringstaart, *Pygargus*, (*Syst. Nat. XII. p. 129.*) waar van de beschryving in myne *Nat. Hist. I. D. IV. Stuk, bl. 421.*]

VIII. Deel.

(†) [Het verschil; dat men zo hier als elders tuschen de Kleuring en de beschryving vindt, is den Duitschen Afzetter te wyten. Ik volg den Engelschen Text van den Auteur.]

Stuit wit zyn. De Bek is Loodkleurig en de Pooten zyn bruin. Het Wyfje, onder des Haviks Pooten afgebeeld, is aan de bovenzyde bruin, en van onderen witachtig met geel gekleurd, hebbende den Bek Vleeschkleurig en de Pooten bruin.

De Moeras-Havik is gegraveerd naar eene Tekening, die 'er in Pensylvanie naar 't leven van gemaakt was, en my door mynen verplichtenden Vriend, den Heer WILLIAM BARTRAM, een Inboorling van dat Land, toegezonden. De Rietvogels zyn even de zelfden, als die CATESBY *Ryftvogels* noemt, welken men afgebeeld en beschreeven kan vinden, in het I. Deel zynere Historie van Karolina, p. 14. (*). De Heer BARTRAM zegt, dat de Havik de Moerassen in 't Zomer-Saizoen veel bezoekt, en aldaar aaft op Rietvogels, Kikvorschen, Slangen, Haagdisfen, en wat dies meer is. Zy vertrekken van Pensylvanie in 't aankomen van den Winter. Vindende deezen Havik niet door CATESBY of eenig ander Auteur beschreeven; wilde ik de gelegenheid niet laten voorbygaan, om 'er de Afbeelding van te geeven. Hoewel ik den Vogel zelf niet gezien heb, meen ik groote reden te hebben om te denken, dat de Heer BARTRAM zeer naauwkeurig in zyne Aftekening zo wel als in zyne Kleuring zy. Ik heb veelen van zyne Tekeningen met de Natuurlyke Voorwerpen vergeleeken, en die met dezelve zeer overeenkomstig bevonden. De Ryftvogels zyn tot sieraad in de Plaat gebragt, en in 't klein gekopieerd naar de Afbeeldingen van CATESBY, hoewel zy in postuur daar van verschillen. Zy zyn een weinig grooter dan een Leeurik.

P L A A T LXXXII.

De Geringde Pappegaay en de Blaauwkoppige (†).

De eerstgemelde maakt de bovenste, de laatste de onderste Afbeelding op de Plaat uit. Beiden zyn zy, in alle opzigten, van een zelfde gedaante en maakzel; en zouden misschien wel Mannetje en Wyfje kunnen zyn (§). De grootte is als die van een Wilde Duif. Zy hebben beiden de Bekken geheel rood; de Oogkringen Oranje-kleurig, en een smal Vleeschkleurig Wasch aan het Grondstuk van den Bek, waar in de Neusgaten geplaatst zyn. Rondom de Oogen hebben zy ieder ook een klein Plekje van Vleeschkleurig Vel. De Pooten en Voeten zyn in beiden Afchkleurig.

De *Ring-Pappegaay* heeft de Kruin en zyden des Kops groen. Een zwarte Streep loopt by hem van de Onderkaak een weinig nederwaards, verdeelende zig dan in twee Streepen, die, agterwaards om den Hals draaijende, een zwarten Ring rondom denzelfden maaken, welke van agteren bykans geslooten is. Aan het agterste van den Hals, of in de Nek, boven deeze zwarten Ring, zyn de Veeren Hemelschblauw, en daar onder loopt een baar of Band van roode Vederen. Het Lighaam is, zo wel boven als beneden Groen, hoewel van onderen wat lichter als van boven, doch de Rug en bovenzyde der Wieken zyn donkerer en wat blauwer groen. De Slagpennen en Dekveders naaft daar boven, aan de binnenzijde der Wieken, zyn Muisvaal; de kleinste Dekveders licht blaauwachtig groen. Hy heeft een roode Vlak op de kleinste Dekveders, aan de buitenzijde der Wieken. De bovenzijde van de Staart is blaauwgroen, de onderzijde donker geel of Olyfkleur. De middelste

(*) [Dus is dan, zo wel het Mannetje als het Wyfje, ook afgebeeld in 't Eerste Deel van dit Werk Pl. XXVIII. onder den naam van *Karolinischen Orvolaan of Ryftvogel*, en aldaar zeer omstandig beschreeven.]

(†) [Deeze beiden schynen te behooren tot den *Psittacus Alexandri*, Linn. *Syst. Nat.* XII. Gen. 45. Sp. 14; door my de *Gekraagde* geheten, *Nat. Hist.* 1.

D. IV. STUK, bladz. 244. Zy zyn door den Heer LINNÆUS ook daat 'huis gebragt. Deeze Soort is amerkelyke verandering onderhevig.]

(§) [Dit zou ik echter naauwlyks denken, alzo ik het Wyfje van een Ceylonfchen groenen Ring-Pappegaay thans levendig bezit, dat geen het minste Hemelschblauw op den Kop heeft.]

delfte Veders waren dertien Duimen lang. Zy worden trapswyze korter naar de zyden.

De *Blaauwkoppige Papegaay* heeft den Kop geheel en al van een fchoone Hemelfchblauuwe Kleur. In andere opzigten komt hy met den befchreevenen overeen, zynde geheel groen. Daar die een roode Vlak op de Wiek heeft, heeft deeze een geele. Ook is de bovenzyde van de Staart blauwer, en de kanten der grootte Slagpennen trekken naar 't blaauwe.

Beide deeze Vogels waren, met een der Schepen van onze Ooftindifche Kompagnie, levendig te Londen gebragt. De eerfte, zegt WILLOUGHBY, is de Papegaay (*Pfittacus*) der Ouden, en de eenigfte dien men in Europa gekend heeft, van den Leeftyd van Alexander den Grooten tot aan dien van Nero: zie zyne Vogelbefchryving, p. 115. De Blaauwkoppige is de eenigfte, dien ik van dit Soort ooit heb gezien, en daar is, zo ik geloove, te vooren geen Afbeelding of befchryving van gegeven. Beiden heb ik ze naar de leevende Vogels afgetekend. Daar komt dikwils uit Indie een andere Soort van Geringde Papegaay, welke naauwlyks in eenig opzigt van de hier befchreevenen, dan alleen in grootte, verfchilt. Zyne grootte, naamelyk, gaat die van een Merel niet te boven. Ook ontbreekt hem de roode Vlak op de Wiek. Een deezer laaftten zag ik ten huize van den Schildknaap GEORGE SHELVOCKE, te Greenwich.

P L A A T LXXXIII.

De blaauw gekruinde en de Goudwiek-Parkiet (*).

Deeze Vogeltjes zyn beiden in de Natuurlyke grootte afgebeeld en onmiddelyk naar 't Leven op de Plaat gegraveerd.

De bovenfte Afbeelding verftoont de *Blaauw gekruinde Parkiet*. Deszelfs Bek en het Wafch, dat het Grondftuk bekleedt, is zwart: de randen van de Bovenkaak gehoekt. Het heeft een klein Plekje naakte Huid rondom de Oogen. De Kop en Hals zyn groen, en op de Kruin van den Kop is een ronde Vlak, van eene fchoon blaauwe of Saphier-Kleur. In 't laagfte van de Nek heeft het een Oranjekleurig Maantje; waar door de Hals van de Rug wordt afgefcheiden. De Rug, Wieken, Borft, Buik, Schenkels, de Dekveders onder de Staart en de Staart zelf, zyn groen. De Slagpennen zyn aan haare Tippen, zo wel van buiten als van binnen; donker; de inwaardsfe Baarden derzelven Hemelfchblauw; de Dekveders der Wieken aan de binnenzzyde licht groen. De Keel is fchoon rood of Bloedkleurig, zo wel als de Stuit en Dekveders van de Staart. Op 't midden van de Rug is een geele Vlak. De Pooten en Voeten, die van figuur zyn als in andere Soorten van het Papegaaijen-Geflagt, zyn van een zwarte of donkere Kleur. De Staart beftaat uit twaalf Veders van gelyke langte. Zy is aan de onderzyde blaauwachtig en van boven door de roode Dekveders byna geheel bedekt.

De *Goudwiek-Parkiet* van de onderfte Afbeelding heeft den Bek, zo wel als den Huid rondom het Oog, witachtig, en een aanmerkelyken hoek ter wederzyde van de Bovenkaak. Deszelfs Pluimagine, uitgenomen eenige Veders der Wieken, is geheel groen; doch aan de onderzyde lichter en donkerer op de Rug: het welk, zo ik

(*) [De eerfte wordt door den Heer LINNÆUS betrokken tot zynen *Pfittacus Galgulus* (*Syst. Nat.* XII. Gen. 45. Sp. 46.) dien ik in de *Natuurlyke Hiftorie*, bladz. 270; heb befchreeven; en waar toe ook de

Ridder het Parkietje van EDWARDS, in het I. DEEL van dit Vogelwerk, Pl. XII. afgebeeld, betreft. De andere is zyne *Pfittacus Chrysopterus* (*Ibid.* Sp. 44.) door den Heer BRISSON *Pfittacula Alis deauratis* getyeld.]

ik geloove, in alle groene Pappegaaijen en andere Vogelen plaats heeft. Omtrent vier van de Slagpennen, die op de vier buitenften volgen, zyn van een schoone Goud- of Oranje-Kleur, zo wel als de eerste ry der Dekvederen boven deeze Pennen, en eenigen, ter wederzyde van de Goudkleurigen, hebben haare buitenfte Baarden fierlyk donker blaauw. De Tippen der grootste Pennen zyn donker. De binnenzijden der Slagpennen zyn donker blaauw, uitgenomen die der Gouden, welke geel zyn. De eerste ry der binnenfte Dekvederen is donkerer blaauw, en de kleinste Dekveders zyn donker: de Pooten, Voeten en Klaauwen, van een lichte Vleeschkleur.

De eerst beschreeven deezer Vogelen kwam van het Eiland Sumatra in Oostindie, en werdt my, wel gedroogd zynde, presént gedaan, door een Heer, die myn Vrind was, welke hem van daar hadt medegebragt. Het is een der kleinste en fraaiste Vogelen van het Pappegaaijen-Geslagt, die my ooit voorgekomen zyn. Ik heb het thans in myn kleine Verzameling. Zekerlyk was het nog nooit beschreeven. Het andere Vogeltje behoorde aan een der Heeren van de Admiraaliteit, die hetzelfde, gestorven zynde, door een Knecht my t'huis zondt. Ik denk dat het ook uit Oostindie afkomstig zy; doch ik kon daar geen zeker Berigt van krygen. Het is, zo ik geloove, tot nog toe door geen Autheur afgebeeld of beschreeven. De Huid daar van heb ik bewaard.

P L A A T LXXXIV.

De Vogel Dodo genaamd () en de Guineefche Big.*

De Dodo is een groote Vogel, naar ik denk van de derde grootte; als men den Struisvogel neemt voor een van de eerste en den Kasuaris voor een van de tweede grootte. Deeze Afbeelding is in 't klein gekopieerd naar een Schildery met Olieverw van de natuurlyke grootte. In 't Origineel is hy omtrent dertig Duimen hoog; de Bek, in zyne grootste langte, negen Duimen. De Oogen zyn in 't Grondstuk van de Bovenkaak geplaatst.

De Bek, die krom is aan 't end gelyk een Pappegaays-Bek, heeft éene zwartachtige Kleur, doch met een weinig Roods boven den tip aan deszelfs kromte. Omtrent de Neusgaten heeft hy verheffingen. De helft, naast aan den Kop, is van een lichte Afchkleur en de Oogkring witachtig. De Vedertjes op de Kruin van den Kop loopen samen en voegen zig aan den Bek in een hoek, dus de vertooning van een Kalot maakende. De geheele Vogel, uitgenomen de Wieken en Staart, is Afchgrauw, aan de bovenzyde donkerer, aan de onderzyde lichter. De Borst is bykans wit, en de Veders omtrent de buiging der Schenkelen zyn byna zwart. De Staart is zeer hoog geplaatst, en de Veders daar van, die witachtig zyn, verheffen zig. De grootste Pennen of Veders der Wieken zyn geelachtig wit; de Dekveders wit met zwarte Tippen en de kleinste Dekveders, op den rand der Wieken, Afchkleurig. De Pooten en Voeten, die dik en sterk zyn, vindt men gedekt met een Schubbig geele Huid. Ieder Voet heeft drie Vingers die voorwaards staan en eenen agterwaards gekeerd, allen met zwarte Klaauwen. Tot vliegen, geloof ik, is hy onbekwaam (†).

De

(*) Dodo Avis. Edw. Av. II. T. 294. p. 179. Rapphus. BRISS Av. V. p. 14. Cygnus cucullatus. NIEREMB. Nat. 231. WILL. Ornith. 107. T. 27. RAJ. Av. 37. Gallus Gallinaceus peregrinus. CLUS. Exot. 99. T. 10. OLEUR. Mus. 23. T. 13. p. 5. Struthio cucullatus. Syst. Nat. X. p. 155. Dod-Aars, Nat. Hist. I. D. V. Stuk,

blad. 320. Didus ineptus. Syst. Nat. XII. Gen. 97. Sp. 1.

(†) [Zie de uitvoerige beschryving van deezen Vogel, op de aangehaalde plaats van myne *Natuurlyke Historie*.]

De *Guineefche Big* (*), iets grooter dan onze Engelsche Inkhoorn, heeft Tandden als van een Konyn en kleine ronde Oortjes. Daar zyn vier Vingers aan ieder van haare Voorpooten en drie aan ieder Agterpoot. Zy heeft in 't geheel geen Staart. De Kleur is meest wit; doch zy zyn meer of min met een Wortel geele Kleur en Zwart, in eene groote verscheidenheid; getekend, komende geen twee derzelven in Tekening overeen. Zy worden tam omtrent Londen geteeld en opgevoed als de Konynen.

De Origineele Tekening, naar welke deeze Print van den Dodo gegraveerd is, was in Holland geschilderd naar een leevenden Vogel, dien men van 't Eiland Mauritius in Europa gebragt had, in de tyden van den vroegsten Vaart op de Oostindiën, over de Kaap der Goede Hope. Deeze Tekening was in bezitting van wylen Sir HANS SLOANE; tot aan zyn dood, en vervolgens my in handen gekomen zynde, heb ik die, als een groote zeldzaamheid, overgegeven in het Brittannisch Kabinet. De gedagte Historie van de Tekening had ik van dien Heer en van wylen Dr. MORTIMER, Sekretaris der Koninglyke Societeit. PISO heeft, in zyn Werk (*de Indiarum utriusque Re Naturali*;) twee Afbeeldingen van den Dodo, die naar deeze zelfde Tekening gemaakt zyn. Zie een kleine Figuur, op Koper gegraveerd; in 't midden van zyn Tytelprint; en een grootere, in Hout gesneden, in 't V. Boek, p. 71. Hy noemt hen *Dronte* of *Dod-Aars*. CHARLETON geeft 'er, in zyn *Onomasticum*, den naam aan van de *Monnik-Swaan* van 't Eiland Mauritius, [nu *Isle de France*.] Het is de *Gallus Gallinaceus peregrinus*, of Uitheemsche Kalkoen van CLUSIUS en de *Cygnus cucullatus* of gekapte Zwaan van NIEREMBERG; welke Auteurs een en 't zelfde Houtsnée-Plaatje in hunne Werken gebruikt hebben. WILLOUGHBY, door wien de Print van PISO gekopieerd is; noemt hem de *Dodo*. Hy is door HERBERT in zyne Reizen, die te Londen in 't jaar 1677 gedrukt zyn, op bladz. 282, 283 afgebeeld en beschreeven. Dewyl myn Afbeelding veel grooter dan eene der te vooren uitgegevene is, heb ik de kleine deelen duidelyker kunnen uitdrukken.

Het Guineefch Biggetje, dat by ons een zeer bekend Diertje is, heb ik slegts by den Vogel gevoegd, om een regt denkbeeld te geeven van deszelfs grootte. Het is naar 't Leven getekend. Het wordt door MARCGRAAF de *Cavia Cobaya* van Brasyl genoemd. Zie zyne Afbeelding p. 225. 't Is twyfelachtig of Guinée in Afrika den Brasyl de plaats van deszelfs natuurlyke afkomst zy.

P L A A T LXXXV.

De Kurassausche Paauwies en die, welke men Cusco noemt.

Deeze Vogels zyn zeer veel kleinder dan natuurlyk afgebeeld, als byna met een Kalkoensche Hen in grootte overeenkomende. Naar 't Leven zynze getekend; de Kurassausche, *Fig. 1*, door my zelven; de Cusco, *Fig. 2*, door een Heer, die in dienst was van den Hertog van Portland.

Alzo de eerstgemelde (†) in de meeste opzigten gelyk is aan de andere, zal ik alleenlyk melden, waar in zy daar van verschille. De Bek is aan de Punt zwart en heeft een geel Wasch. Boven den Bek, tusschen de Neusgaten, heeft zy

(*) *Porcellus Guinéensis*. Edw. Av. T. 294. f. 2. Mus S. Cuniculus Americanus &c. RAJ. *Quadr.* 223. JONST. *Quadr.* 161. T. 63. f. 6. Mus Porcellus. LINN. *Syst. Nat. Gen.* 24. Sp. 1. Guineefch Biggetje. *Nat. Hist.* I. D. II. Stuk, bladz. 439.

(†) *Avis Curassao dicta*. Edw. Av. II. p. 181. T. 295. f. 1. *Gallina Indica* & *Gallus Indicus* alius. ALDR. *Ornith.* p. 332, 333. ALB. Av. II. p. 31, 32. *Crax Curassou*. BRISS. Av. 300. *Crax globicera*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 100. Sp. 4.

zy een hard en ronden Knobbel, die geel van kleur is, en op den Kop een Kuif van lange zwarte Veeren, welke met de Punten voorwaards gekeerd zyn. Zie een der Kuif-Vederen, in de Natuurlyke grootte, op den Voorgrond van de Plaat. De Staart is niet met Wit getipt. In andere opzigten komen deeze Vogels overeen. De Hen van deeze foort verschilt van den Haan daar in, dat 'er de Knobbel op den Bek aan ontbreekt en dat zy de Veders bruin, zwart en Afchkleurig bont heeft, met dwarse Streepen: anderen zyn geheel roodachtig bruin met veele Verscheidenheden, gelyk gemeen is in Huiselyke Vogelen. Sloane heeft, in zyne beschryving van Jamaika, Vol. II. p. 302, Tab. 260, deezen Vogel, dien hy noemt *Gallus Indicus* &c. Hy zegt daar, dat de Staart niet meer dan twee Duimen lang zy: indien men tien Duimen leest, zal het nader aan de waarheid komen. (Zie de Ontleedkundige beschryving van deezen Vogel in de Vertoogen van de Koninglyke Akademie van Parys, Tom. III. het I. Deel, pag. 223.) Sir HANS SLOANE heeft alle de Autheuren opgeteld, die voor zyn tyd over deezen Vogel hebben geschreeven. Ik tekende hem naar 't Leven, ten huize van wylen den Heer CHARLES WAGER, te Chelsea. Men moet in aanmerking neemen, dat geen van deeze beide Vogelen de Knobbels op hunne Koppen hebben in het eerste Jaar.

De *Cusco* (*) heeft zyn naam van den Knobbel boven den Bek, welke veel naar een Amerikaansche Noot van dien naam gelykt (†). [Ook noemt men hem de *Paauwies met den Steen*: want] deeze Knobbel is van eene schoon blaauwe Kleur, [, gelyk een Saphier,] zo wel als het Grondstuk van de Bovenkaak des Beks, die voor 't overige rood is en de Oogen hebben roodachtig bruine Kringen. De geheele Vogel is glanzig git zwart, met een blaauwen en purperkleurigen weerschyn, uitgenomen het onderste van den Buik, de Dekveders onder de Staart en de tippen der Staartvederen, die allen wit zyn. Hy heeft de Pooten en Voeten gedekt met een Schubbe Huid, van eene donkere Vleeschkleur.

Of deeze laatst beschreevene in Soort de zelfde zy met den voorgaanden Vogel, kan ik niet volstrekt bepalen. Ik weet dat hy by ons zeer zeldzaam is in vergelyking met den Kurassauschen, die gemeen voorkomt in de Menageriën van onzen Adel, Liefhebbers zynde van Vogelen. Ik heb maar een enkelen *Cusco*-Vogel, in alle myne naspooringen, gezien, en wegens het verschil der Knobbelen, zo wel in grootte als in figuur en Kleur, zo wel als om dat de een zo aanmerklyk gekuifd is en de ander in 't geheel geen Kuif heeft, denk ik eer, dat zy in Soort verschillen. De *Cusco* is de *Pauxi* van NIERENBERG, de ander is de *Mituporanga* van MARCGRAAF. De laatste is by verscheide Autheuren afgebeeld, maar die, welke den *Cusco* beschryven, geeven 'er geene Afbeelding van. Dus denk ik, dat deeze de eerste zy, die daar van aan 't licht komt. Hy is in bezitting van den Hertog van Portland, maar, dewyl hy zig op een Lustplaats van zyne Genade, ver afstandig van Londen, bevondt, gedoogden myne bezigheden niet, dat ik 'er zelf een Aftekening van maakte.

P L A A T LXXXVI.

De kleine Lyfter.

Deeze Vogel is hier in de Natuurlyke grootte voorgesteld. De Bovenkaak is don-

(*) *Avis Acajou*. EDW. Av. II. p. 131. T. 295.
2. *PAUXI* HERN. *Mexic.* 56. NIER. *Nat.* 234. WILL. *Orn.* 114. *Gallina Indica* alia. ALDROV. *us.* Phasianus *Crax Mexicanus*. BRISS. Av. I. p. 303. *Crax Pauxi*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 100. Sp. 5.

(†) [In 't Engelsch *Cushew-Bird*. Dat woord schynt

wel eenigszins naar *Cachou* of *Catsjou* te gelyken, welken naam men in 't Nederduitsch aan de *Acajou*-Appelen geeft, naar wier Noot dit Uitwas eenigermate zweemt; te meer, om dat dezelve buiten aan den Appel zit, gelyk bekend is. Zie myne *Nat. Hist.* II. D. II. *Struk*, Pl. IX.]

donker of zwartachtig; de Onderkaak donker aan de Punt en naar den Kop toe geel. Omtrent de hoeken van den Bek heeft hy eenige korte Haairtjes en een lichtachtigen Ring rondom het Oog. De Kop, de bovenzijde van den Hals, de Rug, Wieken en Staart, zyn allen van een roodachtig bruine of Tegelkleur, veranderende in 't geheel niet in de Schaduwen der Vederen, gelyk zy doen in onze Engelsche Lyfsters. De onderzyden van de Wieken en Staart zyn Afchgrauw, uitgenomen dat de inwaardsé Baarden der Slagpennen naar de Schaften toe witachtig zyn. De Keel, dicht onder den Bek, is witachtig en de Borst geelachtig met donkere Vlakken. De Buik, Dyën en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit, met Afchgrauw een weinig geschaduw; de Pooten, Voeten en Klauwen, Vleefchkleur.

Ik ontving deezen Vogel, te gelyk met een kleiner foort van Lyfsters dien ik bevoorens reeds aan 't licht gegeven heb (*); van myn goeden Vriend den Heer WILL. BARTRAM van Philadelphia in Pensylvanie; met Berigt, dat zy 'er in April komen en den geheelen Zomer blyven; aldaar broedende en de Jongen opbrengende. CATESBY heeft hem in zyne Natuurlyke Historie van Karolina, VOL. I. p. 31, afgebeeld, doch 'er geene beschryving van gegeven. Hy zegt alleenlyk, dat dezelve, in gestalte en Kleur, overeenkomt met den Zing-Lyfter, en 'er slegts in grootte van verschilt; weegende niet meer dan twee en een half Loot; hoewel ik, denzelven daar mede vergelykende, reden vindt om 'er een geheel verschillende beschryving van te geeven. Volgens dien Auteur blyven zy in Karolina het geheele Jaar, huishoudende in digte Bosschen en Savaanen: maar zy zingen niet. Sir HANS SLOANE noemt deezen Vogel eenvoudiglyk een Lyfter, en zegt dat zy zig onthouden in de Bosschen op de Gebergten, enz. Of het een Trekvogel zy dan niet, daar maakt hy geene melding van. (Zie zyne Natuurlyke Historie van Jamaika, VOL. II. p. 305.) Die ver daar van Noordwaards gaan zyn Trekvogelen. Dewyl Pensylvanie zeer koude Winters heeft, kunnen zy het daar niet houden; maar in 't Klimaat van Karolina, veel verder Zuidwaards, zyn de Winters zagt genoeg voor dat Gevogelte, om 'er te kunnen blyven.

P L A A T LXXXVII.

De Pensylvanische Leeurik en de bruine Chineefche Paauw-Oog Kapel.

De Leeurik en de Kapel zyn beiden Levetisgrootte getekend en op de Plaat onmiddelyk naar de Natuurlyke Voorwerpen gegraveerd.

De Bek van den Leeurik is fcherp gepunt en dun, en van een zwartachtige Kleur, uitgenomen een weinig Geel aan 't Grondstuk van de Onderkaak. De Kop, Nek en Rug, zyn van eene vuil donker bruine Kleur. Een zwartachtige Streep loopt door het Oog en een Tegelkleurige daar boven: de Oogleden zyn ook licht gekleurd en het Oog is donker. De Wieken en Staart zyn donker bruin; doch de Veders hebben licht bruine randen en tippen, en de binnenzijden der Wieken zyn Afchgrauw. De buitenste Veders; aan ieder zijde van de Staart, zyn wit: de twee naaft daar aan hebben witte Tippen. De onderzijde des Vogels, van den Bek tot aan de Staart, is licht roodachtig bruin, met donkere Vlakken; gelyk de Afbeelding doet zien. De Pooten, Voeten en Klauwen, zyn donker bruin. Hy heeft een langachtige Klaauw of Spoor van agteren, maar korter, zo ik meen, dan in de gewoone Leeurik. Het byzondere in deeze Vogel is, dat, de Wieken dicht geslooten zynde, de derde Slagpen;

(*) Zie PLAAT XLII. pag. 48, in het VII. DEEL van dit Werk.

pen, van het Lighaam af gerekend, tot aan den tip van de Wiek reikt; 't welk een bestendig Kenmerk is van het Geslacht der Kwikstaarten. Hoewel deeze Vogel zo veel gelykt naar eenigen der bekende Leeurikken, ben ik nogthans, by naauwkeurig onderzoek, verzekerd geworden, dat het een Soort is, nooit te vooren afgebeeld of beschreeven. Hy is aan Europa en Noord-Amerika gemeen. Ik heb hem in de nabuurschap van Londen aangetroffen.

De *Bruine Chincefche Paauw-Oog-Kapel* (*), heeft de bovenzijde sterk donkerbruin. De bovenste Wieken hebben ieder een groote zwarte Vlak of Oog, bevattende twee kleine witte Vlakjes en ten deele omringd zynde met Oranjekleur. De Onderwieken hebben kleine zwarte Vlakken aan den omtrek van den Rand met licht en witachtige plekjes in 't midden. De onderzijde van de Kapel is donker, trekkende naar Roozekleur en gemengeld met helderer en donkerer deelen, hebbende ook eenige kleine donkere Ringetjes.

Ik ontving den boven beschreeven Vogel van den Heer WILL. BARTRAM van Pensylvanie, die my berigt gaf, dat zy zig aldaar het eerste in de Maand Maart, op haar vertrek Noordwaards, vertoonen en dat men 'er in 't end van Mey geene meer gewaar wordt.

P L A A T LXXXVIII.

De Goudkruinige Vliegentangers, Mannetje en Wyfje (†).

Deeze Vogeltjes zyn in de Natuurlyke grootte afgebeeld, en onmiddelyk naar 't Leven op de Plaat gegraveerd.

Het bovenste, dat ik onderstel het Mannetje te zyn, heeft een dunnen Bek, die zwartachtig is of donker van Kleur. Daar loopt van den Bek door het Oog een breede zwarte Streek en daar boven is een smal wit Streepje. De zyden van den Kop en Keel, beneden die Streek, zyn wit. Het agterste van den Kop, de Nek Rug en Dekveders boven de Staart, zyn blaauw of Leykleur, met donkere of zwartachtige Vlakken langs het midden der Vederen heen. De Borst is zwart, met een kleine mengeling van Graauw. Op de Kruin des Kops is een helder geele Vlak. De zyden der Borst, onder de zwarte Baar, en de Stuit, zyn insgelyks geel; de Vederen der Wieken zwart met graauwachtige randen. De binnen zyden der Wieken zyn graauw. De tippen der Dekvederen en de Slagpennen naast aan de Rug, zyn wit. De Staart, die zwart is van boven, bestaat uit twaalf Pennen, gelyk in alle Vogeltjes van dit Geslacht, voor zo ver ik ze waargenomen heb: zynde de binnenste Baarden van de drie buitenste Vederen wederzyds met witte Vlakken getekend. De Buik, Schenkels en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit; doch met Zwart geplekt aan de zyden van Borst en Buik. De Pooten, Voeten en Klaauwen, zyn donker of zwartachtig.

Het Wyfje verschilt van het Mannetje daar in, dat het bruinachtig is op de Rug, Wieken en Staart, daar het Mannetje blaauw is of zwart, en dat 'er de zwarte Streek door het Oog aan ontbreekt, zo wel als het zwarte Merk op de Borst. In alle andere opzigten komen zy overeen. Daar de Vederen van deeze Vogeltjes uitwaards wit zyn, zyn zy zwart aan haare Donsachtige deelen, binnenwaards, by de Schaften.

Zy

(*) [*Papilio Nymphalis Leda* heeft de Ridder LINNÆUS deeze Kapel genoemd en het onderscheid van Mannetje en Wyfje, zyns oordeels, aangetoond. Zie *Syst. Nat.* XII. Gen. 231. Sp. 151.]

(†) *Muscicapa Aureo vertice*, Mas & Fœmina. Edw. Av. p. II. p. 187. T. 298. *Motacilla Coronata*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 21.

Zy waren my insgelyks door mynen Vriend, den Heer WILL. BARTRAM, uit Pensylvanie toegezonden; die zegt, dat zy aldaar, in 't Voorjaar, Zuidwaards van daan komen, en zig maar drie of vier Dagen laten zien, aazende op Infekten; gaande dan verder Noordwaards voort, alwaar hy onderstelt dat zy hunne Zomerwooning vestigen, om hun Geslagt voort te planten: keerende voor den Winter naar warmer Klimaat te rug. Hy hadt eenigen van de Wyfjes geopend, en daar in Knobbeltjes van Eijeren, iets grooter dan Raapzaad, gevonden. Ik denk dat menze, zonder schroom, voor tot nog toe niet beschreeven Vogeltes mag houden.

P L A A T LXXXIX.

De Goud-gewiekte Vliegenvanger () en de Chineesche Schildpad-Kapel, die gevloekt is.*

Deeze Vogel en Vlinder zyn beiden onmiddelyk naar 't Leven op 't Koper getekend en ge-estf, in de Natuurlyke grootte.

De Vogel heeft den Bek zeer regt, fcherp gepunt en zwart van Kleur. Van den hoek des Beks, om het Oog heen, loopt een breede zwarte Streek, waar boven en beneden witte Stréepen zyn. De Keel, van den Bek tot aan de Borst, is zwart. De Borst, Buik, Schenkels en Dekveders onder de Staart, zyn wit. De Kruin van den Kop is helder geel. De Nek, Rug, Stuit, en de kleine Dekveders der Wieken, zyn van een licht blaauwachtige Ley-Kleur. De Slagpennen en bovenzide van de Staart, zyn donker Afchgrauw. De uitwaardsé Baarden van de eerste ry der buitenste Dekvederen van de Wieken, zyn geel; zo wel als de tippen der Vederen naaft daar boven; welke te samen eene fchoon geele Plek maaken op ieder Wiek. De binnenste Dekveders der Wieken zyn wit en de Slagpennen van binnen licht Afchgrauw, met witachtige randen. Van onderen is de Staart Afchgrauw, met witte Vlakken op de inwaardsé Baarden der buitenste Vederen aan ieder zyde. De Pooten en Voeten zyn donker.

De *Chineesche gevloekte Schildpad-Kapel*, daar nevens afgebeeld, heeft in 't algemeen een roodachtige Oranjekleur, met geel en zwarte Slingers aan den rand uitgemonsterd. Door het midden van ieder Wiek loopt een zwarte Bedding, gevuld met witte Vlakken van een ovaale figuur. Daar zyn ook eenige andere Vlakken en Schaduwingen van Zwart op de Wieken, best in de Afbeelding na te gaan. Alzo de onderzyde van deeze Kapel weinig verschilt van de bovenzide, dan dat zy flauwer gekleurd is, heb ik nagelaten daar een Afbeelding van te geeven. Ik acht het Voorwerp nog niet beschreeven te zyn.

Den boven gemelden Vogel heb ik ontvangen van mynen Vriend, den Heer WILL. BARTRAM, die verhaalt, dat zy in de Maand April in Pensylvanie verschynen, doch alleenlyk op hunne passagie naar het Noorden, blyvende 'er maar weinig Dagen. Men neemt waar, dat zy op Infekten aazen. Tot nog toe was dit Vogeltesje, zo veel ik weet, niet afgebeeld of beschreeven.

PLAAT

(*) *Muscicapa Alis Aureis*. Edw. Av. II. p. 189. Pl. 299. *Motacilla Chrysoptera*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 20.

P L A A T X C.

De zwart gekeelde Groene Vliegenvanger en de zwart en witte Boomkruiper.

Deeze Vogeltjes zyn beiden ook op de Plaat onmiddelyk naar 't Voorwerp, en in de Natuurlyke grootte, gegraveerd.

De bovenste Afbeelding vertoont den *Groenen Vliegenvanger* (*). Deeze heeft den Bek dun, zeer puntig en zwart: de zyden van den Kop en een gedeelte van den Hals, zyn schoon helder geel. De Keel, van den Bek tot aan de Borst, is zwart. De Kruin van den Kop, de Nek, Rug, Stuit, en de kleine Dekveders der Wieken, zyn Olyfkleurig groen: de Wieken en Staartveders donker Afchkleur of zwartachtig graauw. Alzo de tippen der twee voornaamste ryën van Dekvederen wit zyn, ontstaan daar uit twee witte Baaren dwars over de Wiek. De Slagpennen naaft het Lighaam zyn witachtig gerand; de Dekveders aan de binnenzyde der Wieken wit. De Slagpennen hebben ook de kanten van haare inwaardsé Baarden wit. Drie der buitenste Staartvederen, aan ieder zyde, hebben witte Vlakken op haare inwaardsé Baarden. De Borst, onder den zwarten Keel, is geelachtig. De Buik, Schenkels en Dekveders beneden aan de Staart, zyn wit. Het Vogeltje heeft donker bruine of zwartachtige Veders onder de Wieken, gemengeld met het Wit aan de zyden van het Lyf. De Pooten en Voeten zyn donker.

De *Zwart en witte Boomkruiper* (†), die de onderste Afbeelding op de Plaat is, heeft den Bek, Pooten en Voeten, zwart. Van den hoek des Beks, beneden het Oog, strekt zig een breede zwarte Plek Vederen uit, die boven en onder omringd is met een witte Streep, loopende boven het Oog en daar boven is wederom eent zwarte Streek. De Kruin des Kops is wit, de Keel zwart; de Nek, Rug en Stuit, wit, met groote zwarte Vlakken langs het midden der Vederen heen. De Wieken zyn zwart, doch hebben de tippen van de twee voornaamste ryën der Dekvederen wit, 't welk Baaren dwars over de Wiek maakt. De Slagpennen naaft aan de Rug zyn ook met Wit gerand; de overigen Afchgrauw met de kanten der inwaardsé Baarden wit, zo wel als de binnenste Dekveders der Wieken. De Onderzyde, van de Borst tot aan de Dekveders beneden aan de Staart, is wit, doch op de Borst en aan de zyden des Lighaams met Zwart gevlaakt. De Staart is zwart, met de kanten der Vederen graauw en aan de onderzyde Afchgrauw; hebbende de binnenste Baarden der buitenste Vederen witte Vlakken.

De Heer WILL. BARTRAM, van wien ik deeze Vogeltjes ontving, zegt, dat de Groene Vliegenvangers door de Provincie van Pensylvanie, maar eenige weinige Dagen in de Maand April, Noordwaards trekken en in hunne voortgang op Infekten aazen. De Zwart en Witte Boomkruiper komt 'er ook in April, doch blyft 'er den geheelen Zomer, en schynt 'er dus te broeden. Hy aaft op Vliegen, Spinnekoppen, Rupsen en andere Infekten, vertrekkende Zuidwaards tegen 't aankomen van den Winter.

Deeze twee zeldzaame en fierlyke Vogeltjes, die ik geloof nog niet beschreeven te zyn, waren my geheel onbekend, tot dat ik het plezier had, dezelve van den Heer BARTRAM te ontvangen, die my op den zelfden tyd verpligtte met veertien Amerikaansche Vogels meestal niet beschreevenen, voegende daar by eenige korte Berigten en Waarneemingen dezelve betreffende, in een Brief gedagtekend Pensylvanie, Juny 1756. Alle deeze Vogelen zyn in dit Tweede Deel van myne Naleezingen in Plaat gebragt.

P L A A T

(*) *Muscicapa viridis* Guttur nigro. Edw. Av. II. p. 190. T. 300.

(†) *Certhia nigra & alba*. Edw. Av. *Ibidem*.

P L A A T XCI.

De Roodkeelige Vliegenvangers, Mannetje en Wyfje (*).

Deeze beide Afbeeldingen, waar van de bovenfte het Mannetje is, zyn ook, in de Natuurlyke grootte, naar 't Voorwerp op de Plaat gegraveerd.

Het Mannetje heeft een dunnen zwarten Bek; de Kruin van den Kop is geel. Daar is een zwarte Plek, gaande van den hoek des Beks onder het Oog. Het agterfte van den Kop of de Nek is zwart. De zyden des Kops, van den Keel af; als ook de Buik, Schenkels en Dekveders onder aan de Staart, zyn wit. Het laafte van den Keel of begin van de Borst, is van eene donker roodachtige Kleur, welke zig verdeelt en onder ieder Wiek voortloopt (†). De Rug, Stuit en bovenzyde der Wieken, zyn van een zwarte of donkere Kleur, de Veders met licht geelachtig groen gerand, uitgenomen de kleine Dekveders der Wieken, die geheel donker zyn. De twee voornaamfte ryen der Dekvederen zyn sterk witachtig getipt, makende dus twee lichte Baaren dwars over ieder Wiek. Aan de binnenzide der Wieken zyn de Dekveders wit, en de Slagpennen Afchgrauw. De Staart is zwartachtig van boven, hebbende de buitenfte Veders witte Vlakken op haare binnenfte Baarden. De Pooten en Voeten zyn zwart.

Het Wyfje verschilt van het Mannetje daar in, dat het geen Zwart agter aan den Kop, geen donkere Vlakken op de Rug en naauwlyks eenig Rood aan de Borst heeft. In andere opzigten zyn zy nagenoeg even eens gekleurd.

Deeze Vogeltjes heb ik ook van den Heer BARTRAM ontvangen, die zegt, dat zy Pensylvanie in de Maand April bezoeken, doch aldaar niet broeden, maar eenige weinige Dagen op Vliegen, Spinnepoppen en andere Infekten geaast hebbende, hunne vlugt Noordwaards neemen en dat mehze dan den geheelen Zomer niet meer ziet. Ik stel vast, dat zy nog niet beschreeven waren.

P L A A T XCII.

De Kleine blaauw graauwe Vliegenvangers, Mannetje & Wyfje (§).

Deeze zyn ook in Levensgrootte met hun Nest, alles naar de Natuur in Plaat gebragt. De bovenfte Afbeelding is het Mannetje. Dit heeft den Bek zwart, uitgenomen de Onderkaak, die roodachtig is aan zyn Grondstuk. De Kruin en zyden van den Kop, de Nek, Rug, Stuit en bovenzyde van de Staart, zyn allen Leykleurig blaauw, Van de Neusgaten, boven de Oogen tot aan het agterfte des Kops, loopt een geboogene zwarte Streek, en de Oogleden zyn wit. De buitenzyde der Wiek is bruinachtig Afchgrauw, hebbende drie of vier van de kleinste Slagpennen, naaft aan de Rug, witachtige Randen. De binnenfte Dekveders der Wieken zyn witachtig; de Slagpennen aan de binnenzide Afchgrauw; de Randen van derzelver inwaardsé Baarden licht of witachtig. De twee buitenfte Veders, aan ieder zyde van

(*) *Muscicapa Guttura rubro, Mas & Foemina.* Edw. Av. II. p. 193. T. 301. *Motacilla Pensylvanica.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 19.

(†) [De Heer LINNÆUS is zekerlyk door afgezette Plaatn bedroogen geweest, wanneer hy slegts Bloed-

kleurige Zyden aan dit Vogeltje toefchryft.]

(§) *Muscicapa parva subcoerulea, Mas & Foemina.* Edw. Av. II. p. 194. T. 302. *Motacilla coerulea.* LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. 114. Sp. 43.

van de Staart, zyn wit, de derde heeft alleenlyk een witte Tip. De geheele onderzyde, van Bek tot Staart, is wit: de Pooten en Voeten zyn zwart.

Het Wyfje, dat de onderste Afbeelding is, verschilt van het Mannetje daar in, dat 'er de zwarte Plek boven 't Oog aan ontbreekt; dat het de bovenzyde der Staart even zo graauw als de Wieken heeft en de Randen der Slagpennen, naast aan de Rug, donkerer dan het Mannetje. Voorts komen zy in alle opzigten overeen.

Deeze Vogeltjes met hunne Nesten ontving ik van mynen verpligtenden Vriend, den Heer WILL. BARTRAM, die zegt, dat zy in Maart in Pensylvanie van 't Zuiden komen, en in April hunne Nesten beginnen te maaken, van Knoppen of Spruiten van Boomen, Dons van Planten, en wat dies meer is. De buitenste Rok van dit Nest is een plat graauwachtig Mos, dat zy van de Rotsen vergaderen, en de binnenste Voering is Paardehaair. Zy blyven 'er den geheelen Zomer, doch verdwynen tegen 't aankomen van den Winter. De onderwerpen van deeze Plaat acht ik nieuw te zyn; alzo ik geene Afbeeldingen of beschryvingen, die met dezelve overeenkwamen, heb kunnen vinden.

P L A A T XCIII.

De Kruisbekken, Mannetje en Wyfje ().*

Deeze Vogels zyn in de Natuurlyke grootte afgebeeld. De Tekeningen zyn Origineel en op de Plaat onmidelyk naar 't Leven gemaakt. De Bovenkaak loopt aan de Punt kruislings over de Onderkaak, in sommigen aan de regter, in anderen aan de flinkerzyde.

De bovenste Afbeelding stelt het Mannetje voor, welks Bek, die redelyk dik en sterk is, een donkere of zwartachtige Kleur heeft. Het Oog is van een donker Hazelnooten-Kleur. De Kop, Hals, Borst, Rug en Stuit, zyn volkomen rood: de bovenzyde van de Staart en Wieken geheel donker of zwartachtig; doch de randen der Slagpennen en Staartvederen trekken een weinig naar 't roode. De binnenzyde der Wieken en de onderzyde van de Staart, zyn Afchgrauw. De Schenkels, het Onderlyf en de Dekveders beneden aan de Staart, zyn witachtig, met eenige donkere Vlakken: de Pooten en Voeten van eene bruine Vleeschkleur.

In het Wyfje, dat de onderste Afbeelding vertoont, zyn de Bek, Oogen, Pooten en Voeten, volmaakt in gedaante en Kleur met die van het Mannetje overeenkomstig. De Kop, Hals en 't Lighaam, zo wel onder als boven, zyn geelachtig groen, gelyk dat van den Groenling (*Chloris*): de Stuit is hoog geel, naar 't Oranje trekkende: de Zyden van den Kop en de Keel zyn Afchgrauw; het Onderlyf en de Dekveders aan de Staart, van eene witachtig Afchgrauwe Kleur, met donkere Vlakken: de Wieken en Staart aan de buitenzyde donker Afchgrauw, doch van onderen wat bleeker.

Deeze Vogels hebben zig onlangs, in de Jaaren 1756 en 1757 naamelyk, by groote Vlugten in de nabuurschap van Londen vertoond, Zy bezoeken ons niet regelmaatig en bestendig, in bepaalde Saizoenen, maar veel eer toevallig, om redenen die wy niet weeten. Somtyds ziet of hoort men 'er niet van, verscheide Jaaren agtereen. Onlangs ontving ik 'er een uit Groenland, die door de Walvisvischers was gevangen. Hier uit onderstel ik, dat het een Vogel is, aan Noord-Amerika zo wel als Europa gemeen: want ik heb waargenomen, dat de meeste zo wel Land- als

Water-

(*) *Loxia Mas & Femina*. Edw. *Av.* II. p. 196. 109. Sp. 1. Kruisbek Kernbyter. *Nat. Hist.* I. D. V. T. 303. *Loxia Authorum*. LINN. *Syst. Nat.* XII. Gen. STUK, bladz. 498.

Watervogels, die deeze hooge Noorder Breedte bezoeken; zig onverschillig over de minder Noordelyke deelen van Europa verspreiden. WILLOUGHBY zegt, p. 248, dat hy drie Loot weegt. Een, dien ik levendig in een Kouwtje hield, hadt de zwaarte van vier Loot en een half vierendeel Loots. Tegenstrydig met de meeste andere Vogelen verschillen zy met elkanderen in Kleur: want ik heb 'er veelen gezien en bevonden, dat de beschryving van den eenen niet volstrekt zou overeenkomen met die van een anderen. Zy hebben wel de zelfde Kleuren, groen, rood, donker en Afchgrauw, maar op verschillende wyzen met elkander gemengeld, en dit maakt de algemeene Hoofdkleur uit. Uit een groot getal van deeze Vogelen, heb ik hier twee gekoozen, die ik oordeelde best het oogmerk der Kleuring te zullen uitdrukken; alzo zy de grootste uitersten van verschil vertoonen. By ons komen zy veel op de Pynboomen en aazen op het Zaad der Pyn-Appelen. Over eenige Jaaren ontving ik een Brief, van wylen den Hertog van Richmond, met den Vogel *Dikbek* genaamd: hoewel ik nu twyfel of deeze laatste, (die in het Vierde Deel van myne Vogel-Historie, p. 228, ingevoegd is,) niet veeleer tot de *Loxia* of *Kruisvink* behoore (*). Zy zyn door de meeste Autheuren, die van de Vogelen gehandeld hebben, beschreeven en afgebeeld.

P L A A T XCIV.

De Witkeelige Mosch en de geele Kapel met Zilverolakjes.

Zy zyn beiden Levensgrootte afgebeeld. De Vogel is gemaakt naar een nette Tekening in Kleuren, door den meergemelden WILL. BARTRAM van Philadelphia in Pensylvanie; my bezorgd: de Kapel kwam van Karolina.

De Mosch (†) heeft een korten dikken Bek, (gelyk de Graan-eetende Vogels gemeenlyk hebben,) van een zwartachtige of donkere Kleur. Van den Hoek des Beks door het Oog, (dat van Hazelnoot-Kleur is,) loopt een donkere Streep. Boven het Oog is een Boog, van Oranjekleur naaft aan den Bek, maar die, naar het agterste van den Kop, allengs wit wordt. De Keel, effen onder den Bek, is wit, daar hy zwart is in de gemeene Mosch. De geheele bovenzyde, Kop, Nek, Rug, Staart en Wieken, is van eene roodachtig bruine Kleur; doch de middelste deelen der Vederen zyn donker, 't welk een aangenaame verscheidenheid in de Schaduwing der Vederen veroorzaakt. De rand van het bovenste der Wieken, naaft aan den Borst, is licht geel gekleurd. De zyden van den Kop, de Borst, Buik, Schenkels en de Dekveders onder aan de Staart, zyn licht of witachtig Afchgrauw, zonder Vlakken: de Pooten en Voeten roodachtig Vleeschkleur.

De Kapel (§) heeft den Kop rood, het Lighaam bruin, het onderste of de Staart geel, met een donkere streep langs de bovenzyde, de algemeene Kleur van al de Wieken, zo wel boven als beneden, is geel. De bovenste hebben, in 't midden van haare bovenzyden, ieder een roode Vlak met een donker Kringetje, en agt donkere Vlakken aan den uitersten Rand. De kortste of onder-Wieken zyn, rondom den Rand, met donkere Vlakken, die naar de Letter V gelyken; getekend. Aan de

(*) [Het is de *Coccothraustes* der Autheuren, behoorende ook tot het Geslacht van *Loxia*, en door my agter den voorgaanden omstandig beschreeven.] Dezelve is op Plaat LXXXIII, in 't Zesde Deel van dit Vogel-Werk, in Afbeelding gebragt.

(†) *Passer Guttur* albo. Edw. Av. II. p. 198.

(§) [Deeze Kapel heeft de Heer LINNÆUS van de *Papilio Senna*, daar dezelve zeer naar gelykt, door den naam van *Eubule* onderscheiden. Zie *Syst. Nat.* XII. Gen. 231. Sp. 102. Dat zyn Ed. dezelve ook tot de Oranje-Kapel (*Hyale*) Sp. 100. betreft, moet zekerlyk een misflag zyn.]

de onderzyde zyn alle de Wieken een weinig gewolkt met donkere Vlakjes en ieder Wiek heeft in 't midden twee witte Vlakken, met een roodachtig boordzel.

Myn verplichtende Vriend, de Heer HENRY BAKER, Lid der Kon. Societeit, voorzag my met deeze, benevens de kleine Geel en Zwarte Kapel; die op Plaat XCVI. zal volgen. Hy zeid, dat zy uit Zuid-Karolina overgebracht waren. Ik heb den Vogel nooit gezien, maar oordeelde de Tekening van den Heer BARTRAM zeer fraai, en kon aan derzelveer naauwkeurigheid en echtheid geen twyfel slaan. Ik geloof dat geen der Onderwerpen van deeze Plaat ons tot nog toe ooit zyn bekend geweest.

P L A A T XCV.

De Worm-Eeter () van Pensylvanie en het Virginisch Boktorretje.*

De beide Afbeeldingen, op de Plaat, zyn onmiddelyk naar de Voorwerpen, Levensgrootte, getekend en gegraveerd. De Vogel schynt een middelflag te zyn, tusschen de Dunbekkigen en de Dikbekkigen, die Graanen eeten; als hebbende den Bek dikker dan de eersten maar dunner dan de laatsten.

Zyn Bek is taamelyk scherp gepunt, aan de bovenzijde donker, maar Vleeschkleurig aan de onderzijde. Van den hoek des Beks, door het Oog, loopt eene smalle zwarte Streep. Effen boven 't zelve is een geelachtig en daar boven een zwart Boogje. Het overige van den Kop, Keel en Borst, is roodachtig geel; welke Kleur allengs witachtig wordt en dus blijft, tot aan de onderzijde van de Staart. De geheele bovenzijde, Rug, Wieken en Staart, zyn van een donkere Olyfgroene Kleur; de binnenste Dekveders van de Wieken geelachtig wit; de binnenzyden der Slagpennen en de onderzijde van de Staart, Afchgrauw: de Pooten en Voeten Vleeschkleurig.

De gestalte van het Boktorretje is uit de Afbeelding kenbaar. Het is van een donkerbruine Kleur en heeft zyn naam van zyne twee lange Hoornen, die agterwaards strekken, gelyk die van een Bok. Het was gevonden door een Kuiper in Londen onder 't klooven van een Stuk Virginisch Eikenhout, tot Pypeduigen. Het Stuk Houts, met het Insekt daar in leevende, werd my in April 1758, door mynen verplichtenden Vriend, JOSEPH AMES, Lid der Kon. Societeit, gegeven. Het was toen eetende en maakte zynen voortgang door het Hout, waar uit het in July van 't zelfde Jaar voortkwam door een Gaatje, dat het aan 't end daar van hadt doorgeknaagd, gelyk op de Plaat is afgebeeld; alwaar ook, op zyde van het Stuk, de holligheid vertoond wordt, welke het in de vaste Eik gemaakt hadt. De opening, daar het in gekomen was, bevondt zig in het andere gedeelte des Houts en strookte met de afgebeelde. Dit Torretje knaauwt het Hout in zyn volmaakte staat. Het Stof, dat ik in de holligheid vondt, vertoonde zig niet als Excrementen, maar als fyn Zaagzel of Gruis van Hout. Daar zyn veele verschillende Soorten van dit Geslagt van Torretjes of Bokjes, die, zo ik geloof, allen Hout vreeten (†).

De Heer JAMES LEHMAN toonde my een Soort van Bokje, grooter dan dit, en van zeer schoone Kleuren, 't welk gevonden was in een vast Stuk Mahony-Hout. Doktor PYE, van Mile-end, heeft de zelfde Soort als de myne, die levendig, in de

staat

(*) Vermivora. Edw. Av. II. p. 200. T. 305.

(†) [En ik geloof, dat zy geen van allen Hout eeten, maar dat zy slegts het vermogen hebben, om het Hout af te knaagen, tot dat zy een uitgang hebben gevonden. Het slydt tegen de natuur van een

Dierte, dat niet aangroeit, zulke vaste Spyze te nuttigen. Ook zyn de holligheden in het Hout grootendeels niet door hun, maar door den Worm daar zy uit voortkomen, gemaakt.]

staat van Worm; gevonden was in een Stuk hard Hout, uit Nieuw Engeland overgebracht, en in die staat, zo hy zeide, het Hout knaagde. De Worm, tot volwassenheid gekomen, verandert in een Popje, daar men het Torretje volkomen gevormd in kon zien, bewonden in een dun doorschynend Huidje, waarvan de Doktor my een Tekening vertoonde. Na dat het in die Staat eenigen tyd gebleeven was, kwam 'er een volmaakt Boktorretje uit voort, van de zelfde Soort als door my is beschreeven.

De Worm-Eeter ontving ik van den Heer WILL. BARTRAM, die zegt, dat het een Trekvogel is en dat hy waargenomen heeft, hoe al de Dunbekkige Vogels van Pensylvanie van dien aart zyn. Deeze Vogel vertoont zig het eerste in July, en gaat dan Noordwaards voort, doch hoe verre is onzeker. Men heeft de Vogels, die in 't Voorjaar Noordwaards door dat Land passeeren, nooit den zelfden weg zien te rug keeren. De Heer BARTRAM onderstelt, dat zy in de Herfst Zuidwaards gaan, door eenige andere Passagie, agter hunne inlandsche Bergen. Ik geloof dat dit de eerste Afbeelding en beschryving zy van den Worm-eeter: ook staat het my niet voor, dat de Boktorren tot nog toe ontdekt waren kaausers of eeters te zyn in het Hout (*).

P L A A T XCVI.

De Dikbek van Malakka en de Jacarini, met een kleine geele Kapel.

Deeze Vogels en de Kapel zyn allen in de Natuurlyke grootte getekend. Die van *Fig. 1.* en *Fig. 3.* lagen voor my, terwyl zy op de Plaat gebragt werden.

De *Dikbek van Malakka* (†) (*Fig. 1.*), heeft den Bek van eene blaauwe Kleur, dik en Sterk naar de grootte van den Vogel. De Kop en onderzyden der Wieken zyn licht Afchgrauw; de Rug, Wieken, Stuit en Staart, roodachtig of Kastanjebruin: de Borst, Buik en de geheele onderzyde, donker of zwartachtig: de Dekveders onder aan de Staart een weinig lichter: de Pooten en Voeten Vleeschkleur.

De Afbeelding (*Fig. 2.*) vertoont den *Jacarini* van MARCGRAAF (§), wiens beschryving WILLOUGHBY in zyn Werk, p. 258, overgenomen heeft. Hy komt voor in deszelfs *Historie van Brasyl*, p. 210. Maar, alzo de gedagte Autheuren 'er geen Afbeelding van gegeven hadden, was het my aangenaam, gelegenheid te hebben om denzelven te tekenen. De Portugeezen noemen hen *Negrutto*. Het is een Graaneetende Vogel, die een middelmatig dikken korten Bek heeft, van een donkere Kleur. Zyn Pluimacie is geheel zwart, met een uitneemend fraay gepolyfte Oppervlakte, als gebruineerd Staal, en, in een bekwaam Licht gesteld, een weerschyn hebbende van zeer schoon donker blaauw over het Lighaam, en somtyds een groenachtige Kleur aan den Hals en Wieken. De Pooten en Voeten zyn van 't gewoone maakzel en van een bruine Vleeschkleur. MARCGRAAF zegt, dat de binnenzijden der Wieken wit zyn. De zyd-Veders der Staart draaijen buitenwaards, gelyk in de Afbeelding is uitgedrukt.

Deeze

(*) [De waarschynlykheid was evenwel groot: want hoe zouden anders, die in 't Hout veranderen, daar uit komen. ROESSEL hadt een aanmerkelyke twyfeling over dit Stuk, of zy ook Hout aten, om dat men ze zo veel op Stammen van Boomen en Hout aantreft; doch hy schynt niet bedagt te hebben, dat zy daar op moeten zyn, om hunne Eijeren in Scheuren of Gaatjes te leggen, ten einde de uitkomende Wormpjes in 't Hout kunnen booren. *Inf. II. Scar. II. p. 16.* Thans is het blykbaar dat zy hetzelfde afknaagen of kaausen

kunnen: doch indien het Bokje van April tot July Hout tot voedzel hadt gebruikt, moest het ook Excrementen hebben afgelegd.]

(*) *Coccothraustes Malaccensis*. EDW. *Av. II. p. 204. T. 306. f. 1.* *Maja Sinenfis*. BRISS. *Av. III. p. 212. T. 9. f. 1.* *Loxia Maja*. LINN. *Syst. Nat. XII. Gen. 109. Sp. II.*

(†) *Jacarini*. EDW. *Av. II. p. 204. T. 306. f. 2.* *Tangara Brasiliensis nigra*. BRISS. *Av. III. p. 28.* *Tangara Jacarina*. LINN. *Syst. Nat. XII. Gen. 111. Sp. 4.*

Deeze twee Vogels waren in bezitting van den verplichtenden Liefhebber, TAYLOR WHITE, Schildknaap van Lincolns-Inn, die my met het Gezigt derzelven begunstigde. De eerste was gedroogd uit Indië overgebracht onder den naam van het *Malakse Winter-Koningje*, doch welken ik verkoozen heb te veranderen, als hebbende de Vogel niets daarvan dan de grootte. De andere Vogel leefde in een Kouwtje, dat ik niet met my naar Huis kon neemen: zo dat ik hem alleen by geheugenis tekende en kleurde, maar vervolgens myn Tekening met den Vogel vergeleek, die ik nagenoeg bevondt overeen te komen.

Het kleine geele en zwarte Kapelletje (*Fig. 3.*) heeft zyn Kop, Lighaam; Pooten, enz. van eene donkere Kleur. Alle de Wieken aan beide zyden zyn geel doch aan de bovenzyden zeer diep met zwartachtig of donker gezoomd. Ook heeft ieder der boven-Wieken een klein zwart Vlakje: de onder-Wieken een rond rood Vlakje, by den uitersten Rand, benevens een weinigje Rood. Het was uit Zuid-Karolina afkomstig.

P L A A T XCVII.

De Kleine Wulp, Corlieu genaamd () en het Papier-Mos.*

Deeze is kleiner dan de gemeene Wulp. Evenwel is deeze Afbeelding in Afmetingen omtrent de helft verkleind: zo dat hy in Oppervlakte hier maar een vierde en in Lighaamelyke grootte niet meer dan een agtste van de Natuurlyke grootte heeft. De Kop, in 't onderste van de Plaat, komt voor in de laatstgemelde grootte. Voorts zyn beide deeze Voorwerpen onmiddelyk naar de Natuur gegraveerd.

De Bek is, aan ieder zyde van de Bovenkaak, met Sleuven, waar in de Neusgaten hunne plaats hebben. De Kleur des Beks is van boven donker, van onderen roodachtig naby den Kop. De Afbeelding vertoont de Gestalte, beter dan de beschryving zou kunnen doen. Op zyde is hy een weinig samengedrukt. De Kop en Hals, tot aan de Borst, zyn gedekt met roodachtig bruine Vederen, hebbende ieder Veder een donker Merk langs het midden heen. Rondom de Oogen zyn zy lichtachtig, en de Keel, onmiddelyk onder den Bek, is een klein end wegs wit. De helft van de Rug naaft aan den Kop, de bovenste Dekveders der Wieken, en de Slagpennen die naaft aan de Rug komen, wanneer de Wieken geflooten zyn; vindt men ook met roodachtig bruine Vederen gedekt, die donkere Streepen langs haare Schaften hebben, aan ieder zyde getand. De groote Slagpennen zyn uitwaards geheel zwart of donker, met witte Schaften. Na de vierde volgen 'er omtrent tien van eene donkere Kleur, met halfronde witte Vlakken op de buitenste Baarden getekend. De Dekveders aan de binnenzzyde der Wieken zyn wit, met flaauwe donkere Vlakjes. De binnenzzyden der Slagpennen zyn licht Afchgrauw, met witte Streepen overdwers. De Borst, Buik, Schenkels, Zyden, de Dekveders beneden aan de Staart, zyn wit, zo wel als de agterste helft van de Rug. De zyden onder de Wieken, evenwel, zyn met flaauw Afchgrauwe Vlakjes gesprenkeld. De Staart bestaat uit twaalf Vederen, waarvan de middelsten wel zo lang zyn als de anderen. Hy is, zo wel als de bovenste Dekveders, witachtig, met eenige bruinheid gemengd, en heeft van boven zwartachtige Streepen overdwers. De Pooten zyn naakt boven de Kniejen, die een aanmerkelyke dikte hebben. De drie voorste Vingers

(*) [Deeze Vogel is door den Heer LINNÆUS betrokken tot den *Scelopax Phœopus*, *Syst. Nat.* XII. Gen. 86. Sp. 4., door my beschreeven, *Nat. Hist.* I. D. V. Stuk, blad. 222.]

gers zyn aan hun begin famengevoegd met een sterk Vlies, en hebben zydelingse Zoomen, die breedte en platheid aan de Voetzoolen geeven. Hier door zyn zy beter in staat om te loopen op Zandige en Modderige Stranden, dat hunne Natuurlyke Weiden zyn, om Aas te zoeken. De Klaauwen zyn klein en donker, die van de middelste Vingers aan de binnenzijden kantig verdund. Zy hebben de Pooten en Voeten met een groenachtige gefchubde Huid bekleed.

De Huid van deezen Vogel was door myn zeer goeden Vriend, den Heer THOMAS BOLTON, Bloemist van Werley - Clough in Yorkshire, naarby welke plaats hy was gefchooten, my toegezonden. Ik verbeeld my dat het die zelfde Vogel zy, welke door WILLOUGHBY beschreeven is, pag. 294. van zyne Ornithologie, alwaar hy, wat andere Autheuren daar van gezegd hadden, by een verzameld heeft. Ik vind 'er geen Afbeelding van, dan een flegte by GESNERUS (*). Zie zyne *Phaeopus alter*, *Arquata minor*. *Nomencl. Av. Ord.* 8. p. 103.

Het *Papier-Mos* is in de Natuurlyke grootte getekend. De Bladen daar van zyn zeer dun, en getakt, als de Afbeelding vertoont, hebbende hunne Oppervlakten bedekt met kleine Nopjes of Stippen. De Kleur is licht bruinachtig geel. Het was door een Oostindisch Schip van St. Heleen medegebragt. De Heer ELLIS heeft, in zyne *Natuurlyke Historie der Korallynen*, twee verfchillende Soorten opgegeven, die veel naar het tegenwoordige gelyken (†).

P L A A T XCVIII.

De Tzergrauwe Strandlooper of Koet-Plevier, een Soort van Snep (§).

Deeze Vogel is op de Plaat in de Natuurlyke grootte vertoond, en onmiddelyk naar 't Voorwerp gegraveerd. De kleine Afbeelding stelt hem met uitgebreide Vlerken voor.

De Bek, die eene zwarte of donkere Kleur heeft, heeft een Sleuf aan ieder zyde van de Bovenkaak, in welke Sleuven de Neusgaten zyn. De Oogen vind ik aan de zydén van den Kop, verder agterwaards dan gewoonlyk, geplaatst. Hy heeft een donkere Vlak op de Kruin; terwyl het overige van den Kop, de onderzyde van den Hals en het geheele Lyf tot aan de Dekveders beneden aan de Staart, wit zyn. De bovenzyde van den Hals is licht graauw: de Rug en Stuit zyn blaauwachtig of Leykleur, met donkere Vlakken langs het midden der Vederen; en een weinig bruin, daarin speelende. De Staart heeft twaalf Vederen, die fcherpachtig aan de tippen zyn, van eene zwarte of donkere Kleur, met smalle licht Afchgrauwe randen. De Wiek is uitwaards ook zwartachtig. De binnenste Slagpennen, die naaft aan de Rug vallen, zyn zwart, met fcherpe punten, hebbende de kanten licht van Kleur of wit. Eenigen der middelste Pennen zyn geheel wit; de volgende hebben witte Tippen en de agt uiterften of buitenften zyn zwart, met witte Schaften. De eerste ry van Dekveders boven de Slagpennen, heeft zeer witte Tippen; in de tweede zyn dezelve flaauwer (**); de kleine zyn geheel zwart, en de binnenste of in-

waardse

(*) [Men vindt 'er echter, onder den naam van *Phaeopus minor*, ook eene by ALDROVANDUS en thans, na het fchryven van EDWARDS, by BRISSON *Av. V.* p. 317. T. 17. f. 1.]

(†) [Onder den naam van *Smalbladig Hoornwier*, Pl. 28., en van *Papier-Mos*, Pl. 38., Fig. 8. Deeze beiden behooren tot de *Flustra truncata* van den Heer LINNÆUS, welke ik, onder de Zeegewassen, by den naam van *Beitelvormig Korstgewas*, heb beschreeven. Zie *Nat. Hist.* I. D. XVII. STUK. bladz. 477. De laatstgemelde Plaat is in de Eerste Uitgave van ELLIS niet.]

(§) [Het is, by den Heer LINNÆUS, thans de agtste

Soort van Strandloopers, onder den naam van *Tringa lobata*; en is, door my, by dien van Koet-Plevier omstandig beschreeven, *Nat. Hist.* I. D. V. STUK. bladz. 245. Doch de zelfde Afbeelding als deeze, welke ik verkleind overgenomen heb, PLAAT XLIV. Fig. 3., is door den Heer EDWARDS gebragt in de *Phil. Transactiën*, en aldaar bladz. 247. beschreeven.]

(**) [De Franfche Vertaaler, door den Hoogduitfchen gevolgd, zegt hier, dat de Tippen der eerste ry langer, die der tweede korter zyn; 't welk wel waar kan zyn; doch ik meen dat EDWARDS met *deep white tips* zulks niet bedoeld heeft.

waardse wit met een weinig graauw. De Slagpennen zyn, aan de binnenzyde, licht Afchgraauw. De Pooten en Voeten trekken naar Loodkleur.

Het buitengewoonste van deezen Vogel, zyn de Vinnen of Lobben, aan de zyden van zyne Vingers, dat Vliezen zyn, by de Gewrichten uitgegulpt, zo dat zy die aanwyzen. Best ziet men zulks in een Voet, die een weinig vergroot in een hoek der Plaat is geschetst; waar ook blykt, dat deeze Vliezen, aan de kanten; Kamswyze fyn ingesneeden [of als met Franje] zyn. De Bek is platachtig gelyk die van een Endvogel, en dus breeder dan hoog. Zie een Afbeelding van deszelfs bovenzyde, aan den grooteren Kop, die in de andere hoek is getekend, met een kleiner Kop, die een smaller Bek heeft, daar nevens. Hier mede heb ik het verschil tusschen den hier beschreevenen Vogel en een van hetzelfde Geslagt van Amerika, met een smallen Bek, te vooren door my uitgegeven, willen aanwyzen (*).

Deeze Strandlooper is, zo ik geloof, nog niet afgebeeld of beschreeven geweest, voor dat hy uitkwam in de *Verbandelingen der Koninglyke Societeit*, VOL. L. Part. I. p. 255., op 't Jaar 1757. Maar in de Afbeelding van dat Werk was hy niet gekleurd, en een naauwkeurige Kleuring oordeel ik een voornaame zaak te zyn in de Natuurlyke Historie. Ik geef hem dan hier wederom aan 't licht. Hy werdt my bezorgd door myn verpligtenden Vriend, den Heer THOMAS BOLTON, Bloemist van Worley-clough in Yorkshire, by welke plaats hy in January 1757 was geschooten. De Heer RAY zegt, in een Werk door hem in 't Jaar 1674 te Londen uitgegeven (†), na het noemen van den Koet, in zyne Verzameling van Vogelén, p. 92, dat de Heer JOHNSON van Brigna, by Grotabridge in Yorkshire, hem een Vogel van het Koet-Geslagt vertoonde, met gelobde Voeten, niet veel grooter dan een Merel of zwarte Lyfter zynde. Daar zo weinig, ten dien opzigte, door RAY gezegd wordt; kan men niets bepalen aangaande dien Vogel; maar men mag veilig besluiten, dat het onze boven beschreevene niet geweest zy: want de Lyfter weegt, volgens dien Autheur, vier Oncen; en de Heer BOLTON, die my deezen Vogel zondt, zegt in zyn Brief, dat dezelve, nieuwlings gedood, maar één Once woog.

P L A A T XCIX.

De Iregatvogel (§), een Chineesch Vischje, en het roode Hoornwier.

De Vogel, van deeze Plaat, is zeer veel kleiner dan Levensgrootte, in welke de Kop en regter Voet om laag zyn afgeschetst. Het Origineel was een opgevlude Huid, en dus opgezet hadt hy, van de Punt des Beks tot aan het end der Staart, de langte van zes-en-dertig Duimen. De Wiek, geslooten zynde, was drie-en-twintig Duimen lang, en de tippen der Wieken bevonden zig, uitgebreid zynde, meer dan zes Voeten van elkander. De Staart, die gevorkt is, heeft de buitenste Veders dertien Duimen lang en de eerste of grootste Slagpen zestien Duimen.

De Bek heeft twee Sleuven, loopende langs de geheele Bovenkaak, in welcher begin, by den Kop, de Neusgaten geplaatst zyn. Hy is rood van Kleur en wordt wyder naar den Keel, zynde de hoeken des Beks byna twee Duim van elkander. De geheele Vogel, uitgenomen de Hals en Borst, is met Veders van een Roestig-bruinachtige of zwarte Kleur gedekt. De Buik, de binnenzyden der Wieken, en de onderzyde van de Staart, zyn een weinig lichter dan de Rug. Op de Borst is een

wit

(*) Edw. Av. T. 46. [Zie het II. DEEL van dit Vogel-Werk bladz. 71. Pl. 91.]

(†) *A Collection of English Words &c. with a Catalogue of English Birds and Fishes &c.*

(§) *Avis Rabhorcados vel Navis Bellica dicta.* Edw. Av. II. p. 209. T. 309. *Pelecanus Aquilus.* LINN. *Syst.*

Nat. XII. Gen. 72. Sp. 2. [Hy is door my, in de *Nat. Hist.* I. D. V. STUK bladz. III. omstandig beschreeven en Plaat XXXVIII. Fig. 2, als vliegende in Afbeelding gebragt; waar men de aanhaalingen der Autheuren kan zien.]

wit Bed van Vederen, van byna Hartvormige figuur, (afzonderlyk op de Plaat ver-
toond,) welks Punt naar den Keel strekt, maar de twee stompe hoeken gaan onder
de Wieken. Deeze hebben ieder omtrent dertig Slagpenneren of Veders van den
eersten rang, op eene ry. De Staart bestaat uit tien Vederen, waar van de twee
middelften de helft korter dan de zydelingsen zyn. De Pooten, tot de Kniejen toe
gevederd, zyn de kortsten, naar de grootte des Lighaams gerekend, die ik ooit
heb aangetroffen in de Vogelen. Zy hadden aan de buitenzyden kleine stompe Ve-
dertjes geheel tot de Voeten toe, gelyk aangewezen is in de grootte Afbeelding
van een Poot. De vier Vingers zyn allen samengewebd, even als in de Pellikaan,
Kormoran of Water-Raaf, Jan van Gent, en dergelyken: van welk Geslagt dee-
ze Vogel een Soort is. De Vingers zyn niet tot aan de enden toe gevlied, ge-
lyk gemeen is in de meeste Watervogelen, maar het uiterste Lid van de drie voor-
sten vry gelaten, om beter zyne Prooy, (Visschen naamelyk, die slipperig zyn,) te
kunnen vatten en vasthouden. De Pooten en Voeten zyn van eene vuil geelachtig-
ge Kleur.

Het *Chineefche Vifchje*, dat ik twintig Maanden levendig gehouden heb in een
Bekken met Water, is in de Natuurlyke grootte naar 't Leven getekend. Het hadt
geene Vinnen op de Rug, maar kleine Bultjes, ter plaatsé daar de Rugvinnen ge-
woonlyk staan. Aan de onderzyde hadt het drie paar Vinnen, het eerste naby de
Kieuwen, het tweede in 't midden des Buiks, en het derde nader aan de Staart,
tusschen welke laatsten de Navel geplaatst was. Onder deeze Visschen is 't gewoon,
dat eenigen enkelde, anderen dubbelde Staarten hebben, maar aan den bovenkant
samengevoegd. De hier afgebeelde hadt de Staart ten deele dubbeld, gelyk op de
Plaat is uitgedrukt. De Vinnen en Staart waren rood van Kleur. Het was met ste-
vige Schubben gedekt en hadt aan ieder zyde een Zydstreep. De Rug was donker
trekkende naar groen, welk naar de onderzyde trapswyze veranderde in een gele
of Goud-Kleur (*).

Het *roode Zee-Wier*, tot sieraad hier mede bygebragt, is ook in de Natuurlyke
grootte getekend. Het is plat en zo dun als het fynste Linnen, sierlyk genopt of
gekorreld; en van een schoone Karmyn Kleur. Het was my gegeven door mynen
zeer geachten Vriend, wylen den waardigen Liefhebber, den Heer ARTHUR
POND, Lid van de Koninglyke Societeit, die hetzelfde, met en benevens andere
Zeegewassen, van de Kaap der Goede Hope ontvangen hadt. Het schynt my nage-
noeg overeen te komen, met het Breedbladerig Hoornwier van den Heer ELLIS,
die een Mikroskoopische beschryving uitgegeven heeft van deszelfs kleine deelen.
Zie zyn Werk over de Koraalgewassen, Pl. XXIX, p. 70. (†).

De Vogel, op deeze Plaat verbeeld, was my, droog wel geconserveerd zynde,
door mynen verplichtenden Vriend, den Schildknaap ISAAK ROMILLY, Lid van de
Koninglyke Societeit, present gedaan. Men vindtze alleenlyk in warme Landen,
en ziet ze in de Zee vliegen op een verren afstand van 't Land. Hy scheen my de
zelfde te zyn als de *Rabiborcado* of *Raboforcado* van WILLOUGHBY, waarvan het
Berigt en de Afbeelding, p. 395, Tab. LXXVII., van deszelfs Werk is te vinden.
PETIVER geeft, in zyn *Gazophylacium*, even de zelfde Afbeelding. Hy noemt
het de *Indiaansche Vorkstaart*. De Afbeeldingen van deeze Autheuren (welke zy,
om dit in 't voorbygaan te zeggen, van NIEREMBERG ontleend hebben: zie des-
zelfs *Hist. Nat.* p. 221.) zyn zeer onvolkomen en kunnen geen denkbeeld geeven van
den Vogel. 't Geen zy daarvan zeggen, komt op niets anders uit, dan dat dezelve

een

(*) [Kan dit Vifchje tot de Chineefche Goudvis-
schen behooren, onder welken men, zo ten opzigt
van de figuur des Lighaams als van de Kleur en Vin-
nen, inzonderheid in de hier te Land geteelde, zo
veel veranderingen ontmoet? Waarom maakt EDWARDS
van de zynen, die by hem Plaat 209, en in dit Werk

op Plaat CIV. in 't Zesde Deel afgebeeld zyn, dan
geen gewag? Ik vind het door den Ridder LINNÆUS
niet aangehaald.]

(†) Van het smalbladige vindt men hier voor, op
Plaat XCVII., een Afbeelding. Zie verder de Aan-
tekening aldaar.

een Gevorkte Staart heeft (*). DU TERTRE geeft, in zyne *Natuurlyke Historie der Voer-Eilanden van Amerika*, eene beschryving van deezen Vogel, onder den naam van *la Fregate*, met een Berigt van zyne lange vlugt van Land over de Zee, en zyn vegten met andere Zee-Vogels om den Roof, enz. RAY heeft in zyn *Synopsis Avium* of Kort Begrip der Vogelen, pag. 153, 154, de beschryving van DU TERTRE gebruikt, waar van een gedeelte overgenomen is in ALBINS *Vogel-Historie*, VOL. III. pag. 75; en ik verbeeld my, dat die Autheur zyne Afbeelding van den Fregatvogel alleenlyk uit de beschryving van DU TERTRE heeft opgemaakt: want dezelve is zeer vitieus, byzonderlyk ten opzigt van de Kieuwen, gelyk hy ze noemt, en van de Voeten, die in myne Afbeelding zyn verbeterd. DU TERTRE zegt, dat de Mannetjes geheel zwart als Ravens zyn. Ik geloof dat de tegenwoordige ver de echtste Afbeelding en naauwkeurigste beschryving is, welke men 'er tot nog toe van heeft: maar ik onderstel dat dit het Wyfje zou kunnen zyn. Na dat ik deezen Vogel getekend en gekleurd had, naamelyk, heeft een Heer, die verscheide Tochten naar Oostindie gedaan hadt, my verhaald, dat de Vederen der Mannetjes van deeze Soort geheel zwart zyn (†).

P L A A T C.

Het Dier dat men de Luijaard noemt.

Het heeft ongeveer de grootte van een groote Huiskat. Ik heb het getekend naar een Huid, die opgezet was in het nevensgaande postuur. Het Vel om den Bek was zo dicht en hard, dat ik de Tandén niet kon ontdekken. De Ooren zyn klein, rondachtig en geheel bedekt door het lange Haar op den Kop. Uitwendig vertoon't er zig geen Staart aan. De regter Voorvoet of Hand is in de Natuurlyke grootte onder op de Plaat voorgesteld (§).

De Kop is redelyk rond, gelyk men ziet in de zydelingse Tekening daar van. Hy is, van boven, op zyde en van agteren, gedekt met lang Haar, 't welk over den Hals heen hangt, gelyk in de Menschen. Ook heeft het Aangezigt van vooren iets naar dat van een Man gelykende, [als met een Staatie-Pruik, wier enden wederzyds op de Borst hangen, versierd.] Het is met kort Haar gedekt, dat in de geheele rondte uitwaards strekt, en, het Haar van den Kop in andere Streeken ontmoetende, een kleine verheffing rondom het Aangezigt maakt, zich als een Masker vertoonende. Het Vel was om den Bek kaal en van eene roodachtige Kleur, zynde ook om de Oogen roodachtig. De Voeten [en Handen] zyn ook met een kaale roode Huid gedekt, [als had het Dier een Soort van Polsjes of Handschoenen zonder Vingers aan.] Ieder heeft drie zeer sterke witte Nagels of Klaauwen, van taa'melyke langte en maatig geboogen. Zy zyn platachtig en niet in Vingers verdeeld, maar de Nagels of Klaauwen komen onmiddelyk voort uit den onverdeelde Voet (**). De Armen of Voorpooten zyn langer dan de Agterpooten. Of het Tepels op de Borsten had, gelyk de Aapen, verhinderde my de dikte van het Dons en de droog-

te

(*) [Hy wordt, zo NIEREMBERG aantekent, [van de Spaanschen denk ik,] *Raboborado* geheten, om dat zyn Staart gelyken zou naar eens Snyders Schaar en van de Portugeezen *Rabiforado*, [waarschynlyk om dat dezelve naar een Vork gelykt.] Dit is de reden van 't verschil dier benaamingen.]

(†) [Van het Mannetje heb ik, uit BRISSON, de voorgemelde Afbeelding gegeven, die in Indie door zeker Heer was getekend, met byvoeging, dat die Vogel bykans veertien Voeten afftands van 't end der eene Wiek tot dat der andere had; zo dat zy in grootte ontzaglyk zouden verschillen. 't Is, zou men zeggen, byna ongelooflyk.]

(§) [Dit Dier schynt, wegens de Drievingerigheid,

te behooren tot den Westindischen Luijaard, door my in het I. DEELS I. STUK der *Natuurlyke Historie*, bladz. 488, enz. beschreeven, en uit SEBA Pl. IX. Fig. 1, aldaar, doch wat in een andere Gestalte, afgebeeld. LINNÆUS heeft deeze Afbeelding van EDWARDS, onder het getal van Pl. 220., aangehaald; dat mis is: zie ons VII. Deel p. 20.]

(**) [De Heer LINNÆUS noemt dat gedeelte, daar de Klaauwen in geworteld zyn, hier samengevoegde Vingers (*Digiti combinati*) en dus kan zyn Ed. uitdrukking van (*Pedibus tridactylis*), met Drie-Vingerige Voeten, bestaan. Het schynt wel met onze Agterhand (*Metacarpus*) overeen te komen.]

te der Huid, waar te neemen. Het is over 't geheel bekleed met een dik grof Haar, van een donkerbruine Kleur, 't welk zig gebroken en gespleeten vertoonde, gelyk verweerde Hennip, en schein lang aan de Zonneschyn, Wind en Regen, bloot gesteld te zyn geweest.

Dit Dier was uit de Honduras, een Gewest van Amerika, overgebracht, en woont, zo ik geloof, in alle de Landstreeken der Nieuwe Wereld, die niet veele Graaden van de Evennagtslyn zyn afgelegd. Het was in bezitting van wylen Lord PETER. De eerste Autheur, dien ik tegenwoordig vinden kan, by wien daarvan gewag wordt gemaakt, is GESNERUS, welke 'er een Afbeelding van gegeven heeft, volmaakt als een Beer, met eens Menschen Hoofd (*). De volgende is CLUSIUS, wiens Afbeelding beter gelykt, onder den naam van *Ignavus* (†). NIEREMBERG heeft deeze beide Afbeeldingen gekopieerd, en 'er een van zig zelve bygevoegd (§). PISO vertoont het Geraamte van dit Dier, met een Afbeelding daar van, gelyk een Pad kruipende, en op de Tytelplaat van zyn Werk heeft hy 'er een, die by een Boom opklautert. Hy noemt het Dier *Ay* of *Ignavus*, en maakt 'er een grooter en kleiner Soort van (**). DAMPIER zegt (††): „ de Luijaard aait op de Bladen van Boomen, eetende eerst een Boom kaal, voor dat hy 'er weder af klimt, en is zo traag van voortgang, dat hy byna van Honger sterft; voor dat hy een anderen kan beklimmen, hoewel de Boomen digt by elkander staan.” DON ANTONIO D'ULLOA zegt, „ dat 'er, in 't Land omstreeks Porto Bello, een Dier is, (zo ik onderstel onze Luijaard,) genaamd *Perico Ligero* of de *Vlugge Pieter*; een Spotnaam daar aan gegeven wegens zyne overmaatige traagheid van Gang en Luiheid. Het is zo log, dat het geen Ketting of Hok behoeft: want het gaat van zyn plaats niet, tot dat het door Honger zy gedrongen, hebbende ook geen vreez' voor Menschen of Wilde Beesten (§§). Zyn Voedzel zyn, in 't algemeen, Wilde Vrugten, en wanneer hy 'er geene op den Grond kan vinden, dan zoekt hy een Boom uit, die wel beladen is, beklimt dien met veel moeite, en, om zig een tweede opklimming te bespaaren, plukt hy alle de Vrugten af, smytende die op den Grond: dan verder de moeite willende uitwinnen van 'er af te klimmen, maakt hy zig tot een Kloot en rolt langs de Takken nederwaards. Aan den Voet van deezen Boom blyft hy, tot alle de Vrugten verteerd zyn; gaande nobit van zyn plaats, voor dat de Honger hem dwingt anderen op te zoeken” (***). KLEIN heeft, in zyn *Historie der Viervoetige Dieren* (†††), de laatste Origineele Afbeelding daarvan gegeven, buiten deeze myne, welke van alle de voorgaande verschilt, en, zo ik geloof, naauwkeuriger zal bevonden worden dan de meesten. Al die ik gezien heb, strekken het Haar der Pooten tot de Nagelen uit, 't welk strydig is met de natuur van dit Dier (§§§).

KOR-

(*) In zyn *Nomenclator Quadrupedum*, p. 96, onder den naam van *Haut*, [die van deszelfs Geluid zou afkomstig zyn.]

(†) In zyne *Exot.* Tom. II. p. 110.

(§) *Hist.*, Nat. p. 163, 164. [Zyn bovenste Afbeelding, welke die van CLUSIUS is, was hier te Amsterdam naar een opgezette Huid gemaakt, en is zekerlyk de slegtste niet. Daar onder heeft hy een verbeterde Afbeelding van CLUSIUS, zo hy zegt, geplaatst.]

(**) *Piso de Indie utriusque Re naturali*, &c. p. 321, 322.

(††) In zyn *Reistogt naar de Baay van Kämpêche*.

(§§) [In de *Dierlyke Wereld* van den Heer WATSON, door den Heer NOSEMAN vertaald, staat, „ dat de Luijaard, die noch vechten noch vlugten kan, natuurlyker wyze het vreesachtigste is van alle Dieren:” bladz. 49.]

(***) *Voyage to South-America*, Vol. I. p. 103. Lond. 1758. [Een byzondere Levensmanier, grootelyks van die door anderen aan hem toegeschreeven wordt, verschillende]

(†††) [Ik vind, dat die Autheur hem drie Vingers aan ieder Voet toefchryft. Zie p. 43, Lipsf. 1751. Quarto.]

(§§§) [Waar uit wylen de Heer EDWARDS dit opge maakt hebbe, en wat hem Grond gaf, om dat vast te stellen, begryp ik geheel niet. Was hem, als zulk een Vogelkenner, onbekend, dat men dikwils de kale Huid der Dieren, inzonderheid die roodachtig moet zyn, konstig kleurt of met Verw bestrykt? Kon hy niet bezeffen, dat men, om de Afbeelding op te schicken, de Huid aan de Handen en Voeten kaal en rood kon maaken, zo wel als aan den Bek, om het Dier te meer naar een Menschje te doen gelyken? De myne, immers, die ik in Wyngest bezit, heeft de Pooten geheel met Haar bedekt, dat zelfs een weinig over de Klaauwen valt, even als in de Afbeelding van SEBA, voorgemeld, die natuurlyker schynt te zyn. Het strydt derhalve niet tegen de Natuur van den Luijaard, het Haar tot aan de Nagelen uitgestrekt te hebben.]

KORTE INHOUD

DER

VIERDE HONDERD PLAATEN VAN DIT WERK.

LYST DER VOGELN, ENZ.

Die afgebeeld en beschreeven zyn in het

Z E V E N D E D E E L.

	Tab.	Bl.
D e Gekroonde Adelaar.	I.	1
De blaauwe Valk en de kleine bruine Haagdis.	II.	2
Byzondere Huidkwaal in de Hand.	IV.	4
De zwarte en witte Klaauwier.	V.	6
Een fraaije Chineesche Kapel.	—	7
De groote Hoorn-Oil van Athene.	VI.	—
De Sater of Bosch-Mensch.	VII.	8
De Aap met de Varkens-Staart, van Sumatra.	VIII.	9
De kleine Kat-Oil.	IX.	10
De groene Brasiliaansche Pappegaay.	X.	11
De groene Aap van St. Jago.	XI.	12
Het Diertje Mongooz genaamd.	XII.	13
De Pappegaay met blaauwe Wangen.	XIII.	14
De groen en roode Pappegaay uit China.	XIV.	—
De zwarte Inkhoorn-Aap.	XV.	15
Het Aapje Sagouin genaamd.	XVI.	16
De roodborstige Parkiet.	XVII.	17
De Roozekleurig gekapte Ring-Parkiet.	XVIII.	18
De Egyptische Springmuis.	XIX.	19
De kleine Mieren-Eeter.	XX.	20
De groene Parkiet met gele Wangen.	XXI.	21
De Goudkruinige Parkiet.	XXII.	22
De groen en blaauwe Mosch-Parkiet.	—	23
De Olyphant.	XXIII.	—
De Rhinoceros.	—	24
De kleine rood gewiekte Parkiet.	XXIV.	26
Het kleine Parkietje, de Guineesche Mosch genaamd.	XXV.	27
De Geel-Keel van Maryland.	—	28
Het Mannetje van den Kaapsen Ezel.	XXVI.	29
Het Wyfje van den Kaapsen Ezel.	XXVII.	30
De Roodbekkige Toukan.	XXVIII.	31
De blaauwe Kuif-Gaay van Karolina.	XXIX.	32
De roode Zomer-Vogel.	—	33
De Nootenkraaker.	XXX.	—
De blaauwe Mees met de purpere Borst.	XXXI.	34
De Karolijnsche Gaay of Beemer.	XXXII.	35
De kleine Banannen-Vogel.	XXXIII.	36
De Specht van Jamaika.	XXXIV.	37
Het groen en Oranjeleurig Tsvogeltje.	XXXV.	39
De blaauwe Haagdis van Nevis.	—	—
De Francobyn.	XXXVI.	40
De Chineesche Kwartel.	XXXVII.	41
De Haagdis van Guernsey.	—	42
		Hct

K O R T E I N H O U D.

55

	Tab:	Bl.
Het <i>Penfylyvanifche gekraagde Veldboen.</i>	XXXVIII.	42
Het <i>kleine Hazelboen van Aleppo.</i>	XXXIX.	44
De <i>Ooftindifche Trappans.</i>	XL.	46
De <i>kleine Trappans.</i>	XLI.	47
De <i>Goudkoppige Lyster.</i>	XLII.	48
De <i>blaauwe Vliegenvanger.</i>	XLIII.	49
De <i>Olyfkleurige Vliegenvanger.</i>	XLIV.	50
Een <i>Chineefch Kapelletje.</i>	XLV.	51
Twee <i>Penfylyvanifche Goudbaantjes.</i>	XLVI.	52
Een <i>Virginifche Wesp.</i>	XLVII.	53
De <i>Vliegenvanger met de geele Stuit.</i>	XLVIII.	54
Het <i>Scytifch Lam, zogenaamd.</i>	XLIX.	55
De <i>geele Roodkop van Penfylyvanie.</i>	L.	56
Het <i>Witftaartige Kolibrietje.</i>		
De <i>geelftaartige en gevlake geele Vliegenvanger.</i>		
De <i>geele Water-Kwikftaart.</i>		
Het <i>Wandelende Blad.</i>		
<i>Steen van den Reuzen-Dyk in Ierland.</i>		
De <i>Afchgraauwe Water-Kwikftaart.</i>		
De <i>Water-Haagdis.</i>		
De <i>zwartkoppige en witkoppige Manakyn.</i>		

L Y S T D E R V O G E L E N, enz.

Die afgebeeld en befchreeven zyn in het

A G T S T E D E E L.

De <i>Manakyn met een blaauwe Rug.</i>	LI.	1
De <i>rood en zwarte Manakyn.</i>	LII.	2
De <i>gevlakte groene Mees.</i>	LIII.	3
De <i>graauw en geele Vliegenvanger.</i>	LIV.	4
De <i>Goudkleurige Mees.</i>	LV.	5
De <i>blaauwe Manakyn.</i>	LVI.	6
Het <i>zwart en blaauwe Boomkruipertje.</i>	LVII.	7
De <i>Wefindifche Hoppe.</i>	LVIII.	8
De <i>Purperkleurige Indifche Boomkruipertjes.</i>	LIX.	9
Het <i>Roodborftige Kolibrietje.</i>	LX.	10
Het <i>Groenkeelige dito.</i>	LXI.	11
De <i>Hazelmuis of Relmuis.</i>	LXII.	12
De <i>roodborftige Merel.</i>	LXIII.	13
De <i>Leeuwrik genaamd Calandra.</i>	LXIV.	14
De <i>gevlakte Mol.</i>	LXV.	15
De <i>Berg-Mofch, Mannetje en Wyfje.</i>	LXVI.	16
De <i>langftaartige Mofch.</i>	LXVII.	17
De <i>bruine Vlafchvink.</i>	LXVIII.	18
De <i>zwart en geele Kriel-Mofch.</i>	LXIX.	19
De <i>Mofch van Brazil.</i>	LXX.	20
Het <i>St. Jakobs Kapelletje.</i>		
De <i>gekraagde Vink en groene Diftelvink.</i>		
De <i>gefchilderde Vink, Mannetje en Wyfje.</i>		
De <i>Amerikaanfche Diftelvink, Man en Wyf.</i>		
De <i>kleine bruine Butoor.</i>		
De <i>Canuts-Vogel.</i>		
De <i>gevlakte Strandlooper.</i>		
Het <i>Dennen Boomkruipertje.</i>		
De <i>kleinfte Waterben.</i>		
Het <i>geele Winterkoningje.</i>		
De <i>Amerikaanfche Water-Rall.</i>		
De <i>langftaartige Eend van Terreneuf.</i>		
De <i>Plevier met gefpoorde Wicken.</i>		

O 2

Vier

	Tab.	Bl.
<i>Vier Snebben van zeer weinig bekende Vogelen.</i>	LXXI.	21
<i>De Spoorvisch en de Indische Gattorugine.</i>	LXXII.	23
<i>De Zee-Vledermuis en gevakte Acarauna.</i>	LXXIII.	24
<i>De geboornde Visch en Zee-Knorbaan.</i>	LXXIV.	25
<i>De Grootte Kakkerlak.</i>	LXXV.	26
<i>De gedoornde Krekkel of het Fluit-Insekt.</i>	---	27
<i>De Walvisch-Pok met Polypen.</i>	LXXVI.	---
<i>De Zee-Slak en Haarige Krab.</i>	---	28
<i>Het Korallyn als Haring-Graaten.</i>	---	---
<i>De kleine Moeras-Schildpad.</i>	LXXXVII.	29
<i>De gedoornde Haay.</i>	LXXXVIII.	30
<i>De Scherminkel, een Insekt zogenaamd.</i>	---	31
<i>Jongen van den Grooten Zee-Hond of bonten Haay.</i>	LXXXIX.	---
<i>De zwarte gekroonde of gekapte Gier.</i>	LXXX.	32
<i>De Moeras-Havik en Rietvogels.</i>	LXXXI.	33
<i>De Geringde groene Pappegaay en de Blaauwkoppige.</i>	LXXXII.	34
<i>De blaauw gekruinde en de Goudwiek Parkiet.</i>	LXXXIII.	35
<i>De Vogel Dodo genaamd.</i>	LXXXIV.	36
<i>De Guineesche Big.</i>	---	37
<i>De Kurassafsche Paauwies en de Cusco.</i>	LXXXV.	---
<i>De kleine Lyster.</i>	LXXXVI.	38
<i>De Pensylvanische Leuwrik.</i>	LXXXVII.	39
<i>De bruine Chineesche Paauw-Oog Kapel.</i>	---	40
<i>De Goudkruinige Vliegenvangers, Man en Wyf.</i>	LXXXVIII.	---
<i>De Goudgewichte Vliegenvanger.</i>	LXXXIX.	41
<i>De Chineesche Schildpad-Kapel.</i>	---	---
<i>De zwart gekeelde groene Vliegenvanger.</i>	XC.	42
<i>De zwart en witte Boomkruiper.</i>	---	---
<i>De roodkeelige Vliegenvangers, Mannetje en Wyfje.</i>	XCI.	43
<i>De kleine blaauw graauwe Vliegenvangers, dito.</i>	XCII.	---
<i>De Kruisbekken, Mannetje en Wyfje.</i>	XCIII.	44
<i>De Witkeelige Mosch.</i>	XCIV.	45
<i>De geele Kapel met Zilvervlakjes.</i>	---	---
<i>De Worm-Eeter van Pensylvanie.</i>	XCV.	46
<i>Het Virginisch Boktorretje.</i>	---	---
<i>De Dikbek van Malakka en de Jacarini.</i>	XCVI.	47
<i>Een geel en zwart Kapelletje uit Karolina.</i>	---	48
<i>De kleine Wulp, Corlieu genaamd.</i>	XCVII.	---
<i>Het Papier-Mos.</i>	---	49
<i>De Tsergraauwe Strandlooper of Koet-Plevier.</i>	XCVIII.	---
<i>De Fregatvogel.</i>	XCIX.	50
<i>Een Chineesch Goudvischje.</i>	---	51
<i>Het roode Hoornwier.</i>	---	---
<i>Het Dier dat men de Luijaard noemt.</i>	C.	52

LYST DER BOOM- EN PLANTGEWASSEN,

die in het Zevende Deel voorkomen.

	Tab.	Bl.
<i>De Vrugt van den tammen Sorbenboom.</i>	III.	3
<i>De Vrugt van den wilden Sorbenboom.</i>	IV.	4
<i>De kleine blaauwe Klokjes-Winde.</i>	XXXII.	36
<i>De Gentiaan met Zeepkruids-Bladen.</i>	XLV.	51
<i>De kleine gemeene Klokjes-Winde.</i>	L.	56

Der Manakin mit blauen Rücken,
 und
 Der roth und schwarze Manakin.

Tab. LI.

G. Edwards ad riv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

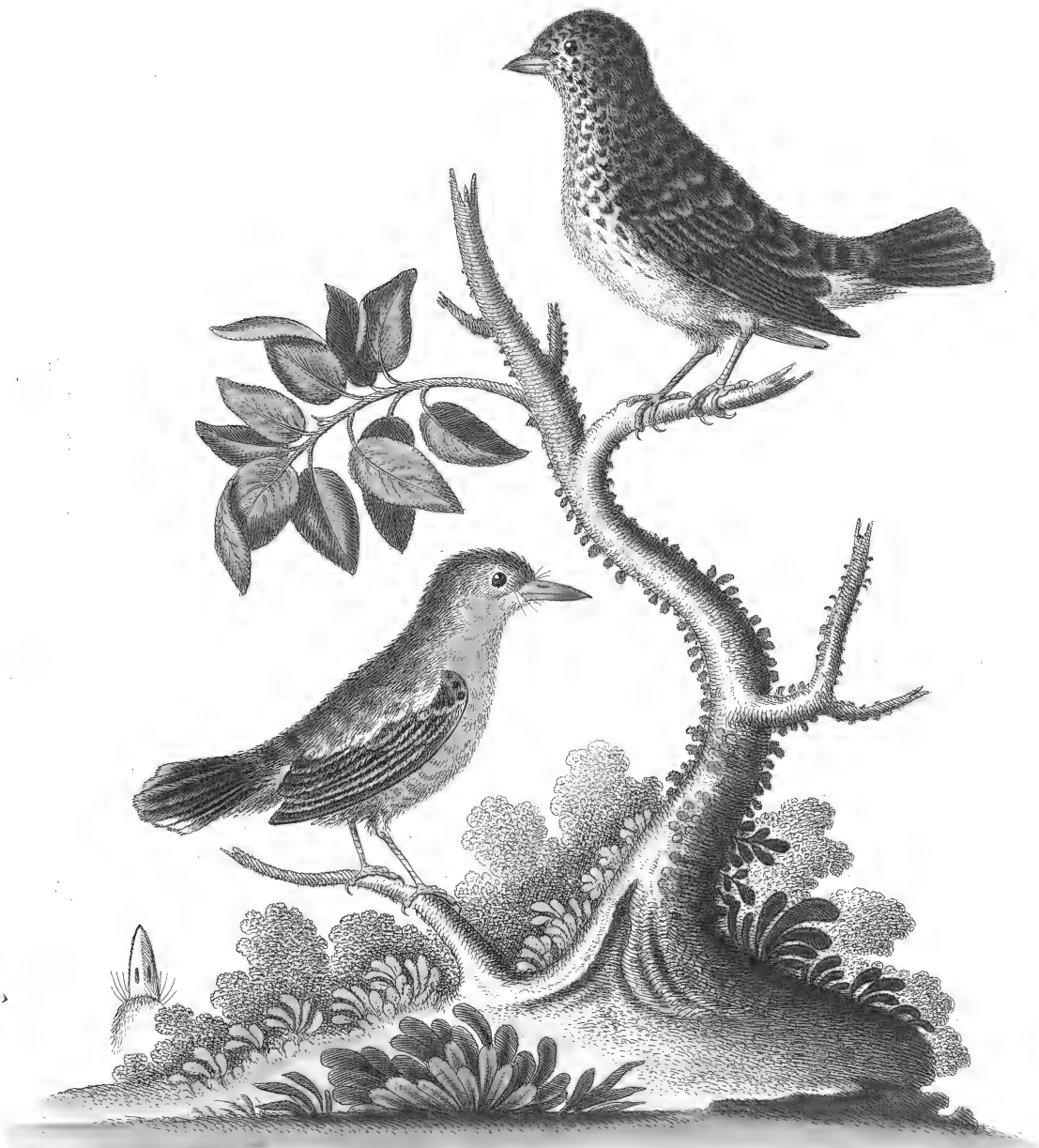
*Parus dorso caeruleo.
 Parus ruber et niger.*

N° 52. VIII^{ten} Theil.

*Le Manakin à dos bleu; et
 Le Manakin rouge et noir.*

Die grün gefleckte Meise,
 und
 Der grün und gelbe Flirgen sänger.

Tab. LII.

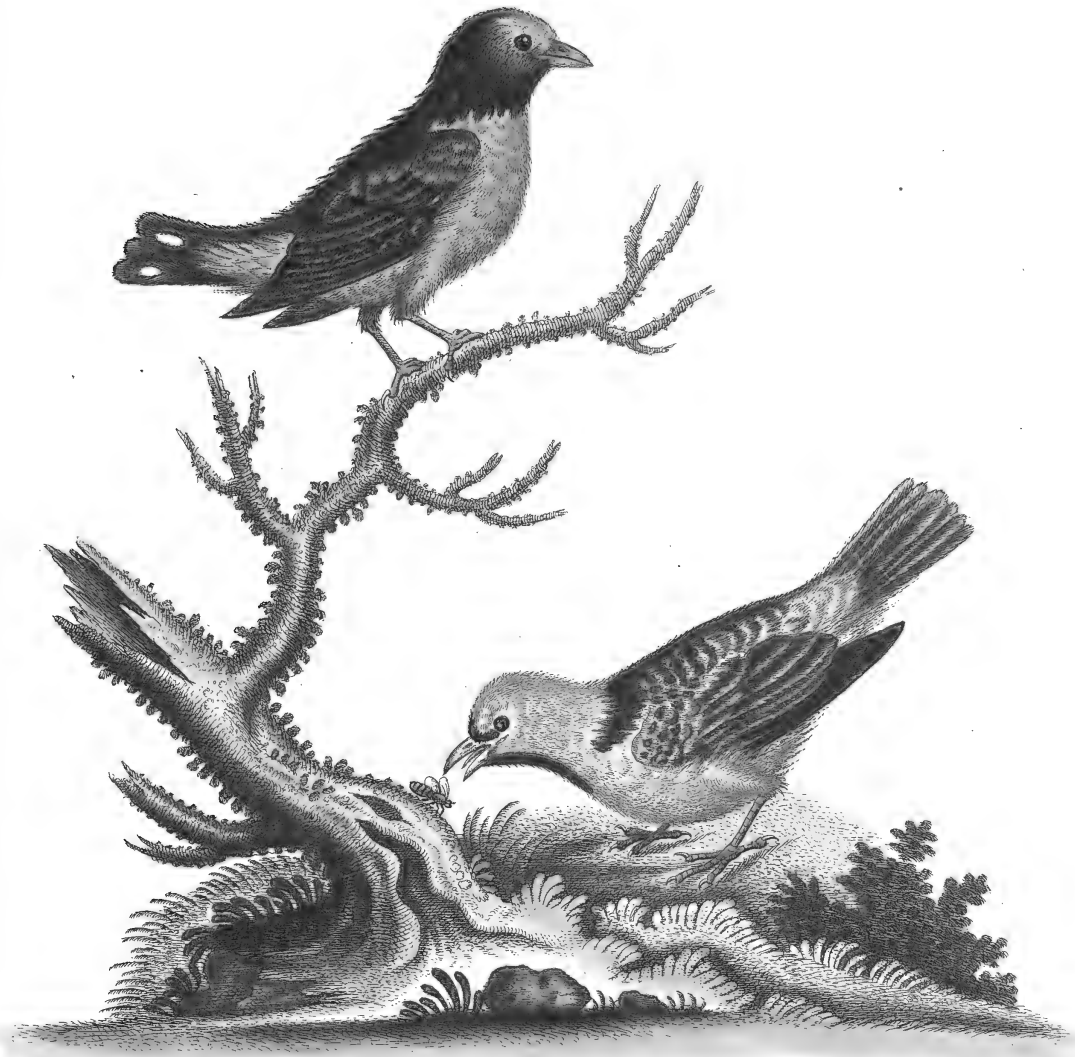
G. Edwards ad viv. delin.

J. M. Seligmann excudit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebast. Dittner sculps.

Parus viridis maculatus, et
 Muscicapa cinerea et lutea.

N°. 32. VIII^{ter} Theil. La Meisange verte tachetée, et
 La Moucherolle ardoise et jaune.

G. Edwards ad viv. delin.

*Parus aureus, et
Parus caeruleus.*

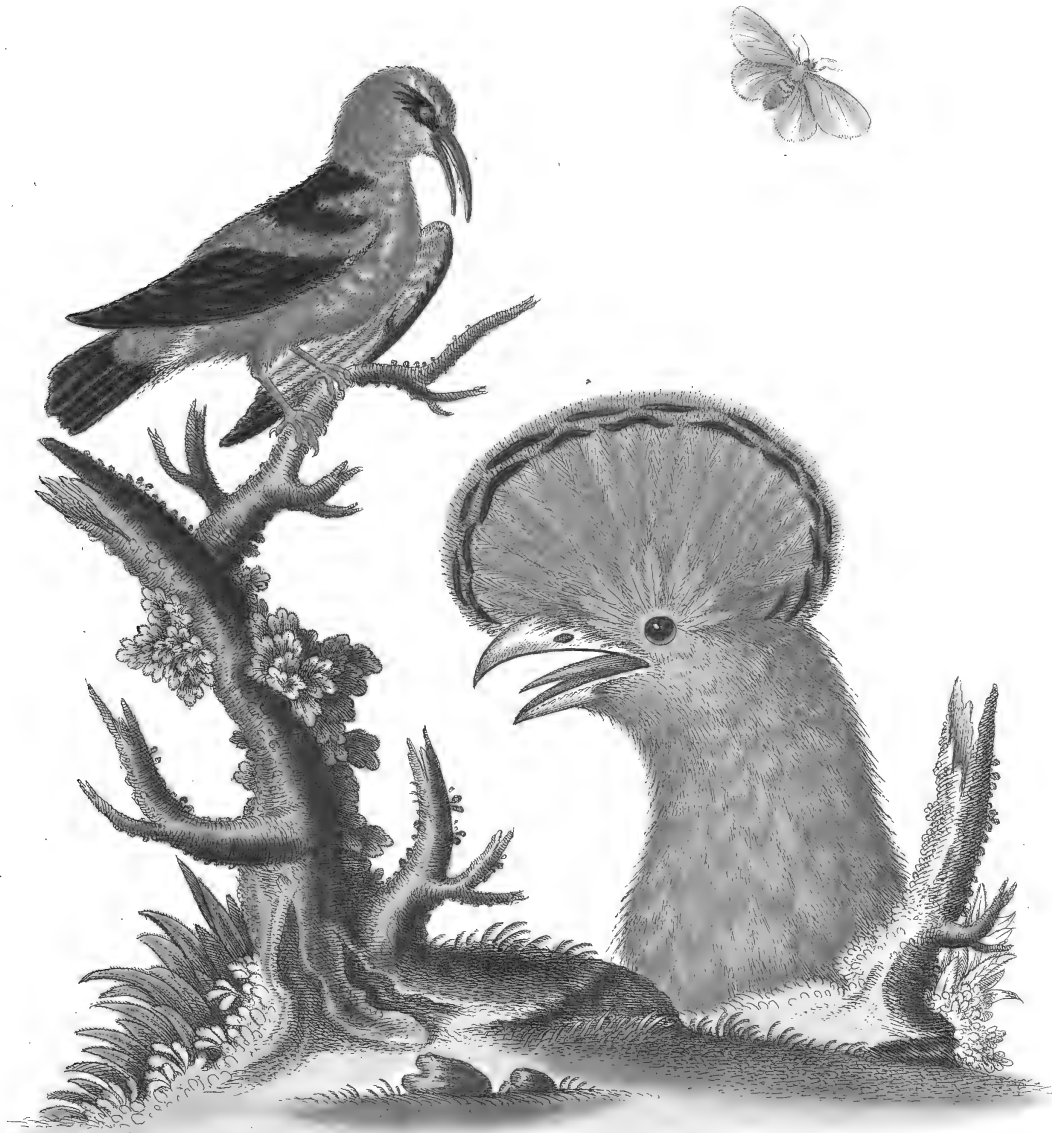
*J. M. Seligmann sculpsit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N° 53. VIII^{ter} Theil.*

Joh. Seb. Lechner sculps.

*La Meſange dorée, et
Le Manakin bleu.*

Der schwarze und blaue Säuerhacker
und
der Wiedehopf.

Tab. LIV.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Lechner sculp.

*Certhia caerulea et nigra.
Upupa.*

N° 34. VIII. ^{ter} Theil. Le Grimpereau noir et bleu;
et Le Wiedehop.

G. Edwards ad viv. delin.

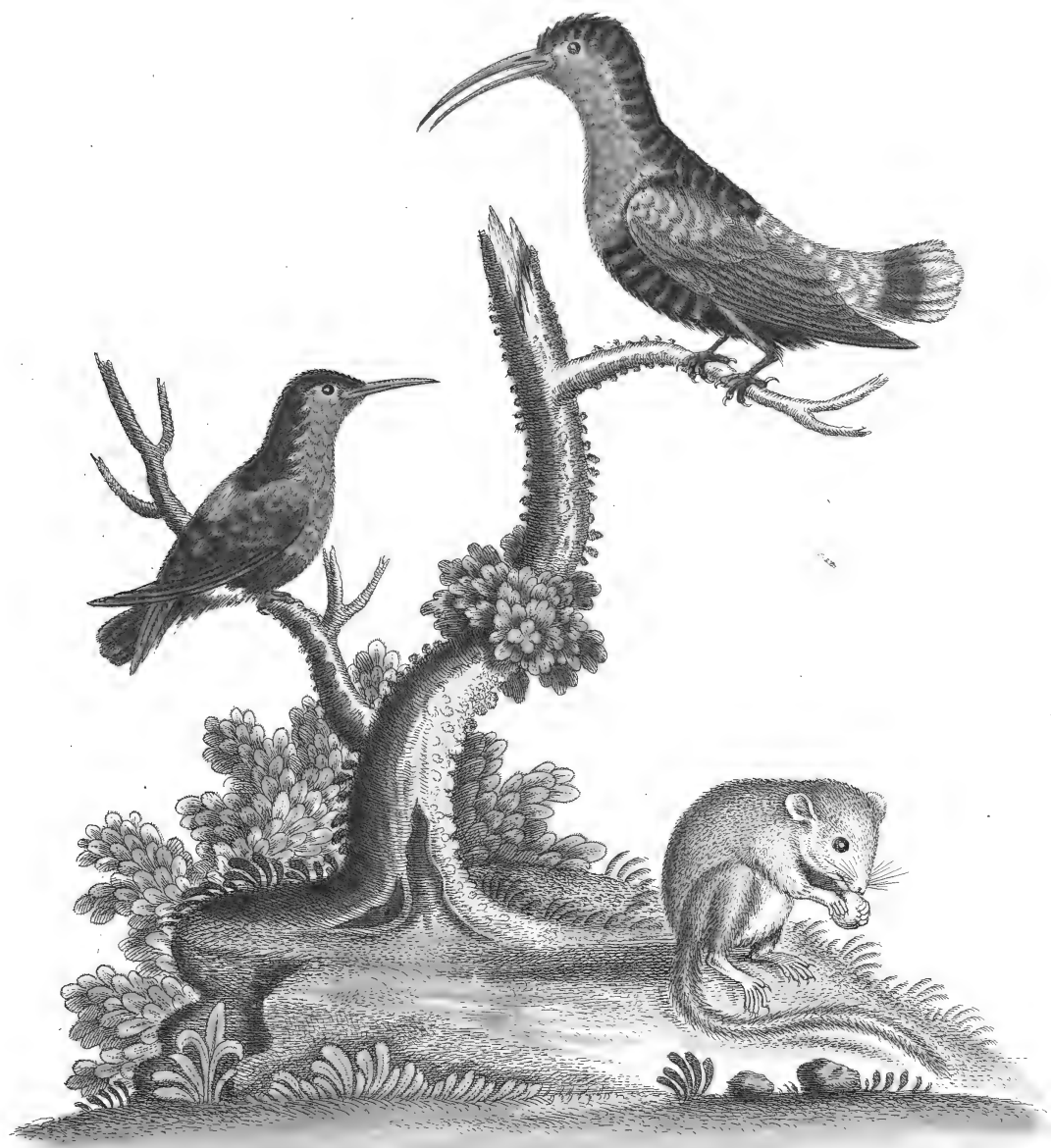
*J. A. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Cæs. Majestatis.*

Joh. Sebast. Lechner fecit.

Certhiæ Indicæ purpureæ.

Nº 55. VIII^{ter} Theil. Grimpereaux pourpre des Indes.

Der Colibri mit rother Brust, der Colibri mit grüner Brust, und der Sieben schläfer. Tab. LVI.

J. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Auro Priv. Sac. Caes. Apostolicis.*

Joh. Sebest. Zitterer sculp.

*Mellivora pectore rubro.
Mellivora gutture viridi.*

*N. 56. VIII. Theil. Le Colibri gorge rouge, Le Colibri-
gorge verte, et le Loir.*

Mus Avellanarum minor.

Die Amsel mit rother Brust.

Tab. LVII.

J. Edwards sculpsit.

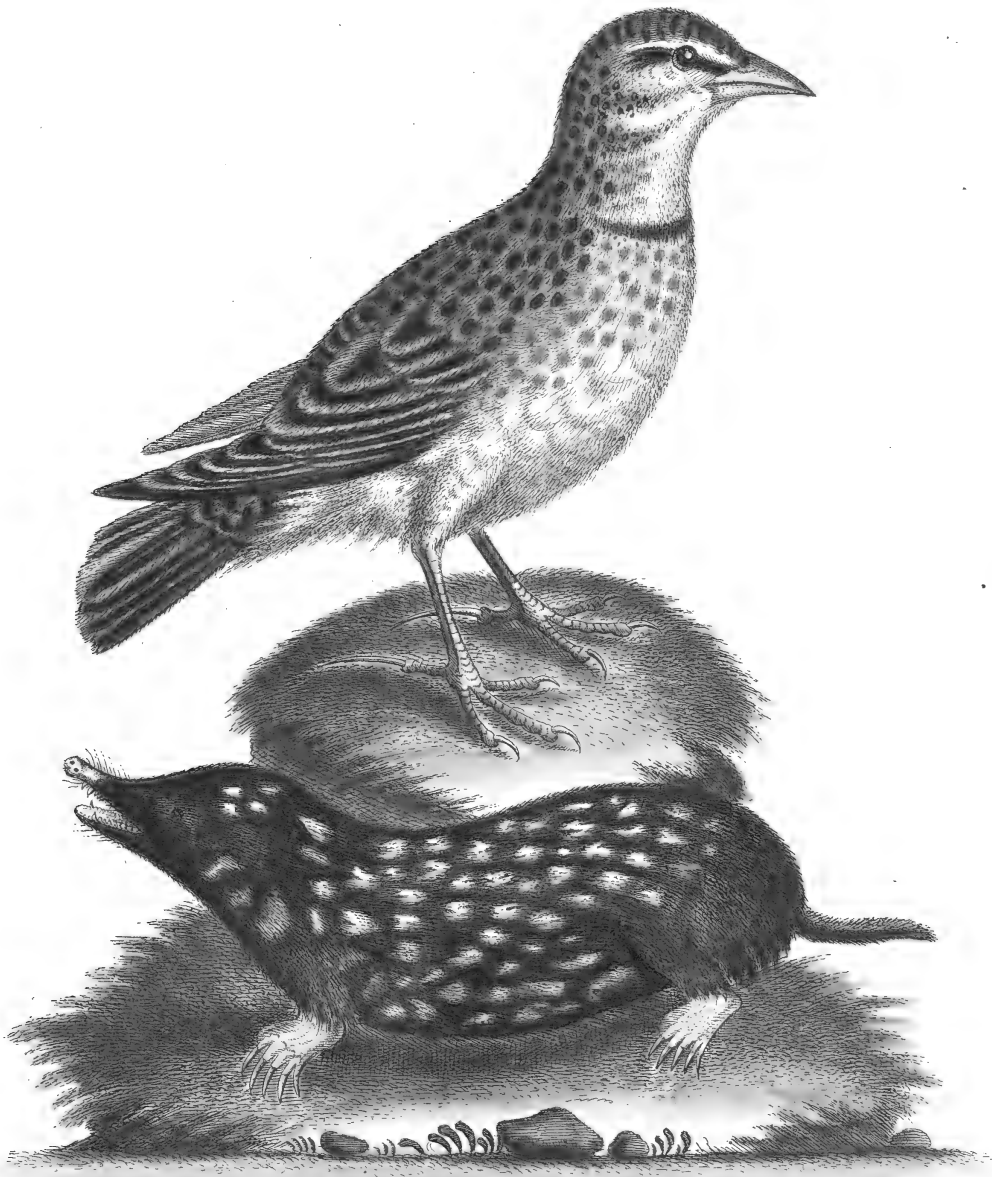
Merula pectoralis rubra.

J. M. Solignac sculpsit.
Cum Priv. Sae. Caes. Majestatis.
N.º 37. VIII. Theil.

Joh. Seb. Lechner sculpsit.

Le Merle à gorge rouge.

G. Edwards. ad viv. delin.

J. M. Seligmann excudit.

Joh. Seb. Lechner sculp.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Calandra. Talpa maculata. N°. 38. VIII Theil. La Calandre; et Une Taupe tachetée.

J. Edwards ad viv delin.

*J. A. Schigmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

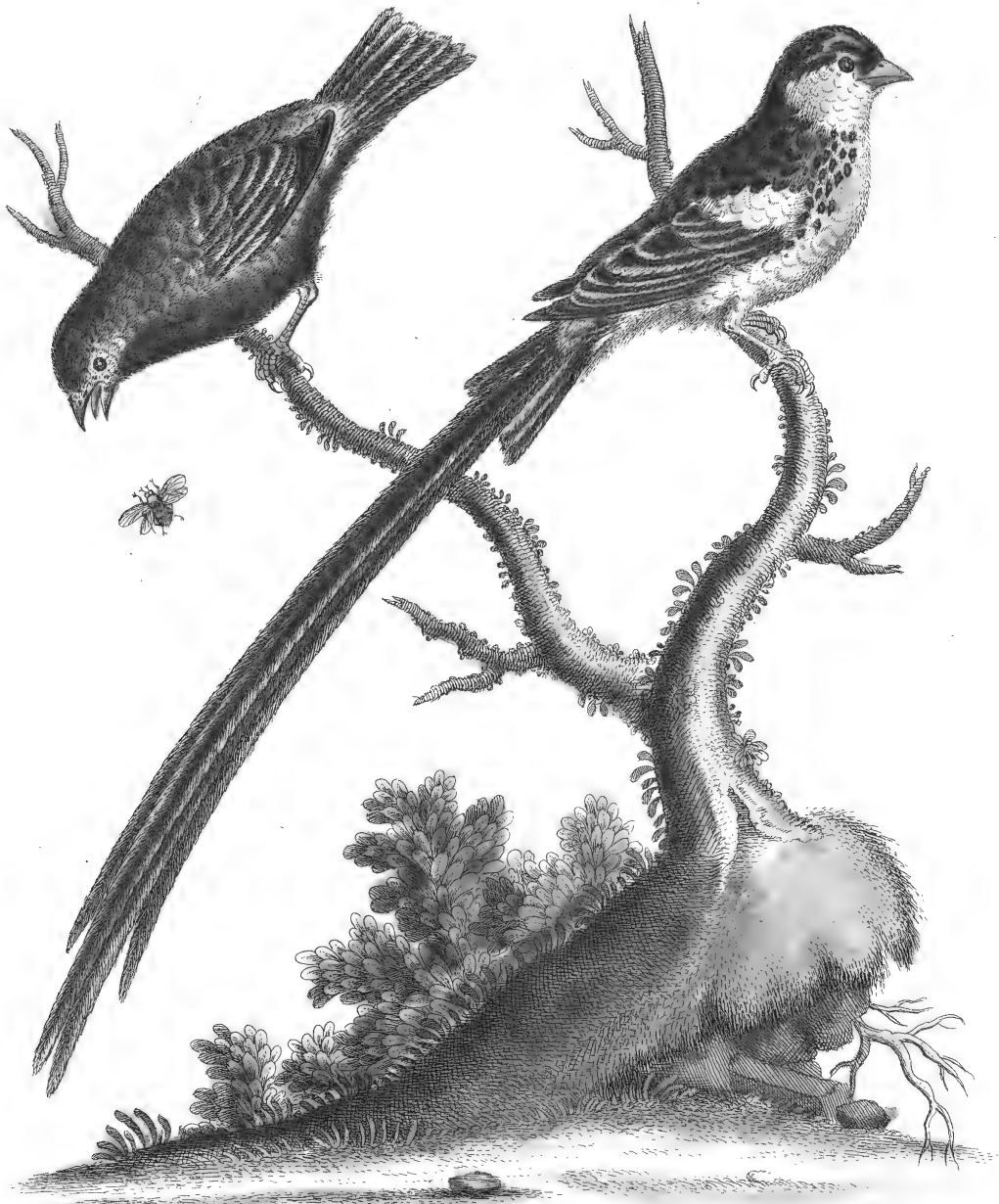
Joh. Sebaste. Lechner sculps.

Passer montanus, mas et foemina. N° 59. VIII Theil.

*Moineaux de Montagne,
Mâle et Fémelle.*

Der Sperling mit langen Schwanz, und der braune
Hänfling.

Tab. LX.

g. Edwards ad viv. delin.

*J. N. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Lechner fculps.

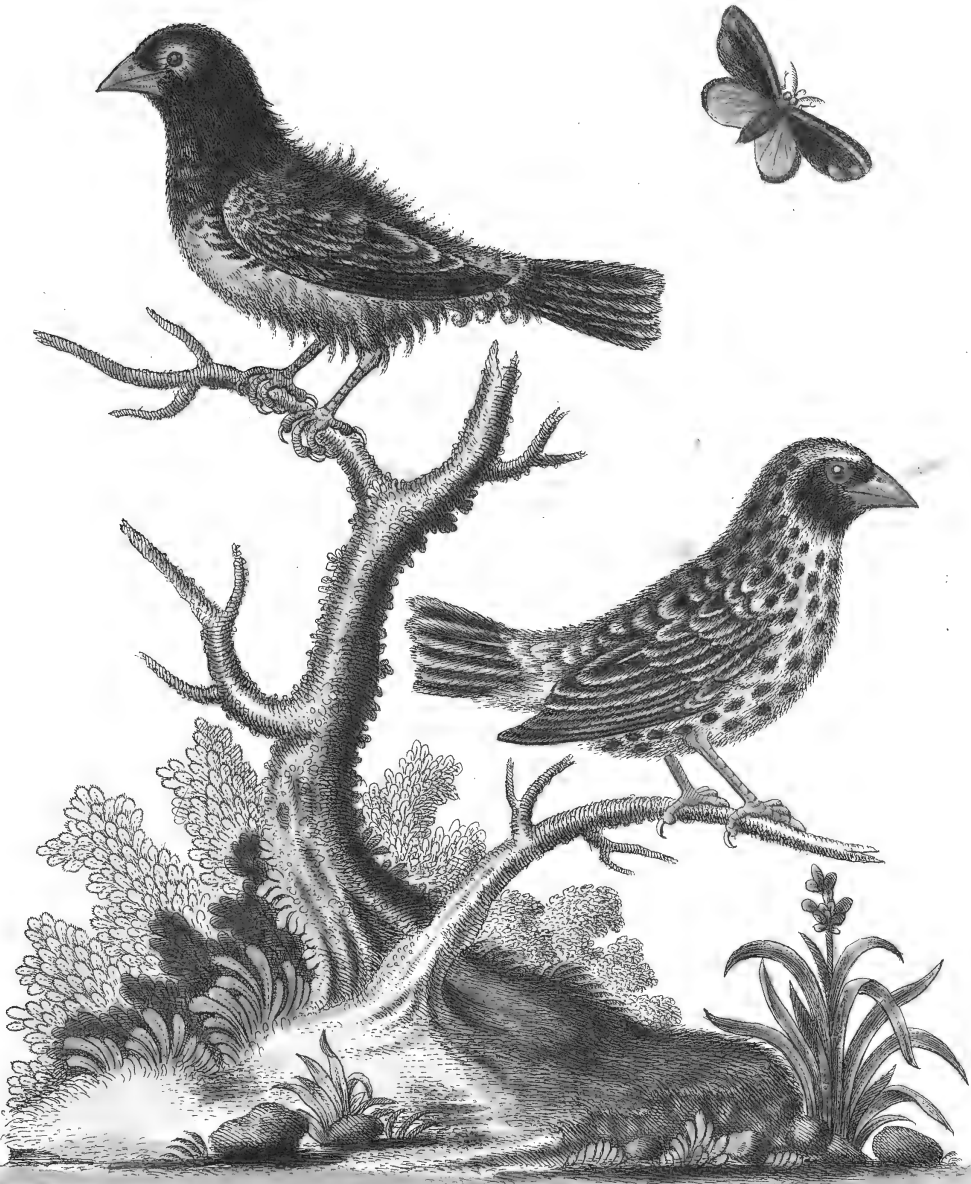
*Passer cauda longissima.
Linaria fusca.*

N° 60. VIII. Theil.

Le Moineau à longue queue;
et La Linotte brune.

Der gekrauste gelb und schwarze Sperling und der
 Brasilianische Sperling.

Tab. LXI.

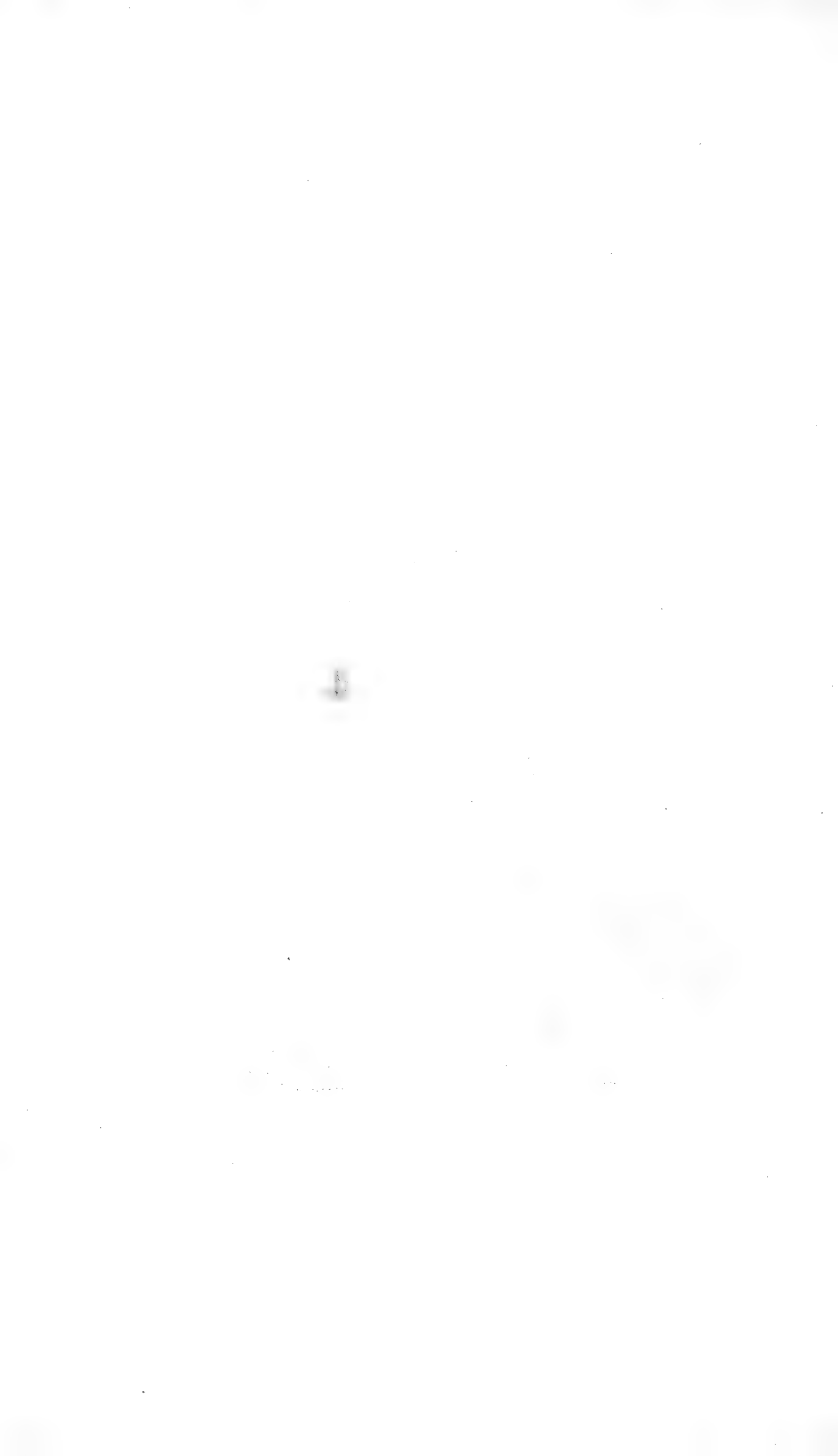

J. Edwards ad viv. delin.

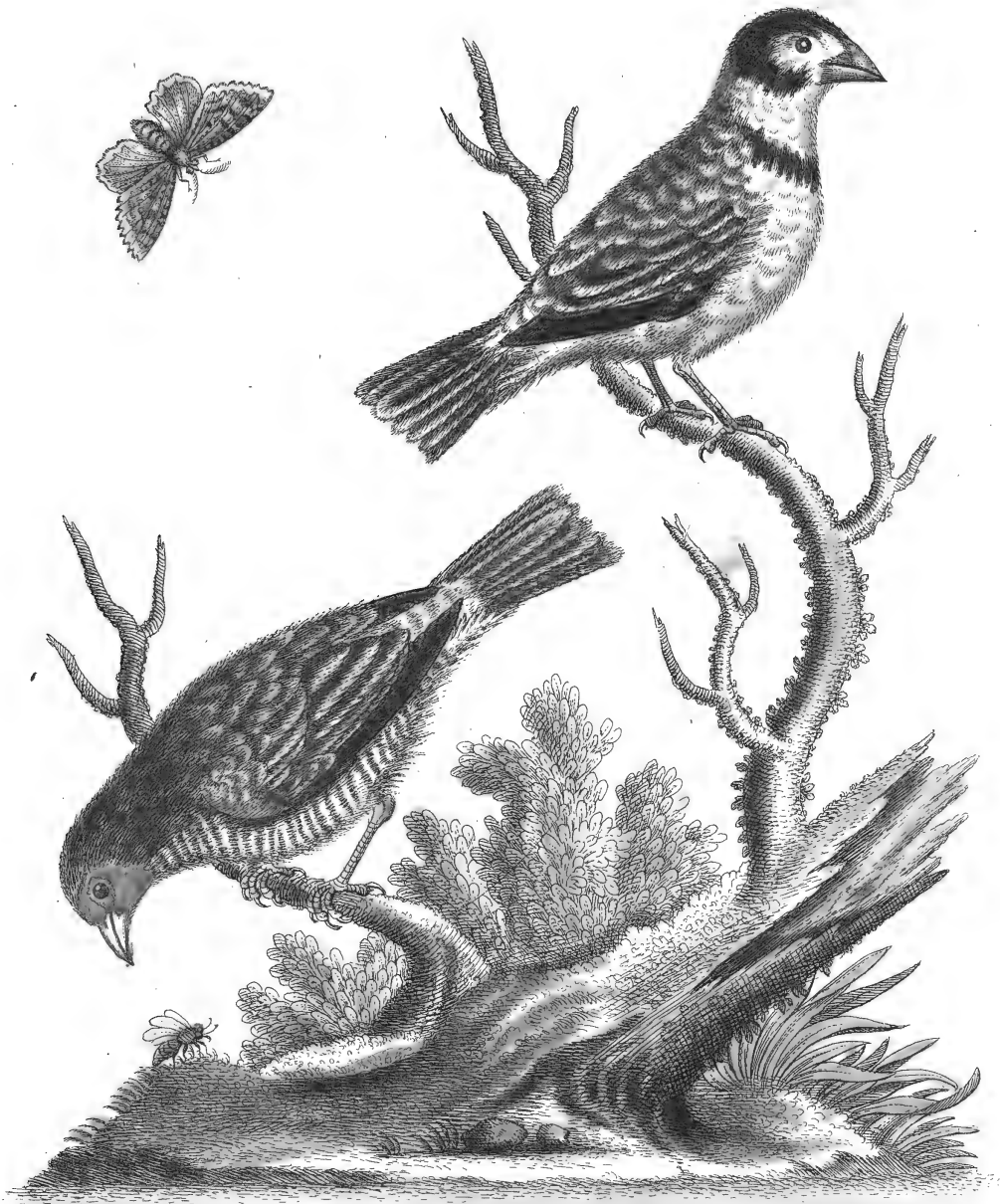
*J. M. Seligmann excudit.
 Cur. Priv. Sac. Caes. M. Gestatis.*

Joh. Sebaste. Leitner sculps.

*Passer e luteo nigroque varius, N° 6. VIII. Theil. Le Moineau Frisé jaune et noir,
 crispus. Passer Brasilienfis. et Le Moineau du Brésil.*

Der Stieglitz mit einem Halsstreif und der grüne Stieglitz. Tab. LXII.

J. Edwards ad viv. delin.

Avicula torquata.
Carduelis viridis.

J. M. Soligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

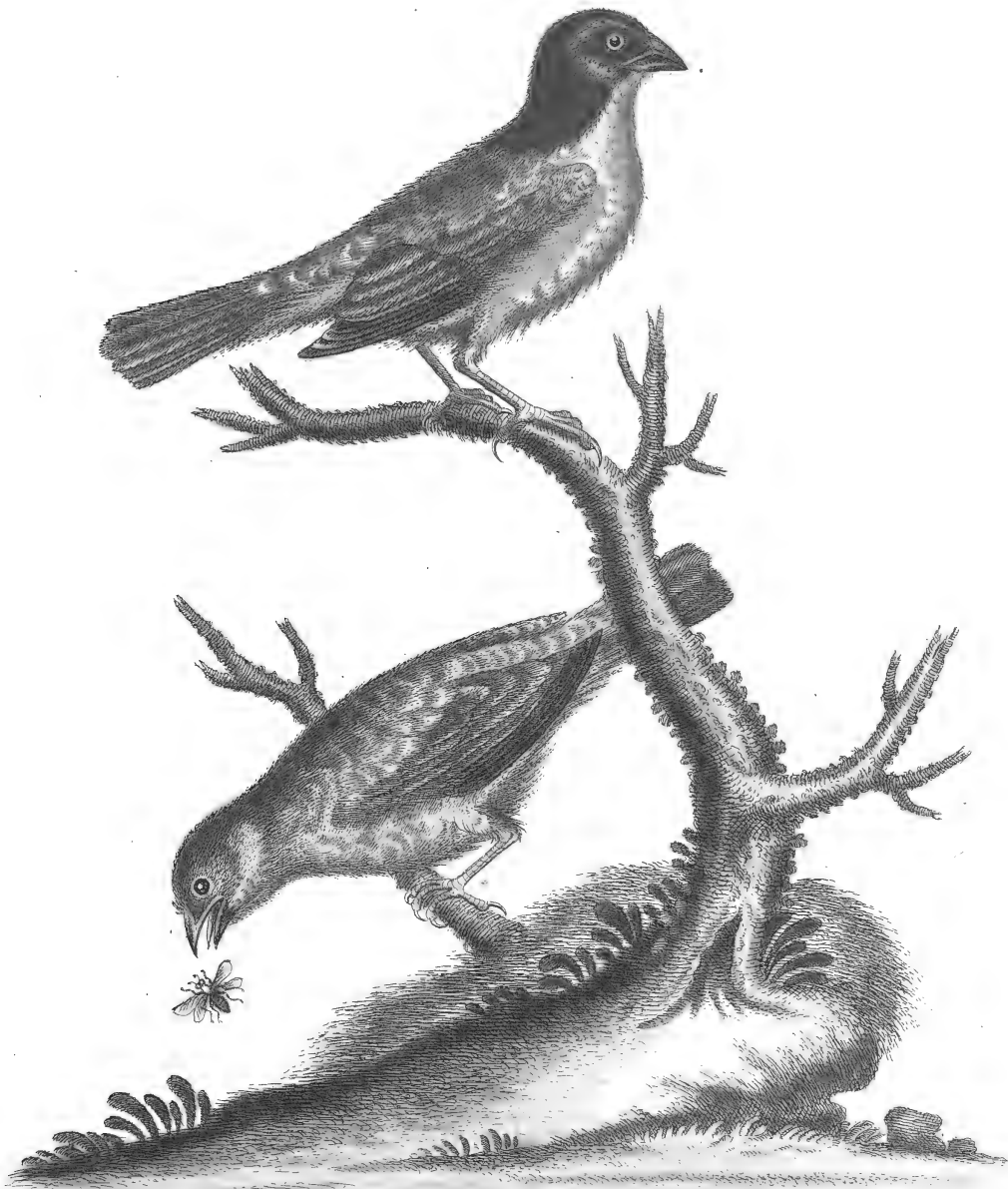
N° 62. VIII. Theil.

Joh. Sebest. Leitner sculps.

Le Pinson à Collier; et
Le Chardonneret vert.

Der gemalte Fink, ein Er und eine Sie :

Tab. EXIII.

J. Edwards delin.

*J. M. Seigmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaft. Lechner sculps.

Fringilla tricolor, mas et foemina. N° 63. VIII^{ter} Theil. Le Pinson Peint, Mâle et Fémelle.

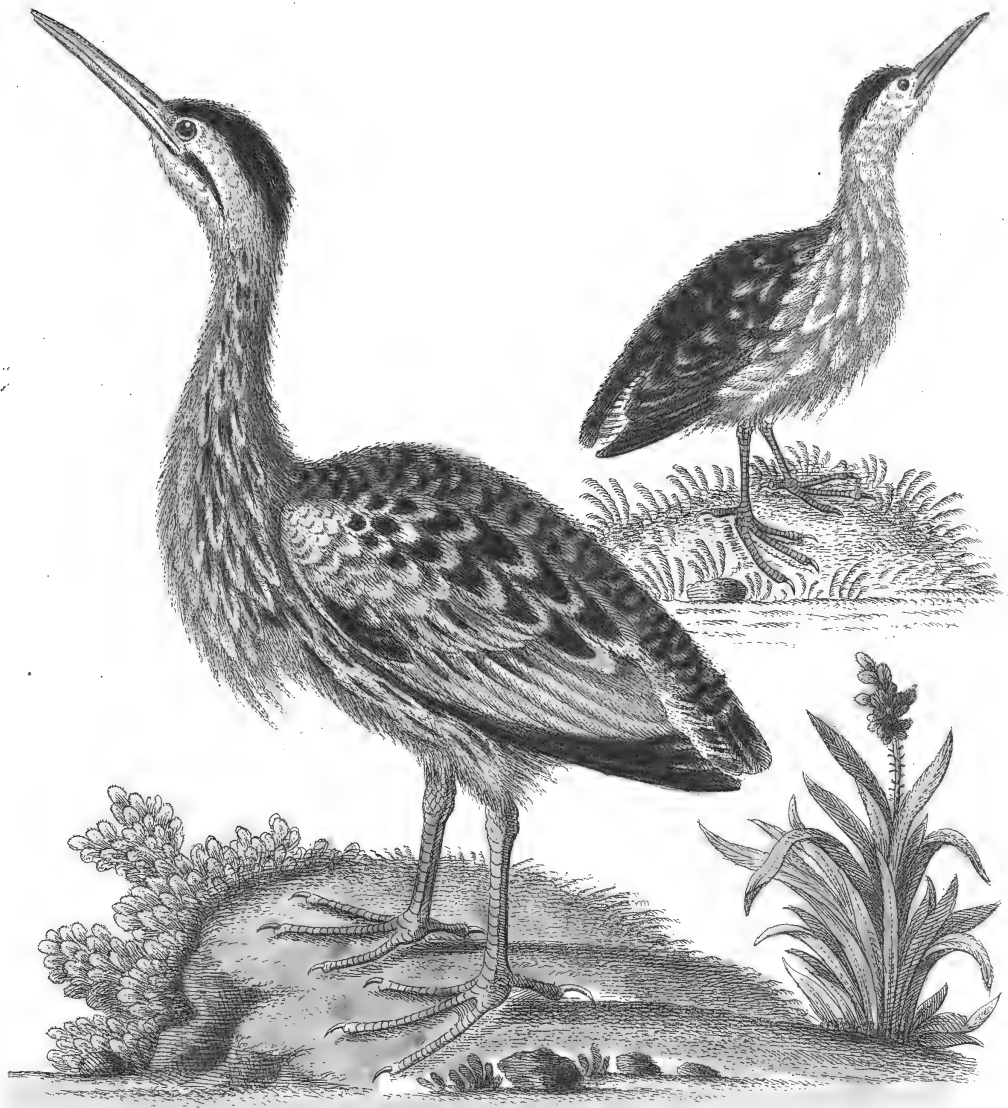

G. Edwards ad viv. dat.

*J. M. Seligmann exaudet.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

*Carduelis Americana, mas et N° 64. VIII^{ter} Theil. Le Chardonneret Americain,
foemina. Mâle et Fémelle.*

G. Edwards del. viv. delica.

*J.M. Seligmann sculpsit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Latron sculps.

Ardea stellaris parva fusca. N° 65. VIII^{ter} Theil.

Le Petit Butor Brun.

Der Camutvogel.

Tab. LXVI.

G. Edwards ad vis. delin.

Avis Camuti.

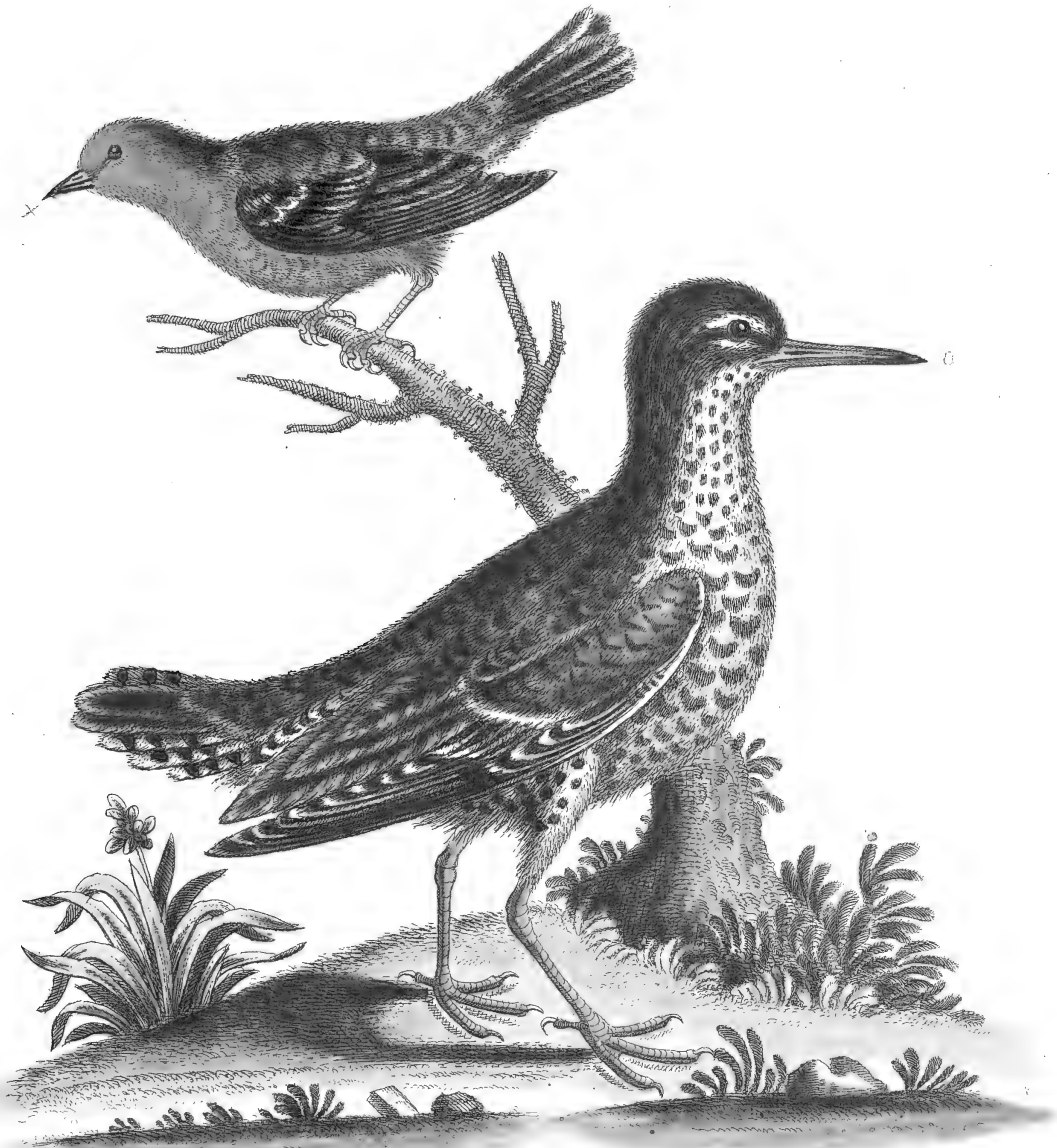
*J. M. Soligmann excudit.
Cum Priv. S. a. C. a. Majestatis.
Nº 66. VIII. ter. Theil.*

Joh. Sebast. Leitner sculp.

Le Camut.

Die gefleckte Wasserdroffel und der Tannenbäumhacker. Tab. LXVII.

G. Edwards aut vis. delin.

Tringa maculata.
Certhia pinus.

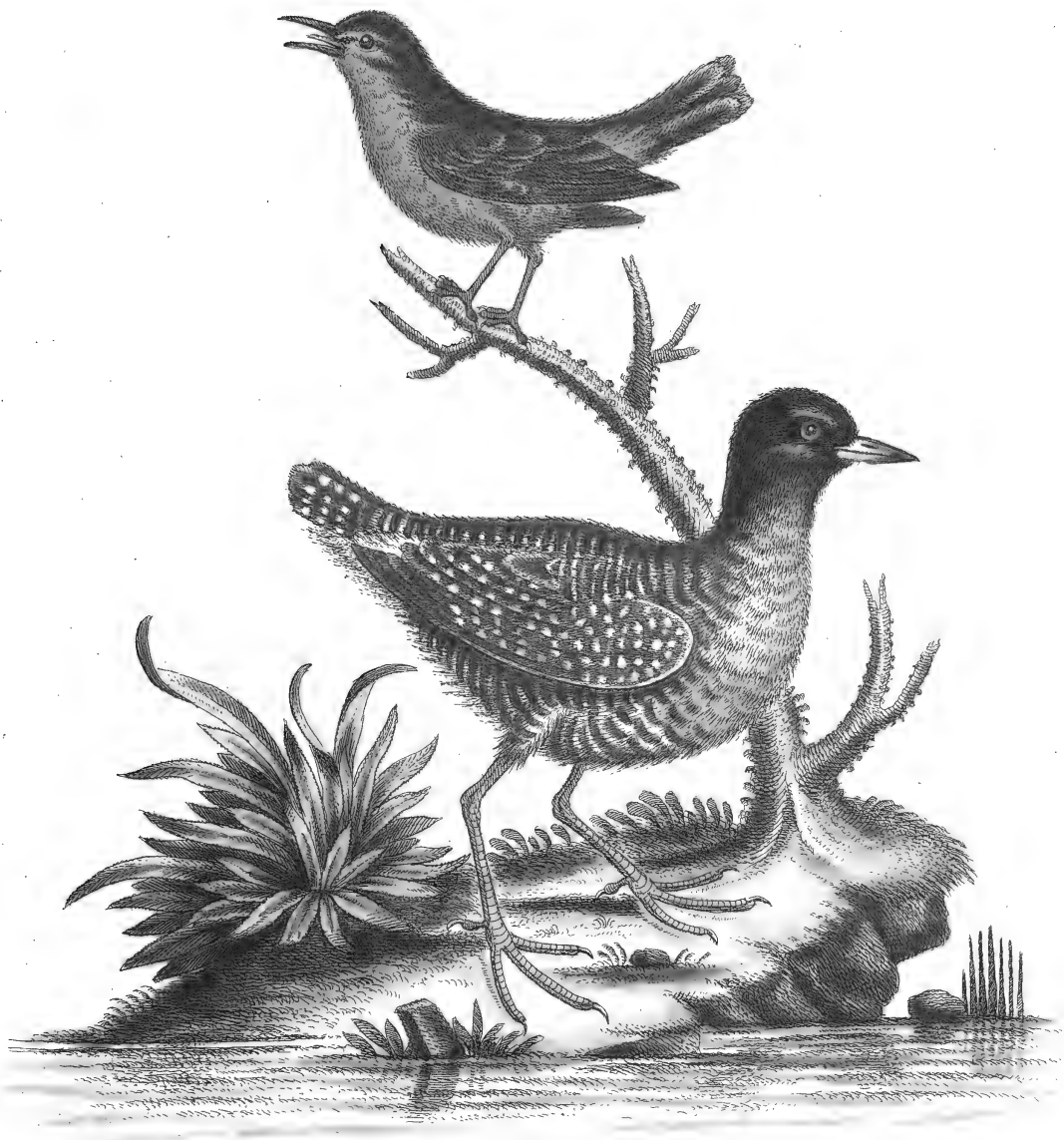
J. M. Seligmann. excudit.
Cur. Pr. Sac. Cas. Majestatis.
N° 67. VIII^{ter} Theil.

Joh. Seb. Lechner sculps.
Le *Tringa tacheté* ; et
Le Grimpereau de Sapin.

⁺ *Tringa maculata*
o Spotted sand piper

Tringa tacheté
Tringa maculata

Das kleine Wasserhuhn und der gelbe Zaunkönig. Tab. LXXVIII.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Saligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Leitner sculp.

*Gallinula Chloropus minima. N° 68. VIII^{ter} Theil.
Regulus luteus.*

*La Petite Poule d'eau;
et Le Roitelet jaune.*

Der Americanische Wassersehnepf oder Nachtelkönig. Tab. LXIX.

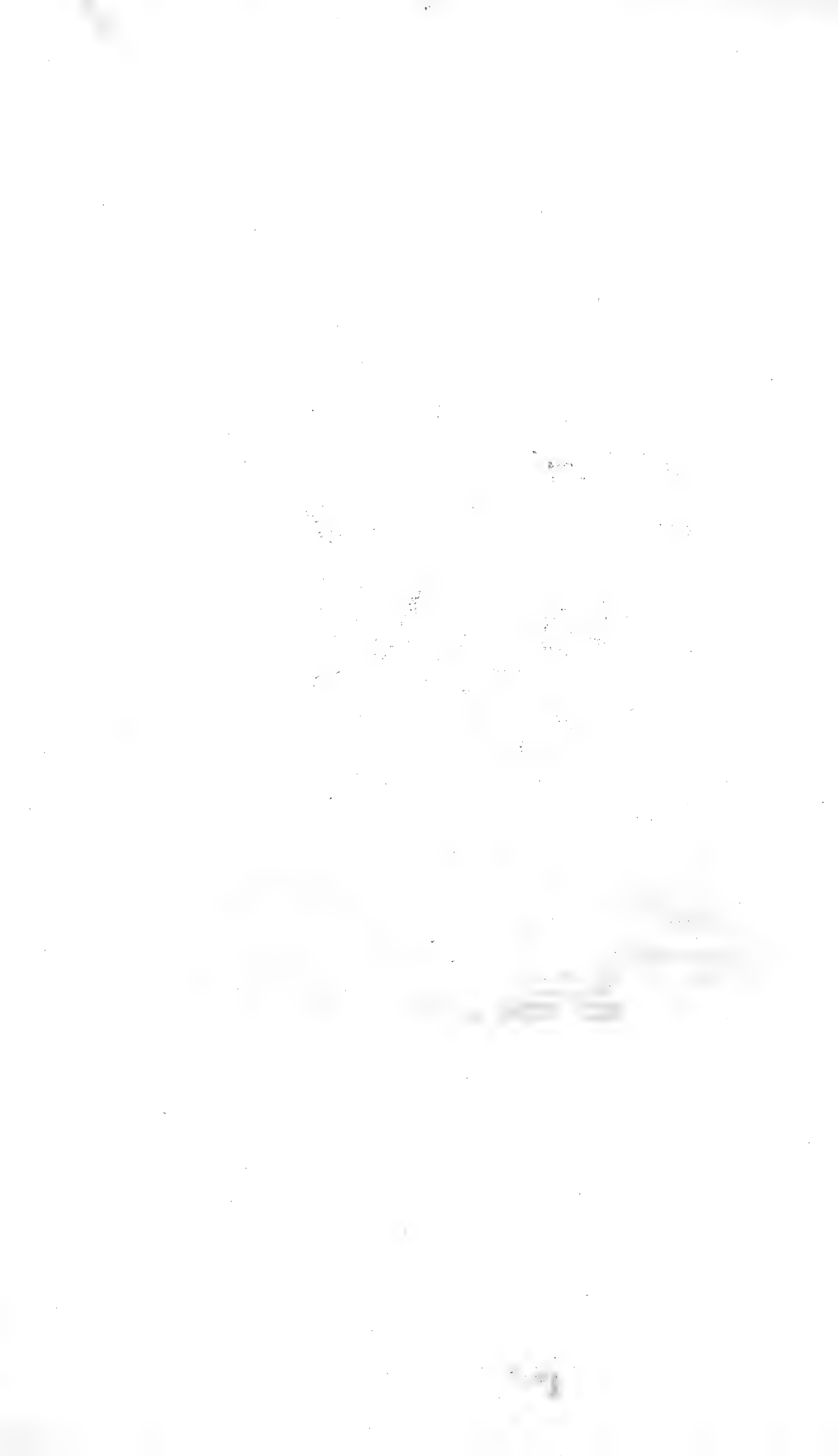

J. Edwards delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sae. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculp.

Rallus aquaticus Americanus. N° 69. VIII^{ter} Theil. Le Râle d'eau d'Amérique.

Die langschwändige Ente aus Grönland,
und das Wasserhuhn mit gespornten Flügeln.

Tab. LXX.

G. Edwards aet viv. delin.

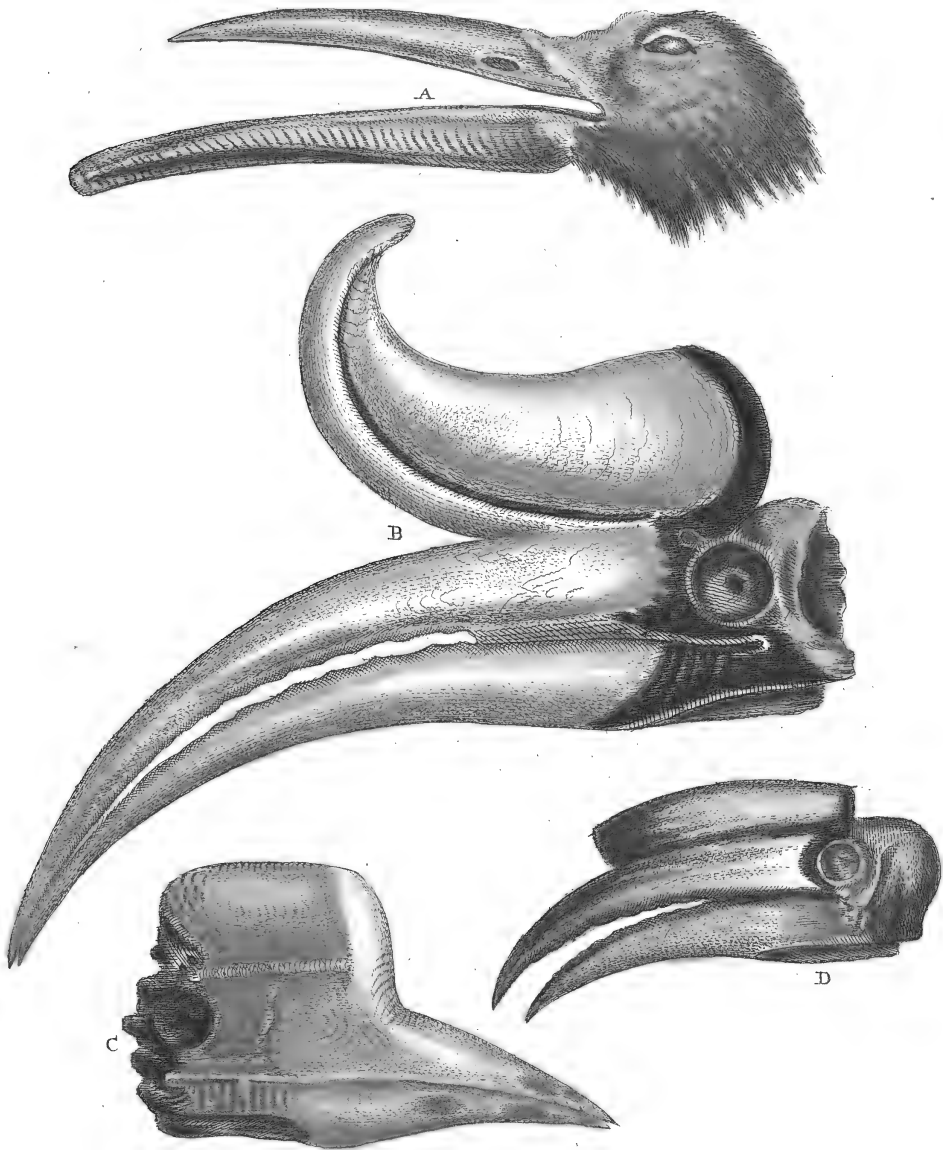
*J.M. Seligman excudit.
Cur. Priv. Sae. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Leitner sculp.

Anas cauda longissima ex New-
foundland. *Pluvialis alis calcare donatis*.
N° 70. VIII^{ter} Theil. Le Canard à longue queue de Terre-
neuve. et Le Pluvier à ailes éperonnées.

Vier Schnäbel von sehr raren und wenig bekanneten Tab. LXXXI.
 Vögeln.

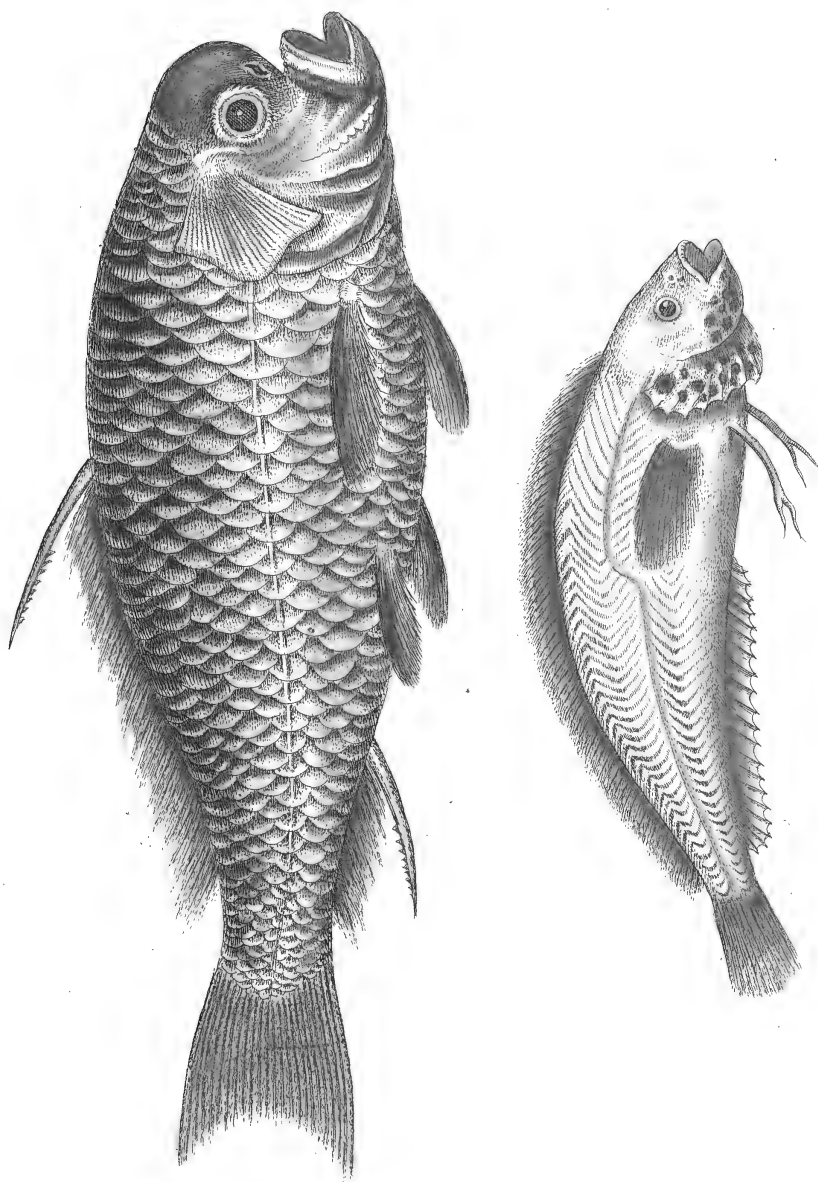
G. Edwards ad viv. delin.

J. M. Seligmann exculit.
 cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

Joh. Sebast. Leitner sculps.

Rostra quatuor curiosa Avium, N° 7. L. VIII. ^{ter} Theil. Quatre Becs d'Oiseaux peu connus.
 et quodammodo adhuc incognita.

Der Spornfisch, und der Indianische Gattorugina. Tab. LXXII.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann exauktit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

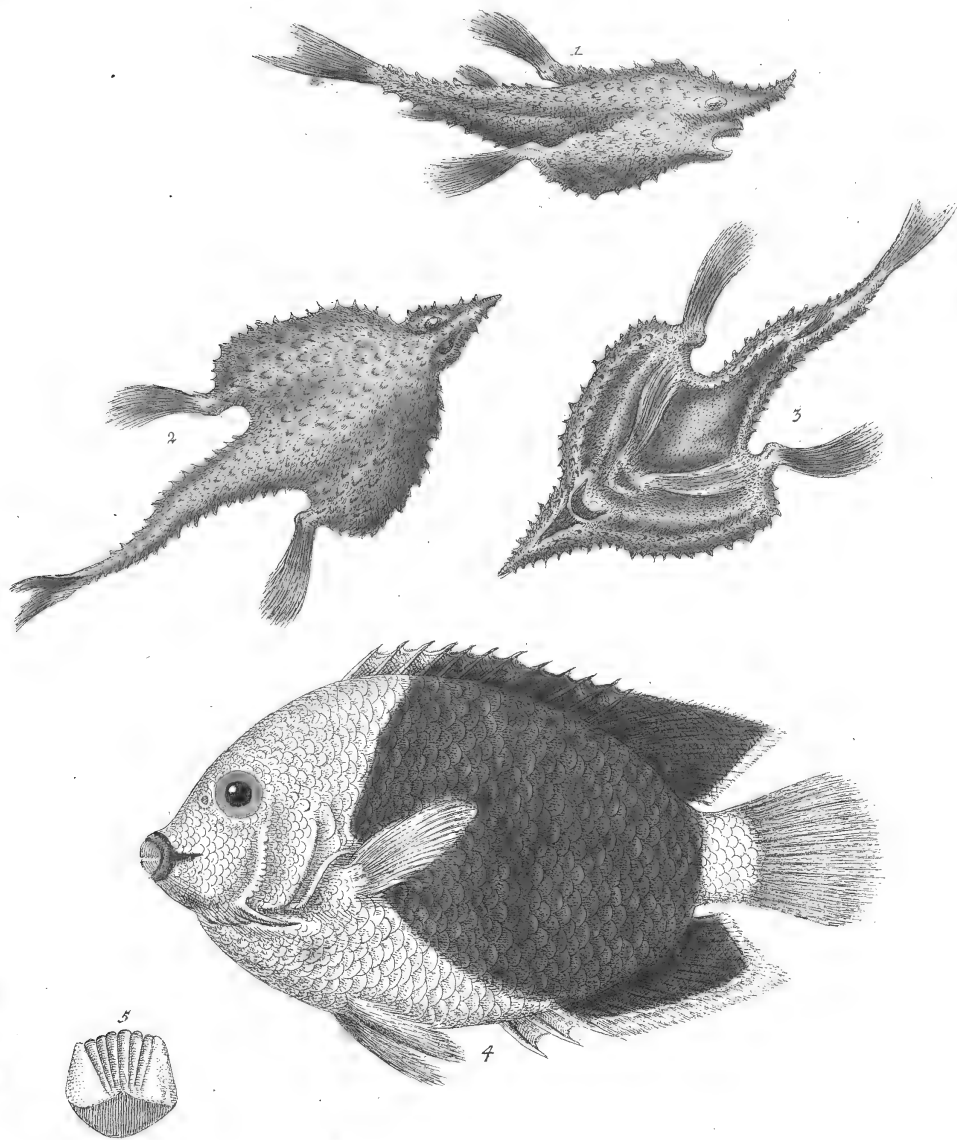
Joh. Sebast. Leitner sculp.

*Gattorugina Indicus, et
Pisces calcaribus præditus.*

Nº 72. VIII^{ter} Theil.

*Le Poisson éperonné; et
Le Gattorugina des Indes*

Die See-Fledermaus, und der schwarz und weisse Acarauna Tab. LXXIII.
 oder Indiarische Plattfisch.

g. Edwards ad viv. delin.

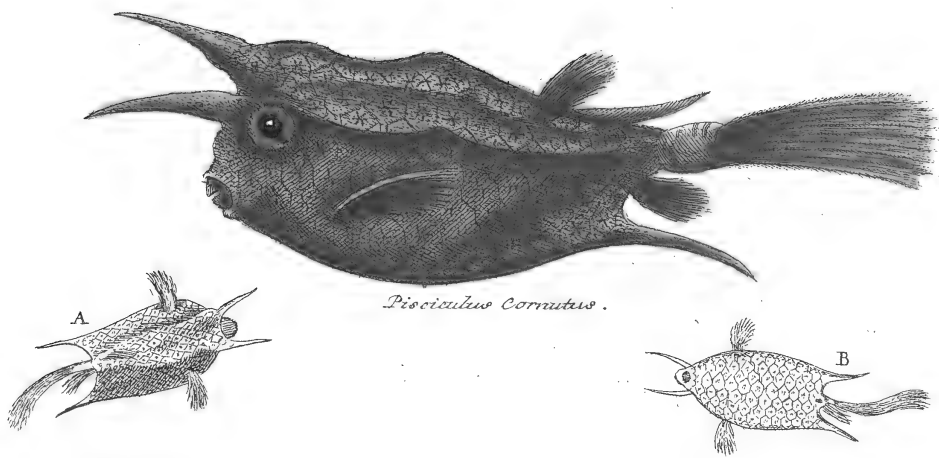
*J. M. Seligmann excudit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majoritatis.*

Joh. Sebast. Leitner sculps.

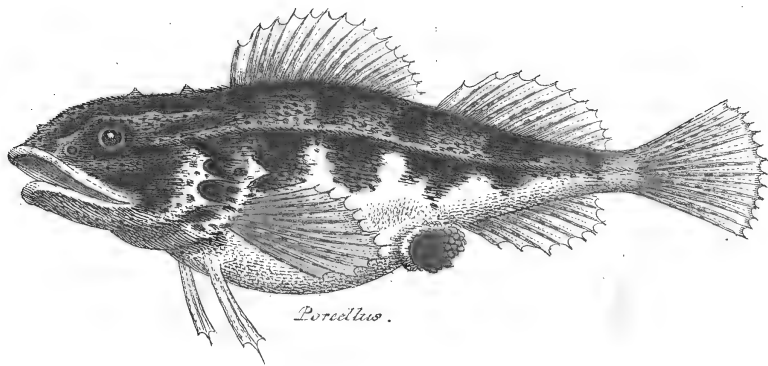
*Piscis Vespertilio marinus dictus. N° 73. VIII^{ter} Theil.
 Acarauna maculata.*

*Le Chauve souris de Mer; et
 Acarauna noir et blanc.*

Pisciculus Cornutus.

Porcellus.

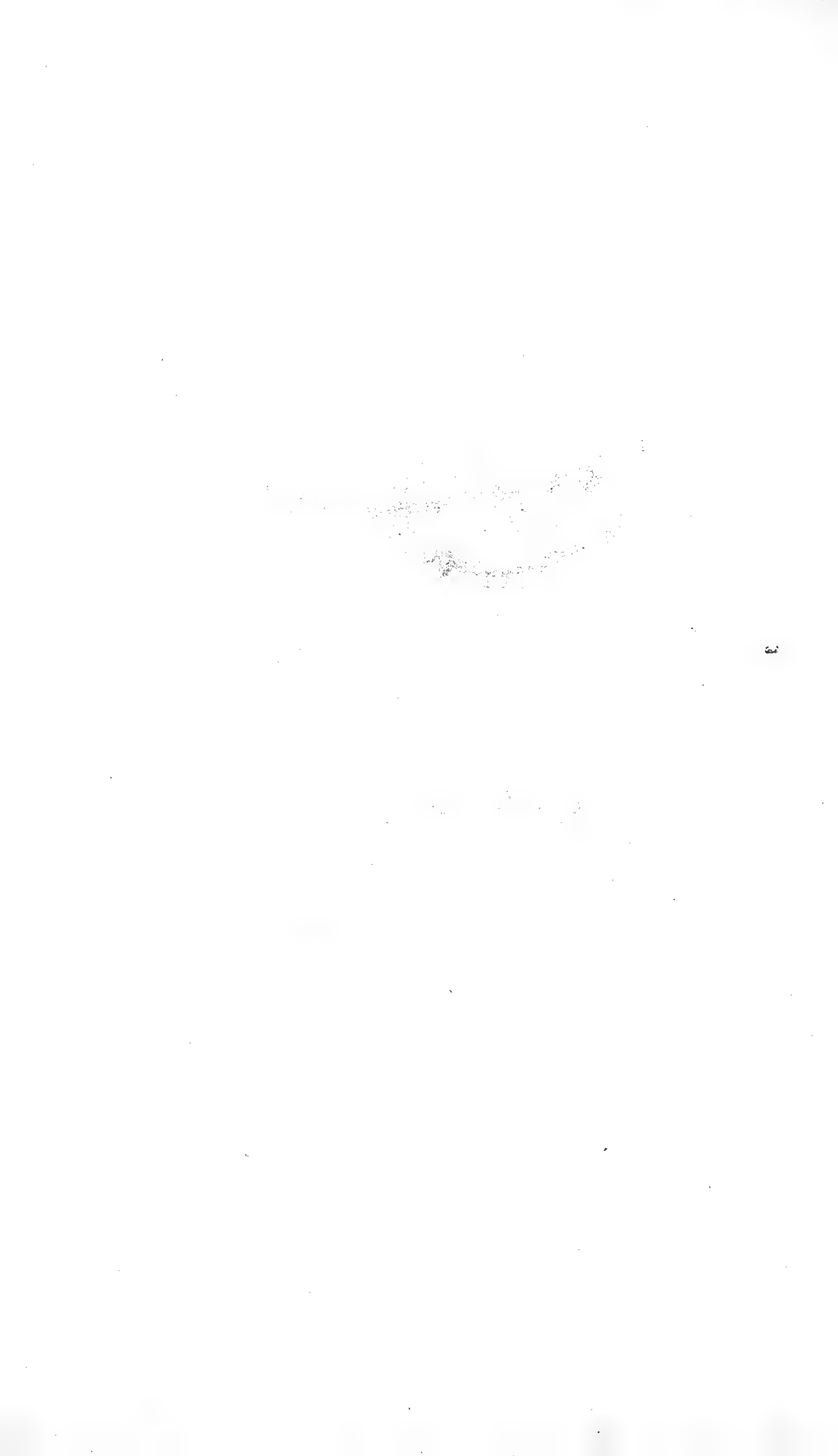
g. Eduardo ad viv. delon.

Pisciculus cornutus.
Scorpius marinus.

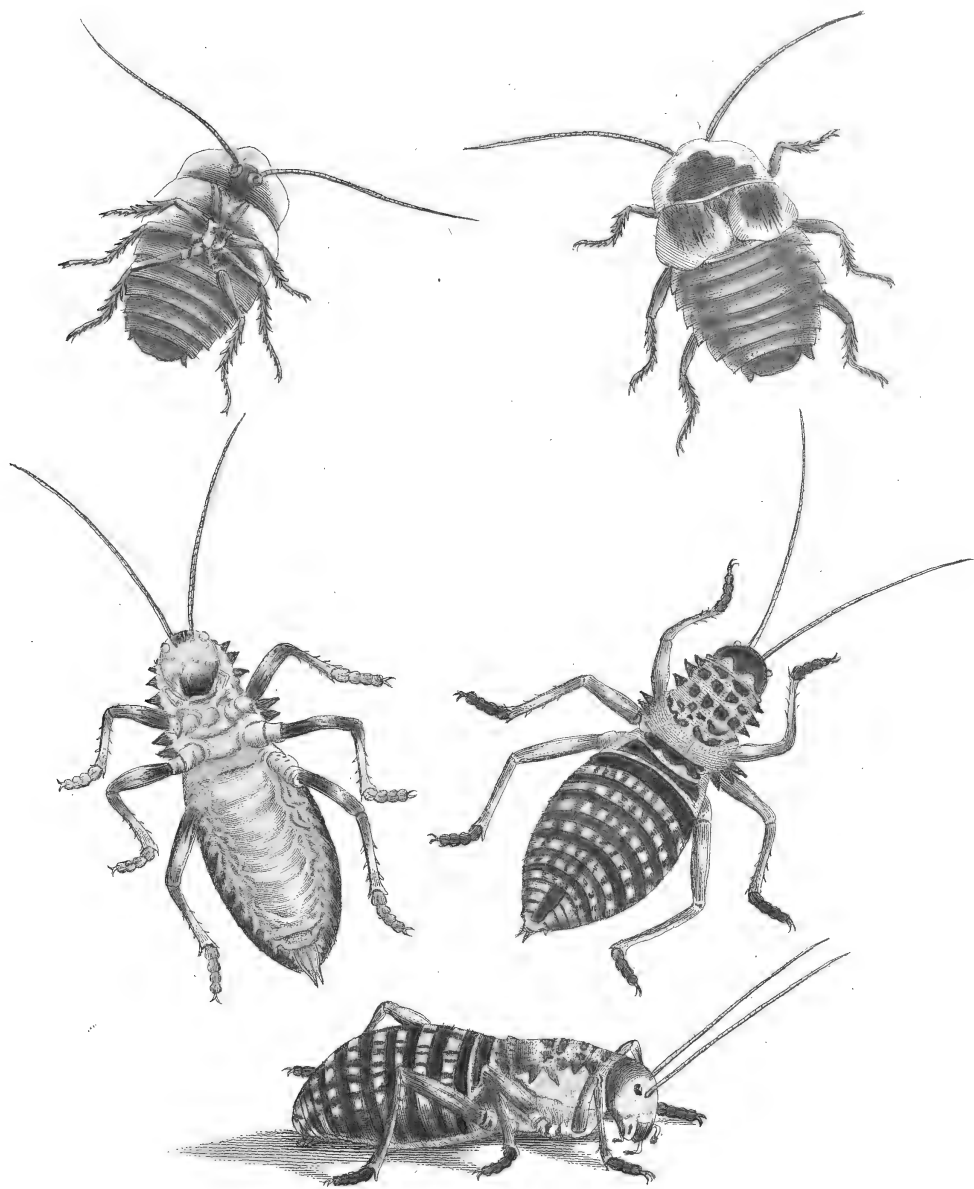
J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N.º 74. VIII.º Theil.

Joh. Sebaste. Leizner sculp.

Le Poisson cornu; et
Le Scorpion de Mer.

Der große Käschläfer wird das pfeiffende Insect. Tab.LXXV.

J. Edwards ad viv. delin.

Blatta maxima.
Insectum Fistula dictum.

J. M. Seligmann exaudet.
Cicada Prus. Sac. Caeo. Majestatis.

Nº 75. VIII^{ter} Theil.

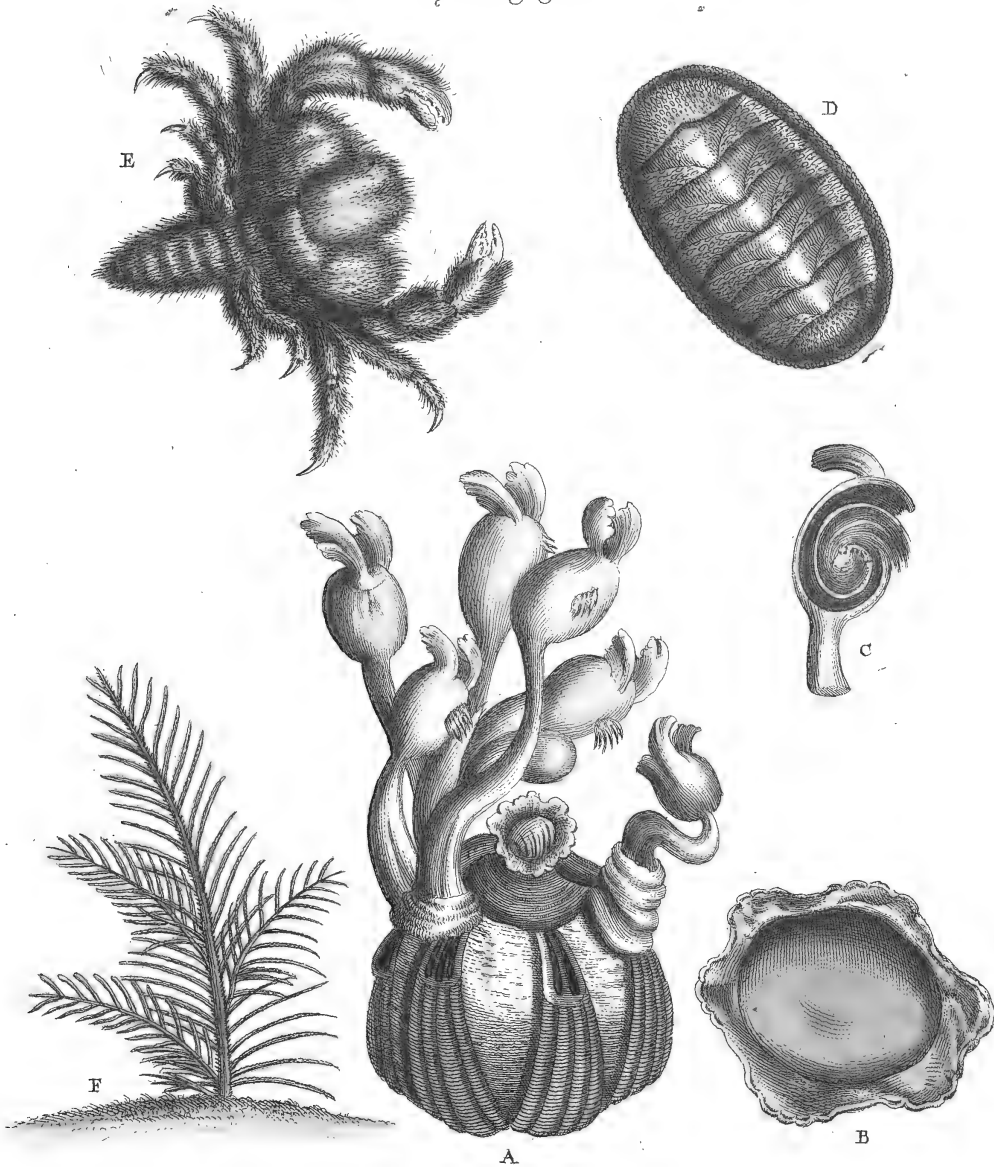
Joh. Sebast. Zetner sculps.

Le Grand Cerf-volant ;
et Le Scarabée siffiant.

Die Wallfisch Seefäule mit Polypen, die Seeschnecke,
 der haarichte Krebs, und die Coralle in gestalt eines
 herrung grates.

Tab. LXXXVI.

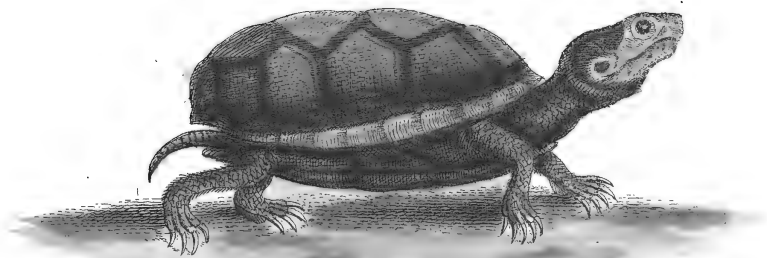
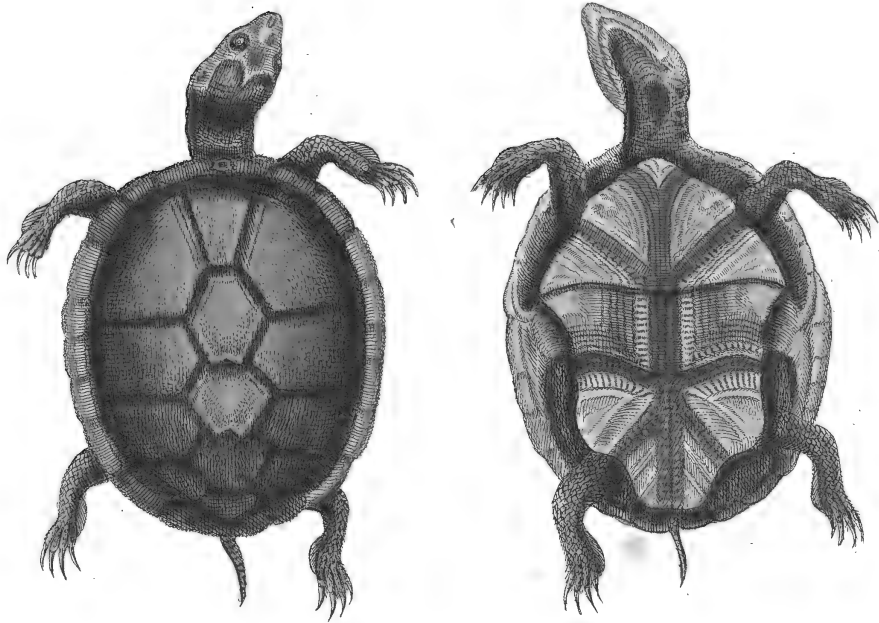
G. C. Zwartius delin.

*J. M. Seligmann gravit.
 Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Seb. Lechner sculp.

Balanus Ceti cum Polypis suis. N.º 76. VIII.ª Theil.
 Limax Marinus. Cancer hirsutus.
 Corallina ossa Halecum æmulans.

Le Balanus de la Baleine avec des
 Polypes, le Limaçon Marin, la Crabe
 Veluë, et le Corail en forme d'Arrête,
 de Harang.

G. C. de Vando ad viv. delin.

Testudo parva lutosa.

*J. M. Seigmann sculpsit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

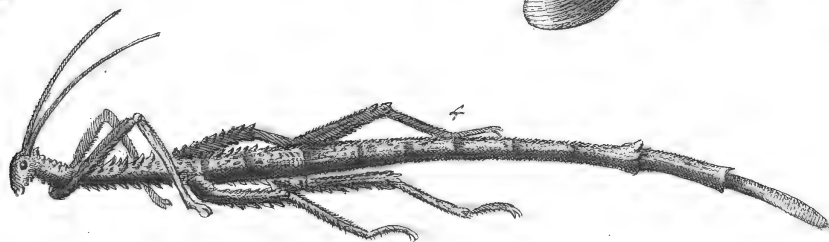
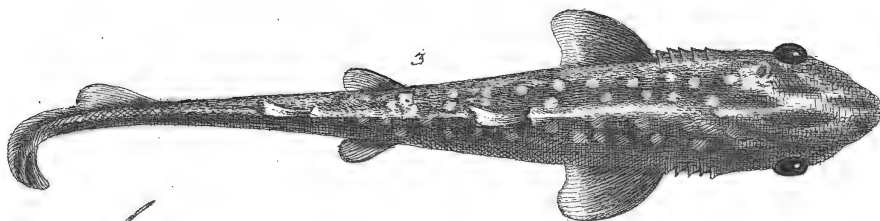
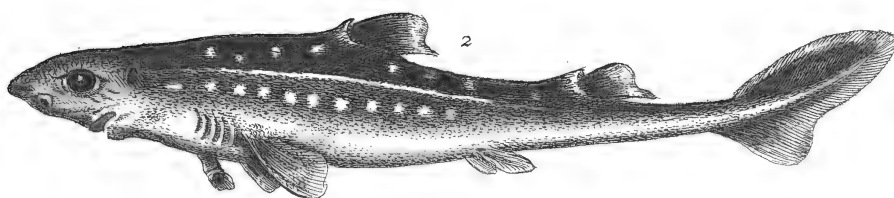
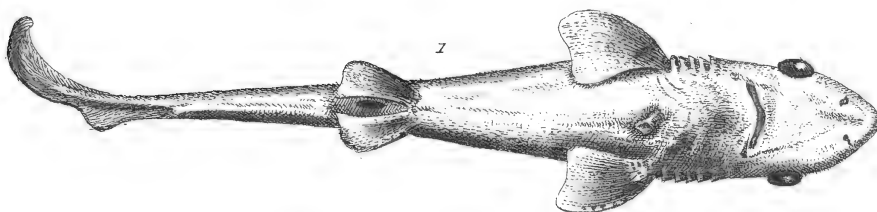
N° 77. VIII^{ter} Teil.

Joh. Sebast. Leitner sculpsit.

La Petite Tortuë de Marécage.

Der gespornte Seehünd nebst dem Insect so der
Spazierstock genennet wird.

Tab. LXXVIII.

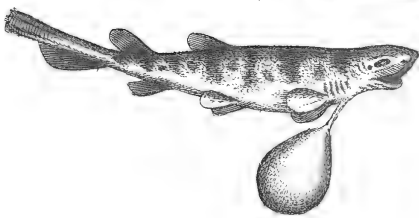
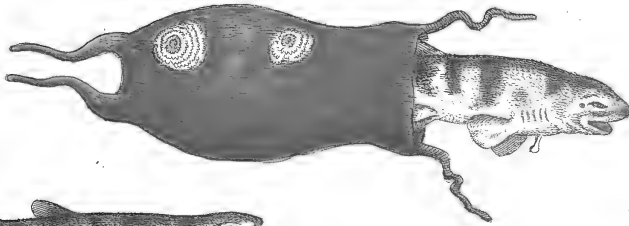
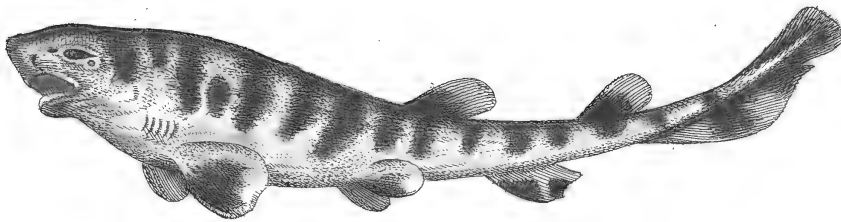
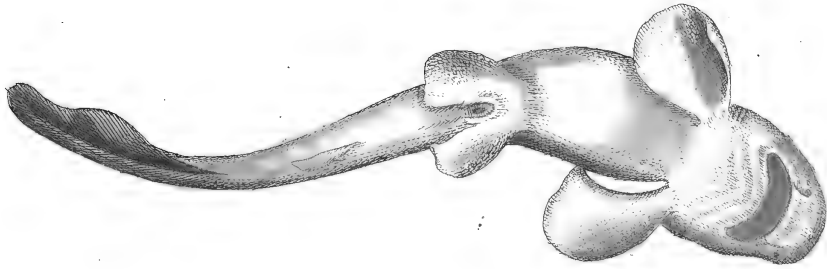

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann exaudite.
Cura Priv. S. C. C. M. Majestatis.*

Joh. Sebast. Lechner sculps.

Galeus Acanthias, sive Spinax Risois. N° 78. VIII^{ter} Theil. Le Chien de Mer eperonné, avec
Insectum Virgultum ambulans dictum. l'Insecte appelle le Bafon Marchant.

G. Edwards ad viv. delin.

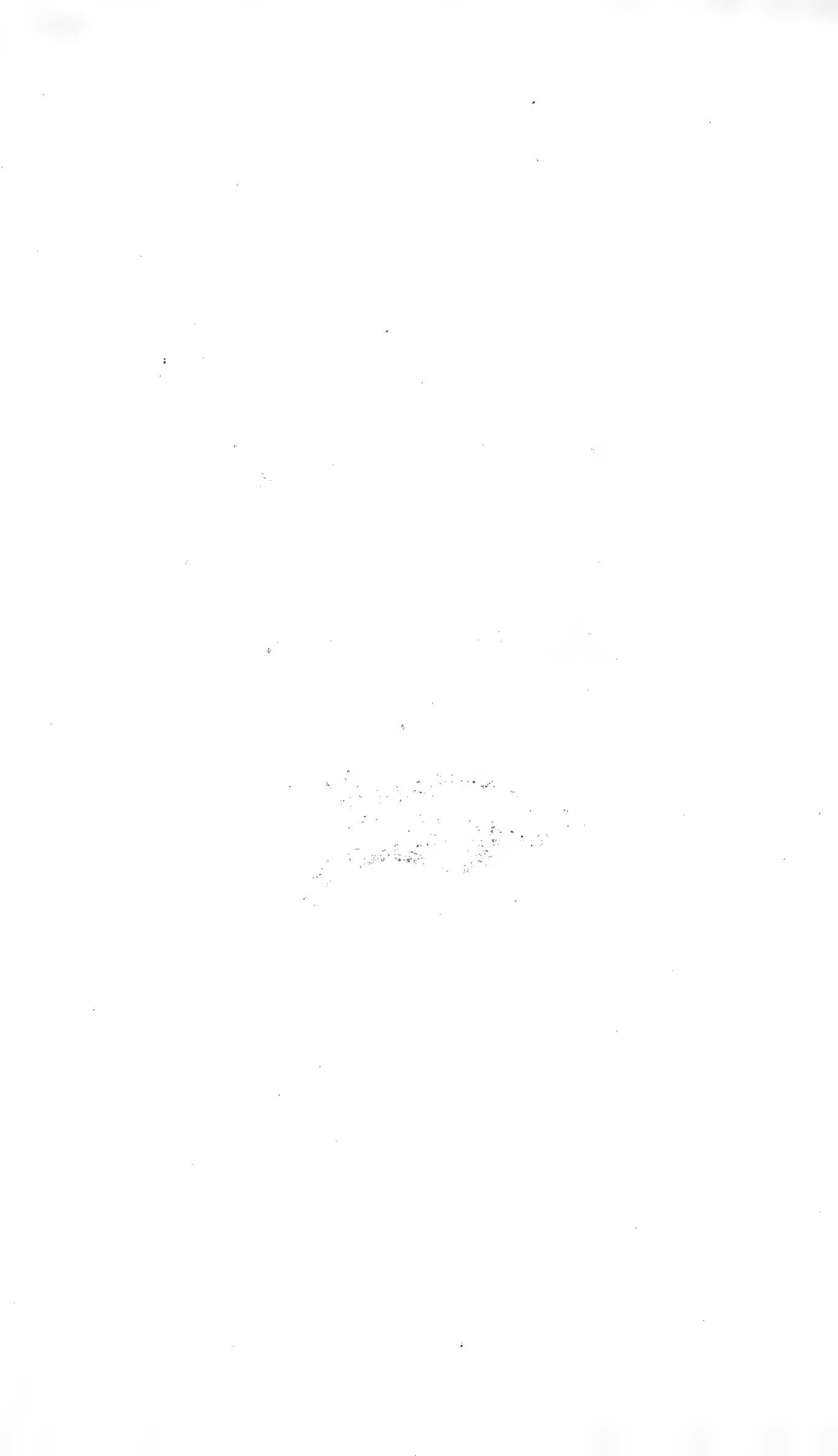
Catulus major Piscis.

*J. M. Seligmann ex aedif.
Cum Priv. S. M. C. A. M. Major tatis.*

Nº 79 VIII^{ter} Theil.

Joh. Sebaste. Leitner sculp.

Le Chat de Mer Major.

Der schwarz gekrönte oder mit einer Kappe bedeckte Geier, Tab. LXXX.
 und die schwarz und weiße Indiarische Schlange.

J. Edwards delin. sculp.

J. M. Seligmann. ex auct. Cuvier Priv. Soc. Acad. Majestatis.

Joh. Sebast. Leisner fecit.

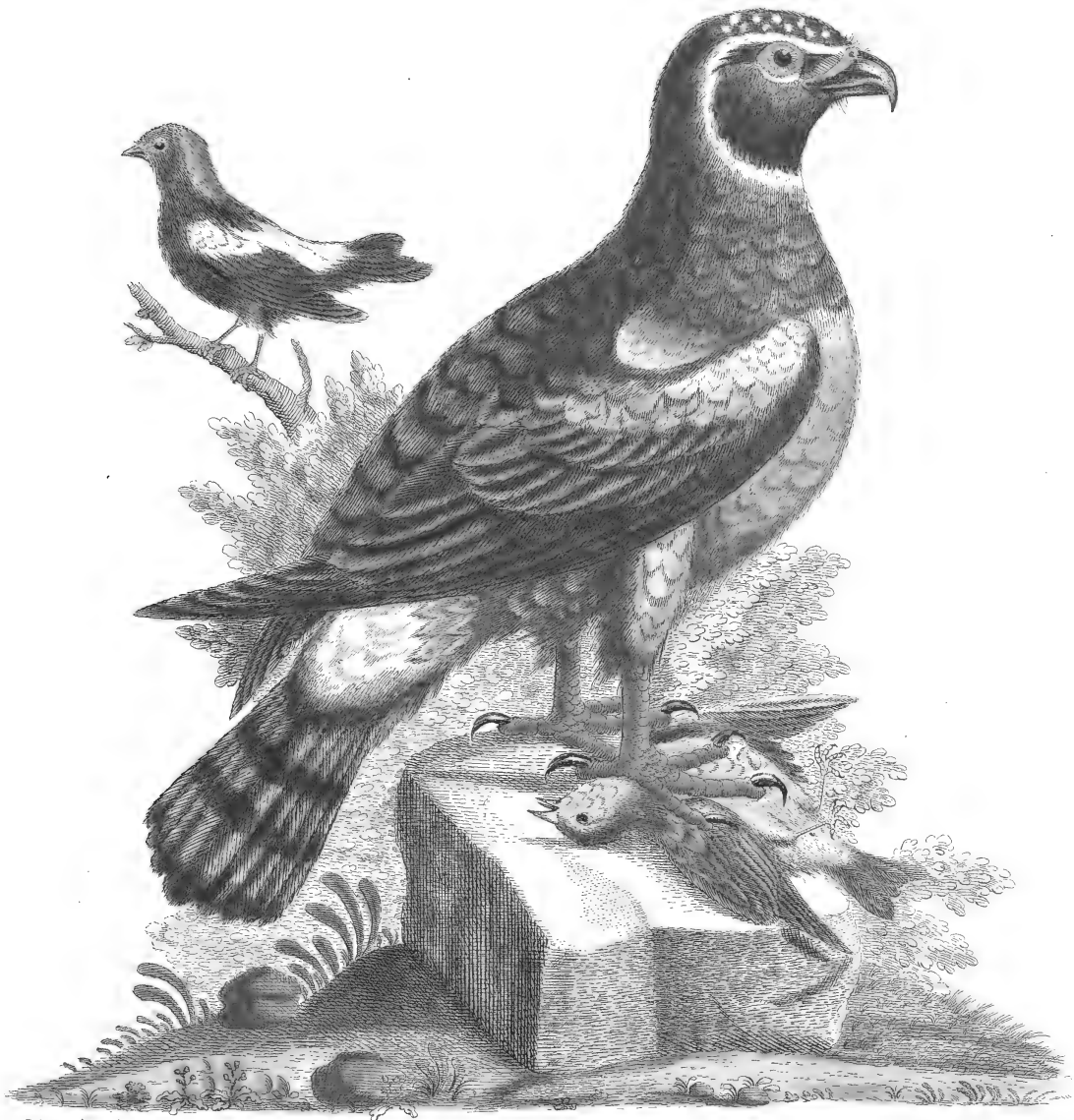
Vultur niger cristatus.

N° 80. VIII^{ter} Theil. Le Vautour Noir Couronné, ou

Serpens Indicus niger et albus. Chaperonné, et le Serpent Noir et Blanc des Indes.

Der Morast-Falck und der Zohr Vogel,
oder Carolinische Emerling.

Tab. LXXXI.

G. Edwards ad viv. delin.

Cum Priv. Sac. Caes. Majes.

J. M. Seligmann excudit

Accipiter Paludarius
Aves Arundinaceæ .

Nº 62. VIII^{ter} Theil

le Faucon de Marais
et l'Ortolan de la Caroline .

Der Pappagey mit einem Halsstreif
und der blau Köpfige Pappagey .

Tab. LXXXII.

G. Edwards ad viv delin.

J. M. Seligmann excut.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis
N° 82. VIII^{er} Theil

Pfittacus minor Torquatus
Pfittacus minor capite caeruleo.

le Perroquet à collier et
le Perroquet a tête bleue.

Der mit Saphier gekrönte Pappagey,
und der Pappagey mit Gold Fliegel.

Tab. LXXXIII.

G. Edwards ad viv. del.

Cum Priv. Sac. Caes. Majest.

J. M. Seeligmann excudit.

N° 83. VIII^{ter} Theil

Pfittacus minor vertice Sapphirino.
Pfittacus minor alis aureis.

La Ferrique couronnée de Saphire,
et la Ferrique aux ailes d'or

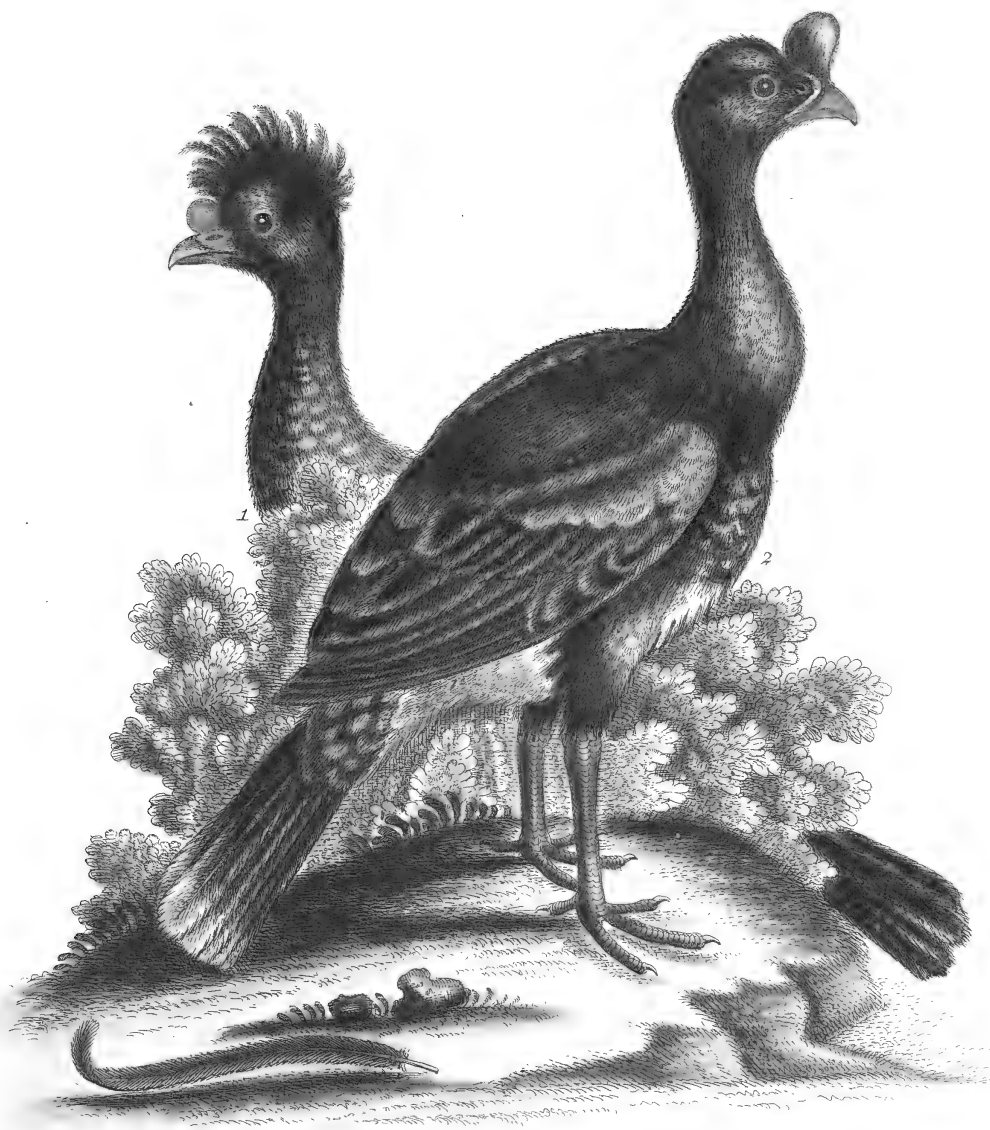
G. Edwards ad viv. delin.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
Nº 84. VIII^{ter} Theil

J. M. Seeligmann excudit

Dodo avis
Mus Africanus
Porcellus Guineensis dictus.

Le Dodo et le Cochon d'Inde.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebaste. Lechner sculps.

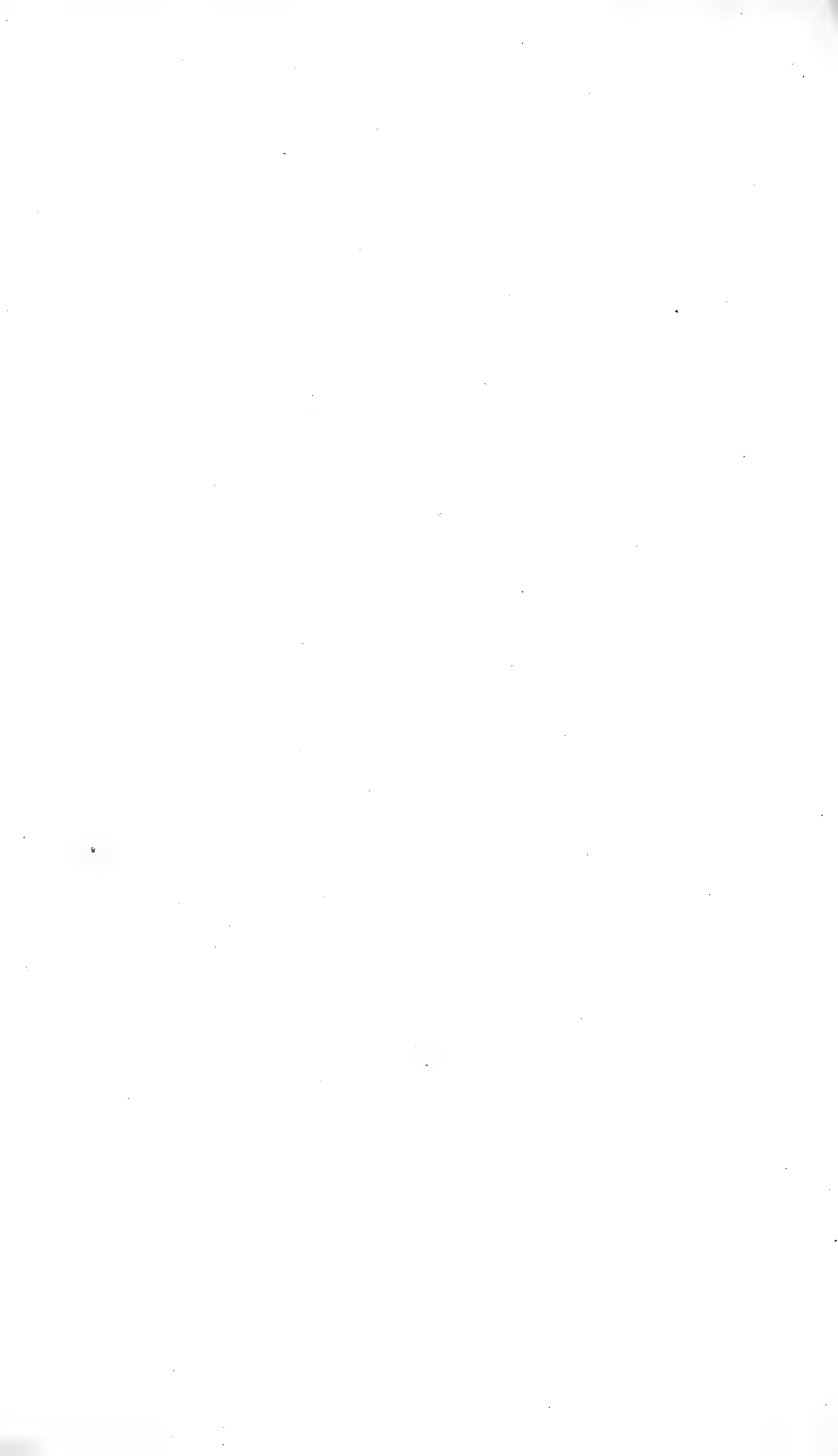
Avis Curacao dicta. Avis Acajou. N° 85. VIII^{ter} Theil. I. Oiseau de Curassau, et le Cusco.

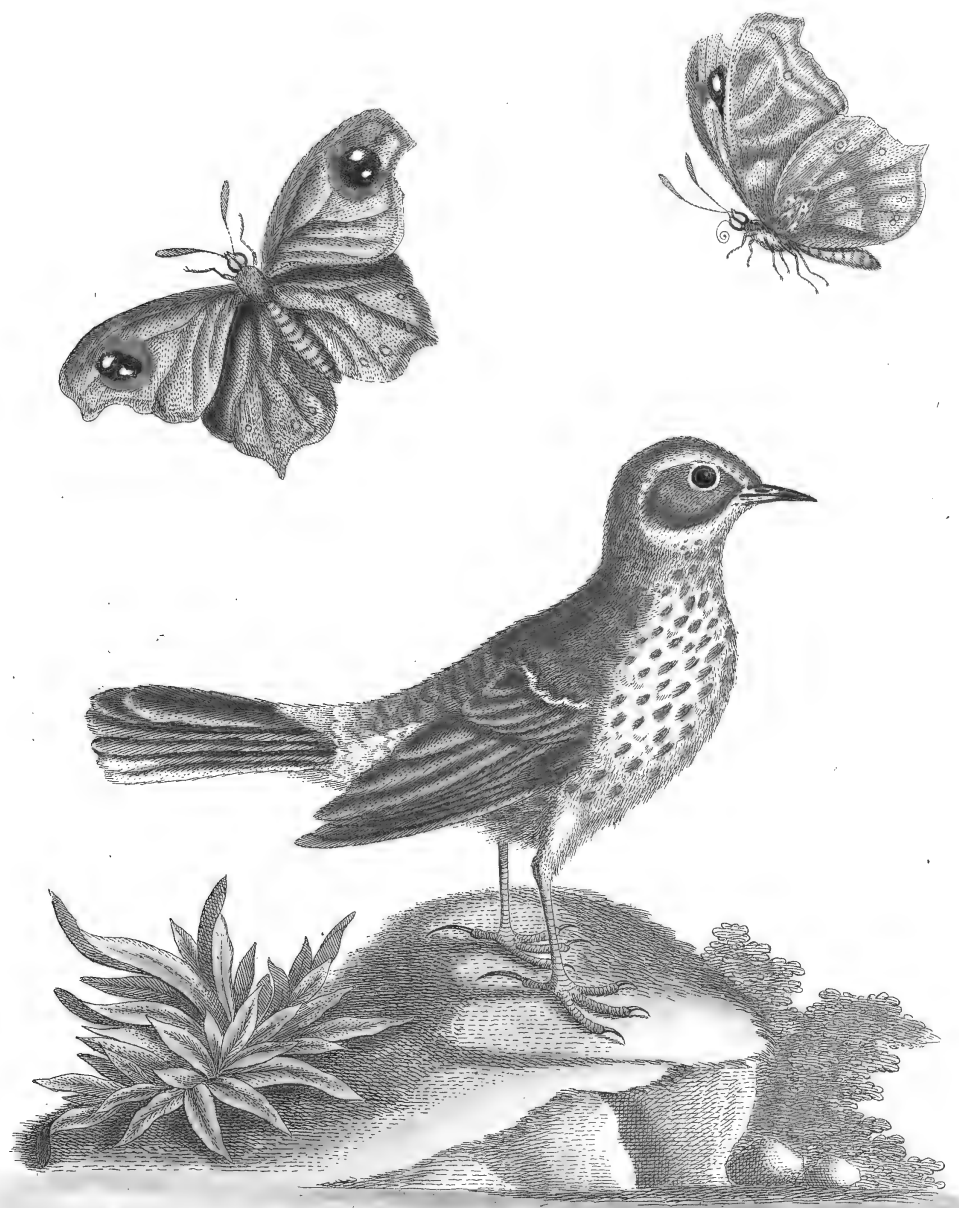
G. Edwards ad viv. delin.
Turdus parvus.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N°. 86. VIII.^{ter} Theil.

J. J. Schlegmann sculpsit.
Petite Grive.

Die Pensylvanische Lerche und der braune Schmetterling. Tab. LXXXVII.

G. Edwards ad viv. delin.
 Alauda Pensylvanica.
 Papilio fulvus.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
 N° 87. VIII^{ter} Theil.

J. M. Seligmann exsculpsit.
 II. Alouette de Pensilvanie, et
 le Papillon brun.

Zwey Fliegenschwärmer mit goldenen Kronen ein ♂, Tab. LXXXVIII.
und eine ♀.

G. Edwards ad viv. delin.

*J. M. Seligmann excudit.
cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.*

Joh. Sebast. Lechner sculp.

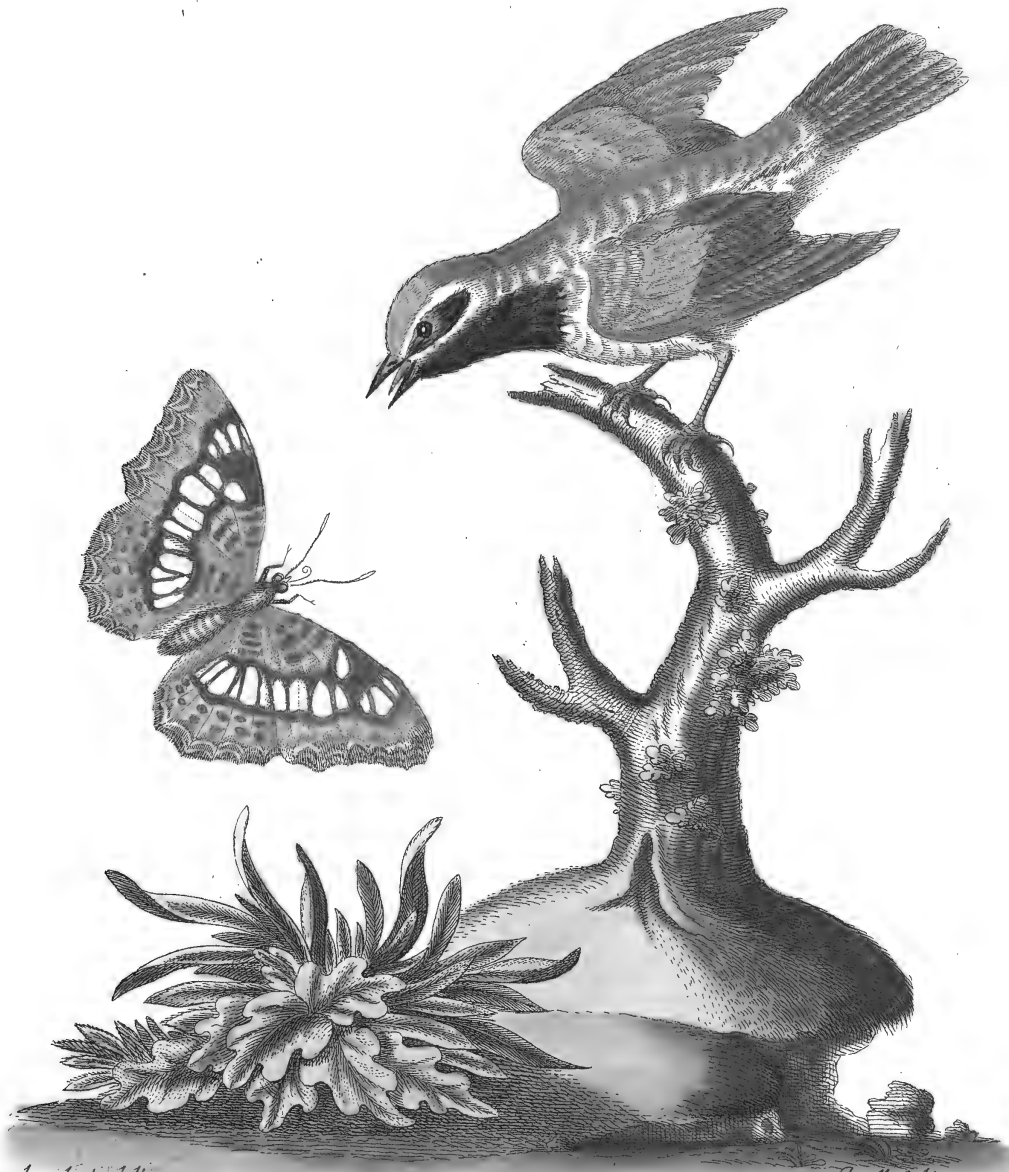
*Muscicapa aureo vertice, mas
et femina.*

N° 88. VIII^{ter} Theil.

Moucheroles Couronnées d'or,
Mâle et Femelle.

Der Fliegen-Schnäpper mit goldenen Flügeln;
und der Fleckigte Schildkröte-Schmetterling.

G. Edwards ad viv delin.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis

J. M. Seligmann excud.

Muscicapa alis aureis
Papilio testudinarius maculatus,

Nº 89. VIII^{ter} Theil

Moucherole aux Ailes.
dorées Papillon Tortuë marqueté,

Der Grüne Fliegen-Schnäpper mit Schwarzer Brust,
und der Schwarze und weiße Zaunhacker.

G. Edwards ad viv. delin.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis

J. M. Seligmann excudit.

Muscicapa viridis gutture nigro
Certhia nigra et alba.

Nº 90. VIII^{er} Theil

La Moucherole Verte à Gorge Noire,
et le Grimpereau Noir et Blanc

Zwey Fliegen Schnäpper mit Rother Brust, ein Er und eine Sie.

Tab. LXXXI.

G. Edwards ad viv delin.

Cum Priv Sac. Caes. Majestatis.

J. M. Seligmann excudit.

Muscicapa guttore rubro,
mas et foemina.

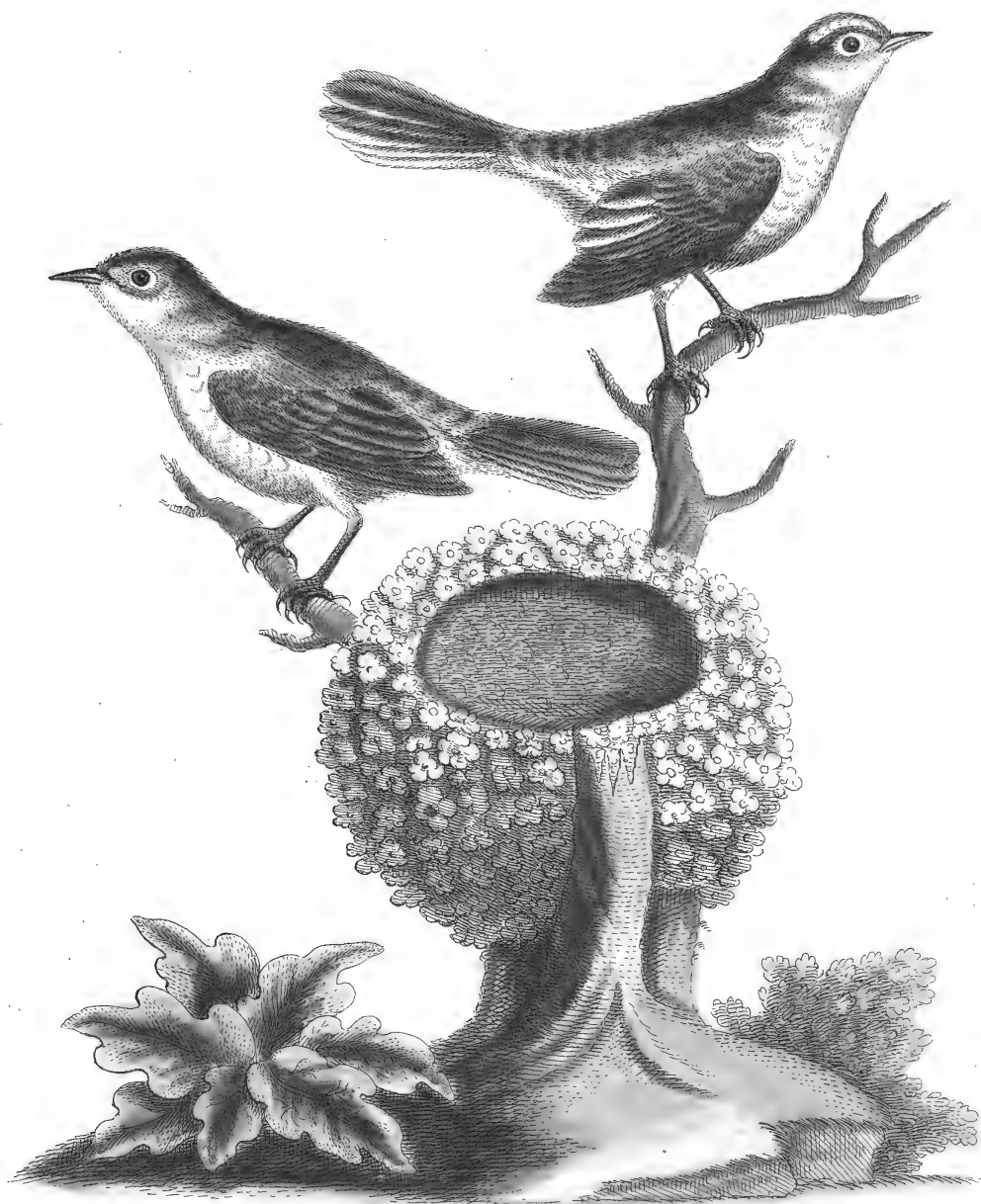
N° 91. VIII^{te} Theil

Moucheroles a Gorge Rouge,
Mâle et Femelle.

Kleine Eisengraue Fliegenfänger, ein ♂, und eine ♀.

Tab. LXXXII.

G. Edwards ad viv. delin.

J. M. Seligmann excudit.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

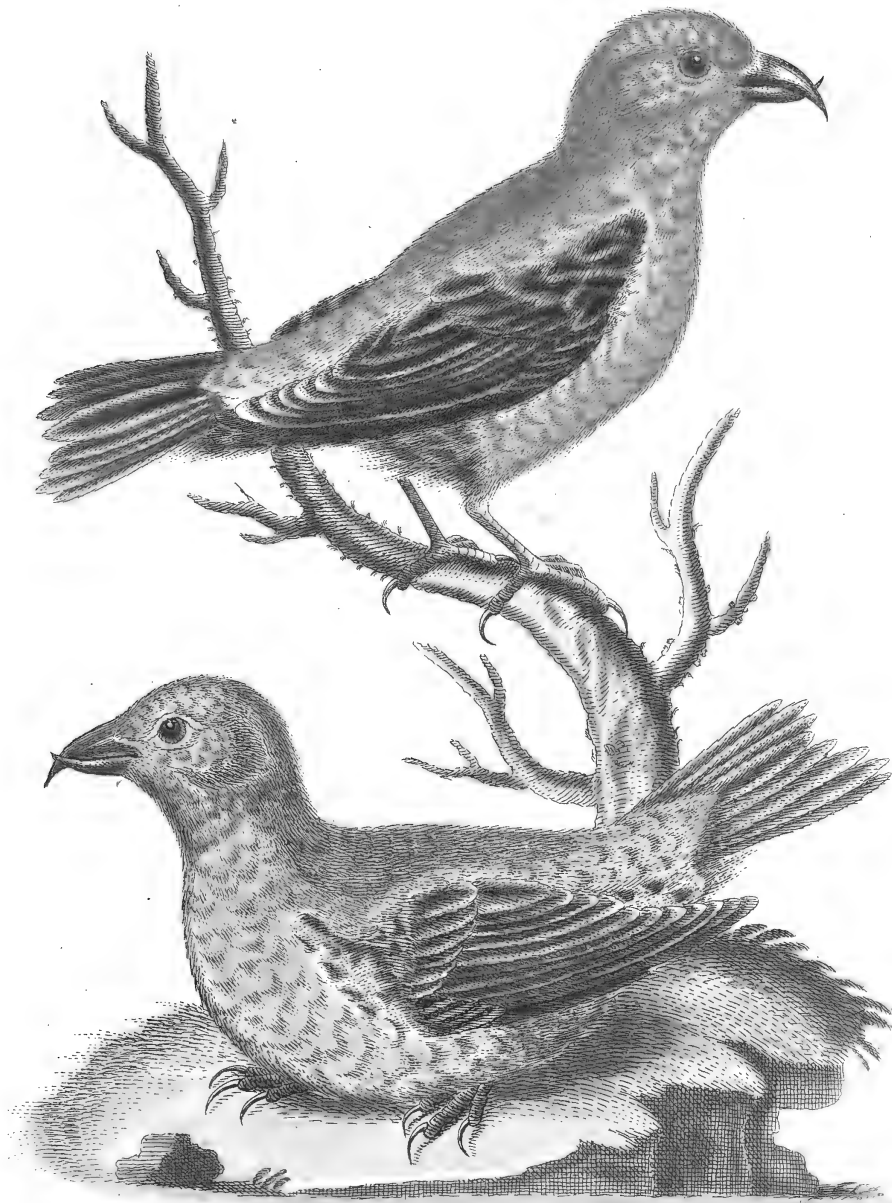
N° 92. VIII^{ter} Theil

Muscicapa parva subcærulea
mas et femina

Petites Moucheroles gris de fer,
Mâle et Fémelle.

Der Krümschnabel ein Er und eine Tie.

Tab. LXXXIII.

G. Eduard ad viv. del.

J. M. Seligmanni exc.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.
N° 93. VIII^{ter} Theil.

Loxia, mas et Fœmina

Becs Croifés, Mâle
et Fémelle.

Der Sperling mit weißer Brust nebst einem
Gelben Schmetterling.

Tab. LXXXIV.

G. Eduard ad viv. delin

I. M. Seligmann exc:

Cum Priv. Sac. Cae. Majestatis.

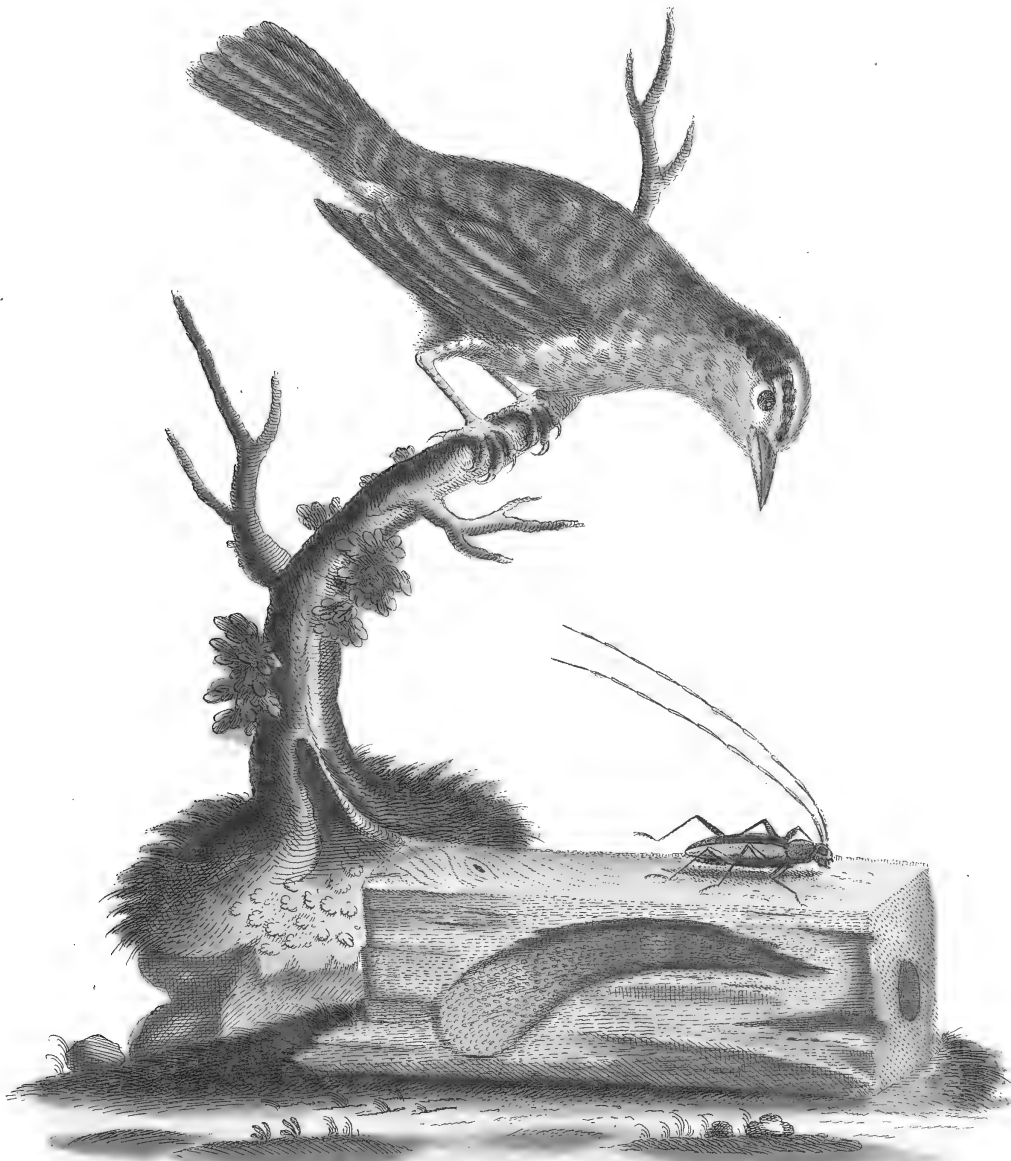
Nº 94 VIII^{te} Theil.

Passer gutturalis alba.

*Moineau à Gorge Blanche,
avec un Papillon Jaune.*

Der Würmfresser und der Biegenfäser.

Tab. XCV.

G. Eduard ad viv. del.

L. M. Seligmann excud.

Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis.

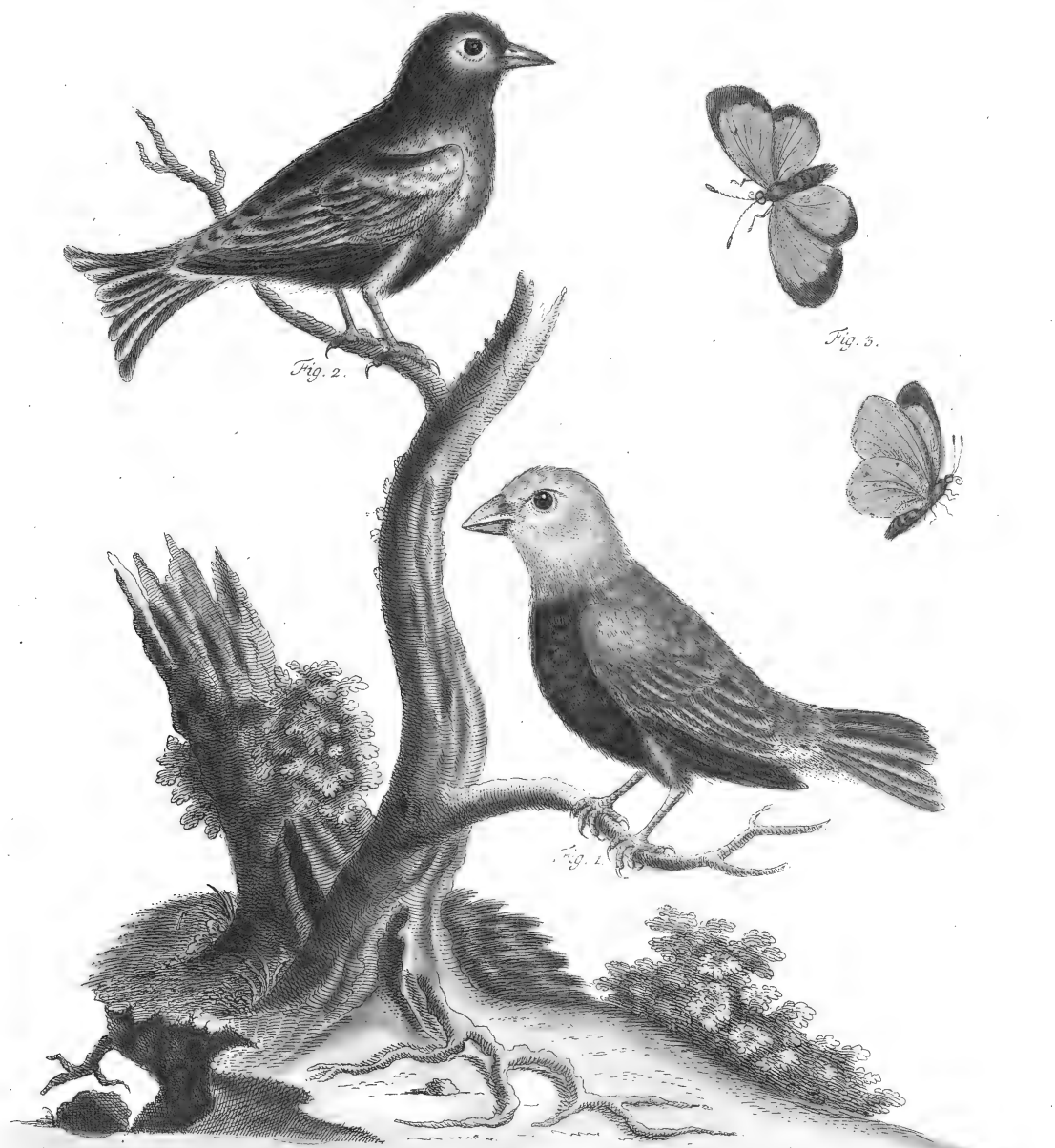
Nº 95. VIII^{ter} Theil.

Le Mangeur de Vers, et le
Scarabée Chevre.

Vermivora Scarabæus
capricornis.

Der Kernbeißer oder Dick Schnäbler aus Malacca und der
Jacarini nebst einem kleinen Schmetterling.

G. Eduard ad viv del.

I. M. Seligmann excudit.

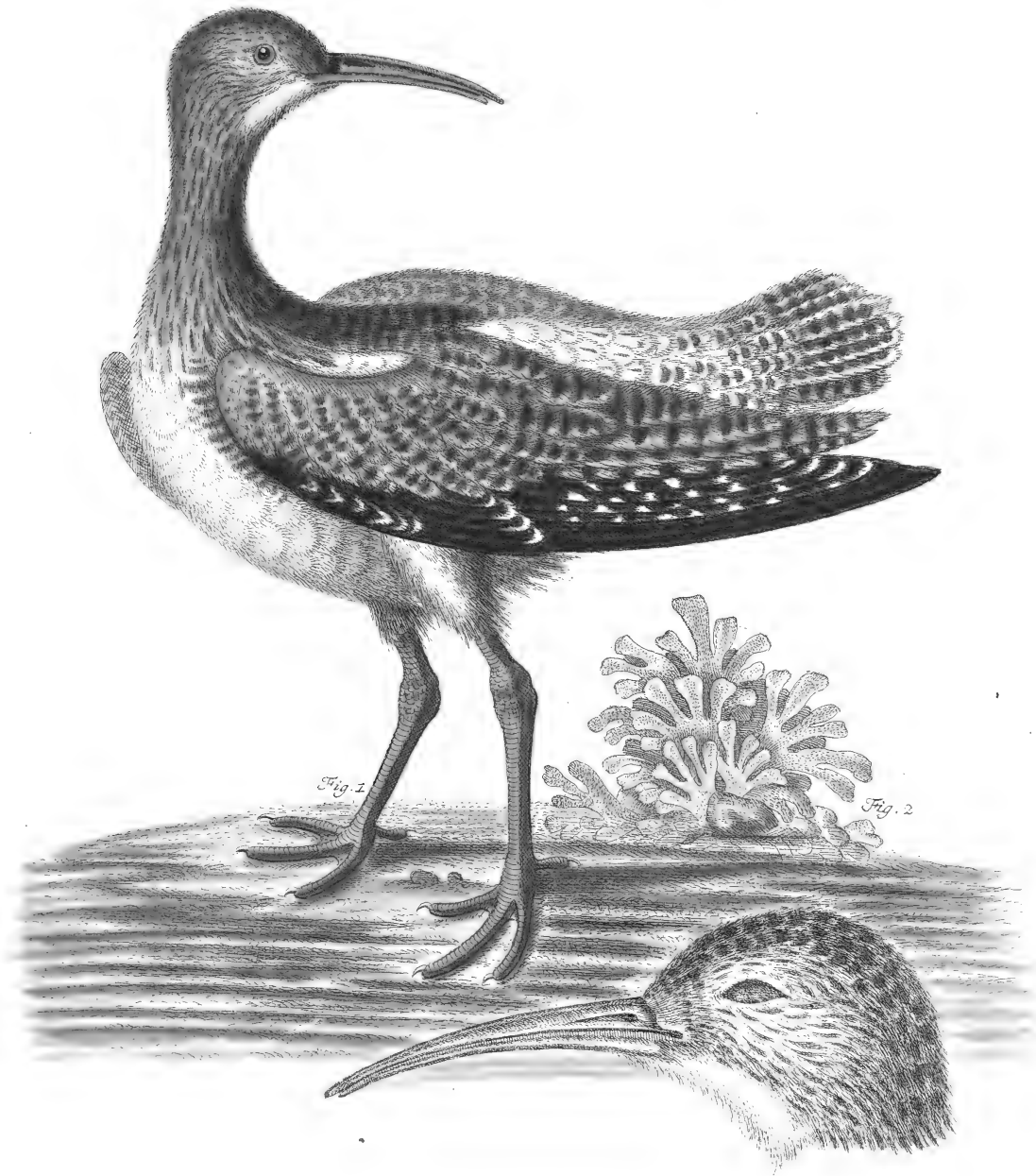
Cum Priv Sac Caes. Majestatis.

Nº 96. VIII^{ter} Theil.

Le Gros-bec de Malacca, et le Jacarini,
avec un Petit Papillon Jaune.

Coccothraustes Malaccensis, Jacarini,
Papilio parvus luteus.

Der Wimbrel oder kleine Graucher und das Papier Moos. Tab. XCVII.

G. E. Edwards ad viv. Læten.

*J. N. Selignarn exaudic.
Cum Priv. Sac. Cæs. Majoritatis.*

Joh. Schab. Læten sculps.

*Arquata minor, nostratibus Wimbrel N. 97. VIII. ter Theil. Le Wimbrel, ou Petit Corlieu;
dicta. Muscus papyraceus. et la Mouffe de Papier.*

Die Eisengraue Wasserdrossel mit Wasserhühner Pfoten,
eine Art von Bécassinen.

Tab. XCVIII.

G. Edwards ad viv. delin.

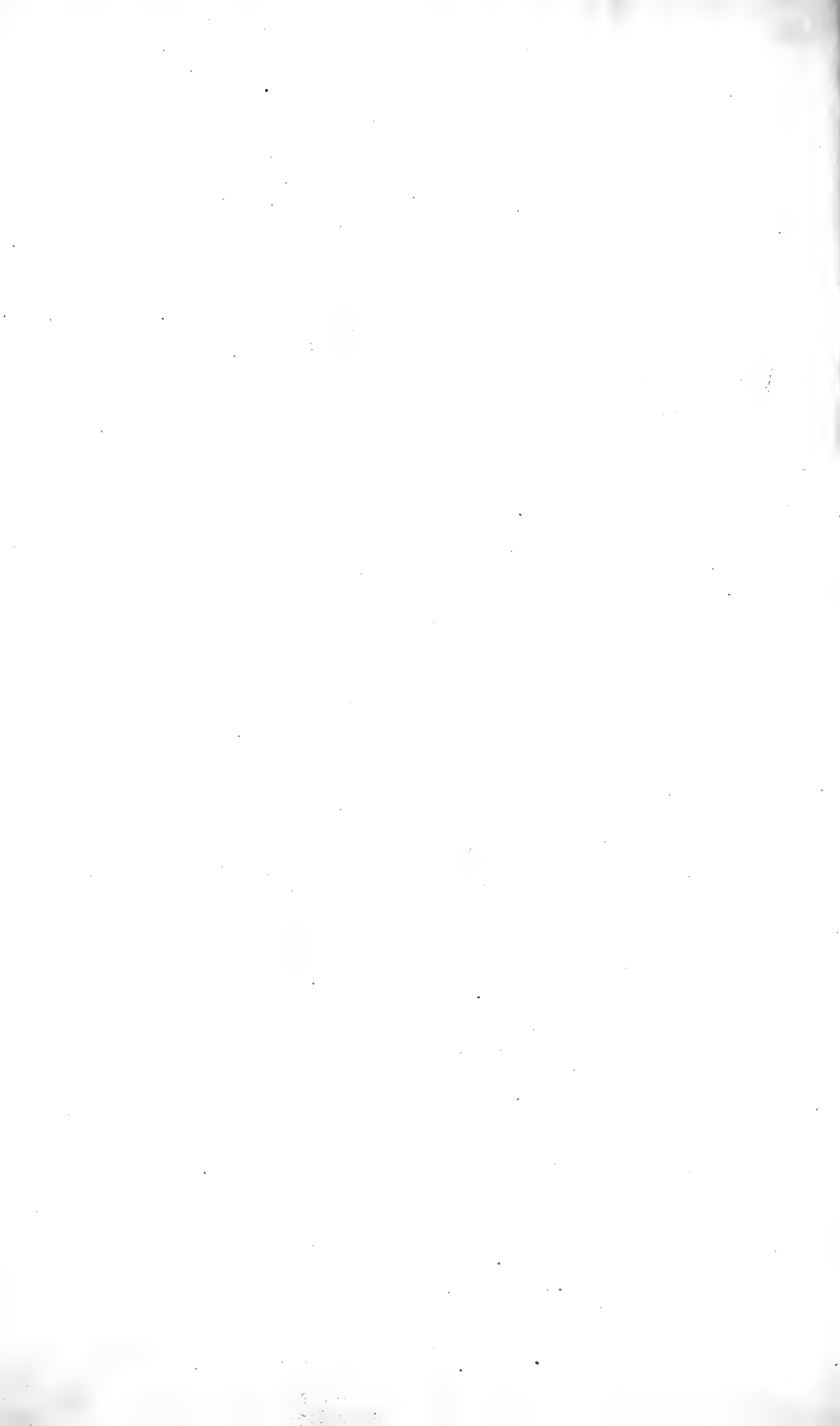
J. M. Seligmann excudit

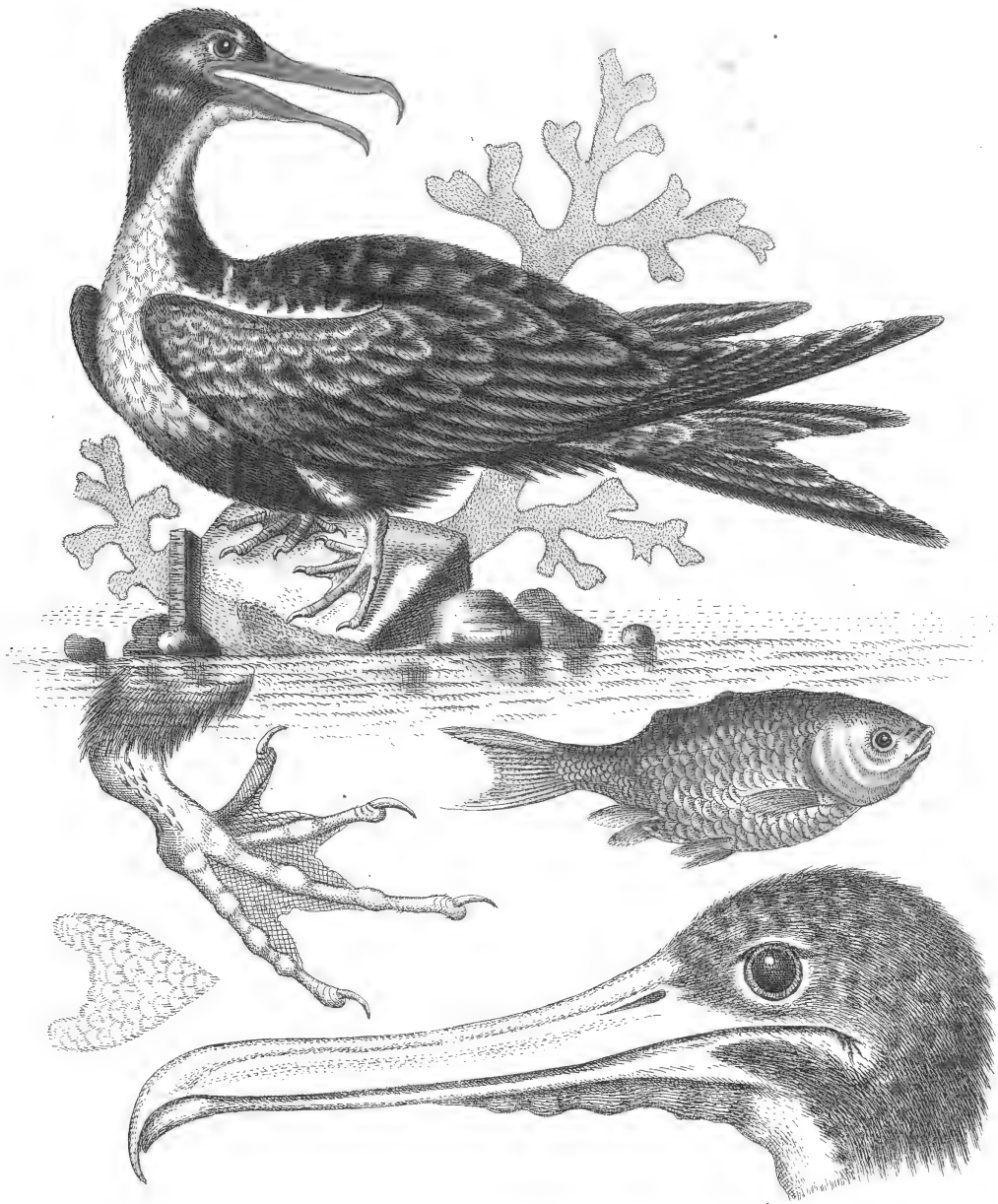
Cum Priv. Sac. Caes. Majestatis

Nº 98. VIII^{ter} Theil

Tringa grisea lobatis instar,
Fulicæ digitis.

Tringa gris de Fer au pied de Poul,
de Eau - espèce de Bécassine.

G. Edwards ad viv. delin.

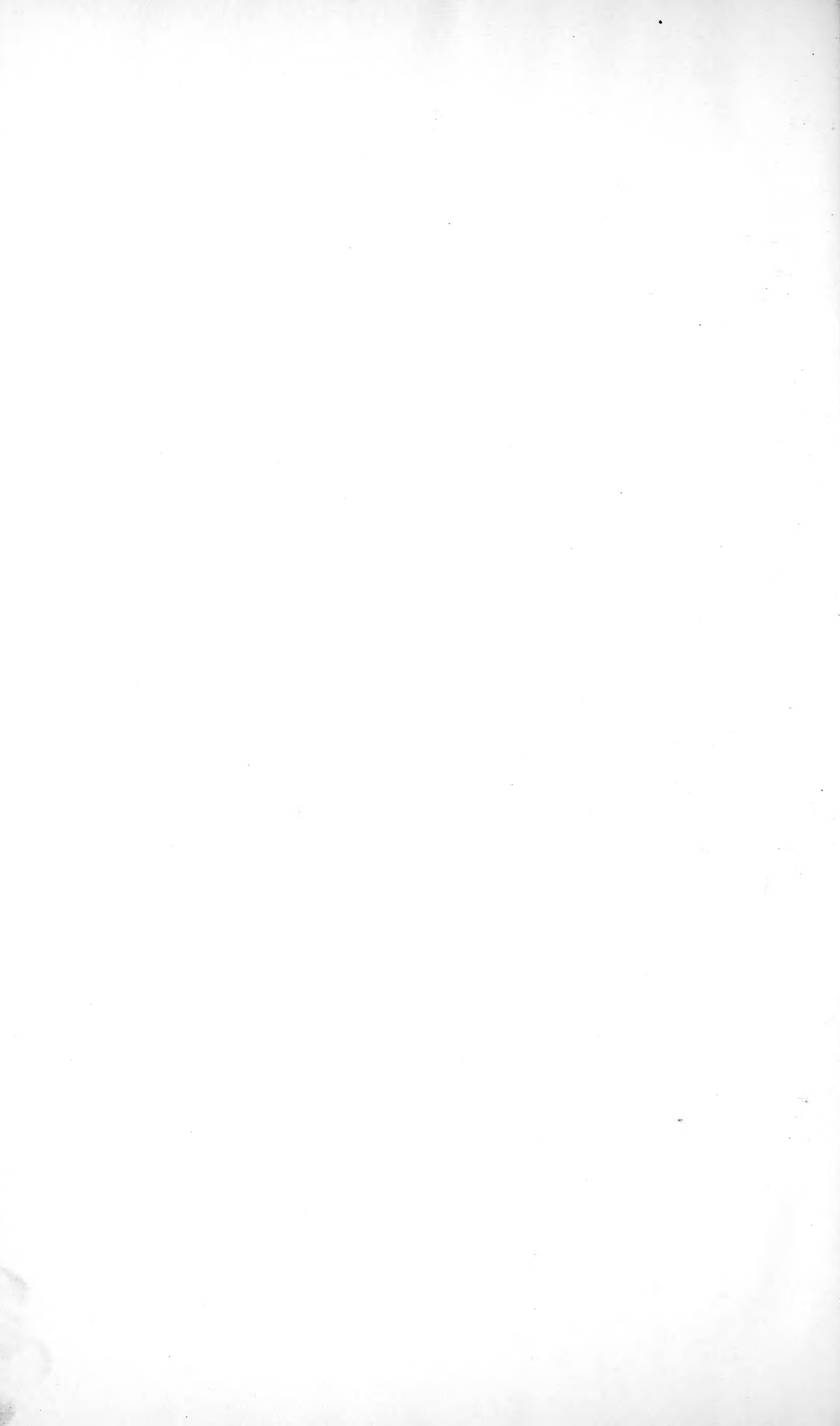
F. M. Setigmann geaudit.
Cum Priv. S.ao. Cas. Majestatis.

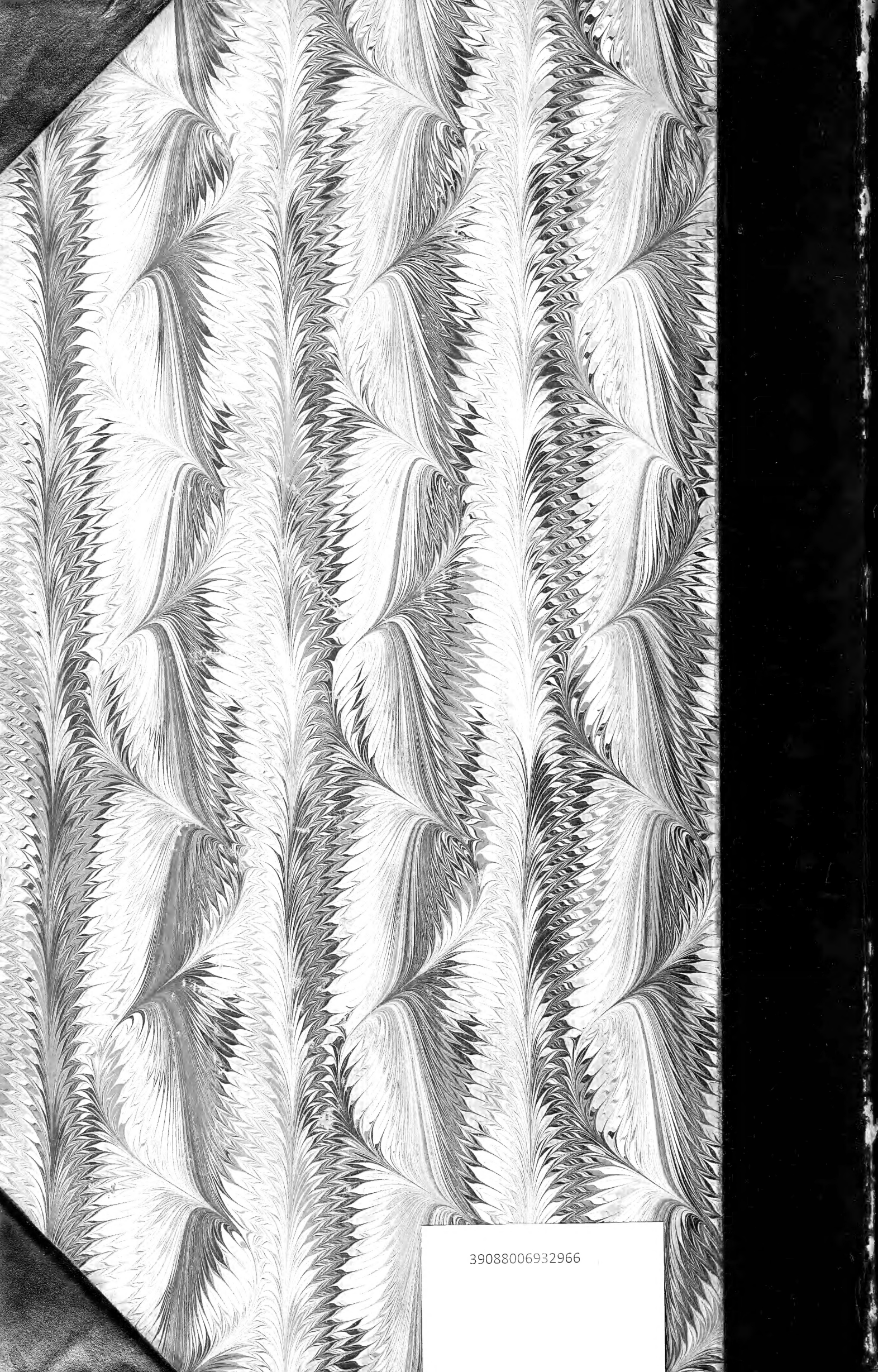
Jon. Sebast. Leitner sculps.

Avis Rabi horcados, vel Navis bellica N° 99. VIII. ^{ter} Theil. La Fregate; Poisson de la Chine.
dicta. Fisches Chineses.

39088006932966